गढवा गाउँपालिकाको

दोस्रो पञ्चवर्षीय योजना

बिस्तृत प्रतिवेदन

(आ.व.२०८३/२०८४–२०८७/२०८८)

गढवा गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

गढवा देउखुरी दाङ, लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

असार, २०८३

गढवा गाउँपालिका

गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय, गढवा, दाङ
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल
२०७३

मन्तव्य

अध्यक्ष

लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको संविधान जारी भएपछि २०७९ मा सम्पन्न दोस्रो स्थानीय तह निर्वाचनवाट गढवागाउँपालिकाले स्थानीय सरकार पाएको चार वर्ष पुरा भएको अवस्थामा राष्ट्रिय स्वाधीनता र स्वाभिमान, लोकतन्त्र, दिगो शान्ति र सुशासन सहित यस गढवा गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिको परिकल्पना साकार पार्न नेपाल सरकारको **"समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली"** को दीर्घकालिन सोचलाई मुख्य आधार बनाई विधिवत ढंगबाट विकास निर्माणको समृद्व बाटोमा पदार्पण गर्न यस नगरपालिकाको दोस्रो पाँच वर्षे आवधिक विकास योजना तर्जुमा गरेका छौँ ।

गाउँपालिकामा उपलब्ध बजेटको प्रभावकारी उपयोगका लागि दीर्घकालिन सोच सहितको आवधिक योजना खाका, बजेट र रणनीति तथा कार्यनीतिहरूको आवश्यक पर्दछ । यसै परिप्रेक्षमा **"कृषि, पर्यटन र पूर्वाधार, गढवा गाउँपालिकाको समृद्धिको आधार"**को दीर्घकालिन सोच सहित आगामी ५ वर्षका लागि दोस्रो पञ्चवर्षीय योजना २०८३/२०८४–२०८७/२०८८ तयार गरिएको छ । यो आवधिक योजना तयारीका क्रममा स्थानीय आवश्यकता, जनताको भावना तथा स्थानीय यथार्थतालाई विशेष ध्यान दिइएको छ । राष्ट्रिय योजना आयोगबाट तयार भएको स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन २०७८ ले निर्देशित गरेको संरचनालाई अंगिकार गरी आर्थिक, सामाजिक, पूर्वाधार विकास, वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन र संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह र सुशासन का प्रावधानहरूलाई यस योजनाले अगिंकार गरेको छ ।

दोस्रो ५ वर्षे आवधिक योजनामा **"समृद्धिको यात्रा खेतबारीबाट"** भन्ने मूल मान्यतामा केन्द्रित रहेर एकातिर उत्पादन वृद्धिका लागि उत्पादनका पकेट क्षेत्र विकासका साथै रोजगारी र आय वृद्धिलाई जोड दिईएको छ भने अर्कोतिर पर्यटन तथा पूर्वाधार सहित सामाजिक रुपमा बहिस्कृत र आर्थिक रुपमा सीमान्तकृत वर्गलाई विकासको केन्द्रबिन्दुमा राखी उनीहरूको आर्थिक तथा सामाजिक रुपान्तरण गर्ने प्रकारका विकास योजनाहरूलाई बढि प्राथमिकता दिईएको छ ।

यस पञ्चवर्षीय योजनामा महत्वपूर्ण विषय प्रबिधि सहितको संस्थागत विकास तथा मानव संसाधनको विकासका माध्यमबाट सुशासन सहितको सेवा प्रवाहलाई गति प्रदान गर्न कर्मचारी तथा पदाधिकारीको क्षमता विकास र सेवा बजारहरूको विकास गर्ने जस्ता उल्लेख्य नीति तथा कार्यक्रमहरू समावेस गरिएका छन् ।

अन्त्यमा यो पञ्चवर्षीय योजना तयारीका लागि आफ्नो महत्वपूर्ण समय दिएर यस योजनालाई मूर्त रूप दिन सहयोग गर्नुहुने गाउँपालिका प्रमखु ज्यू, वडाध्यक्ष ज्यूहरू, परामर्शदाता मार्कयूस ईन्जिनियरिङ कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लायर्स प्रा.लि. टिकापुर, कैलालीको सम्पूर्ण टिम, योजना विज्ञ सूर्य प्रसाद नेपालज्यू, यस गाउँपालिकाका विषयगत शाखाका प्रमुखहरू सम्पूर्ण कर्मचारी साथीहरू, सहयोगी संस्थाहरूका पदाधिकारीहरू, र यस गाउँपालिकाका सम्पूर्ण निर्वाचित पदाधिकारीहरूलाई धन्यवाद दिन चाहान्छु ।

....

श्री यमनारायण पोखेल
अध्यक्ष
गढवा गाउँपालिका, दाङ

गढवा गाउँपालिका

गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय, गढवा,दाङ
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल
२०७३

उपाध्यक्ष

मन्तव्य

लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको संविधान जारी भएपछि २०७९ मा सम्पन्न दोस्रो स्थानीय तह निर्वाचनवाट गढवा गाउँपालिकाले स्थानीय सरकार पाएको ४ वर्ष पूरा भएको अवस्थामा राष्ट्रिय स्वाधीनता र स्वाभिमान, लोकतन्त्र, दिगो शान्ति र सुशासन सहित यस गढवा गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिको परिकल्पना साकार पार्न नेपाल सरकारको **"समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली"** को दीर्घकालिन सोचलाई मुख्य आधार बनाई विधिवत ढंगबाट विकास निर्माणको समृद्व बाटोमा पदार्पण गर्न यस गाउँपालिकाको प्रथम पाँच वर्षे आवधिक विकास योजना तर्जुमा गरेका छौं ।

स्थानीय तहलाई नेपालको संविधानले प्रदान गरेको साझा तथा एकल आधिकारहरूको भरपुर कार्यान्वयनका लागि प्रभावकारी वित्त व्यवस्थापनको खाँचो हुन्छ । गाउँपालिकामा उपलब्ध बजेटको प्रभावकारी उपयोगका लागि दीर्घकालिन सोच सहितको आवधिक योजना खाका, बजेट र रणनीति तथा कार्यनीतिहरूको सामन्जस्यता आवश्यक पर्दछ । यसै परिप्रेक्षमा **"कृषि, पर्यटन र पूर्वाधार, गढवा गाउँपालिकाको समृद्धिको आधार"**को दीर्घकालिन सोच सहित आगामी ५ वर्षका लागि दोस्रो पञ्चवर्षीय योजना २०८३/२०८४–२०८७/२०८८ तयार गरिएको छ। यो पञ्चवर्षीय योजना तयारीका क्रममा स्थानीय आवश्यकता, जनताको भावना तथा स्थानीय यथार्थतालाई विशेष ध्यान दिइएको छ । राष्ट्रिय योजना आयोगबाट तयार भएको स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन २०७८ ले निर्देशित गरेको संरचनालाई अंगिकार गरी आर्थिक, सामाजिक, पूर्वाधार विकास, वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन र संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह र सुशासन का प्रावधानहरूलाई यस योजनाले अगिंकार गरेको छ ।

यो पञ्चवर्षीय योजना गढवा गाउँपालिकाका सम्पूर्ण बासिन्दा, समाजसेवी तथा विकासप्रेमी महानुभावहरू तथा गढवा गाउँपालिकाको विकासका लागि कार्यरत विकास साझेदारहरू प्रति समर्पित रहनेछ । विकासका विकल्पहरू मध्ये यो रणनितिक योजना एक उत्तम विकल्पको रुपमा तथा साध्य नभई साधनको रूपमा आएकोले यसको सफल कार्यान्वयनबाट आउने वर्षहरूमा योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा सहजता प्राप्त भई गढवा गाउँपालिकाको अपेक्षित विकासका प्रतिफलहरू हासिल हुने छन् भन्नेमा म पूर्णरुपमा विश्वस्त छु ।

अन्त्यमा यो आवधिक योजना तयारीका लागि विज्ञताका साथ कठोर मेहनत गर्नु हुने परामर्शदाता कम्पनी मार्कयूस ईन्जिनियरिङ कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लायर्स प्रा.लि. टिकापुर, कैलालीका टिम, योजना विज्ञ श्री सूर्य प्रसाद नेपाल, यस गाउँपालिकाका विषयगत शाखाका प्रमुखहरू सम्पूर्ण कर्मचारी साथीहरू, सहयोगी संस्थाहरूका पदाधिकारीहरू, र यस गाउँपालिकाका निर्वाचित पदाधिकारीहरूलाई धन्यवाद दिन चाहान्छु ।

....
श्री शारदा कुमारी चौधरी
उपप्रमुख
गढवा गाउँपालिका, दाङ

गढवा गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, गढवा,दाङ
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल
२०७३

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

मन्तव्य

यस गढवा गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिको परिकल्पना साकार पार्न नेपाल सरकारको **"समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली"** को दीर्घकालिन सोचलाई मुख्य आधार बनाई विधिवत ढंगबाट विकास निर्माणको समृद्व बाटोमा पदार्पण गर्न यस गाउँपालिकाको प्रथम पाँच वर्षे आवधिक विकास योजना तर्जुमा गरेका छौं ।

स्थानीय तहलाई नेपालको संविधानले प्रदान गरेको साझा तथा एकल आधिकारहरूको भरपुर कार्यान्वयनका लागि प्रभावकारी वित्त व्यवस्थापनको खाँचो हुन्छ । गाउँपालिकामा उपलब्ध बजेटको प्रभावकारी उपयोगका लागि दीर्घकालिन सोच सहितको आवधिक योजना खाका, बजेट र रणनीति तथा कार्यनीतिहरूको सामन्जस्यता आवश्यक पर्दछ । यसै परिप्रेक्षमा **"कृषि, पर्यटन र पूर्वाधार, गढवा गाउँपालिकाको समृद्धिको आधार"**को दीर्घकालिन सोच सहित आगामी ५ वर्षका लागि दोस्रो पञ्चवर्षीय योजना २०८३/२०८४–२०८७/२०८८ तयार गरिएको छ । यो पञ्चवर्षीय योजना तयारीका क्रममा स्थानीय आवश्यकता, जनताको भावना तथा स्थानीय यथार्थतालाई विशेष ध्यान दिइएको छ । राष्ट्रिय योजना आयोगबाट तयार भएको स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन २०७८ ले निर्देशित गरेको संरचनालाई अंगिकार गरी आर्थिक, सामाजिक, पूर्वाधार विकास, वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन र संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह र सुशासन का प्रावधानहरूलाई यस योजनाले अंगिकार गरेको छ ।

यो पञ्चवर्षीय योजना गढवा गाउँपालिकाका सम्पूर्ण बासिन्दा, समाजसेवी तथा विकासप्रेमी महानुभावहरू तथा गढवा गाउँपालिकाको विकासका लागि कार्यरत विकास साझेदारहरूप्रति समर्पित रहनेछ । विकासका विकल्पहरू मध्ये यो रणनितिक योजना एक उत्तम विकल्पको रुपमा तथा साध्य नभई साधनको रुपमा आएकोले यसको सफल कार्यान्वयनबाट आउने वर्षहरूमा योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा सहजता प्राप्त भई गढवा गाउँपालिकाको अपेक्षित विकासका प्रतिफलहरू हासिल हुने छन् भन्नेमा म पूर्णरुपमा विश्वस्त छु ।

अन्त्यमा यो आवधिक योजना तयारीका लागि विज्ञताकासाथ कठोर मेहनत गर्नु हुने परामर्शदाता कम्पनी मार्कयूस ईन्जिनियरिङ कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लायर्स प्रा.लि. टिकापुर, कैलालीका टिम, योजना विज्ञ श्री सूर्य प्रसाद नेपाल, यस गाउँपालिकाका विषयगत शाखाका प्रमुखहरू सम्पूर्ण कर्मचारी साथीहरू, सहयोगी संस्थाहरूका पदाधिकारीहरू र यस गाउँपालिकाका सम्पूर्ण निर्वाचित पदाधिकारीज्यूहरूलाई धन्यवाद दिन चाहान्छु ।

....
श्री कृष्ण प्रसाद पौड्याल
प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत
गढवा गाउँपालिका ,दाङ

तालिकाहरूको सूची

तालिका १: वडागत क्षेत्रहरू

तालिका २: वडागत जनसंख्या विवरण

तालिका ३: उमेर समूहको जनसंख्या विवरण

तालिका ४: छानाको प्रकार अनुसार घरहरूको विवरण

तालिका ५: साक्षरता विवरण

तालिका ६: खानेपानी उपभोगका आधारमा घर संख्या

तालिका ७: शौचालय प्रयोगका आधारमा घरपरिवार

तालिका ८: खाना पकाउन ईन्धन उपभोगका आधारमा घरपरिवार संख्या

तालिका ९: मुख्य आर्थिक गतिविधिहरू

तालिका १०: बत्तिबाल्न बिभिन्न उर्जा प्रयोग गर्ने घरपरिवार

तालिका ११: खाना पकाउन ईन्धन उपभोगका आधारमा घरपरिवार संख्या

तालिका १२: आशातित क्षेत्रगत प्रतिफल

तालिका १३: आ.व. २०८७/२०८८ सम्मको अनुमानित आय विवरण

तालिका १४: आ.व.२०८७/२०८८ सम्मको अनुमानित व्यय विवरण

तालिका १५: योजना कार्यान्वयनका लागि जिम्मेवार निकायहरू

अनुसूचीहरू

अनुसूची १: संघीय र प्रदेश सरकारसँग माग गरिने योजना तथा गौरवका योजनाहरू

अनुसूची २: पालिका तथा वडाहरूबाट तर्जुमा भएका योजनाहरू प्राथमिकता नम्बर सहित

अनुसूची ३: योजना तर्जुमा र प्राथमिकिकरणको उपस्थिति

अनुसूची ४: योजना तर्जुमाका केहि फोटो झलक

अनुसूची ५: केही GSI नक्साहरू

अनुसूची ६: निर्वाचित प्रतिनिधिहरूको नामावली

Contents

मन्तव्य i

तालिकाहरूको सूची iv

अनुसूचीहरू iv

बजेट एक झलक i

१.१ पृष्ठभूमि १

१.२ आवधिक योजनाको उद्देश्य, औचित्य र आवश्यकता ३

१.३ संघ, प्रदेश र गाउँपालिकाका योजनाहरूको अन्तरसम्बन्ध ४

१.४ योजना तर्जुमाका आधारहरू ४

१.५ योजना तर्जुमाको विधि ६

१.६ गढवा गाउँपालिकाको परिचय ११

१. गाउँपालिकाको भौगोलिक अवस्था र सीमानाः १२

२. सामाजिक अवस्थाः १३

३. आर्थिक गतिविधिको अवस्था १८

४. पूर्वाधारको अवस्था २०

परिच्छेद तीनः विकासको अवसर, सवाल, चूनौति, सोच, चालकहरू, विकास रणनीति र स्रोत व्यवस्था २२

३.१. पृष्ठभूमि २२

३.२. अवसर/सम्भावना, विकासका प्रमुख सवाल र प्रमुख चुनौतीहरू २२

३.३ दीर्घकालीन सोच २९

३.३.१ राष्ट्रिय पन्ध्रौं तथा सोह्रौ योजनाको दीर्घकालीन सोच २९

३.३.२ लुम्बिनी प्रदेशको योजनाको दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य, उद्देश्य तथा प्राथमिकता ३०

३.३.३ गढवा गाउँपालिकाको दीर्घकालीन सोच ३१

३.३.४ गढवा गाउँपालिकाको समग्र लक्ष्य ३१

३.३.५ गढवा गाउँपालिकाको विकासको उद्देश्य ३२

३.३.६ सोच पूरा गर्न विकासका प्रमुख प्राथमिकता/चालकहरूः ३२

३.३.८ गढवा गाउँपालिकाको विकासको समग्र रणनीति ३५

३.३.९ प्रमुख कार्यक्रम ३८

३.३.१० अपेक्षित नतिजा/उपलब्धिहरू ३९

३.४ आय-व्ययको प्रवृत्ति र प्रक्षेपण ५२

३.५ लगानीको स्रोत र व्यवस्था ५२
३.५.१ लगानीको आवश्यकता र स्रोत ५२
३.५.२ आन्तरिक स्रोतको व्यवस्था र परिचालन नीति ५७
३.५.३ अन्तर सरकारी स्रोत परिचालन ५७
३.५.४ जनसहभागिता परिचालन ५७
३.५.५ निजी र सहकारी क्षेत्रको स्रोत परिचालन ५७
३.५.६ संघ संस्थाको स्रोत परिचालन ५७
३.५.७ अन्य स्रोत परिचालन ५८
३.५.८ स्रोत साधनको बाँडफाँट तथा परिचालनका आधारहरू ५८
३.६ सार्वजनिक खर्च र राजस्व परिचालन नीति ५९
३.६.१ सार्वजनिक खर्च नीति ५९
३.६.२ राजस्व नीति ५९
३.७ निजी क्षेत्रको स्रोत परिचालन नीति ५९
३.८ सहकारी क्षेत्रको स्रोत परिचालन नीति ५९
३.९ जनसहभागिता परिचालन नीति ५९
३.१० संघ संस्थाको स्रोत परिचालन नीति ५९
परिच्छेद ४: पाँच वर्षे क्षेत्रगत लक्ष्य तथा बजेट खाका ६०
४.१ आर्थिक विकास ६०
४.१.१ कृषि तथा पशुपंछी विकास क्षेत्र ६०
४.१.२ सिँचाइ ७६
४.१.३. उद्योग तथा वाणिज्य र आपूर्ति ८०
४.१.४ पर्यटन विकास : ८५
४.१.५. सहकारी ९०
४.१.६. श्रम तथा रोजगारी : ९३
४.२ सामाजिक विकास क्षेत्र ९६
४.२.१ शिक्षा ९६
४.२.२ स्वास्थ्य तथा पोषण १०४
४.२.३ खानेपानी तथा सरसफाई सहक्षेत्र ११८

४.२.४ युवा तथा खेलकुद १२७

४.२.५. भाषा, कला तथा संस्कृती, ... १३०

४.२.६ महिला वालवालिका तथा लक्षित समूह विकास सहक्षेत्रका कार्यक्रम १३४

४.३.१ शहरी विकास तथा पूर्वाधार १४०

४.३.१ सडक, ढल तथा पुल पुलेसा निर्माण १४०

४.३.२ विद्युत तथा संचार १४९

४.४. वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन १५७

४.४.१ विपद् व्यवस्थापन १५७

४.४ २. वन तथा वातावरण विकासः १६४

४.५ संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन १६७

४.५.१. भौतिक संरचना तथा मानव संसाधन विकास, ... १६७

४.५.२. सेवा प्रवाह तथा सुशासन १७१

पच्छिेद ५: नतिजा अनुगमन खाका १७४

पच्छिेद ६: योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन व्यवस्थापन, अनुगमन तथा मूल्याङकन २००

९.१ योजना तर्जुमा २००

९.२ योजना बैंक २००

९.३ संस्थागत तथा कार्यान्वयन व्यवस्थापन २००

९.४ कार्यक्रम अनुगमन तथा मूल्याङ्कन २०२

अनुसूचीहरू २०५

अनुसूची १ : संघ तथा प्रदेश सरकार सँग माग गरिने र गौरबका योजनाहरू २०६

अनुसूची २ : पालिका र वडाहरूबाट प्राप्त योजनाहरू जस्ताको तस्तै २०९

अनुसूची ३: योजना तर्जुमाको बिभिन्न गोष्ठीका उपस्थितिहरू २९९

अनुसूची ४: योजना तर्जुमाका केहि फोटो झलक ३०५

अनुसूची ५: GIS नक्साहरू ३०९

अनुसूची ६: समग्र गढवा गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधिहरूको नामावली ३१२

बजेट एक झलक

खर्च शीर्षक	**आ.व. २०८३/०८४ को अनुमान**	**आ.व. २०८४/०८५ को अनुमान**	**आ.व. २०८५/०८६ को अनुमान**	**आ.व. २०८६/०८७ को अनुमान**	**आ.व. २०८७/०८८ को अनुमान**	**५ बर्षको जम्मा**	**%**
क. चालु खर्च तर्फ	५३१९००१०८.२	५४७८५७१११.४	५६४२९२८२४.७	५८१२२१६०९.५	५९८६५८२५७.८	**२८२३९२९९१२**	३६.१८
ख. पुँजीगत खर्च तर्फ (विकास खर्च क देखी च सम्म)	६९५१६००५०	८६७६६१००१	९४८०३२०००	१०५५४६८०००	१४१५०९४०००	**४९८१४१५०५१**	६३.८२
क. आर्थिक विकास	११०७१६०००	२१३७६४०००	२३९४९५०००	२४६९३३०००	२६२१९७०००	१०७३१०५०००	२१.५४
ख.सामाजिक विकास	१२२२३६०००	१२४५३६००१	१३५९७६०००	१२१८०३०००	१२३५८४०००	६२८१३५००१	१२.६१
ग. सहरी विकास तथा पूर्वाधार	३९८४३७०५०	४६९२८५०००	५०९५७००००	६२३६७९०००	९४८२८८०००	२९४९२५९०५०	५९.२१
घ. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	४७००००००	४९३३५०००	५१५२५०००	५१४८७०००	६९९८९०००	२६९३३६०००	५.४१
ङ. संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन	१२७७१०००	६७४१०००	७४६६०००	७५६६०००	७०३६०००	४१५८००००	०.८३
भैपरि आउने	४००००००	४००००००	४००००००	४००००००	४००००००	२००००००००	०.४०
क र ख को जोड रु	**१२२७०६०१५८**	**१४१५५१८११२**	**१५१२३२४८२५**	**१६३६६८९६०९**	**२०१३७५२२५८**	**७८०५३४४९६३**	१००
अपुग रकम रु	**-३७३१८३७५८**	**-४८९६०४४६२**	**-५०८१०४७२७**	**-५४७३३२३६४**	**-८३१८१४०८९**	**-२७५००३९४००**	**-३५.२३**

परिच्छेद १: परिचय तथा पृष्ठभूमि

१.१ पृष्ठभूमि

नेपालमा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक राज्य प्रणाली लागु भएको छ। राज्यको मूल संरचना संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहको छ। राज्य शक्तिको प्रयोग संघ, प्रदेश र स्थानीय तहले नेपालको संविधान र कानुनबमोजिम गर्ने संवैधानिक व्यवस्था छ । नेपालको संविधानले यी तीन तहका बीच राज्य शक्तिको बाँडफाँट गरेको छ । सो अनुसार स्थानीय तहको एकल अधिकार संविधानको अनुसूची ८ मा उल्लेखित विषयमा निहित छ । संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको साझा अधिकारको रूपमा संविधानको अनुसूची ९ मा उल्लिखित विषय छन् ।

नेपालको वर्तमान संविधानले राज्यको पुनःसंरचना गरे अनुकूल तीन तहका सरकारहरूको व्यवस्था भई कार्यान्वयनका चरणमा आए अनुरूपका ७५३ स्थानीय तह मध्य लुम्बिनी प्रदेशको दाङ जिल्लामा रहेको गढवा गाउँपालिका पनि एक हो ।

नेपालको संविधानको प्रस्तावनामा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको माध्यमद्वारा दिगो शान्ति, सुशासन, विकास र समृद्धिको आकांक्षा पूरा गर्ने अठोट व्यक्त भएको छ। उल्लिेखित आकांक्षालाई पूरा गर्न तिनै तहका सरकारको गहन जिम्मेवारी छ।

संविधानको अनुसूची ८ बमोजिम स्थानीय तहलाई प्राप्त एकल अधिकारका विषयहरूको विस्तृतीकरण भई स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा समावेश गरिएको छ । स्थानीय तह अर्थात गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रका विषयमा स्थानीयस्तरको विकासका लागि आवधिक, वार्षिक, रणनीतिगत विषय लगायत क्षेत्रगत मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन विकास योजना बनाई लागु गर्नुपर्ने प्रावधान स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले गरेको छ।

नेपालको संविधानको सफल कार्यान्वयनका लागि नेपाल सरकारले लिएको **"समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली"** को सोचलाई साकार पार्न सबै तहका सरकारहरूको योजना चक्र प्रभावकारी हुनु जरुरी छ । संविधानले नै स्थानीय तहलाई आफ्नो क्षेत्रको प्राकृतिक तथा आर्थिक स्रोत संकलन तथा परिचालनका लागि जिम्मेवार बनाएको छ । यसै क्रममा स्थानीय तहले आ-आफ्नो क्षेत्रको समष्टिगत विकासका लागि आवधिक योजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवारी पनि संविधानले स्थानीय तहलाई सुम्पेको छ।

नेपालको संविधान, संघ तथा प्रदेश सरकारका दीर्घकालीन सोचलाई आत्मसात गर्दै जनताको आवश्यकता, गाउँपालिकाको क्षमता तथा स्थानीय यथार्थका आधारमा गाउँपालिका भित्रका जनताका आधारभूत र बदलिदो परिवेशका आवश्यकताहरूलाई मध्यनजर गर्दै समावेशी विकासको अवधारणालाई समेत ध्यानमा राखी गढवा गाउँपालिकाले यो दोस्रो आवधिक योजना (२०८३/२०८४–२०८७/२०८८) तयार पारेको छ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले नगर तथा गाउँपालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रको विषयमा स्थानीयस्तरको आर्थिक, सामाजिक तथा पूर्वाधार विकासका लागि विषय क्षेत्रगत आवधिक रणनीतिक योजना बनाइ कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था गरेको छ। सोही जिम्मेवारी पूरा गर्दै जनताको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउन

गढवा गाउँपालिकाको विकासका सम्भावनाहरूको आधार तथा नेपाल सरकारले आन्तरिकीकरणमा जोड दिएको दिगो विकासका लक्ष्यहरूलाई समेत आधार मानी विकासमा लगानीको अभिवृद्धिको माध्यमबाट यो ५ वर्षभित्र गाउँपालिकामा सामाजिक न्याय सहितको शिक्षित, स्वस्थ तथा समृद्ध र विभेद रहित समाजको सिर्जना गर्न तथा उच्च आर्थिक वृद्धि गर्दै पालिकाबासीको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने लक्ष्यका साथ यो आवधिक योजना तयार पारिएको हो ।

यस आवधिक पञ्चवर्षीय योजनाले संघीयताको मर्म : सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयलाई आत्मसात गर्दै नेपाल सरकारको पन्ध्रौं तथा १६ औं आवधिक योजना र लुम्बिनी प्रदेश सरकारको दोस्रो आवधिक योजना को दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य, उद्देश्य र परिमाणात्मक लक्ष्यहरू हासिल गर्न सघाउने विश्वास गरिएको छ ।

<u>एकल, साझा अधिकार</u>

स्थानीय तहको एकल तथा प्रदेशसँगको साझेदारीमा नेपालको संविधानको अनुसूची ८ र ९ मा आधारित भई राज्यशक्तिको प्रयोग गर्ने अधिकारको व्यवस्था भएको छ, जसको विवरण निम्न अनुसार छ :

१. आर्थिक विकासः कृषि, उद्योग तथा वाणिज्य, पर्यटन, सहकारी, वित्तीय क्षेत्र एकल अधिकार अन्तर्गत सहकारी संस्था, स्थानीय बजार व्यवस्थापन (हाटबजार, स्थानीय स्तरका व्यापारिक फार्म), कृषि उत्पादन व्यवस्थापन, पशुपालन, पशु स्वास्थ्य, बेरोजगारको तथ्याङ्क सङ्कलन (रोजगार सूचना केन्द्र, वैदेशिक रोजगार), कृषि प्रसारको व्यवस्थापन, सञ्चालन र नियन्त्रण र संघीय ऐनको थप व्यवस्था : घरेलु तथा साना उद्योग ।

२. सामाजिक विकासः शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाइ, संस्कृति, लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण एकल अधिकार अन्तर्गतः आधारभूत शिक्षा तथा माध्यमिक शिक्षा, आधारभूत स्वास्थ्य र सरसफाइ (खाद्य गुणस्तर, प्रदूषण, स्वास्थ्यजन्य फोहोरमैला व्यवस्थापन), खानेपानी, भाषा, संस्कृति र ललितकलाको संरक्षण र विकास, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र अशक्तहरूको व्यवस्थापन र साझा अधिकार अन्तर्गतः खेलकुद, पत्रपत्रिका, स्वास्थ्य (स्वास्थ्य संस्था दर्ता, अनुमति, औषधीजन्य वनस्पति, औषधी खरिद, आकस्मिक सेवा), सामाजिक सुरक्षा तथा गरिबी निवारण (लक्षित समूह) ।

३. भौतिक पूर्वाधारः सडक तथा पुल, झोलुङ्गे पुल, सिँचाइ, भवन तथा सहरी विकास, ऊर्जा, लघु तथा साना जलविद्युत, वैकल्पिक ऊर्जा, सञ्चार । एकल अधिकार अन्तर्गतः स्थानीयस्तरका विकास आयोजना तथा परियोजना (विकास योजना, सहरी विकास, भवन, बस्ती, सार्वजनिक भवनहरू, पर्यटन क्षेत्रको विकास, घ वर्गको ठेक्का इजाजत आदि), स्थानीय सडक, ग्रामीण सडक, कृषि सडक, सिँचाइ, साना जलविद्युत आयोजना । साझा अधिकार अन्तर्गतः स्थानीयस्तरमा पूरातत्व, प्राचीन स्मारक र सँग्रहालय संरक्षण, सम्वर्द्धन र पुनः निर्माण तथा संघीय ऐनको थप व्यवस्थाः यातायात सेवा, सञ्चार सेवा, न्यूनतम दररेट निर्धारण, भवन निर्माण इजाजत तथा सडक व्यवस्था ।

४. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापनः वन तथा भू-संरक्षण, जलाधार संरक्षण, वातावरण संरक्षण, जलवायु परिवर्तन, फोहोरमैला व्यवस्थापन, जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण, विपद् व्यवस्थापनः एकल अधिकार अन्तर्गत वातावरण संरक्षण र जैविक विविधता (फोहोरमैला व्यवस्थापन, वातावरण मैत्री, हरित क्षेत्र), विपद्

व्यवस्थापन, खानी तथा खनिज पदार्थ संरक्षण, जलाधार संरक्षण, वन्यजन्तु तथा साझा अधिकार अन्तर्गतः वन, जंगल, वन्यजन्तु, चराचुरुंगी, जैविक विविधता संरक्षण, जल उपयोग, वातावरण, पर्यावरण संरक्षण ।

५.संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह तथा सुशासनः मानव संसाधन विकास, संस्थागत क्षमता विकास, सेवा प्रवाह मापदण्ड निर्धारण, सेवा प्रवाहमा विद्युतीय सूचना प्रणालीको प्रयोग, लेखाङ्कन, राजस्व परिचालन, वित्तीय अनुशासन, लेखा परीक्षण, बेरुजु फछ्र्यौट, आन्तरिक नियन्त्रण (एकल तथा साझा आधिकारसँग सम्बन्धित) ।

संघीय ऐनको थप व्यवस्थाः भूमि व्यवस्थापन, वडा समितिहरूको कार्य, साझेदारी वा संयुक्त व्यवस्थापनमा कार्य, बजेट तर्जुमा प्रक्रिया, स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन, अख्तियारी, लेखा परीक्षण, आन्तरिक नियन्त्रण, सूचना प्रविधि, सार्वजनिक खरिद, स्थानीय सरकारको सम्पत्ति संरक्षण ।

१.२ आवधिक योजनाको उद्देश्य, औचित्य र आवश्यकता

आवधिक विकास योजना तर्जुमाको मूल उद्देश्य गढवा गाउँपालिकामा देखिएको विकाससम्बन्धी समस्यालाई रणनैतिक हिसाबले सम्बोधन गरी योजनाबद्ध विकासको माध्यमबाट पालिकाबासीहरूको समृद्धिमा टेवा पुऱ्याउन सक्ने योजनाको खाका तयार गर्नु हो । स्थानीय तहमै सम्भाव्य देखिएका अवसरहरू र उपलब्ध हुने स्रोत साधनको अधिकतम उपयोग गरी गाउँपालिकाको विकासका लागि एकीकृत रणनीतिको आवश्यकता पर्न गएकोले गाउँपालिकामा कार्यरत सबै सेवा प्रदायकहरूको विकासका सवालमा समान बुझाइ र समन्वयात्मक भूमिका स्थापित गर्दै विकासका क्रियाकलापलाई अगाडि बढाउन यो पञ्चवर्षीय योजना तर्जुमा गरिएको हो ।

नेपालको संविधान कार्यान्वयनको सिलसिलामा प्रायः सबै तहका जनप्रतिनीधिहरूले **अबको बाटो जनताको समृद्धिको पाटो** भनि जनता समक्ष बाचा गरेका छन् । स्थानीय तहलाई संविधानले अनुसूची ८ अन्तर्गत २२ एकल अधिकार र अनुसूची ९ अन्तर्गत प्रदेशसँगका साझा अधिकारको रुपमा थप अधिकार प्रदान गरेको छ । स्थानीयस्तरमा आवश्यक विकाससँग जोडिएका सेवा प्रदायकहरूलाई स्थानीय पालिकाको मातहतमा राखिएकाले पालिकाभित्रका जनताको समृद्धिमा योगदान हुने खालका सेवाहरूलाई जनताकै घरदैलो नजिक ल्याएकोले पनि संविधानले जनताको समृद्धिलाई विशेष जोड दिएको स्पष्ट अनुभुति गर्न पाइन्छ ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्य ऐन, नीति नियमहरूले स्थानीयस्तरको विकासको जिम्मेवारी संविधानले नै व्यवस्था गरेको स्थानीय सरकारलाई सुम्पिएको हुँदा उपलब्ध स्रोत साधन, स्थानीय आवश्यकता तथा स्थानीय यथार्थतामा आधारित विकास कार्यलाई गति प्रदान गर्न र संघीय तथा प्रदेश सरकारहरूको विकास अभियानलाई आत्मसात् गर्दै गढवा गाउँपालिकाको विकासलाई योजनाबद्ध ढङ्गबाट अगाडि बढाउन यो दोस्रो पञ्च बर्षीययोजना (२०८३/२०८४–२०८७/२०८८) को ठूलो औचित्य रहेको देखिन्छ ।

आवश्यकता

विकास योजनाले उपलब्ध स्रोत साधनको अधिकतम रुपमा परिचालन गरी निश्चित अवधिभित्र निर्धारित लक्ष्य, उद्देश्य र प्रतिफल हासिल गर्ने मार्गचित्र प्रस्तुत गर्दछ । स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७८ अनुसार योजनाको आवश्यकतालाई देहायका बुँदाहरूबाट पुष्टि गर्न सकिन्छः

- सीमित स्रोत साधनलाई प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्रमा उपयोग गर्न;
- सामाजिक तथा आर्थिक विकासमा तीव्रता ल्याउन;
- विगतको उपलब्धि र गति समीक्षा गर्दै आगामी दिनको नतिजा आँकलन गर्न;
- नतिजामुखी विकास पद्धतिको अवलम्वन र प्रवर्द्धन गर्न;
- विकास प्रक्रियामा सरोकारवाला विशेष गरी जोखिममा रहेका वर्गको संलग्नता र जवाफदेही वृद्धि गर्न;
- समाजलाई विकास र समृद्धितर्फ अग्रसर गराउन;
- विपद् जोखिम संवेदनशीलता तथा उत्थानशीलतालाई विकास प्रक्रियाको मूल प्रवाहमा ल्याउन;
- नागरिकहरूको विश्वास अभिवृद्धि गर्न;
- स्थानीय आर्थिक विकासको माध्यमबाट स्थानीय जनताको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउन र
- लैङ्गिक उत्तरदायी बजेटको माध्यमबाट सामाजिक रुपान्तरण ल्याउन .

१.३ संघ, प्रदेश र गाउँपालिकाका योजनाहरूको अन्तरसम्बन्ध

राष्ट्रको समग्र विकास एकल प्रयासबाट मात्र सम्भव हुदैन । सबै तहका सरकारहरूले आ-आफ्ना ठाउँबाट एकताबद्ध ढंगबाट एउटै सोचाइ राखेर गरिएको विकास प्रयासबाट छिटो उपलब्धिमूलक प्रगति गर्न सकिने हुँदा तीन वटै तहका सरकारहरूको विकास योजनाहरू एक अर्काका परिपूरक हुनुपर्दछ । सुख र समृद्धि सबैको चाहाना हो । संघीय सरकारले १५ औ आवधिक योजना मार्फत बि.सं. २१०० को सोचका रूपमा **"समृद्ध नेपाल र सुखि नेपाली"**को नारालाई आफ्नो दीर्घकालीन सोचको रूपमा अगाडि सारेको छ । त्यसैगरी १६ औ आवधिक योजना अवधिको सोच **सुशासन, सामाजिक न्याय र समृद्धि** रहेकोमा यही नारालाई एकाकार गर्दै लुम्बिनी प्रदेश सरकारले पनि आफ्नो दोस्रो आवधिक योजनाको सोच**"समृद्ध लुम्बिनी, सुखी नागरिक"**को नारालाई विकास अभियानको रूपमा कायम गरेको छ । तसर्थ, यस गढवा गाउँपालिकाको सोच र विकास अभियानलाई सोही अनुकूल बनाइ तीनै तहका सरकारहरूको विकास अभियानलाई एक अर्काका पूरकका रूपमा अगाडि बढाउने गरी यो आवधिक योजना तयार गरिएको छ ।

१.४ योजना तर्जुमाका आधारहरू

नेपालको संविधान : यो आवधिक विकास योजना तयार गर्दा नेपालको संविधान मा उल्लिखित मौलिक हक र कर्तव्य, नीति र निर्देशक सिद्धान्त र अनुसूची ८ र ९ मा उल्लिखित अधिकारहरूलाई मध्यनजर गरिएको छ ।

आवधिक योजना तयारीका क्रममा नेपालको संविधानले अंगिकार गरेका धाराहरू, भाग ३, मौलिक हक र कर्तव्य सम्बन्धी समानताको हक (धारा १८), सम्पत्तिको हक (धारा २५), सूचनाको हक (धारा २७), शिक्षासम्बन्धी हक (धारा ३१), रोजगारीको हक (धारा ३३), श्रमको हक (धारा ३४) स्वास्थ्यसम्बन्धी हक (धारा ३५), खाद्य सम्बन्धी हक (धारा ३६), आवासको हक (धारा ३७), महिलाको हक (धारा ३८), बालबालिकाको हक (धारा ३९), दलितको हक (धारा ४०) जेष्ठ नागरिकको हक (धारा ४१), सामाजिक न्यायको हक (धारा ४२), सामाजिक सुरक्षाको हक (धारा ४३) र उपभोक्ताको हक (धारा ४४) लाई यथेष्ट ध्यान दिइएको छ ।

त्यसैगरी, भाग ४ राज्यको निर्देशक सिद्धान्त, नीति तथा दायित्वसम्बन्धी धारा ५० अनुसारका सिद्धान्तहरू र धारा ५१ अनुसार राष्ट्रिय एकता र राष्ट्रिय सुरक्षासम्बन्धी नीति, राजनीतिक तथा शासन व्यवस्थासम्बन्धी

नीति, सामाजिक र सांस्कृतिक रूपान्तरण सम्बन्धी नीति, अर्थ, उद्योग र वाणिज्य सम्बन्धी नीति, कृषि र भूमिसुधार सम्बन्धी नीति, विकास सम्बन्धी नीति, प्राकृतिक स्रोत साधनको संरक्षण र उपयोग सम्बन्धी नीति, नागरिकका आधारभूत आवश्यकता सम्बन्धी नीति, श्रम र रोजगार सम्बन्धी नीति, सामाजिक न्याय र समावेशीकरण सम्बन्धी नीति, न्याय र दण्ड सम्बन्धी नीति, पर्यटन सम्बन्धी नीति र अन्तराष्ट्रिय सम्बन्ध सम्बन्धी नीतिका साथै, धारा ५२ अनुसार राज्यको दायित्व समेतलाई ध्यानमा राखिएको छ ।

अन्य ऐन नियमहरू

यो आवधिक विकास योजना तर्जुमामा विद्यमान अन्य सान्दर्भिक ऐन, नियमहरूलाई पनि मध्यनजर गरिएको छ, जसको विवरण निम्नानुसार छः

- ❖ स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन,२०७८, राष्ट्रिय योजना आयोग
- ❖ १५ औं तथा १६ औं राष्ट्रिय आवधिक योजना
- ❖ लुम्बिनी प्रदेश सरकारको दोस्रो आवधिक योजना
- ❖ दिगो विकास लक्ष्य स्थानीयकरणस्रोत पुस्तिका, राष्ट्रिय योजना आयोग
- ❖ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४
- ❖ अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४
- ❖ राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४
- ❖ राष्ट्रिय, प्रादेशिक र स्थानीय तह सम्बन्धित विद्यमान नीतिहरू
- ❖ भू-उपयोग नीति, २०७२ र विकास सहायता नीति
- ❖ कृषि, सिँचाइ, वन तथा वातावरण सम्बन्धी नीतिहरू
- ❖ राष्ट्रिय अभियानहरू
- ❖ गढवा गाउँपालिकाको आ.व. २०८२/२०८३ को नीति, कार्यक्रम तथा बजेट
- ❖ स्थानीय आवश्यकता, चाहना र यथार्थता ।

१.५ योजना तर्जुमाको विधि

पञ्चवर्षीय आवधिक योजना तयारीका चरणहरू:

योजना तर्जुमाका चरणहरू: यो आवधिक योजना तर्जुमा गर्दा देहायका चरणहरूमा सम्पन्न गरिएको थियो ।

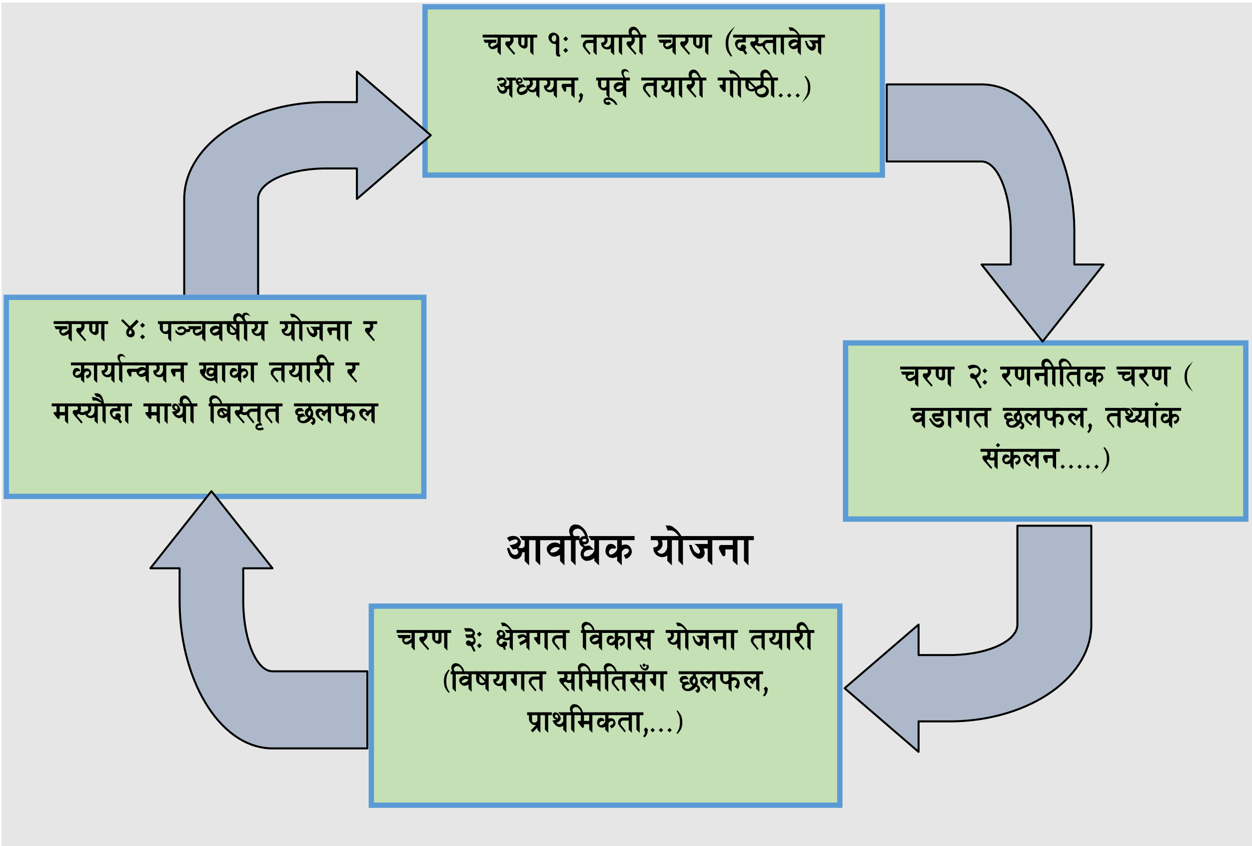

चरण १ तयारी चरण:

१.१ दस्तावेज अध्ययन: गढवा गाउँपालिकाको बारेमा विशेष जानकारीकालागि पालिकाको वस्तुस्थिति विवरण २०७५, योजना तर्जुमाका आधारहरू, जस्तै: नेपालको संविधान, स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७८, राष्ट्रिय योजना आयोगको १५औं र १६ औं राष्ट्रिय आवधिक योजना, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४, अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन २०७४, राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन २०७४, विद्यमान राष्ट्रिय, प्रादेशिक र स्थानीय तह सम्बन्धित विभिन्न नीतिहरू, भू-उपयोग नीति २०७२, विकास सहायता नीति, कृषि, सिँचाइ, वन तथा वातावरण सम्बन्धी नीतिहरू, राष्ट्रिय अभियानहरू, पालिकाको आ.व. २०८२/२०८३ को नीति, कार्यक्रम तथा बजेट, गाउँपालिकाका योजनाहरूको मध्यावधि समीक्षा लगायतका दस्तावेजहरू अध्ययन गरिएको थियो ।

१.२ प्रथम सम्पर्क र समन्वयः योजना तयारीका शिलशिलामा २०८२ चैत्र १७ गते टेलिफोनको माध्यमबाट र २०८२ चैत्र १८ गतेका दिन गाउँपालिकाका निमित्त प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत श्री खिमलाल ओली ज्यू र योजना शाखाको प्रमुख श्री रेशमलाल शर्मा ज्यू लगायत समस्त शाखा प्रमुख ज्यू हरू सँग सामान्य भेटघाट र पूर्व योजना तर्जुमा कार्यशाला र भावी कार्यक्रम बारे छलफल गरी पञ्चवर्षीय आवधिक योजनाको उद्देश्य र औचित्यबारे प्रकाश पारिएको थियो । सोही समयमा प्रत्येक वडा र पालिकाले अबको ५ वर्षका लागि योजनाहरूको विषयमा स्थानीय स्तरमा सर्वदलीय तथा सर्बपक्षीय छलफल चलाउदै गर्ने समेत सहमति गरिएको थियो ।

१.३ पूर्व योजना तयारी कार्यशालाः गाउँपालिकाको सहमतिमा तयारी चरणका सिलसिलामा २०८२ चैत्र १८ गतेका दिन .गाउँपालिकाको वडा नं ६ का वडाध्यक्ष श्री बीर बहादुर आले मगर ज्यूको अध्यक्षतामा नि.प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू लगायत कार्यपालिका सदस्यहरू र गाउँपालिकाका शाखा प्रमुखहरू सहित २३ जनाको उपस्थितिमा एकदिने कार्यशाला परामर्शदाताको सहजीकरणमा सम्पन्न गरियो ।

१.४ पञ्चवर्षीय आवधिक योजना तर्जुमाका लागि समिति गठनः योजनाका विषयगत समितिहरूलाई कायम राख्दै यो आवधिक योजना तर्जुमालाई सहजीकरण गर्न निम्न अनुसारको निर्देशक, संयोजन तथा सहजीकरण समिति गठन गरियो :

आवधिक योजना तर्जुमा निर्देशक समिति

१. संयोजकः श्री यमनारायण शर्मा पोखेल गाउँपालिका अध्यक्ष

२. उप-संयोजकः श्री शारदा कुमारी चौधरी गा.पा. उपाध्यक्ष

३. सदस्यः श्री सबै बिषयगत समितिका संयोजकहरू ५ जना

६. सदस्य सचिवः श्री कृष्ण प्रसाद पौड्याल प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

तर्जुमा संयोजन तथा सहजीकरण समिति

१. संयोजकः श्री कृष्ण प्रसाद पौड्याल, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत

२. सदस्यः श्री खिमलाल वली, प्रमुख-आर्थिक प्रशासन शाखा

३. सदस्यः श्री कैलाश चन्द्र चौधरी, प्रमुख- स्वास्थ्य शाखा

४. सदस्यः श्री कर्ताराम यादव, प्रमुख-कृषि शाखा

५. सदस्यः डा.श्री अनन्तराज रेग्मी, प्रमुख- पशु सेवा शाखा

६. सदस्यः श्री बिनय कुमार यादव, सदस्य, प्रमुख- पूर्वाधार शाखा

७. सदस्यः श्री प्रेरणा चन्द, प्रमुख- सामाजिक विकास शाखा

८. सदस्य सचिवः श्री रेशमलाल शर्मा, प्रमुख- योजना शाखा

चरण २ रणनीतिक चरणः

२.१ वडा तहको योजना तर्जुमाः योजना तर्जुमा पूर्वतयारी कार्यशालाबाट भएको सहमति अनुसार ८ वटा वडाहरूलाई विभिन्न ८ समूहमा विभाजन गरी वडास्तरमा व्यापक योजना तर्जुमा गर्न १ दिने ८ वटा योजना तर्जुमा गोष्ठी २०८२ चैत्र १९ गते देखी २६ गते सम्ममा सबै वडामा सम्पन्न निम्न अनुसार सम्पन्न गरियो,

१. २०८२ चैत्र १९ गते वडा नं ७ मानपुर : १३ जनाको उपस्थिति

२. २०८२ चैत्र २० गते वडा नं ५ बाँकी : ३४ जनाको उपस्थिति

३. २०८२ चैत्र २१ गते वडा नं ६ गढवा : ४२ जनाको उपस्थिति

४. २०८२ चैत्र २२ गते वडा नं ४ गंगापरस्पुर : ३३ जनाको उपस्थिति

५. २०८२ चैत्र २३ गते वडा नं ३ गोबरडिहा : २२ जनाको उपस्थिति

६. २०८२ चैत्र २४ गते वडा नं ८ कोइलाबास : २१ जनाको उपस्थिति

७. २०८२ चैत्र २५ गते वडा नं २ महदेवा : २८ जनाको उपस्थिति

८. २०८२ चैत्र २६ गते वडा नं १ मलमला : ४२ जनाको उपस्थिति

२.२ पालिकास्तीय योजना तर्जुमा कार्यशालाः

वडास्तरका योजनाहरू प्राप्त भए पछि पालिकास्तरबाट गौरबका योजना, अन्तर वडास्तरीय तथा अन्य ठूला योजनाहरूको तयारी गर्न २०८३ बैशाख २५ गते गाउँपालिका अध्यक्ष ज्यूको अध्यक्षतामा पालिकास्तरीय योजना तर्जुमा आयोजना गरी पालिकास्तरीय योजनाहरू तर्जुमा गरियो

२.३ योजनाहरूको परिष्करण र प्राथमिकिकरणः

१. पालिकास्तरीय तथा वडास्तरीय दुबै प्रकारका योजनाहरूको एक पटक परिष्करण गरी बिषयगत समितिहरूबाट योजनाहरूको प्राथमिकता निर्धारणको कार्य २०८३ जेष्ठ ५ का दिन एक दिने कार्यशालाबाट पूर्णता दिईयो । त्यसै दिन पालिकास्तरका गौरवका तथा अन्य प्राथमिकता प्राप्त योजनाहरूको सूचीकरण गरियो ।

२. २०८३ जेष्ठ ५ गतेकै दिन परिष्कृत र सूचीकृत योजनाहरूलाई अन्तिम छनोट र प्राथमिकीकरण गर्दै विषयगत क्षेत्रको लक्ष्य, उद्देश्य तथा प्राथमिकता निर्धारण, रणनीति तथा कार्यनीति तयारी र निम्न मापदण्डका आधारमा प्राथमिकता निर्धारण गरिएका प्राथमिकता प्राप्त योजना तथा कार्यक्रम छनोटका कार्य गरियो ।

२.४ बिभिन्न मितिमा पालिकाका

तथ्याङ्क संकलन: पालिका मातहत विभिन्न शाखाहरू, वडा कार्यालयहरू, पालिकाका बिषयगत शाखाहरू तथा सरोकारवालाहरूबाट योजनालाई पूर्णता दिन आवश्यक पर्ने तथ्याङ्क संकलन गरियो ।

योजनाहरूको प्राथमिकीकरणका मापदण्ड

प्राथमिकता नं १: गरिवी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुग्ने आयोजनाहरू

- उत्पादनमूलक तथा छिटो प्रतिफल प्राप्त गर्न सकिने आयोजनाहरू
- आम्दानी र स्वरोजगारी वृद्धि गर्ने आयोजनाहरू
- स्थानीय स्रोत, साधन तथा सीपको प्रयोग हुने आयोजनाहरू
- लागत सहभागिता जुट्ने आयोजनाहरू
- अति जरुरी
- अति महत्वपूर्ण
- सामाजिक महत्व भएका
- सुशासनको सुनिश्चितता हुने

प्राथमिकता नं २: गरिवी निवारणमा प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष योगदान पुग्ने आयोजनाहरू

- उत्पादनको बजारीकरण र पर्यटनलाई सघाउ पुग्ने आयोजनाहरू
- समावेशी विकासमा योगदान पुऱ्याउने आयोजनाहरू
- जनताको शिक्षा, स्वास्थ्य र चेतना विकास गर्ने योजनाहरू
- गौरवका तथा विशेष महत्वका योजनाहरू

प्राथमिकता नं ३: अन्य योजनाहरू

- कम जरुरी
- कम महत्वपूर्ण
- बढीभन्दा बढीलाई फाइदा पुग्ने

प्राथमिकता नं ४: विविध

- आर्थिक तथा प्राविधिकरूपमा चुनौतीपूर्ण
- सामाजिक रूपमा अस्वीकार्य
- बढी लागत कम उपलब्धि हुने
- नभै नहुने भन्दा पनि भए हुने भन्ने प्रकारका

प्राथमिकता नं ५: माथिका कुनैमा पनि नपर्ने

चरण ४: पञ्चवर्षीय योजना र कार्यान्वयन खाका तयारीः

४.१ पञ्चवर्षीय योजना लेखनः

४.१.१ पालिका बाट प्राथमिकता निर्धारण भै प्राप्त योजनाहरूको सूची पछि समग्र योजना तयारीका प्रकृया पूरा गरी रणनीतिक कार्यान्वयन खाका, नतिजा खाका र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन खाका तयारी कार्य सम्पन्न गरी योजनाको मस्यौदा प्रतिवेदन पालिकामा प्रस्तुत गरियो ।

४.२ प्रतिवेदनको अन्तिम रूप प्रदान

आवश्यक छलफल पछि पालिका लगायत हालसम्म विभिन्न स्तरबाट प्राप्त सुझावलाई समेत समावेश गरी यो प्रथम स्थलगत पञ्चवर्षीय योजना (२०८३/२०८४–२०८७/२०८८) लाई मिति २०८३ असार ८ गते अन्तिम रूप दिई गढवा गाउँपालिकामा प्रस्तुत गरिएको हो ।

१.६ गढवा गाउँपालिकाको परिचय

ऐतिहासिक पृष्ठभूमि

यो गढवा गाउँपालिकाको नामकरणका बिषयमा स्थानीय क्षेत्रमा आएको किंबदन्ति अनुसार बि.स. २०२२ साल अघि यहाँका मौजाहरूमा थारु-चौधरी र अहिर (यादब) जातिको बसोबास रहेको र यहाँ ठूला ठूला पानी जम्ने ठाउँहरू भएकाले पशुपालन गर्ने यादवहरूले आफ्नो भाषामा गहिरो र खाल्डाखुल्डी भएको ठाउँलाई गडाहा भन्ने गरेको बाट पछि अपभ्रंस भै गडाहा हुने गएको जनश्रुति पाईन्छ । त्यस्तै अर्को भनाई अनुसार गाउँका ईनारको पानी बाक्लो हुने गरेको र थारु भाषामा बाक्लो पानीलाई गराहा पानी भन्दा भन्दै अपभ्रंस भएर ठाउँको नाम नै गढवा रहन गएको कुरा पनि जनश्रुति छ ।

गढवा गाउँपालिका दाङ जिल्लाको देउखुरी उपत्यकामा अवस्थित एक स्थानीय तह हो । नेपालको स्थानीय तह पुन:संरचना २०७३ पछि दाङ जिल्लामा २ उप-महानगर पालिका, नगरपालिका १ र ७ गाउँपालिका गरी स्थापना भएका १० स्थानीय तह मध्य गढवा गाउँपालिका एक हो । यो गाउँपालिकाको गठन हुँदा साविकका गा.बि.स.हरू गढवा, कोईलाबास, गंगापरस्पुर र गोबरडिहा मिलाएर बनाईएको हो । यो पालिका तराई-चुरे मिश्रित रहेको तथा अधिकांश भाग समथर र दक्षिणतिर चुरे क्षेत्र पर्दछ । हावापानीको हिसाबले यो पालिका उष्ण-उपोष्ण जलवायु रहेको र अधिकांश भाग उर्बर रहेको छ ।

१. गाउँपालिकाको भौगोलिक अवस्था र सीमानाः

- प्रदेशः लुम्बिनी
- जिल्लाः दाङ
- क्षेत्रः देउखुरी उपत्यका
- स्थापनाः २०७३ साल फागुन १२ गते
- कूल क्षेत्रफलः ३५८.५७ वर्ग किलोमिटर
- उत्तरी अक्षांस २७° ३९' ००" देखि २७° ५६' ००"
- पूर्वि देशान्तरः ८२° २४' ००" देखि ८२° ३८' ००"
- उचाईः १९५ मिटर देखि ८८५ मिटरसम्म
- वडा संख्याः ८
- प्रशासनिक केन्द्रः गढवा बजार

भौगोलिक सीमानाः

- पूर्वः कपिलबस्तु र अर्घाखाँची जिल्ला
- पश्चिमः राजपुर गाउँपालिका
- उत्तरः लमही नगरपालिका र राप्ती गाउँपालिका
- दक्षिणः भारत

तालिका १: वडागत क्षेत्रहरू

वडा नं	मुख्य क्षेत्र तथा अवस्थिती
वढा नं १	मलमला
वढा नं २	महदेवा
वढा नं ३	गोबरडिहा
वढा नं ४	गंगापरस्पुर
वढा नं ५	बाँकी
वढा नं ६	गढवा
वढा नं ७	मानपुर
वढा नं ८	कोईलाबास

यहाँका प्रत्येक वडामा वडा कार्यलय, आधारभूत स्वास्थ्य सेवा, सामुदायिक विद्यालय र कृषि तथा पशु सेवा कार्यक्रम संचालन गरिदै आएको अवस्था छ ।

२. सामाजिक अवस्थाः

२.१ जनसंख्या, बसोबास र रहनसहन

बसोबासः

यस गढवा गाउँपालिकामा मिश्रित जात जातिको बसोबास रहेको छ। राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यो पालिकाको जनसंख्या ४५८९८ रहेकोमा ४१.५ प्रतिशत थारु समुदायको बाहुल्यता रहेको छ र त्यस पछि क्षेत्री १०.२ प्रतिशत, मगर ९.१ प्रतिशत, कुमाल ८.९ प्रतिशत, यादव ७.७ प्रतिशत, ब्राह्मण ४.४ प्रतिशत दलितमा बिश्वकर्मा ४ प्रतिशत, मुस्लिम ३.३ प्रतिशत, परियार १.८ प्रतिशत र सन्यासी तथा दसनामी १.५ प्रतिशतको बसोबास रहेको छ।

जनसंख्या विवरण

यो गाउँपालिकामा राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार जम्मा ८ वटा वडामा गरेर ९९६४ घरपरिवार छन र सोमा मा ४५८९८ जनसंख्या रहेको अवस्था छ। समग्रमा प्रति घरपरिवारको घनत्व ४.६१ रहेको छ भने लैङ्गिक अनुपात ९४.५७.प्रतिशत रहेको छ। जनसंख्याको वडागत बिभाजन तल तालिका २ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २ः वडागत जनसंख्या विवरण

वडा नं	घरपरिवार संख्या	जनसंख्या			सरदर परिवार घनत्व	लैङ्गिक अनुपात
		जम्मा	पुरुष	महिला		
सबै वडा	९९६४	४५८९८	२२३०८	२३५९०	४.६१	९४.५७
१	१६८८	७५६१	३६१९	३९४२	४.४८	९१.८१
२	११६९	५५९६	२७५४	२८४२	४.७९	९६.९०
३	११३५	५०४९	२४३९	२६१०	४.४५	९३.४५
४	१२६५	५९८३	२९७१	३०१२	४.७३	९८.६४
५	१४८२	६९०१	३३७४	३५२७	४.६६	९५.६६
६	१७१४	७८४७	३८१९	४०२८	४.५८	९४.८१
७	१३२०	६१११	२९२५	३१८६	४.६३	९१.८१
८	१९१	८५०	४०७	४४३	४.४५	९१.८७

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना २०७८

उमेर समूह अनुसार जनसंख्या विवरण

पालिकाको उमेर समूह अनुसारको जनसंख्या विवरण बिश्लेषण गर्दा १५ बर्ष मुनिको जनसंख्या १२०९० (२६.३४ प्रतिशत, १५ बर्ष देखी ४० बर्ष मुनिको जनसंख्या सबैभन्दा बढि २०,९३९ (४५.६२ प्रतिशत) साथै ४० बर्ष देखी ६० बर्ष मुनिको जनसंख्या ८५९९ (१८.७४ प्रतिशत) रहेको र सो भन्दा माथिको जनसंख्या ४२७० -९.३० प्रतिशत) रहेको छ। बिस्तृत तालिका ३ मा

तालिका ३: उमेर समूहको जनसंख्या विवरण

वार्ड नं	उमेर समूह (५ बर्षको)	जम्मा	पुरुष	महिला	बिभिन्न उमेर समूह	प्रतिशत
सबै वडाको						
	सबै उमेर समूह (बर्ष)	४५८९८	२२३०८	२३५९०		
	००-०४	३६७५	१९२०	१७५५		
	०५-०९	३८९५	२०५०	१८४५		
	१०-१४	४५२०	२३७२	२१४८	१२०९०	२६.३४
	१५-१९	४७८७	२२७५	२५१२		
	२०-२४	४८२८	२१२४	२७०४		
	२५-२९	४४४१	१९८४	२४५७		
	३०-३४	३५२८	१६४१	१८८७		
	३५-३९	३३५५	१५६९	१७८६	२०९३९	४५.६२
	४०-४४	२७३८	१३२४	१४१४		
	४५-४९	२२७३	११२८	११४५		
	५०-५४	२१२६	१०८०	१०४६		
	५५-५९	१४६२	७४१	७२१	८५९९	१८.७४
	६०-६४	१३७८	६६०	७१८		
	६५-६९	१२१९	५९०	६२९		
	७०-७४	९०१	४५८	४४३		
	७५-७९	४७६	२३२	२४४		
	८०-८४	१६१	९०	७१		
	८५-८९	८९	४८	४१		
	९०-९४	३१	१३	१८		
	९५+	१५	९	६	४२७०	९.३०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

<u>रहनसहन</u>

घरको छानाको प्रकार पनि मानिसको आर्थिक हैसियत मापनको एक सूचक भएको हुँदा यसको विवरण तयार गरिएको छ । घरको छानाको प्रकार अनुसार घरहरूको विवरण हेर्दा तल तालिका ३ मा उल्लेख भए अनुसार गढवा गाउँपालिका भित्रका ९९६४ वटा घरहरू भएकोमा सबैभन्दा बढि ४११३ (४१.७८ प्रतिशत) घरहरू छत ढलान भएका र दोस्रोमा ३४२१ (३४.३३ प्रतिशत) घरहरू टिनको छानाले छाएका छन । तर पनि अझै २१८७ (२.१९ प्रतिशत) घरहरू खर तथा परालले छाएका र अन्य केहि टायल, ढुंगा तथा स्लेट र काठ तथा तखताको छाना भएका हुँदा आगोको जोखिमयुक्त रहेको अवस्थामा छन । बिस्तृत तालिका ४ मा ।

तालिका ४ छानाको प्रकार अनुसार घरहरूको विवरण

वडा नं	जम्मा	छानाको प्रकार							
		टिनको छाना	ढलान	खर तथा पराल	टायल	ढुंगा तथा स्लेट	काठ तथा तखता	माटो	अन्य
सबै वडा	९९६४	३४२१	४११३	२१८७	१८६	४८	८	०	१
१	१६८८	७४०	४८६	४२६	३०	५	०	०	१
२	११६९	३४०	५७४	२३९	१६	०	०	०	०
३	११३५	३९७	५५४	१५९	१७	७	१	०	०
४	१२६५	२८३	६२३	२७६	७६	६	१	०	०
५	१४८२	६८२	४९४	२७९	१८	७	२	०	०
६	१७१४	४७९	८२७	३९०	४	१३	१	०	०
७	१३२०	४५०	५२२	३१२	२४	९	३	०	०
८	१९१	५०	३३	१०६	१	१	०	०	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२ शिक्षाः

शैक्षिक संस्थाहरू र चुनौतिहरू

गढवा गाउँपालिकमा विद्यालयको प्रकार अनुसार निम्न अनुसार को शिक्षण संस्थाहरू रहेको अवस्था छ,

- कूल विद्यालयहरूको संख्याः
- सामुदायिक विद्यालयहरू :
- निजी विद्यालयहरूः
- पूर्व प्राथमिक विद्यालयहरूः
- आधारभूत विद्यालयहरूः
- माध्यमिक विद्यालयहरूः
- +२ संचालन हुने विद्यालयहरूः

गढवा गाउँपालिका भित्रका विद्यालयहरूमा केहि चुनौतिहरू पनि छन जस्तै-बिषयगत शिक्षक अभाव, केहि विद्यालयहरूमा भौतिक संरचनाको अभाव तथा कमजोर संरचना र माध्यमिक तहपछि विद्यार्थी पलायन जस्ता प्रमुख समस्याहरू रहेका छन ।

साक्षरता दर

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस गाउँपालिका भित्रको ५ बर्ष भन्दा माथिको उमेर समूहको औषत साक्षरता दर ७७.६९ प्रतिशत छ जस्को विवरण तल तालिका ५ अनुसार रहेको छ ।

तालिका ५ साक्षरता विवरण

वडा नं	लिङ्ग	५ बर्ष र सो भन्दा माथिको जनसंख्या	जनसंख्या जो			नभनेको	साक्षरता दर
			लेख्न र पढ्न सक्ने	पढ्न मात्रै सक्ने	लेख्न र पढ्न नसक्ने		
सबै वडा	जम्मा	४२२२३	३२८०३	१६२	९२४७	११	७७.६९
	पुरुष	२०३८८	१७०२१	६७	३३००	०	८३.४९
	महिला	२१८३५	१५७८२	९५	५९४७	११	७२.२८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.३ स्वास्थ्य तथा पोषण

यस गाउँपालिकामा स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्दै आएका ४ वटा स्वास्थ्य चौकी, एक आयुर्बेद आरोग्य केन्द्र, ४ वटा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, ७ वटा गाउँघर क्लिनिक, १७ वटा खोप केन्द, २ वटा स्वास्थ्य ईकाई, ४ वटा बर्थिङ्ग सेन्टर सहित एउटा सर्पदंश उपचार केन्द्र तथा निजी क्षेत्रबाट सञ्चालित अन्य सेवा प्रदायकहरूले जनस्तरमा रोग लाग्नु अघिको रोकथामयुक्त, प्रतिकारात्मक एवम् प्रवर्द्धनात्मक सँगसँगै सामान्यरुपमा उपचारात्मक सेवा पनि प्रदान गर्दै आएको स्थिति छ । यी संस्थामा पर्याप्त र उपयुक्त आवश्यक भौतिक पूर्वाधार, उपकरण तथा सामग्रीको व्यवस्था भएर पनि कतिपय स्वास्थ्य संस्थाहरूमा न्युनतम पूर्वाधार र उपकरणहरू र आवश्यकता अनुसार दक्ष स्वास्थ्यकर्मीको पनि कमी रहेको अवस्था छ । गाउँपालिका क्षेत्रमा विशेषगरी श्वासप्रश्वासजन्य रोग, पानीजन्य रोग, दमको बिरामी र महिलामा पाठेघरको समस्या रहेको पाइन्छ । गाउँपालिकाको स्वास्थ्य शाखाका अनुसार पालिका भरिमा करिब २० प्रतिशत वालवालिका कुपोषित रहेको अवस्था छ

२.४ खानेपानी तथा सरसफाई

खानेपानी उपभेगको आधारमा घरपरिवार:

खानेपानीको सुविधाका हिसाबले घरपरिवारले पाएको सुविधालाई ध्यानमा राखी २०७८ को राष्ट्रिय जनगणनाको आँकडा लिदा यस गढवा गाउँपालिकाका ९९६४ घरपरिवारमध्ये सबैभन्दा धेरै परिवारको पाईपको पानीमा पहुँच रहेको छ । विस्तृत तल तालिका ६ मा उल्लेख छ ।

तालिका ६ खानेपानी उपभोगका आधारमा घर संख्या

वडा नं	जम्मा	खानेपानीको स्रोत								
		घर कम्पाउण्ड भित्रै पाईपको पानी उपभोग गर्ने	घर कम्पाउण्ड बाहिरबाट पाईपको पानी उपभोग गर्ने	हाते कलको पानी उपभोग गर्ने	ढाकिएको ईनार वा कुवाको पानी उपभोग गर्ने	नढाकिएको ईनार वा कुवाको पानी उपभोग गर्ने	पधेराको पानी उपभोग गर्ने	खोला तथा झरनाको पानी उपभोग गर्ने	जार तथा बोतलको पानी उपभोग गर्ने	अन्य
सबै वडा	९९६४	१८९१	११४६	५१६९	४४३	९९३	१८८	७४	३६	२४
१	१६८८	५७५	२५७	२००	२५३	३७०	१५	६	०	१२
२	११६९	४०२	२०५	३२०	४३	१८९	१	८	०	१

३	११३५	२४२	३४६	२६०	३७	१९०	२४	१	३२	३
४	१२६५	१११	९	११०५	११	२८	०	०	०	१
५	१४८२	१००	६५	१०७८	२४	९९	१०२	११	०	३
६	१७१४	४१२	१५३	९७१	२७	८१	३९	२६	१	४
७	१३२०	४२	१९	१२३५	०	१९	२	०	३	०
८	१९१	७	९२	०	४८	१७	५	२२	०	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

शौचालय उपयोगका आधारमा घरपरिवार

शौचालय उपयोग स्थानीयको जीवनस्तर मापनका आधारहरूमध्ये एक हो । २०७८ को राष्ट्रिय जनगणनाका आधारमा निम्न तालिका ७ को विश्लेषण गर्दा गढवा गाउँपालिकाका जम्मा ९९६४ घरपरिवारमध्ये केवल १३७ परिवारले ढलसहित फ्लस भएको शौचालय प्रयोग गरेको अवस्था छ भने जम्मा ४५७५ घरपरिवारले फ्लस भएको तर, सेफ्टी टंकी भएको शौचालय प्रयोग गर्दछन । जबकि ४५७१ घरपरिवार खाल्टे चर्पीको भरमा छन् र जम्मा ५३ परिवार सार्वजनिक शौचालय प्रयोग गर्दछन । आजको युगमा पनि ४४८ (४.५० प्रतिशत) घरपरिवार शौचालय विहीन छन् । यो तथ्यलाई हेर्दा पालिकाले सरसफाई क्षेत्रमा अझ बढी ध्यान दिनुपर्ने अवस्था छ ।

तालिका ७ : शौचालय प्रयोगका आधारमा घरपरिवार

वडा नं	जम्मा	शौचालय उपयोगको प्रकार				शौचालय नभएका
		ढल सहित फ्लस भएको	फ्लस भएको (सेफ्टि टंकी)	खाल्टे चर्पी	सार्वजनिक शौचालय	
सबै वडा	९९६४	१३७	४७५५	४५७१	५३	४४८
१	१६८८	४०	८३८	७००	१०	१००
२	११६९	१७	९१०	२०३	१२	२७
३	११३५	२६	६३५	४२४	१०	४०
४	१२६५	१६	८४२	३६४	५	३८
५	१४८२	७	३०८	१०७९	१३	७५
६	१७१४	२१	६५०	९६९	१	७३
७	१३२०	१०	५५१	७०६	२	५१
८	१९१	०	२१	१२६	०	४४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

खाना पकाउने प्रयोग हुने इन्धन

खाना पकाउने इन्धनको उपयोगको आधारमा घरपरिवारको विश्लेषण गर्दा २०७८ को राष्ट्रिय जनगणनाको आँकडा अनुसार जम्मा ९९६४ घरपरिवारमध्य ३१७३ परिवार खाना पकाउने ग्याँस प्रयोग गर्दछन भने अझै पनि पहिलो पंक्तीमा ६३८५ परिवार खाना पकाउन दाउरा प्रयोग गर्दछन् । विस्तृत विवरण तल तालिका ८ मा दिइएको छ ।

तालिका ८ खाना पकाउन ईन्धन उपभोगका आधारमा घरपरिवार संख्या

वडा नं	जम्मा	ईन्धनको प्रकार						
		दाउरा	ग्याँस	बिजुली	गुईठा	बायो ग्याँस	मट्टितेल	अन्य
जम्मा सबै वडाको	९९६४	६३८५	३१७३	१२९	१	२६६	५	५
१	१६८८	१३७३	३०९	०	१	५	०	०
२	११६९	८५७	२८४	२	०	२६	०	०
३	११३५	६७५	४२८	५	०	२६	१	०
४	१२६५	६८२	५०३	३१	०	४७	२	०
५	१४८२	९२७	४३९	५२	०	६३	१	०
६	१७१४	१०३६	६२७	३२	०	१४	१	४
७	१३२०	६५८	५७०	७	०	८५	०	०
८	१९१	१७७	१३	०	०	०	०	१

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३. आर्थिक गतिविधिको अवस्था

३.१: विविध आर्थिक गतिविधिः

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस गढवा गाउँपालिका भित्रै स्थायी बसोबास गर्ने १० बर्ष भन्दा माथिको उमेर समुहका मानिसको संख्या ३८३२८ रहेकोमा १५७३२ जना रोजगार छन र १३८०४ जना आर्थिक रुपमा निष्कृय रहेको अवस्था छ । यस गाउँपालिका भित्रका मोटामोटी आर्थिक गतिविधिहरू अर्थतन्त्रको स्रोत तल तालिका ९ मा संक्षेपिकरण गरिएको छ ।

तालिका ९ मुख्य आर्थिक गतिविधिहरू

क्षेत्र	मुख्य गतिविधि
कृषि उत्पादन	धान, मकै, गहुँ, कोदो र जौ जस्ता खाद्यान्न उत्पादन १४७१७.७ मे.टन र तरकारी र फलफूल उत्पादन क्रमशः २००० र ५७५६.९ मे.टन रहेको अवस्था छ ।
पशुपंछी	व्यावसायिक गाई भैंसी फार्म ८०, व्यावसायिक बाखा फार्म १४०.., व्यावसायिक हाँस, कुखुरा पालन फार्म १५१, व्यावसायिक माछा पालन फार्म र अन्य किसानहरू बाट पशुपंछी पालनको कार्य भैरहेको ।
निर्भरता	कृषि तथा पशुपंछी उत्पादन तथा पालनमा करिब ४७ प्रतिशत निर्भर छन र करिब ७५ प्रतिशत आफ्नो उत्पादन बिकि गर्दछन ।
सिँचाई	जम्मा खोतियोग्य जमिन ५२०२ हेक्टरको ३८४६ हेक्टर सिँचाइ भएको
उद्योग तथा वाणिज्य	लघु, घरेलु तथा साना उद्योग र वाणिज्य लगायत अटो रिक्सा सहित संगठित उद्योग तथा

क्षेत्र	मुख्य गतिविधि
व्यापार र सेवा	वाणिज्य निकाय १०२० छन र यो क्षत्रले १४४० रोजगारी सिर्जना गरेको अवस्था छ ।
पर्यटन	सालाना आउने पर्यटक .... र पर्यटन व्यवसायी ..... छन । यो क्षेत्रले ..... जना लाई रोजगारी प्रदान गर्दै आएको छ ।
सहकारी	जम्मा सहकारी संख्या ३१ सहकारी १२००० सदस्यहरू र लगानी रु. १ अरब १२ करोड.
अन्य राजेगारी क्षेत्र	कृषि तथा पशुपालन, सरकारी सेवा, शैक्षिक सेवा र NGO/INGO निजि क्षेत्र
बैदेशिक रोजगारी	बिशेष गरी खाडी मुलुक र भारत (६५०० वैदेशिक)
कृषि उत्पादन अन्तर्गतका प्रमुख चुनौतिहरू	• आवश्यक मात्रामा सिँचाईको अभाव • कृषि उत्पादनको राम्रो बजार व्यवस्थापन हुन नसक्नु • युवा जनशक्ती बिदेश पलायन

३.२ सिँचाई

यस गढवा गाउँपालिका भित्र खेती गरिएको ५२०२ हेक्टर मध्य हाल सम्म ७३.९३ प्रतिशत अर्थात ३८४६ हेक्टर मात्र सिँचाई भएको र त्यसमा पनि १६९४ हेक्टर मात्र पूर्ण सिँचित र २१६२ हेक्टर जमिन पूर्ण असिँचित रहेको अवस्था छ ।

३.३ उद्योग तथा वाणिज्य

उद्योग तथा वाणिज्य क्षेत्र आर्थिक विकासको एक अर्को महत्वपूर्ण पाटो हो । माथि नै भनिए झै यस गाउँपालिकामा सँगठित उद्योग तथा वाणिज्य निकाय १०२० वटा छन र यो क्षेत्रले १४४० रोजगारी सिर्जना गरेको अवस्था छ ।

३.४ पर्यटन

यस गढवा गाउँपालिका भित्र प्राकृतिक, धार्मिक र साँस्कृतिक पर्यटन प्रवर्धन गर्न सकिन्छ । जस्तैः प्राकृतिक पर्यटनका अवयवहरूको व्यवस्थापन र सेवा सुविधा वृद्धि गर्न सकिने क्षेत्रहरू रहेका छन साथै थारु समुदायको बाहुल्यता रहेको हुँदा थारु संस्कृति र होमस्टे मार्फत यस क्षेत्रमा पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न सकिने संभावना रहेको छ ।

३.५ बैंक बित्तीय संस्था र सहकारी

यस गाउँपालिका भित्र केहि १,२ वटा वाणिज्य बैंक र ४१ वटा सहकारी छन तर यिनमा पनि ३१ वटा मात्र सक्रिय छन र यिनमा १२००० जना आबद्व जनसंख्या रहेको छ ।

४. पूर्वाधारको अवस्था

४.१ सडक संजाल तथा यातायात

यस गाउँपालिका भित्रका मूल पूर्वाधारहरूमा यो गाउँपालिका राष्ट्रिय राजमार्ग सँग जोडिएको छैन तर हुलाकि मार्गसँग जोडिएको भएतापनि ७.कि.मि. पर रहेको लमही बजार बाट राष्ट्रिय राजमार्ग भेटिन्छ । यो गाउँपालिका भरीमा जम्माजम्मी ३२ कि.मि कालोपत्रे सडक रहेको छ भने ग्राभेल सडक १०५ कि.मि.र १०६ कि.मि. भन्दा बढी कच्ची बाटो रहेको अवस्था छ ।

४.२ उर्जा र संचार

यस पालिकामा विद्युतीकरणको अवस्था राम्रो छ । २०७८ को राष्ट्रिय जनगणनाको तथ्यांक हेर्दा ९९६४ घरपरिवारमध्ये ९६९० परिवारले उज्यालोको लागि बिजुली बत्तीको प्रयोग गर्छन् । विस्तृत तालिका १० मा दिइएको छ ।

तालिका १० बत्तिबाल्न बिभिन्न उर्जा प्रयोग गर्ने घरपरिवार

वडा नं	जम्मा	बत्तीबाल्न प्रयोग हुने ऊर्जाको प्रकार				
		बिजुली	शोलार	मट्टितेल	बायो ग्याँस	अन्य
जम्मा सबै वडाको	९९६४	९६९०	१८९	२०	२	६३
१	१६८८	१६३९	२०	०	०	२९
२	११६९	१०६४	९८	१	०	६
३	११३५	१११९	११	३	०	२
४	१२६५	१२५१	४	२	०	८
५	१४८२	१४७०	१	५	०	६
६	१७१४	१६७६	२४	४	१	९
७	१३२०	१३०८	६	२	१	३
८	१९१	१६३	२५	३	०	०

संचारको सुबिधाः

आधुनिक संचारका साधनहरूमा रेडियो, टेलिभिजन, मोवाईल र ईन्टरनेट सुबिधाका हिसावले बिश्लेषण गर्दा २०७८ को राष्ट्रिय जनगणना अनुसार यस गाउँपालिकाका ९९६४ घरपरिवार मध्य ६९७० घरपरिवार कुनै न कुनै प्रविधिको सुबिधामा जोडिएका छन । ती प्रविधि मध्य ३६३६ परिवार रेडियो, ४३३९ टेलिभिजन मा जोडिएका छन भने १५८६६ व्यक्ति मोवाईल उपयोग गर्दछन । त्यसै गरी १८८३ परिवार ईन्टरनेटमा जोडिएको अवस्था छ ।

खाना पकाउन प्रयोग हुने इन्धन

खाना पकाउने इन्धनको उपयोगको आधारमा घरपरिवारको विश्लेषण गर्दा २०७८ को राष्ट्रिय जनगणनाको आँकडा अनुसार जम्मा ९९६४ घरपरिवारमध्ये ३१७३ परिवार खाना पकाउन ग्याँस प्रयोग गर्दछन भने अझै

पनि ६३८५ परिवार अर्थात ६४.०८ प्रतिशत खाना पकाउन दाउरा प्रयोग गर्दछन । विस्तृत विवरण तल तालिका ११ मा दिइएको छ ।

तालिका ११ खाना पकाउन ईन्धन उपभोगका आधारमा घरपरिवार संख्या

वडा नं	जम्मा	ईन्धनको प्रकार						
		दाउरा	ग्याँस	बिजुली	गुईठा	बायो ग्याँस	मट्टितेल	अन्य
जम्मा सबै वडाको	९९६४	६३८५	३१७३	१२९	१	२६६	५	५
१	१६८८	१३७३	३०९	०	१	५	०	०
२	११६९	८५७	२८४	२	०	२६	०	०
३	११३५	६७५	४२८	५	०	२६	१	०
४	१२६५	६८२	५०३	३१	०	४७	२	०
५	१४८२	९२७	४३९	५२	०	६३	१	०
६	१७१४	१०३६	६२७	३२	०	१४	१	४
७	१३२०	६५८	५७०	७	०	८५	०	०
८	१९१	१७७	१३	०	०	०	०	१

४.३ आवास तथा बस्ती विकास

यो गाउँपालिकाको र सबै ८ वटै वडा कार्यलयहरूको आफनै भवन भएको र बिभिन्न सार्बजनिक तथा सामाजिक संस्थाका भवन हरू रहेका छन । यस गाउँपालिका भित्र जनता आवास परियोजना अन्तर्गत विभिन्न परिवारका लागी भवन निर्माणमा सहयोग गरिएको छ ।

५. संभावना र विकासका क्षेत्रहरू

यस गाउँपालिकाका विकासका संभावनालाई नियाल्दा निम्न अनुसार देखिन्छ,

१ कृषिको आधुनीकिकरण

२. सिँचाइको विकास

३. देउखुरी क्षेत्रको प्राकृतिक सौन्दर्यता र थारु संस्कृतिमा आधारित पर्यटन विकास

४. भारतसँगको सीमा क्षेत्रको व्यापार

५ शिक्षा र स्वास्थ्य क्षेत्रको विकास र बिस्तार

परिच्छेद तीनः विकासको अवसर, सवाल, चूनौति, सोच, चालकहरू, विकास रणनीति र स्रोत व्यवस्था

३.१. पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानले आ-आफ्नो अधिकार क्षेत्र सहित संघ, प्रदेश र स्थानीय गरी तीन तहका सरकार रहने गरी राज्यको पुनःसंरचना गरे अनुरूप तिनै तहका सरकारहरू आ-आफ्नो तहमा क्रियाशील छन् । संविधानले राज्य सञ्चालनका लागि ७५३ स्थानीय तहको व्यवस्था गरेको छ । ती मध्य एक हो गढवा गाउँपालिका ।

स्थानीय तहको एकल तथा प्रदेशसँगको साझा गरी वर्तमान संविधानको अनुसूची ८ र ९ मा राज्यशक्तिको प्रयोग गर्नेगरी अधिकारको व्यवस्था भएको छ । नेपालको संविधान, संघ तथा प्रदेश सरकारका दीर्घकालीन सोचलाई आत्मसात गर्दै जनताको आवश्यकता, गाउँपालिकाको क्षमता तथा स्थानीय यथार्थताका आधारमा गाउँपालिका भित्रका जनताका आधारभूत र बदलिदो परिवेशका आवश्यकताहरूलाई मध्यनजर गर्दै समावेशी विकासको अवधारणालाई समेत ध्यानमा राखी गढवा गाँउपालिकाले यो स्थलगत पञ्चवर्षीय योजना (आ.व. २०८३/२०८४-२०८८७/०८८) तयार गरिएको छ ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले गाउँपालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रको विषयमा स्थानीयस्तरको आर्थिक, सामाजिक तथा पूर्वाधार विकासका लागि विषय क्षेत्रगत आवधिक रणनीतिक योजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था गरेको छ । सोही जिम्मेवारी पूरा गर्दै जनताको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउन गढवा गाउँपालिकाका विकासका सम्भावनाहरूको आधार तथा नेपाल सरकारले आन्तरिकीकरणमा जोड दिएको दिगो विकासका लक्ष्यहरूलाई समेत आधार मानी विकासमा लगानीको अभिवृद्धिको माध्यमबाट ५ वर्षभित्र गाउँपालिकामा सामाजिक न्याय सहितको शिक्षित, स्वस्थ तथा समृद्ध र विभेद रहित समाजको सिर्जना गर्न तथा उच्च आर्थिक वृद्धि गर्दै नगरबासीको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने लक्ष्यका साथ यो पञ्चवर्षीय आवधिक योजना तयार पारिएको हो ।

३.२. अवसर/सम्भावना, विकासका प्रमुख सवाल र प्रमुख चुनौतीहरू

३.२.१ गढवा गाउँपालिकाका बिकासका प्रमुख संभावना तथा अवसरहरू

१. आर्थिक विकास

१.१ कृषि र पशुपंछी तर्फः गढवा गाउँपालिका भित्र हराभरा समथर खेत रहेकाले कृषि र पशुपालनको प्रचूर संभावना रहेको छ । यहाको उत्पादनको अवस्था हेर्दा धान, मकै, गहुँ, जस्ता खाद्यान्न उत्पादन १४७१७.७ मे.टन र तरकारी र फलफूल उत्पादन क्रमशः २००० र ५७५६.९. मे.टन रहेको अवस्था छ । तसर्थ सिँचाईको सुबिधा बिस्तार गरेर कृषि उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्न सकिने संभावना प्रचूर रहेको छ ।

त्यसै गरी प्रसस्त भूभाग वन जंगलले ढाकेको कारण पशु पंछीका लागी यो पालिका उपयुक्त वातावरण भएको पालिका हो । हाल पनि यो पालिकामा व्यावसायिक गाई भैंसी फार्म ८०, व्यावसायिक बाख्रा फार्म १४०, व्यावसायिक हाँस, कुखुरा पालन फार्म १५१ र अन्य किसानहरू बाट पशुपंछी पालनको कार्य भैरहेको छ ।

घाँस तथा चरनको उपलब्धताका कारण व्यावसायिक गाई भैसी तथा बाख्रा पालन, बंगुर पालनका साथै बजारको उपलब्धताका कारण व्यावसायिक रुपमा हाँस तथा कुखुरा पालनको संभावना पनि प्रसस्त छ ।

कृषि क्षेत्रमा व्यावसायीकरणः यस गढवा गाउँपालिकाका कृर्षकहरूलाई आत्मनिर्भर खेती बाट बजारमुखी, नाफामुखी र व्यावसायिक उत्पादन प्रणालीतर्फ रुपान्तरण गरि उत्पादन तथा आयआर्जन वृद्धि र रोजगारी सिर्जनामा गर्न निम्न कुरामा ध्यान दिन कृषिमा उन्नत प्रविधिको प्रयोग गर्ने, श्रमलाई बजारमुखी तथा व्यावसायिक उत्पादनमा जोड्ने, उत्पादनको मूल्य श्रृंखलाको विकास र बजार संजालमा पहुँच बृद्धि गर्ने, आवश्यक मात्रामा सिँचाई वृद्धि गर्ने, कृर्षकहरूको बित्तीय पहुँच वृद्धि गर्ने र बाली बिमाका लागी व्यावसायिक कृर्षीलाई आवश्यक सहयोग गर्ने कामगर्न सकिन्छ भने पशुपालन क्षेत्रमा व्यावसायीकरण उन्नत जात र प्रजनन सुधार, व्यावसायिक फार्म, खोर व्यवस्थापन तथा आहारा व्यवस्थापनको माध्यमबाट व्यवस्थित पालन प्रणालीको स्थापना, पशु स्वास्थ्य सेवामा सुधार, उत्पादनको व्यावसायिक उपयोगका लागी उत्पादनको प्रशोधन, संकलन र बजार संजालमा जोड्ने र पशु बीमा र बित्तीय सेवामा पहुँच वृद्धि गर्ने जस्ता कार्यहरू गर्न सकिन्छ ।

१.२. सिँचाई तर्फः बग्ने पानी लगायत भूमिगत जलस्रोत प्रसस्त भएको हुँदा डिप बोरिंङ्ग, कुलो तथा नहरको माध्यमबाट सिँचाई क्षेत्रको विकास गर्न सकिने संभावना यस गाउँपालिका क्षेत्रमा प्रसस्त रहेको छ ।

१.३.उद्योग वाणिज्य तर्फः हाल यस गढवा गाउँपालिका क्षेत्रमा १०२० वटा लघु, घरेलु तथा साना उद्यम र वाणिज्य क्षेत्रमा कार्यरत उद्यम तथा व्यवसाय गर्ने प्रतिष्ठानहरू छन । यो क्षेत्रले लगभग १४४० भन्दा बढि रोजगारी सिर्जना गरेको छ । लघु, घरेलु तथा साना उद्यम विकास स्थानीय स्रोत साधन, बजारको माग र उद्यमीको तत्परतामा भर पर्ने भएको हुँदा यो गढवा गाउँपालिकामा प्रसस्त कृषि तथा पशुजन्य स्रोत साधन भएको र उद्यमशिलता विकासका लागी जनशक्ति पनि भएको साथै, प्रदेश तथा वरपरका बिभिन्न बजारकेन्द्र समेत पहुँच हुने भएको हुँदा बजारिकरणको संभावनाहरूलाई हेरेर उद्यम विकास गरी स्थानीयमा रोजगारी सिर्जना र आय वृद्धि गर्न सकिने संभावना यस गढवा गाउँपालिका भित्र रहेको अवस्था छ ।

१.४.पर्यटन तर्फः देउखुरी उपत्यकाको सुन्दर भू-परिदृश्य, हरियाली वन, र धार्मिक स्थलका कारण यो पालीकालाई पर्यटन क्षेत्रकोरुपमा स्थापित गर्न सकिने संभावना छ । यहाँ प्राकृतिक, धार्मिक तथा साँस्कृतिक र साहसिक पर्यटन प्रवर्धन गर्न सकिन्छ । जस्तै, प्राकृतिक पर्यटनका अवयवहरूको व्यवस्थापन र सेवा सुबिधा वृद्धि गर्न सकिने क्षेत्रहरू, सुन्दर र हरियाली उपत्यका, नजिकै पाहाड, घना वन क्षेत्र र अवलोकन कोईलाबासको रामजानकी मन्दिर लगायत अन्य बिभिन्न मठमन्दिर र राप्ती नदिको तटीय क्षेत्र पर्यटन आकर्षणका केन्द्र हुन् ।

त्यसै गरी धार्मिक तथा साँस्कृतिक पर्यटनका अवयवहरूको संभार तथा संरक्षण गर्न सकिने क्षेत्रहरूमा बिभिन्न ६ वटा धार्मिक स्थलहरू र यहाँ बसोबास गर्ने बिभिन्न जातजाति र समुदायका साँस्कृतिक कार्यक्रम, चाड पर्व र परम्परागत नृत्य सँगीत आदि । पर्यटनको अर्को क्षेत्र हो– थारु संस्कृति , जस अन्तरगत गढवाका बिभिन्न थारु बाहुल्यता भएको क्षेत्रमा सांस्कर्तिक पर्यटन लाई प्रवर्द्धन गर्न सकिन्छ ।

१.५.सहकारी तर्फः यस पालिका भित्र ४६ मध्य ३१ वटा सकिय बचत तथा कृषि सहकारिमा १२००० जना सदस्यहरू रहेका छन्, जसबाट अनुमानित रु १ अरब ५० करोड बचत संकलन गरी रु २ अरब जति ऋण लगानी गरेको अवस्था छ । नयाँ सहकारीको स्थापना भैरहेकोमा सदस्यता वृद्धि र तिनीहरूको सुदृढिकरण गरी सहकारीलाई जनताको दिनानुदिनको आर्थिक विकासको खाँचो टार्ने माध्यमको रुपमा विकास गर्न सकिने संभावना रहेको छ ।

१.६. श्रम तथा रोजगारी तर्फः यस पालिकाबाट करिब ६५०० जना भारत लगायत अन्य क्षेत्रको बैदेशिक राजेगारीमा गएका र करिब ४२०० घरधुरीले झण्डै ३ अरब सालाना बिप्रेशण पाउने गरेको अवस्था छ र यो पालिका नजिकै लमही बजार केन्द्र रहेको र अन्यत्रका ठूला बजारहरूमा सहज पहुँच भएको र जिल्लाहरू भित्रका बजारहरू सँग प्रत्यक्ष्य जोडिएको अवस्था छ । बजारहरू बस्तुहरूको अतिरिक्त सीप पनि बिक्ने क्षेत्रहरू भएका हुँदा बजारमा बिक्ने प्रकारका सीपहरूको विकास गरी लक्षित समुदायका जनताको सीप विकास गरी रोजगारी सिर्जना गर्न सकिने संभावना यस गाउँपालिकामा प्रसस्तै रहेको छ ।

२. सामाजिक विकास

२.१ शिक्षा तर्फः यस गाउँपालिका भित्र जम्माजम्मी सरकारी तथा निजी गरेर ८० वटा बिभिन्न स्तरका विद्यालयहरू रहेका छन्, जसमा, क्याम्पस १, माध्यमिक विद्यालय १० (३ संस्थागत समेत), आधारभूत विद्यालय २७ (१० संस्थागत सहित) र ४ वाल विकास केन्द्र ४३ (१३ संस्थागत सहित) रहेका छन ।

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस गाउँपालिका भित्रको ५ बर्ष भन्दा माथिको उमेर समूहको औषत साक्षरता दर ७७.६९ प्रतिशत छ

बिगत देखिका शिक्षामा सुधारका प्रयासहरू, आधारभूत तथा माध्यमिक तह निःशुल्क हुनु, शिक्षा क्षेत्रको विकासका लागी गाउँपालिकालाई जिम्मेवार बनाईनु, बाट शिक्षा क्षेत्रको सुधारमा प्रभावकारिता आएको, गाउँपालिका भित्र संचालित सामुदायिक विद्यालयहरू प्रति सरोकारवालाहरूको अपनत्व वृद्धि हुँदै जानु यस गाउँपालिका भित्रको शिक्षा क्षेत्रको अवसरका रुपमा लिन सकिन्छ ।

२.२ स्वास्थ्य तर्फः यस गाउँपालिकामा स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्दै आएका ४ वटा स्वास्थ्य चौकी, ४ वटा आधारभूतस्वास्थ्य सेवा केन्द्र, ७ वटा गाउँघर क्लिनिक, १७ वटा खोप केन्द्र ४ बर्थिङ्ग सेन्टर, सर्पदंश उपचार केन्द्र १, आयुर्बेद आरोग्य केन्द्र १ र स्वास्थ्य इकाई २ सहित ४० वटा स्वास्थ्य सेवा संस्था तथा निजी क्षेत्रबाट सञ्चालित अन्य सेवा प्रदायकहरूले जनस्तरमा रोग लाग्नु अघिको रोकथामयुक्त, प्रतिकारात्मक एवम् प्रवर्द्धनात्मक सँगसँगै सामान्यरुपमा उपचारात्मक सेवा पनि प्रदान गर्दै आएका छन । यी संस्थाहरू सीमित मात्राका भौतिक पूर्वाधार, उपकरण तथा सामाग्रीको व्यवस्था मा स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिरहेका छन । यी संस्थाहरूलाई आवश्यक पूर्वाधार, उपकरण तथा बिशेषज्ञको पर्याप्त व्यवस्था गरेर स्वास्थ्य सेवाको क्षेत्रमा अग्र पालिकाको रुपमा गढवालाई अगाडी बढाउने संभावना रहेको छ ।

२.३ खानेपानी तथा सरसफाई तर्फः खानेपानीको सुविधाका हिसाबले घरपरिवारले पाएको सुविधालाई ध्यानमा राखी २०७८ को राष्ट्रिय जनगणनाको आँकडा लिदा यस गढवा गाउँपालिकाका ९९६४ घरपरिवारमध्य सबैभन्दा धेरै ५१६९ परिवारको हातेकल को पानी उपभोग गरिरहेका छन र दोस्रोमा ३०३७ परिवारको मात्र पाईपको पानीमा पहूँच रहेको छ । तेस्रोमा १६२४ परिवारले कुवा, ईनार तथा पंधेराको पानी उपभोग गर्दछन् भने चौथोमा ११० परिवाले खोला र जार तथा बोतलको पानी उपभोग गर्दछन्।

त्यसैगरी सरसफाईको कोणबाट हेर्दा शौचालय उपयोग स्थानीयको जीवनस्तर मापनका आधारहरूमध्य एक हो २०७८ को राष्ट्रिय जनगणनाका आधारमा विश्लेषण गर्दा गढवा गाउँपालिकाका जम्मा ९९६४ घरपरिवारमध्य केवल १३७ परिवारले ढलसहित फ्लस भएको शौचालय प्रयोग गरेको अवस्था छ भने जम्मा ४७५५ घरपरिवारले फ्लस भएको तर सेफ्टी टंकी भएको शौचालय प्रयोग गर्छन् । जबकि ठूलो संख्याका ४५७१

घरपरिवार खाल्टे चर्पीको भरमा छन् र जम्मा ५३ परिवार सार्वजनिक शौचालय प्रयोग गर्छन् । आजको युगमा पनि ४४८ (४.९७ प्रतिशत) घरपरिवार शौचालय विहीन छन् । यो तथ्यलाई हेर्दा पालिकाले सरसफाइ क्षेत्रमा अझ बढी ध्यान दिनुपर्ने अवस्था छ ।

सचेतना कार्यक्रम तथा खानेपानी योजनाहरूको बिस्तार बाट खानेपानी तथा सरसफाईको क्षेत्रमा सुधार गर्न सकिने संभावना प्रचूर रहेको छ ।

२.४ युवा तथा खेलकुद तर्फ : यस गाउँपालिकामा विद्यालयहरूमा मात्र खेल मैदान २४ वटा छन् भने ७ वटा खेलकुद क्लबहरू छन । साथै बार्षिक रुपमा १ वटा (राष्ट्रपती रनिङ्शिल्ड) खेलकुद प्रतियोगिताहरू हुने गरेको छ । यस गाउँपालिकामा युवा तथा खेलकुद क्षेत्रको विकासका लागी थप खेलमैदान तथा कभर्डहलहरू बनाई खेल प्रशिक्षण तथा खेलकुद सामाग्रीको उपलब्धताका माध्यम बाट विकास क्रमलाई अगाडी बढाउन सकिने अवस्था रहेको छ ।

२.५ कला तथा संस्कृती तर्फः गढवा गाउँपालिकामा विविध जातजातीको बसोबास छ र यो पालिकामा बहु भाषीहरू रहेका छन् । थारु, ब्राम्हण, क्षेत्री, आदिवासी जनजाती, दलित, अल्पसंख्यक, सिमान्तकृत सबै प्रकारको समिश्रण रहेको छ । सबैका आफ्ना-आफ्ना रहनसहन, चाडपर्व, संस्कार र रितीहरू छन् । यस गाउँपालिकामा मातृभाषाको रुपमा नेपाली, थारु, मगर तथा मैथिली आदि जस्ता भाषाहरू बोलिने गरिन्छ । त्यस्तै, गाउँपालिकाभित्र हिन्दु, बौद्ध, इस्लाम, इसाई तथा अन्य धर्म मान्ने मानिसहरूको बसोबास रहेको छ । यी जातजाती तथा भाषीहरूले मानि आएको संस्कृतिहरू पनि विविध छन ।

पालिका भित्र धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलको संख्या ६ रहेका छन् ,जस्मा सांस्कृतिक धरोहरका रुपमा कोईलाबासको रामजानकी मन्दिर जो जनकपुर पछिको दोस्रो मानिन्छ र धानखोलाको महादेव मन्दिर अर्को उल्लेख्य सम्पदा मानिन्छ । यी विविधताहरूको संरक्षण गर्दै यिनीहरूको प्रबर्धन गर्न सकिने संभावनाहरू यस पालिकामा प्रचूर मात्रामा रहेको छ ।

२.६ महिला वालवालिका तथा लक्षित समूह विकासः गढवा गाउँपालिका कतिपय महिलाहरू अझै पनि घरबाहिर निस्केर सामाजिक कार्यमा सहभागी कमै हुन्छन् । पालिका लाई बालमैत्री बनाउने कोशिष छ । पालिकामा केही वडामा बालक्लब तथा किशोरी सञ्जाल गठन भएको अवस्था छ, भने अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको छुट्टै सञ्जाल निर्माण भएको छ । गाउँपालिकाबाट निरन्तर लक्षित वर्गको क्षेत्रमा बजेट विनियोजन हुने गरेको र न्यायिक समिति गठन भएको साथै सामाजिक परिचालकद्वारा महिला समूहको सक्रियताका लागि निरन्तर कार्य भइरहेको अवस्था छ । रोजगार, पेशा तथा व्यवसायमा महिलाको उपस्थिती केवल नगन्य प्रतिशत रहेको, व्यावसायिक सीपमूलक तालिम पाउने महिलाको संख्या पनि न्युन रहेको, वालवालिका बिरुद्धका हिंसाका घटना गत बर्ष शुन्य रहेको, वडास्तरीय क्लब गठन भएको, अपाङ्गता भै परिचयपत्र पाउने संख्या रहेको र उल्लेख्य मात्रामा विपन्न, दलित तथा असहाय वर्ग रहको अवस्था छ । माथिका तथ्यहरूको सुधारका लागी लक्षित वर्ग केन्द्रित कार्यकहरूबाट सुधार ल्याउन सकिने छ ।

३. शहरी विकास तथा पूर्वाधार

३.१ सडक, ढल तथा पुलः आजका दिनमा गढवा गाउँपालिका सबै बस्तिमा भरपर्दो र सुरक्षित यातायात सेवामा पहुँच पुगेको अवस्था छ र धेरैको कालोपत्रे सडकमा पहुँच छ । तथापी सबै बस्तिस्तरमा कालोपत्रे सडक बनिसकेको अवस्था छैन । कतिपय बाटाहरूको स्तरोन्नती तथा ग्राभेल गर्नु पर्ने अवस्था पनि छ । पालिका भरीको बर्तमानमा सडक संजाल हालको अवस्थामा ३३१ किलोमिटर रहेको छ जस्मा कालोपत्रे सडक

३२ कि.मि. ग्राभेल १०५ कि.मि, धुलो तथा कच्चि सडक १०६ कि.मि, पक्की तथा ट्रस पुलको संख्या १२ र झोलुङ्गे पुलको संख्या २ र कलभर्ट संख्या ७५ रहेको अवस्था छ। यस्ता सडकहरूको कालोपत्रे तथा स्तरोन्नती गर्न र ढल, पुल पुलेसाका लागी संघ तथा प्रदेश सरकारमा समेत योजना पेश गर्ने गरी योजना तयार भएका हुँदा माग बमोजिमको बजेट उपलब्ध भएमा यो क्षेत्रको विकास संभव छ।

३.२ विद्युत तथा संचार: यस गाउँपालिकामा विद्युतीकरणको अवस्था राम्रो छ । २०७८ को राष्ट्रिय जनगणनाको तथ्यांक हेर्दा ९९६४ घरपरिवारमध्ये ९६९० परिवारले उज्यालोको लागि बिजुली बत्तीको प्रयोग गर्दछन् । त्यसै गरी संचारमा पनि ९९६४ घरपरिवारका ४५८९८ जनसंख्या मध्य १५८६६ जनसंख्यामा मोबाइलको पहुँच छ । त्यस्तै, १८८३ घरपरिवारमा मात्र ईन्टरनेट सेवाको पहुँच छ । पालिका भरी केवल नेटवर्क र मोवाईल टावर प्रसस्तै रहेका छन । खाना पकाउन उर्जाको उपयोग हेर्दा २०७८ को राष्ट्रिय जनगणनाको आँकडा अनुसार जम्मा ९९६४ घरपरिवारमध्य ३१७३ परिवारमात्र खाना पकाउन ग्याँस प्रयोग गर्दछन भने अझै पनि पहिलो नम्बरमा ६६८५ परिवार अर्थात ६७.०९ प्रतिशत खाना पकाउन दाउरा प्रयोग गर्छन् ।

तसर्थ अझै पनि व्यापक विद्युतिकरण गरी जनतालाई विद्युत उर्जामा सहज पहुँच गराउन लाई यस क्षेत्रको विद्युत राष्ट्रिय प्रसारण लाईनमा आवद्ध भएको हुँदा विद्युत आपूर्ति पर्याप्त नभएका स्थानहरूमा बिस्तार गर्न सकिने संभावना रहेको छ।

३.३ आवास तथा भवन: घरको छानाको प्रकार पनि मानिसको आर्थिक हैसियत मापनको एक सूचक भएको हुँदा गढवा गाउँपालिका क्षेत्रमा २०७८ को राष्ट्रिय जनगणना अनुसार जम्मा घर संख्या ९९६४ रहेका छन । जस मध्य ४११३ घर (४१.२८ प्रतिशत) पक्की छाना भएका घर छन् भने दोस्रो ठूलो संख्यामा ३४२१ घर (३४.३३ प्रतिशत) टिनको छाना भएका घरहरू छन । अन्य २४३० (२४.३९ प्रतिशत घरहरू खर पराल तथा अन्य कच्चा सामाग्रीबाट छाईएका छन । हाल पालिका बाट नक्सा पास गरी निजि भवनहरू निर्माण गर्दा भूकम्प प्रतिरोधि विधि अपनाई निर्माण गर्ने अनुमति दिने प्रवधान रहेको छ । हाल सम्म ३२५ नागरिकले सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रमबाट आवास सबिधा पाएका छन ।

४. वन, वातावारण तथा विपद् व्यवस्थापन

४.१ विपद् व्यवस्थापन: विपद व्यवस्थापनका लागि विपद् सम्बोधन भएको अवस्था हुनु पर्ने हुन्छ र जलवायु परिवर्तनको असर न्यूनीकरणका लागि प्रतिकार्यहरू भएको हुनु पर्ने हुन्छ । आ.ब. २०८२/०८३ को हालका दिन सम्म मात्रै बाढी, पहिरो र आगलागिबाट धन सम्पत्तिको क्षति भएको अवस्था छ। अझै पनि पालिका भरी खर तथा परालर अन्य कच्चा सामाग्रीले छाएका घरहरू २४३० परिवारको छ जो आगलागीको जोखिमा छन् । हाल सम्म विपद् व्यवस्थापन कोषमा रु ७५ लाख जम्मा रहेको अवस्था र पालिका मातहतमा १ वटा दमकल, स्वास्थ्य क्षेत्रका लागी एम्बुलेन्स ४ थान रहेको अवस्था छ। विपद् व्यवस्थापन गाउँ तथा वडा समिति गठन भएको अवस्था छ। विपद्मा खुल्ला क्षेत्रको विद्यालयहरूका २४ स्थानमा तोकिएको अवस्था छ।

विपद प्रतिकार्यका लागी जनशक्तिको विकास र व्यवस्थापनका लागी रकम बिनियोजन गर्दै विपद् न्युनिकरणका लागी तर्जुमा गरिएका योजनाहरू संचालन गर्न सकिने संभावनाहरू रहेका छन्।

४.२ वन तथा वातावरण: गाउँपालिकाको स्थापन हुँदाको तथ्यांक अनुसार पालिकाको कूल क्षेत्रफल ३५८.५७ वर्ग कि.मि मध्य करिब १६० वर्ग कि.मि. वनजंगलले ढाकेको छ सौ मध्य ६७४ हेक्टर सामुदायिक वनको रुपमा उपभोक्ता समितिहरूद्धारा संरक्षण र उपयोग हुदै आएको छ। हराभरा गढवा कायम गर्न जम्मा ३६ वटा सामुदायिक

वन सक्रिय छन् । त्यसै गरी प्रस्तावित योजनाहरूमा पनि प्रसस्तै वृक्षारोपण र सडक किनाराहरूमा वृक्षारोपणका माध्यम बाट यस गाउपालिकामा वन तथा वातावरणको विकास गर्ने प्रचूर संभावना रहेको अवस्था छ ।

५.संस्थागत विकास सेवा प्रवाह र सुशासन

५.१ संस्थागत क्षमता विकासः पालिका र अधिकांस सबै वडा कार्यालयहरूका आफ्नै भवन भएका । पालिका लाई आवश्यक जनशक्ति बिद्यमान रहेको, ११० वटा नीति, नियम तथा कानुनहरू तयार भएका, आवश्यक मात्रामा सवारी साधन लगायत सेवा प्रवाहका लागी आवश्यक औजार उपकरण तथा प्रबिधिहरूको व्यवस्था भैसकेको हुँदा क्षमता विकास योजना अनुरुप निर्वाचित प्रतिनिधी र कर्मचारीको क्षमता विकास गरी व्यवस्था हुन बाँकी भौतिक संरचना तथा सामाग्री र मानव संसाधनको विकास गरी यो सहक्षेत्रलाई चुस्त बनाउन सकिने संभावनाहरू रहेको अवस्था छ ।

५.२ सेवा प्रवाह र सुशासनः यस गढवा गाउँपालिकामा सेवा प्रवाह र सुशासनको लागी थुप्रै अभ्यासहरू गरिएका छन् ,जस्तै-लेखा परीक्षण तथा पालिकाको आयव्यय विवरण वेवसाइटमा समावेश गरी स्रोत साधनको परिचालन पारदर्शी पार्ने कार्य भएको छ । त्यसै गरी भू-उपयोग योजना तयार भएको छ । साथ साथै सूचना प्रविधिको उपयोग जस्तैः सफ्टवेयर, एसएमएस, इमेल, इन्टरनेट, टेलिफोन आदि प्रभावकारिता बढाउने कार्य भैरहेको अवस्था, नतिजामा आधारित अनुगमन प्रणालीको स्थापना भएको, एकीकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणालीको स्थापना, बर्षमा ३ पटक सम्म सार्वजनिक सुनुवाइ र सार्वजनिक परीक्षण कार्यक्रम संचालन हुने गरेको प्रस्तुत सामाजिक जवाफदेहिताका औजारहरू अभ्यास गर्ने गरिएको अवस्था छ ।

३.२.२ गढवा गाउँपालिकाका विकासका प्रमुख सवालहरू तथा चूनौतिहरू

१ आर्थिक विकास

यस गढवा गाउँपालिका भित्र कृषि तथा पशुपंछी विकासका प्रचूर संभावना हुँदाहुँदै पनि यहाँ केही समस्या बिद्यमान छन्,

- युवा जनशक्ति बिदेश पलायन भएर कृषिकार्य तथा पशु पालन जनशक्तिमा कमी हुनु
- कृषकहरूले कृषिलाई अझै निर्वाहमुखी प्रणालीमा अगाडी बढाई रहेको अवस्था
- कृषिमा प्रचूर मात्रामा यान्त्रिकरण गरी बढिनै व्यावसायीकरण गर्न नसकिएको अवस्था
- कतिपय वडाहरूमा वन जंगल क्षेत्रमा जंगली जनावरहरूको आतंकबाट वालि नास हुने
- सिँचाईको संभावनाका बाबजुद पनि हाल सम्म खेति गरिएको ५२०२ मध्य ३८४६ हेक्टर मात्र सिँचाइले भ्याएको र त्यसमा पनि १६९४ हेक्टर मात्र पूर्ण सिँचित र २१६२ हेक्टर जमिन पूर्ण असिँचित रहेको अवस्था छ । बढ्दो माग र सीमित स्रोतका कारण विकास गर्न सकिने संभावना भएका कतिपय सिँचाई योजनाहरूको विकास गर्न यस गाउँपालिका क्षेत्रमा चुनौति रहेको अवस्था छ । यस अवस्थाले गर्दा धेरै खेतबारीहरू आकाशे तथा बर्षे पानीको भरमा सिँचाई गर्नु परेको अवस्था छ ।
- पालिका भित्रका सम्पदाहरूलाई सबैको आकर्षणका रुपमा विकास गरी पर्यटकहरूको बसोबासलाई सहज बनाउन पालिकाको मात्र एक्लो प्रयासबाट संभव नरहेको हुँदा अन्य तहका सरकार र संघ संस्थाहरूबाट पहिचान जोगाउने तत्परता नहुनु यस क्षेत्रको पर्यटन विकासका चुनौतीहरू हुन् ।

- देशैभरी सहकार्यकालागि नभै बिभिन्न नियतले संचालन गरिएका सहकारीहरूबाट सर्बसाधारणको बचत हिनामिना भएको अहिलेको माहोलले गर्दा सहकारीहरू प्रति जनताको विश्वास डगमगाएको स्थितिमा यो क्षेत्रको विकासमा जोखिम रहेको अवस्था प्रति सचेत रहनु पर्ने चुनौती रहिआएको छ ।
- युवा जनशक्ती पलायन र **Labour Market** सर्भेको अभावमा पालिका भित्र र आसपासका बजारले माग गरेको सीप पहिचान हुन नसकेको अवस्था छ, तथापी, सामान्य कृषि तथा प्लम्बिङ्ग बिजुलीको काम तथा शिकर्मी तथा डकर्मी जस्ता सीप विकास गरी रोजगारी सिर्जना गर्न जरुरी देखिन्छ ।

२.सामाजिक विकास

- कमजोर तथा अपर्याप्त भौतिक तथा शैक्षिक संरचना, विद्यालयहरू समय सापेक्ष प्रविधि मैत्री भैनसकेका र सबै शैक्षिक संस्थाहरूलाई एकै पटक प्रविधिमैत्री गराउन उपलब्ध बजेटबाट मात्र संभव नभएको हुँदा बिद्यमान संभावनाका बाबजूद पनि गर्नुपर्ने जती गर्न नसकिने अवस्था छ ।
- पालिका भित्रका स्वास्थ्य संस्थामा पर्याप्त र उपयुक्त आवश्यक भौतिक पूर्वाधार, उपकरण तथा सामग्रीको व्यवस्था हुन सकेको छैन । पालिका भरिमा ४ मात्र एम्बुलेन्स हुनु, न्युनतम पूर्वाधार, उपकरणहरू र आवश्यकता अनुसार दक्ष स्वास्थ्यकर्मीको पनि कमी रहेको अवस्था छ । गाउँपालिका क्षेत्रमा विशेषगरी श्वासप्रश्वास जन्य रोग, पानी जन्यरोग, दमको बिरामी र महिलामा पाठेघरको समस्या रहेको पाइन्छ । गाउँपालिकाको स्वास्थ्य शाखाका अनुसार पालिका भरिमा करिब २० वालवालिका कुपोषित रहेको स्थिति चुनौती पूर्ण अवस्था हो ।
- सीमित स्रोत साधनका कारणबाट प्रत्येक घरमा धारा पुऱ्याउन जटिल छ र जनतामा स्वास्थ्य चेतनाको अभाव पनि यो क्षेत्रको विकासमा चुनौतिको रुपमा देखिएको छ ।
- अपर्याप्त बजेटका कारण अनुभवी खेलकुद प्रशिक्षक ल्याउन गारो पर्ने र युवाहरूको पलायन युवा तथा खेलकुद क्षेत्रको विकासका चुनौति रहदै आएका छन् ।
- धेरैनै सामाजिक विविधता र सीमित स्रोत साधनका कारण यो ५ बर्षकै अवधिमा कला तथा संस्कृति क्षेत्रका सबै आवश्यकतालाई संबोधन गरिसक्न कठिन देखिन्छ ।
- लक्षित समूहको खास तथ्यांक नभएको तर यिनीहरूको सामाजिक प्रतिष्ठा उच्च पार्न सचेतना, शिक्षा तथा रोजगारीमा वृद्धिका साथै, सम्मानित जीवनको व्यवस्था गर्न विकासका विविध आयामहरूको आवश्यकता पर्दछ, जस्का लागि पालिकालाई उपलब्ध बजेटले धान्न गारो पर्ने देखिन्छ ।

३. शहरी विकास तथा पूर्वाधार

- सडक तथा यातायात क्षेत्रको विकासमा बर्तमान महंगीका कारण प्रस्तुत योजनाहरू ठूलो लागतको भएको हुँदा यसमा लागत जुटाउन कठिन र धेरै प्रकारका योजनहरूलाई प्राथमिकिकरण गरी अघि पछि गर्न तानातानको अवस्था रहने चुनौतीहरू रहेका छन् ।
- आजको युग प्रबिधिको युग हो । प्रबिधि सबै विद्युतिय माध्यमबाट संचालन हुने भए पनि अझै पनि ६५ घरपरिवारको विद्युत उर्जामा पहुँच नभएको हुँदा विद्युत बिस्तार अपरिहार्य रहेको छ । साथै, सीमित स्रोतका कारण आम जनता लाई विद्युतको सुरक्षित उपयोग बारे सचेत गराउन अझै प्रयास गर्नुपर्ने अवस्था छ ।

४. वन वातावारण तथा विपद् व्यवस्थापन

- विपद् प्रतिकार्यका लागी थप तालिम प्राप्त स्वयमसेवकहरू तयार गर्नु पर्ने , विपद् व्यवस्थापन पूर्व तयारी योजना बनेको भए पनि प्रभावकारी कार्यान्वयन नहुनु , हाल सम्म विपद् व्यवस्थापन कोष

स्थापना नहुनु तथा थुप्रै तटबन्धका कार्यहरू हुन नसकेको स्थिति र बजेट पर्याप्त नहुनु यस क्षेत्रका प्रमूख समस्याहरू देखिएका छन् ।

- पशु चौपायको चरिचराउ तथा हेरचाहको अभावमा रोपिएका तथा अब रोपिने बिरुवाहरू हुर्काउन चुनौति रहेको अवस्था छ । साथै ,पर्याप्त बजेटको अभावमा सामुदायिक वनहरूलाई घेरबार गर्न नसकिएका कारण पनि चरिचराउबाट वनको संरक्षणमा असहज भएको अवस्था छ ।

५.संस्थागत विकास सेवा प्रवाह र सुशासन

- कतिपय कर्मचारीको छिटो छिटो सरुवा जस्ता कारणले यो क्षेत्रमा केहि चुनौतिहरू रहेका छन् ।
- स्थानीय सरकार जनता र भूगोलसँग प्रत्यक्ष जोडिएको हुँदा जनताको आशा र भरोसाको केन्द्र बिन्दु हुने गर्दछ । त्यसैले जनताका बढि अपेक्षाको अनुपातमा साधन स्रोतको सीमितताले गर्दा जनतामा पूर्ण सन्तुष्टि प्रदान गर्न गारो पर्न जानु यस सहक्षेत्रको चुनौती हो तर यसलाई व्यवस्थापन गर्न अझ चुनौतिपूर्ण छ ।

३.३ दीर्घकालीन सोच

राष्ट्रिय तथा गाउँपालिकाको आवश्यकता, स्थानीय चाहना र ,यर्थाथतामा आधारित भै भविष्यमा हासिल गर्न खोजिएको विकास र समृद्धिको आकांक्षालाई व्यक्त गर्ने कल्पनाशील वाक्यलाई दीर्घकालीन सोच भनिन्छ । दीर्घकालीन सोचले हालको अवस्थाबाट समयान्तरमा प्राप्त हुने धेरै गुणा समुन्नत अवस्थालाई जाहेर गर्छ र त्यसैमा लय र ताल मिलाएर लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति तथा कार्यनीति र कार्यक्रमको रूपरेखा तयार गर्न निर्देशित गर्दछ ।

३.३.१ राष्ट्रिय पन्ध्रौं तथा सोह्रै योजनाको दीर्घकालीन सोच

नेपाल सरकारले आफ्नो पन्ध्रौं योजनामार्फत **"समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली"** भनि राखिएको दीर्घकालीन सोच (बि.सं २१०० को) तय गरेको छ । समुन्नत, स्वाधीन र समाजवाद उन्मुख अर्थतन्त्र सहितको समान अवसर प्राप्त, स्वस्थ, शिक्षित, मर्यादित र उच्च जीवनस्तर भएका सुखी नागरिक बसोबास गर्ने मुलुकको रूपमा उक्त दीर्घकालीन सोचको व्याख्या गरिएको छ भने १६औं आवधिक योजनाले **सुशासन, सामाजिक न्याय र समृद्धि** भनि सोच कायम गरेको अवस्था छ ।

सोह्रै योजनाको लक्ष्य:

सोह्रै योजनाले लिएको सुशासन, सामाजिक न्याय र समृद्धिको सोच अनुसार रुपान्तरणकारी रणनीति र प्रमुख हस्तक्षेपकारी कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्न सो योजनाले सुशासन, सामाजिक न्याय र समृद्धिका बिभिन्न राष्ट्रिय लक्ष्यहरू लिएको छ ।(बिस्तृत १६ औं योजना २०८१/८२-२०८५/२०८६)

सोह्रै योजनाको उद्देश्य

आम नागरिकले आफ्नो जीवनमा अनुभुति गर्न सक्ने विकास र सुशासन हाशिल गर्नु सोह्रै योजनाको मूल उद्देश्य हो ।

यसको सोच अनुकूलको क्षेत्रगत योजनाहरूको प्रमुख उद्देश्यहरू,

१. राजनीतिक, प्रशासनिक, न्यायिक, निजि तथा गैरसरकारी क्षेत्रमा सुशासन कायम गर्नु
२. स्वाास्थ्य, शिक्षा, रोजगारी, आवास, सुरक्षा तथा सार्बजनिक सेवा प्रवाहमा सामाजिक न्याय स्थापित गर्नु
३. मानवीय जीवन र राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा समृद्धि हासिल गर्नु ।

समग्र रणनीति र रुपान्तरणका क्षेत्रहरू
सोह्रौं योजनाले बिभिन्न चार वटा समग्र रणनीति र बिभिन्न १३ वटा संरचनात्मक रुपान्तरणका प्रमुख क्षेत्र पहिचान गरेको छ । (बिस्तृत -सौह्रै योजना **२०८१/८२-२०८५/२०८६)**

३.३.२ लुम्बिनी प्रदेशको योजनाको दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य, उद्देश्य तथा प्राथमिकता

दोस्रो आवधिक योजनाका २०८१/८२-२०८५/२०८६) को सोच "समृद्व लुम्बिनी, सुखी नागरिक"

दिगो, उच्च र समतामुलक अर्थतन्त्र, पर्यावरणीय सन्तुलन, सम्मानजनक समावेशिता र सुशासनसहितको स्वस्थ, सुसंस्कृत तथा सहज जीवनस्तर भएका खुसी नागरिक बसोबास गर्ने प्रदेश ।

लुम्बिनी प्रदेशको लक्ष्यः

- दिगो र समावेशी आर्थिक विकास सहितको सामाजिक न्यायमा आधारित समुन्नत समाज निर्माण गर्ने ।
- दिगो र समावेशी आर्थिक विकासलाई आधार बनाई सामाजिक न्याय, सुरक्षा र सास्कृतिक विविधता सुनिश्चित गर्दै समुन्नत समाज निर्माण गर्ने दीर्घकालिन लक्ष्य ।

लुम्बिनी प्रदेशको उद्देश्यः
दीर्घकालिन सोच र लक्ष्य पुरा गर्न देहायका उद्देश्यहरू रहेका छन ।
१. कृषि, उद्योग र पर्यटन क्षेत्रको उत्पादन र उत्पादकत्व बढाउनु ,
२. गुणस्तरीय स्वास्थ्य र शिक्षामा सर्वसुलभ पहुँच सुनिश्चित गरी स्वस्थ र दक्ष मानव पूँजीको निर्माण गर्नु ।
३. सघन अन्तरबद्वता सहितको दिगो र गणस्तरीय पूर्वाधार विकास गर्नु ,
४. व्यावसायिक सीप र प्रबिधिमा आधारित उद्यमशीलताको विकास गरी उत्पादनशील रोजगारी सिर्जना गर्नु,
५. सामाजिक न्यायमा आधारित समतामूलक समाजको निर्माण गर्नु ,
६. नविनतम अभ्यास र प्रबिधिको प्रयोगमार्फत सेवा प्रवाहमा पहूँच र सुशासन अभिवृद्धि गर्नु ,
७. नीति र कानुन सुधार मार्फत स्वदेशी तथा बिदेशी लगानी आकर्षित गर्दै उच्च तथा तिब्र आर्थिक वृद्दि हासिल गर्नु ।

लुम्बिनी प्रदेशको विकासका संबाहकहरू
१. कृषि, उद्योग र पर्यटन
२. स्वास्थ्य एवं दक्ष मानव संसाधन
३. पूर्वाधार (अन्तर प्रदेश र आन्तरिक अन्तरआवद्वता)
४. उद्यमशीलता र उत्पादनशील रोजगारी
५. हरित तथा डिजिटल अर्थतन्त्र
६. सेवा प्रवाह, सुशासन तथा समावेशिता
७. सूचना प्रविधि

लुम्बिनी प्रदेशले माथी उल्लेखित सोच, लक्ष्य, उद्देश्यहरू र विकासको प्राथमिकता पुरा गर्न विभिन्न ९ वटा समग्र रणनीतिहरू निर्धारण गरेको छ

(बिस्तृत-लुम्बिनी प्रदेशको दोस्रो पञ्चवर्षीय योजना २०८१/८२-२०८५/२०८६)

३.३.३ गढवा गाउँपालिकाको दीर्घकालीन सोच

स्थानीय तहले योजना बनाउदा नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारको नीति, लक्ष्य, उद्देश्य, समयसीमा र प्रक्रियासँग अनुकूल हुने गरी बनाउनुपर्ने स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ (२) ले स्थानीय तहलाई मार्ग निर्देश गरेको छ । यस सन्दर्भमा गढवा गाउँपालिकाको दीर्घकालीन सोच तय गर्दा नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारका दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य र उदेस्यका वीचमा अन्तरसम्वन्ध कायम राख्नु पर्ने भएको हुँदा गढवा गाउँपालिकाले पनि आफ्नो दीर्घकालीन सोच सोही आधारमा तय गरेको छ ।

प्रथम आवधिक योजना २०७८/७९-२०८२/२०८३ का लागी गढवा गाउँपालिकाले **“कृषि, पर्यटन र पूर्वाधार, गढवा गाउँपालिकाको समृद्धिको आधार”**भन्ने नारा तय गरेको थियो भने यो दोस्रो आवधिक योजना **२०८३/२०८४-२०८७/२०८८** का लागी राष्ट्रिय १६ आवधिक योजना तथा लुम्बिनी प्रदेशको दोस्रो आवधिक योजना सँग तारतम्य मिल्ने गरी स्थानीय आवश्यकता र सामर्थ्यताका आधारमा परिमार्जन गरेको छ ।

गढवा गाउँपालिका, स्रोत र साधनले सम्पन्न भएर पनि उपयोगको पर्खाइमा रहेको, गरिबीको सिकारमा यहाँका बासिन्दा रहेको, जनशक्ति भएर पनि बेरोजगारीको समस्याको अवस्थामा भएको हुँदा रोजगारी नै पहिलो आवश्यकता हो । यहाँका बासिन्दाको आर्थिक समृद्धिका लागि कृषिको आधुनिकीकरण सहित सिँचाइ र आवश्यक पूर्वाधारहरूको विकास प्रतिबद्धताका साथ पञ्चवर्षीय योजनाका आधारहरू, जस्तै, राष्ट्रिय तथा गाउँपालिकाको आवश्यकता, स्थानीय चाहना र स्थानीय यथार्थताका आधार र पूर्व योजना तर्जुमा गोष्ठीका सहभागीबीच भएको छलफल र मस्तिष्क मन्थन र सबै सहभागीको मतैक्यताका आधारमा यस गढवा गाउँपालिकाको अबको ५ वर्षको दीर्घकालीन सोच निर्धारण गरिएको छः

“गढवा समृद्धिको आधार,

कृषि/ पशु पंछीमा व्यावसायीकरण, शिक्षा/स्वास्थ्यमा आधुनिकिकरण र भरपर्दो पूर्वाधार”

३.३.४ गढवा गाउँपालिकाको समग्र लक्ष्य

समावेशिता, सहभागिता र सामाजिक न्यायमा आधारित समाजवाद उन्मुख स्थानीय अर्थतन्त्रमा सरिक गराउदै सुरक्षित, सुविधायुक्त र गाउँपालिकाका बासिन्दाको सामाजिक रूपान्तरण र आर्थिक हैसियत उत्थान गर्नु यस प्रथम स्थलगत आवधिक योजनाको प्रमुख लक्ष्य हुनेछ । आगामी ५ बर्षका निहित लक्ष्यहरू निम्न अनुसार रहेका छन,

- समृद्ध समाजको सिर्जना गर्न उच्च आर्थिक वृद्धि । यसका लागि कृषि, पशुपँक्षी, उद्यम व्यवसाय तथा पर्यटन विकास लगायतबाट रोजगारी वृद्धि ।

- गाउँपालिकाबाट प्रवाह हुने सेवाहरू सुशासन सहित सर्वसुलभ बनाउने ।
- सामाजिक न्याय सहितको शिक्षित, स्वस्थ तथा समृद्ध र विभेदरहित समाजको सिर्जना ।
- आवश्यकताका आधारमा सामाजिक तथा आर्थिक पूर्वाधारहरूको विकास ।
- जलवायु परिवर्तनको न्यूनीकरण र विपद्मुक्त तथा विपद् सतर्कताको अवस्थाको व्यवस्थापन ।

३.३.५ गढवा गाउँपालिकाको विकासको उद्देश्य

यो आवधिक योजनाले लिएका प्रमुख उद्देश्यहरू निम्नानुसार छन्:

- गाउँपालिका क्षेत्रलाई कृषि उत्पादनको हबका रुपमा विकास गदै रोजगारी सिर्जना, आर्थिक विकास र गरिबी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान, कृषि तथा पशुजन्य उत्पादनको व्यावसायीकरण र स्थानीय स्रोतसाधन र बजारले मागेको औद्योगिक उत्पादन तथा उत्पादनशील सेवा तथा सुविधाको उपलब्धता, उपयोग र बजारीकरणमा वृद्धि गर्ने ।
- शिक्षा, स्वास्थ्य तथा सामाजिक सेवाहरूको हबको रुपमा गढवालाई स्थापित गर्ने ।
- धार्मिक तथा सांस्कृतिक पूर्वाधारहरूको संरक्षण र विकास गर्दै र संस्कृतिमैत्रि पर्यटनको विकास गर्ने ।
- नागरिकको जीवन र जीविकोपार्जन सहज बनाउन स्थानीय पूर्वाधारहरू दिगो बनाइ व्यवस्थित गर्ने ।
- सूचना प्रविधिको विकास र उपयोग व्यापक बनाउने ।
- विपद् प्रतिकार्यहरूको उचित व्यवस्था गर्दै जैविक विविधता र वातावरणीय स्रोतको संरक्षण र दिगो उपयोगलाई बढावा दिने ।
- यो गाउँपालिका संघ, प्रदेश र जिल्ला स्तरको पनि प्रशासनिक केन्द्र भएको हुँदा सो अनुकुलको विकासका साथै गाउँपालिकाको कार्य सम्पादनलाई जनताले महसुस गर्ने गरी सुशासित बनाउने ।

३.३.६ सोच पूरा गर्ने विकासका प्रमुख प्राथमिकता/चालकहरू:

योजनाको प्राथमिकता तथा चालकहरूको निर्धारण गर्दा यो गाउँपालिकाको क्षमतालाई ध्यानमा राख्दै तय गरिएको अवस्था छ । सोच पुरा गर्ने चालकहरू निम्न अनुसार कायम गरिएको छ,

प्राथमिकता/चालक १ : कृषि र पशुपंछिमा व्यावसायीकरण

१.१ कृषि क्षेत्रमा व्यावसायीकरण : यस गढवा गाउँपालिकाका कृषहरूलाई आत्मनिर्भर खेती बाट बजारमुखी, नाफामुखी र व्यावसायिक उत्पादन प्रणालीतर्फ रुपान्तरण गरि उत्पादन तथा आयआर्जन वृद्धि र रोजगारी सिर्जना गर्न निम्न कुरामा ध्यान दिईनेछ,

- कृषिमा उन्नत प्रविधिको प्रयोग गर्ने
- श्रमलाई बजारमुखी तथा व्यावसायिक उत्पादनमा जोड्ने
- उत्पादनको मूल्य श्रृंखलाको विकास र बजार संजालमा पहुँच वृद्धि गर्ने ।
- आवश्यक मात्रामा सिँचाई वृद्धि गर्ने

- कृषकहरूको बित्तीय पहुँच वृद्धि गर्ने ।
- बाली बिमाका लागी व्यावसायिक कृषकलाई आवश्यक सहयोग गर्ने ।

१.२ पशुपालन क्षेत्रमा व्यावसायीकरण : गढवाका किसानको आय वृद्धि, पोषण सुधार र स्थानीय अर्थतन्त्र मजबुत बनाउन परम्परागत घरायसी पशुपालनबाट व्यावसायिक, योजनाबद्ध र बजारमुखी उत्पादन प्रणालीतर्फ रुपान्तरण गर्ने । यसका लागी,

- उन्नत जात र प्रजनन् सुधार
- व्यावसायिक फार्म, खोर व्यवस्थापन तथा आहारा व्यवस्थापनको माध्यमबाट व्यवस्थित पालन प्रणालीको स्थापना गर्ने
- पशु स्वास्थ्य सेवामा सुधार
- उत्पादनको व्यावसायिक उपयोगका लागी उत्पादनको प्रशोधन, संकलन र बजार संजालमा जोड्ने
- पशु बीमा र बित्तीय सेवामा पहुँच वृद्धि

उत्पादन सहितको रोजगारी (कृषि तथा पशु र स्थानीय स्रोत साधन र सीपमा आधारित उद्योग व्यवसायमा आधारित) गढवाका जनताको समृद्धिको यात्रा खेतबारीबाट सुरु हुनु पर्नेमा कसैको दुई मत छैन । कृषि र पशुपंछी उत्पादन एक अर्कामा अन्तर सम्बन्धित रहेको हुँदा यी दुवैको व्यावसायीकरण र तिनीहरूको प्रशोधन तथा व्यावसायीकरण गर्न स्थानीय स्रोत साधनमा आधारित उद्यम तथा व्यवसायको विकास गरी थप उत्पादन वृद्धि गर्दै रोजगारी सिर्जना र स्थानीय जनताको आय वृद्धिमा यो क्षेत्र तथा यससँग जोडिएका सहक्षेत्रहरू बढी महत्वपूर्ण रहन्छन् । पालिकामा कृषि तथा पशुपंछी र व्यवसायिक क्षेत्रले पालिकाभित्रको पेशाको क्षेत्रमा झण्डै ८८.७ प्रतिशत स्थान ओगटेको अवस्था छ भने नागरिकको प्रयासलाई प्रवर्द्धन गर्दै उत्पादन वृद्धि तथा रोजगारी सिर्जना यस गाउँपालिकाको आजको बढीनै आवश्यक विषय बनेको छ ।

प्राथमिकता/चालक २ : सामाजिक सुसम्पन्नताका लागी शिक्षा र स्वास्थ्य क्षेत्रको अधुनिकिकरण

सामाजिक सुसम्पन्नता एक बहुआयामिक बिषय हो । यस भित्र निम्न कुराहरूको विकास र संरक्षणमा गढवा गाउँपालिकाले ध्यान दिनेछ,

सामाजिक समृद्धिकालागि शिक्षित, स्वास्थ्ययुक्त र समान अवसर भएको समाजको सिर्जना गर्नु हो । यसका लागी शिक्षा र स्वास्थ्य क्षेत्रको आधुनिकिकरणका साथै लैङ्गिक समानता, सामाजिक समावेसिकरण तथा सामाजिक न्याय, सहअस्तित्व र सामाजिक सुरक्षाको सुनिश्चितता गर्ने । तसर्थ स्वास्थ्य सम्बन्धि पूर्वाधारहरूको क्षमता विकास लगायत समान अवसर भएको समाजको सिर्जना गर्ने साथै लैङ्गिक समानता, सामाजिक समावेसिकरण तथा सामाजिक न्याय, सहअस्तित्व र सामाजिक सुरक्षाको सुनिश्चित्तता गर्ने बिशेष कार्यहरूबाट संबोधन गरिने छ ।

साँस्कृतिक समृद्धिका लागि भाषा, कला परम्परा र संस्कृतिको विकास र संरक्षण गर्ने साथै, विविधता माथिको सम्मान र सास्ँकृतिक आदानप्रदानको वातावरण तयार गरिने छ । साँस्कृतिक विविधताको सम्मिश्रण भएको थारु, ब्राह्मण, क्षेत्री तथा जनजाती लगायतका समुदायको बसोबास भएको यस गाउँपालिकाका बासिन्दाको सहअस्तित्वको विकास गर्दै पालिकालाई साँस्कृतिक रुपमा समृद्ध बनाईने छ । यस गाउँपालिका भित्रका अन्य साँकृतिक समृद्धिका पाईलाहरू हुन् – दशै, तिहार, होली, छठ, माघी, जस्ता उत्सव र मेलाहरूलाई बहुरंगी सास्ँकृतिक केन्द्रको रुपमा विकसित हुन सहजिकरण गर्ने ।

राजनीतिक समृद्दितर्फ उत्तरदायी, पारदर्शी र जवाफदेहीकासाथ सुशासन युक्त गाउँपालिकाको विकासका साथै, नागरिक सर्वोच्चता, नागरिक अधिकार र शान्तिपूर्ण सहअस्तित्वको सुनिश्चितता गर्ने ।

आध्यात्मिक समृद्धि तर्फ गाउँबासीको मानसिक शान्ति, नैतिकतापूर्ण जीवनशैली, मूल्य-मान्यता र जीवन प्रति सकारात्मक सोच कायम राख्न पालिका क्षेत्रमा रहेका मठ मन्दिरमा आवत जावत, ती स्थानहरूको स्वच्छता, ती स्थानहरूमा सार्बजनिक शौचालय र पिउने पानीको व्यवस्थापनमा जोड दिईने छ ।

पर्यावरणीय समृद्धि तर्फ प्राकृतिक स्रोत साधनको संरक्षण र प्रबर्द्धन गरिनेछ ।

२.१ शिक्षामा आधुनिकीरकण : गढवा गाउँपालिकाको सोच अनुसार शिक्षामा आधुनिकिरकण भित्र परम्परागत शिक्षण प्रणालीलाई प्रबिधिमैत्री, गुणस्तरीय, समावेशी र सीपमुखी बनाउने बिषय आउँछ जस अनतर्गत निम्न अनुसारका मुख्य तत्वहरूमा ध्यान दिईनेछ,

शिक्षामा सूचना प्रबिधिको प्रयोग जस्तै डिजिटल कक्षा, स्मार्ट बोर्ड, ई-लर्निङ

स्थानीय आवश्यकता र सीपमा आधारित पाठ्यकम सुधार

शिक्षकहरूको आधुनिक शिक्षणविधि प्रयोगका लागी क्षमता विकास

शिक्षामा सबैको पहुँच र सहभागीता सुनिश्चित गर्ने

अनुगमन तथा मूल्याङकन प्रणालीमा सुधार

गढवा गाउँपालिकाको शैक्षिक वातावरण, बाटो घाटोका कारण विद्यालय सम्मको पहुँच, प्राबिधिक र व्यवसायिक शिक्षाको विकासले यस गाउँपालिकालाई शिक्षा हवको रुपमा स्थापित गर्न नगरपालिका तत्पर रहेको अवस्था छ ।

२.२ स्वास्थ्य क्षेत्रमा आधुनिकीकरण : यस अन्तर्गत गढवा गाउँपालिकाले परम्परागत स्वास्थ्य सेवा प्रणालीलाई आधुनिक प्रबिधिमा जोड्ने, सेवाग्राहीको पहँच वृद्धि, गुणस्तर सेवा र लक्ष्य व्यवस्थापनलाई ध्यान दिनेछ । जस अन्तर्गत निम्न कुराहरूमा ध्यान दिईनेछ,

स्वास्थ्य सम्बन्धि पूर्वाधारहरू र उपकरणहरूको आधुनिकिकरण गर्ने

डिजिटल स्वास्थ्य सेवा खास गरी ehealth, telemedicine, डिजिटल रेकर्ड प्रणाली स्थापना

स्वास्थ्य क्षेत्रको मानव स्रोत विकास

दुर्गममा सेवा बिस्तारका साथ एम्बुलेन्सको उपयोग बाट स्वास्थ्य सेवामा पहुँच वृद्धि

खोप, पोषण, सरसफाई तथा जनचेतलामुलक कार्यकबाट रोग रोकथाममुखी स्वास्थ्य सेवा प्रवाह

गुणस्तरीय औषधि र सेवा व्यवस्थापन मिलाईने

प्राथमिकता/चालक ३ भरपर्दो पूर्वाधारीय समृद्धिः

पूर्वाधार भनेको नागरिकको जीवन सहज बनाउने सरल रेखा हो । खासमा कृषिको विकास गर्न, सडक निर्माण गरी यातायात व्यवस्था सहज बनाउन र यातायातमा सबैको पहुँच सुनिश्चित गर्न, सडकलाई व्यवस्थित बनाउन पुल पुलेसा तथा ढल जस्ता पूर्वाधार आजको खाँचो । यी क्रियाकलापको विस्तार र विकासबाट पालिकाभित्रका आर्थिक गतिविधिहरू चलायमान बनाई आर्थिक विकासका थप ढोकाहरू समेत खोल्न सकिन्छ .

सडक संजाल : गढवा गाउँपालिका ७ कि.मि पर रहेको पूर्वपश्चिम राजमार्ग सँग जोडिने भएको हुँदा पालिका भित्र थप आधुनिक सडक, बस पार्क र आन्तरिक सडकको सञ्जाल भएकोमा यी सडकहरूको मर्मत संभार र सौन्दर्यिकरण गरिने छ ।

उर्जा : गाउँपालिकाका ९९६४ घर परिवार मध्य करिब २७४ घर परिवारमा विद्युत सेवा पुग्न बाँकी भएकोमा ती घर परिवारलाई विद्युत उर्जामा पहुँच वृद्धि गरी उज्यालो गढवा बनाईने छ ।

खानेपानी र सरसफाई : खानेपानी मानिसको जीवन रेखा हो । तसर्थ अझै पनि पाईपको पानीबाट बन्चित ६९२७ घरपरिवारका लागी पानीको सहज पहुँचको व्यवस्थाका साथै अझै ५०७२ घर परिवारको सुरक्षित शौचालय नभएको अवस्थालाई चिर्दै १०० प्रतिशत पालिका बासीकालागि सुरक्षित शौचालय उपयोग गर्ने गरी अभियान अगाडी बढाईने छ ।

३.३.८ गढवा गाउँपालिकाको विकासको समग्र रणनीति

विकास रणनीति १ : गढवा गाउँपालिका भित्र आर्थिक विकासलाई सर्वोपरी प्राथमिकतामा राख्दै सबैले प्रत्याभूति गर्ने गरी स्वरोजगारी र आर्थिक विकासलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखेर स्थानीय उत्पादन, रोजगारी र आय आर्जनका अवसरमा वृद्धि गर्दै उद्यमशीलता व्यापक रूपमा विस्तार गर्दै जाने ।

अवलम्बन गरिने कार्यनीतिहरू

- कृषि तथा पशुपंक्षी विकासलाई निर्वाहमुखीबाट **कृषि एक उद्यम** को रूपमा विकास गरिने छ (Agriculture as Enterprise)
- कृषि तथा पशु उत्पादनमा पकेट क्षेत्रको अवधारणा र व्यावसायीकरण गर्ने । यसका लागि तालिम, लागत सहभागिता, बीउ, पुँजी, उत्पादन तथा बाली संरक्षणमा आधारित अनुदान प्रदान गर्ने ।
- पशुहरूको गोठ/खोर सुधार र मुत्र सङ्कलन तथा प्राङ्गारिक मल तथा जैविक विषादीका रूपमा उपयोग गर्न कृषकहरूलाई सहजीकरण गरिने ।
- कृषिको व्यावसायीकरणलाई मद्दत पुग्ने गरी विभिन्न विकल्पबाट सिँचाइ सुविधा वृद्धि गरी हाल सिँचाई सुविधा भएको जमिनको प्रतिशत बढाइने ।
- कृषिमा यान्त्रिकरण गर्न लागत सहभागितामा लगानी बढाइने र यो सुविधा व्यावसायिक किसानलाई मात्र प्रदान गरिने छ ।
- ग्रामीण श्रमको उपयोग वृद्धि गरिने ।
- निर्माण कार्यहरू पनि उत्पादन वृद्धि तथा बजारीकरणलाई सहज पार्नेमा विशेष ध्यान दिइने छ र उत्पादन क्षेत्रदेखि बजार जोड्ने सडकहरूलाई कृषि सडकका रूपमा प्राथमिकता दिइने छ ।
- “हाम्रो लागि हाम्रै उत्पादन” अभियान सञ्चालन गर्ने र यसका लागि बजारमा माग भएका र गढवाको माटोमा उत्पादन हुने वस्तु गढवामै उत्पादन प्रवर्द्धन गर्ने ।

- स्थानीय र बाह्य बजार प्रवर्द्धन गर्न कृषि बजारलाई अझै व्यवस्थित गर्ने ।
- उत्पादन क्षेत्र देखि ठुला बजारसम्म किसानका उत्पादनहरू आपूर्ति सञ्जाल स्थापना गरिने ।
- युवाहरूमा उद्यमशीलताको संस्कारको विकास गरी स्थानीय स्रोत, साधन र बजारको सम्भावना भएका वस्तु तथा सेवा उत्पादन र बजारीकरणमा जोड दिइने ।
- ग्रामीण अर्थतन्त्र चलायमान बनाउन स्थापना भएका सहकारीहरूलाई सशक्त सहकारीको रुपमा विकास गर्न जोड दिइने छ ।
- बैंकहरूसँग सहकार्य बढाई उत्पादक किसान तथा व्यावसायीहरूलाई सरल कर्जामा पहुँच वृद्धि गरिने छ ।
- कृषि बजार सूचना प्रणालीको विकास गरिने छ ।

विकास रणनीति २ : गढवा गाउँपालिका क्षेत्र प्राकृतिक सौन्दर्य, साँस्कृतिक विविधता र आर्थिक संभावनाले भरिपूर्ण भएको हुँदा यसबाट गाउँपालिका बासीले लाभ लिन सक्ने गरी सम्पदा मैत्री पर्यटनको विकासमा जोड दिईने छ ।

अवलम्वन गरिने कार्यनीतिहरू

- सम्पदामैत्री पर्यटन प्रवर्द्धन गरी स्वरोजगारीको अवसर प्रदान गरिने छ ।
- यसका लागि पर्यटन स्थलहरूको सुधार गरी, प्राचीन संस्कृति र सम्पदाहरूको संरक्षण लगायत पर्यटन सुविधामा वृद्धि गरिने छ ।
- धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थलहरूको संरक्षण गरी पर्यटकहरूको गन्तव्यको रुपमा विकास गरी स्थानीय हरूको रोजगारी सिर्जना र आय बृद्धिमा सहयोग गरिनेछ ।

विकास रणनीति ३ : सामाजिक सुसम्पन्नताः गढवा गाउँपालिका क्षेत्रमा शिक्षित, स्वास्थ्ययुक्त र समान अवसर भएको समाजको सिर्जना गर्ने र साथै लैङ्गिक समानता, सामाजिक समावेशिकरण तथा सामाजिक न्याय, सहअस्तित्व र सामाजिक सुरक्षाको सुनिश्चितता गर्ने ।

अवलम्वन गरिने कार्यनीतिहरू

- शिक्षामा सूचना प्रबिधिको प्रयोग जस्तै डिजिटल कक्षा, स्मार्ट बोर्ड, ई-लर्निङ
- स्थानीय आवश्यकता र सीपमा आधारित पाठ्यक्रम सुधार
- शिक्षकहरूको आधुनिक शिक्षण विधि प्रयागेका लागी क्षमता विकास
- शिक्षामा सबैको पहुँच र सहभागीता सुनिश्चित गर्ने
- अनुगमन तथा मूल्याङकन प्रणालीमा सुधार
- विज्ञान प्रयोगशाला तथा पुस्तकालयको व्यवस्था गर्ने
- खेलकुद सामग्री उपलब्ध गराइने ।
- स्वास्थ्य सम्बन्धि पूर्वाधारहरू र उपकरणहरूको आधुनिकिकरण गर्ने
- डिजिटल स्वास्थ्य सेवा खास गरी e-health, telemedicine, डिजिटल रेकर्ड प्रणाली स्थापना
- स्वास्थ्य क्षेत्रको मानव स्रोत विकास

- दुर्गममा सेवा बिस्तारका साथ एम्बुलेन्सको उपयोग बाट स्वास्थ्य सेवामा पहुँच वृद्धि
- खोप, पोषण, सरसफाई तथा जनचेतलामुलक कार्यकबाट रोग रोकथाममुखी स्वास्थ्य सेवा प्रवाह
- गुणस्तरीय औषधि र सेवा व्यवस्थापन मिलाईने
- शुद्ध खानेपानीलाई सबैको पहुँचमा पुऱ्याउने ।
- सरसफाइलाई जनताको बानीको रूपमा विकास गर्ने ।
- खेलकुदको विकासलाई जोड दिन दुर दराजका वडाहरूमा भलिबल मैदान र कभर्ड हल निर्माण गर्ने
- विद्यालय छाडेको विपन्न वर्गका किशोरीहरूको सीप विकास गरिने ।
- असहाय र जेष्ठ नागरिकको जीवनयापनलाई सहज बनाइने ।
- सामाजिक, लैङ्गिक तथा जातीय विभेद अन्त्य गर्न सो अनुकूलका योजना गतिविधिहरू अगाडि बढाइने छ ।
- आर्थिक र सामाजिक सुसम्पन्नताको विकासलाई सँगसँगै लगिने छ ।
- लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण व्यवहारमै ल्याउन नीतिगत तह तथा योजनाका प्रत्येक चरणमा लैंगिक तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई व्यवहार मै उतारिने ।
- विकासको केन्द्रविन्दुमा बहिष्कृत तथा सीमान्तकृत हुने

विकास रणनीति ४ : संभव भएका क्षेत्रमा गढवाको विकास निजी तथा सामुदायिक साझेदारीमा गरिनेछ ।

अवलम्वन गरिने कार्यनीतिः

ज्ञान, सीप तथा अनुभव र विकासमा स्वामित्व बोधका हिसाबले पनि विकास साझेदार बढाउदा बढी नतिजा निकाल्न सकिने र सहकार्य पनि बढ्ने हुँदा **"फेरि पनि सबैको विकास सबैसँग"** भन्ने मान्यता अनुरूप यो गाउँपालिकाका जनताको सामाजिक तथा आर्थिक विकास लगायत वातावरण तथा पूर्वाधार विकासमा स्थानीय, संघ, संस्था तथा निजी क्षेत्रसँगको हातेमालो र सहकार्यलाई विशेष जोड दिइने छ ।

रणनीति ५ : पूर्वाधारीय समृद्धि : आर्थिक विकास र सामाजिक रूपान्तरणलाई सघाउ पुग्ने गरी गुणस्तरीय भौतिक पूर्वाधारको विकास गर्दै लगिनेछ ।

अवलम्वन गरिने कार्यनीतिः

- मानवियताको आधारमा सबै बस्तीमा १२ महिना भरपर्दो र सुरक्षित यात्रा सुनिश्चित गर्न मोटर बाटोको व्यवस्था हुने गरी सडकहरूको निर्माण, स्तरोन्नति र पुल पुलेसाहरूको निर्माण गरिने छ ।
- निर्मित सडक पूर्वाधारहरूको सौन्दर्यिकरण गरिनेछ ।
- उत्पादन क्षेत्रलाई जोड्ने गरी सडकलाई आर्थिक पूर्वाधारको रूपमा विकास गरिने छ ।
- सडक निर्माण गर्दा वातावरणीय संवेदनशीलतालाई ध्यान दिई वातावरणमैत्री बनाइने छ ।
- यस्ता पुर्वाधार निर्माण गर्दा बोटविरुवामा हुने क्षति को परिपूर्तिको लागि सडकको दायाँबायाँ तथा तलमाथि वृक्षरोपण (बायोइन्जिनियरिङ्ग) गरिने छ ।
- विद्युतीय प्रविधिको उपयोगलाई विस्तार गर्ने ।
- अत्यावश्यक सामुदायिक सेवाका लागि भवनहरूको निर्माण गरिने छ ।
- भवनहरूलाई अशक्तमैत्री बनाइने छ ।

विकास रणनीति ६ : विपद् व्यवस्थापन, वातावरणीय संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्न वन, वातावरण संरक्षण र विपद् व्यवस्थापनमा स्थानीय सरकार, समुदाय र सरोकारवाला क्रियाशील रहने ।

अवलम्वन गरिने कार्यनीतिः

- हराभरा गढवा बनाउन वृक्षारोपण, वनको हैसियत तथा वनले ढाकेको क्षेत्रको वृद्धि गरिने छ
- पानीका मुहानहरूको संरक्षण गरिने छ ।
- विपद् व्यवस्थापनका प्रतिकार्यहरू गरिने छ ।
- खाली रहेका सार्वजनिक स्थानहरूको संरक्षण गरिने छ ।
- जलवायु अनुकूलनका उपायहरू अवलम्बन गर्दै प्रतिकार्य गरिने छ ।

विकास रणनीति ७ : शीघ्र सेवा, तीव्र विकासको संवाहकको रूपमा स्थानीय सरकार क्रियाशील हुने गरी मानव संसाधनको विकास र परिचालनका साथै सुशासन सहितको सेवा प्रवाह चुस्त बनाइने छ ।

अवलम्वन गरिने कार्यनीतिः

- सेवा प्रवाहमा चुस्तता ल्याउन गाउँपालिका भित्रको संस्थागत तथा मानव संसाधन विकास गरिनेछ ।
- प्रविधिको स्थापना र उपयोग बढाउने ।
- आवश्यक ऐन तथा नीति नियमहरूको सुधार गर्न तयारी गर्ने ।
- वित्तीय जवाफदेहिता कायम राख्न वित्तीय अनुशासनलाई कडाइका साथ पालना गरिनेछ ।
- वित्तीय जवाफदेहिता र मितव्ययिता कायम गरिनेछ ।
- पालिकाको प्राकृतिक र सांस्कृतिक सुन्दरता झल्कने उपायहरू अवलम्बन गर्दै समृद्धिको गन्तव्यमा निरन्तर अघि बढ्ने ।
- हरित अभियान, स्वच्छता अभियान र प्लाष्टिक न्युनिकरण, नविकरणीय उर्जाको प्रयोग र सुरक्षित फोहोर व्यवस्थापन अभियान लाई थप गति प्रदान गरिने छ ।

३.३.९ प्रमुख कार्यक्रम

आर्थिक विकासका कार्यक्रमहरू : (कृषि, पशुपंक्षी विकास, सिँचाइ, उद्यम व्यवसाय, पर्यटन, सहकारी तथा बित्त व्यवस्थापन र श्रम तथा रोजगारी विकास)

सामाजिक विकासका कार्यक्रमहरू : (शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाइ, युवा तथा खेलकुद, कला तथा संस्कृति र लक्षित समूह विकास)

पूर्वाधार विकासका कार्यक्रमहरू : (सडक, पुल पुलेसा, ढल, विद्युत बिस्तार, सूचना तथा सञ्चार र आवास तथा भवन)

वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थानका कार्यक्रमहरू : (विपद् प्रतिकार्यहरू, वन तथा जैविक विविधताको संरक्षण)

संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह तथा सुशासनका कार्यक्रमहरू : (संस्थागत क्षमता विकास, मानव संसाधन प्राप्ति र विकास तथा सुशासन)

(नोटः उपर्युक्त कार्यक्रमको विस्तृत स्वरूप परिच्छेद ४ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।)

३.३.१० अपेक्षित नतिजा/उपलब्धिहरू

आवधिक योजनामा गरिएको खर्चबाट पालिका भित्रका जनताको अवस्थामा परिवर्तन ल्याउन सक्नु पर्दछ । खास गरी जनताको अवस्था परिवर्तन लाई आर्थिक समृद्धि र सामाजिक सुसम्पन्नताको आधारमा मापन गरिन्छ । गाउँपालिकाको वातावरणीय अवस्थाको परिवर्तन र पालिका को छवी उच्च पार्ने कार्यहरू हुनु पर्ने हुन्छ र यसको प्राप्तिका लागी सुशासनयुक्त सेवा संचालन जरुरी हुन्छ । तसर्थ चालु आ.व. को बास्तविक अवस्थाको आधारमा रु ७ अरब माथिको लगानी बाट ५ बर्षमा निकाल्नै पर्ने नतीजाहरू तल तालिका १२ मा दिईएको छ ।

तालिका १२ : आशातित क्षेत्रगत प्रतिफल

नतिजा तहहरू	गन्तव्यका सूचकहरू	नेपाल	लुम्बिनी प्रदेश	गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था	२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य
प्रभाव	१. कुपोषितको संख्या घटेको हुने छ	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध नभएको		करिब २० प्रतिशत वालवालिका	१० प्रतिशतमा झार्ने
	२. गरिवीको रेखा मुनि रहेको परिवार संख्या	२०.२७ प्रतिशत	२४ प्रतिशत	२०-३० अनुमानित	१२ प्रतिशतमा झार्ने
	३. शुन्य बचत हुने परिवारको संख्या	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध नभएको	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध नभएको	१० प्रतिशत अनुमाननित	२ प्रतिशतमा झार्ने
	४. आफ्नो उत्पादनले ० देंखि ३ महिना सम्म मात्र खान पुग्ने परिवार प्रतिशत घटाउने	१५-२५ प्रतिशत अनुमानित	१५-२० प्रतिशत अनुमानित	१५-३० प्रतिशत अनुमानित	१० प्रतिशतमा झार्ने
	५. बेरोजगारी घटाउँने	१०.७ प्रतिशत	११ प्रतिशत	१०-१५ प्रतिशत अनुमानित	७ प्रतिशतमा झार्ने
असर	१२ महिना उत्पादनले पुग्ने आत्म निर्भर परिवार	५ देखी १० प्रतिशत अनुमानित	१८ देखी २२ प्रतिशत अनुमानित	.१० देखी २० . प्रतिशत अनुमानित	२५ प्रतिशतमा पुऱ्याउँने
	१. समग्रमा आफ्नो उत्पादनले १२ महिना खान र बेच्न पुग्ने परिवारको प्रतिशत वृद्धि गर्ने	२० देखी २५ प्रतिशत अनुमानित	६ देखी १० प्रतिशत अनुमानित	.५ देखी .८ प्रतिशत अनुमानित	१२ प्रतिशतमा पुऱ्याउँने
	२. आफ्नो उत्पादनले ४ देखि ६ महिना सम्म मात्र खान	२० देखी २५ प्रतिशत	२२ देखी २७ प्रतिशत	.२५ देखी ३० प्रतिशत	४० प्रतिशतमा

	पुग्ने परिवार संख्या बढाउने	अनुमानित	अनुमानित	अनुमानित	पुऱ्याउँने
	३. आफ्नो उत्पादनले ७ देखि ९ महिना सम्म मात्र खान पुग्ने परिवार प्रतिशत घटाउने	१५ देखी २० प्रतिशत अनुमानित	१८ देखी २२ प्रतिशत अनुमानित	१५ देखी २० प्रतिशत अनुमानित	२५ प्रतिशतमा पुऱ्याउने
	४. आफ्नो उत्पादनले १० देखि ११ महिना सम्म मात्र खान पुग्ने परिवार प्रतिशत वृद्धि गर्ने	१० देखी १५ प्रतिशत अनुमानित	१० देखी १२ प्रतिशत अनुमानित	८ देखी १२ प्रतिशत अनुमानित	१५ प्रतिशतमा पुऱ्याउने
	५. सिँचाइ हुने जमिनको क्षेत्रफल	१,२०,९२,६६६	३३०००० हेक्टर	३८४६	४५०० हेक्टर पुऱ्याउने

नतिजा सूचक	**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**
१ आर्थिक विकास				
क. कृषि				
जम्मा क्षेत्रफल बर्ग कि.मि.	१४७५१६	२२२८८	३५८.५७	
खेती गरिएको जमिन हेक्टरमा	१४२२०००	४०४५४१	५२०२	५४०० हेक्टर पुऱ्याउँन
बिभिन्न कारणले हाल खेती नगरि बाँझो राखिएको जमीन घटाउँने	६१ प्रतिशत	५४ प्रतिशत	२२३१ हेक्टर ६.२२ प्रतिशत	२००० हेक्टरमा झार्ने
खेती गर्ने किसान परिवार संख्या	२७,००,०००	४,५०,००० देखी ४,८०,०००	६००० सम्म	व्यावसायिकतामा लैजाने
उत्पादन/बिकी	**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**
वार्षिक खाद्यान्न उत्पादन मे.टन	१,११,५०,९९४ मे.टन सन २०२३	२५,१०,०००	१४७१७.७	१५१०० पुऱ्याउने
ताजा तरकारी उत्पादक कृषक संख्या	१२ देखी १६ लाख	२,३०,००० देखी २,८०, ०००	२०००	२५०० पुऱ्याउने
वार्षिक ताजा तरकारी उत्पादन मे.टन	४५,५७,५३०	५,९७,०३७	५७.५६.९	६००० पुऱ्याउने
आलु उत्पादक कृषक संख्या	१८,२०,०००	३,९०,०००	११५०	१२०० पुऱ्याउने
वार्षिक आलु उत्पादन मे.टन	३४,१०,८३०	३२,७०,००० देशै भरीको	४०००	५००० पुऱ्याउने

		भन्दा बढि (शंकास्पद)		
फलफुल व्यावसायिक उत्पादक कृषक संख्या	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध नभएको	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध नभएको	२५०० अनुमानि	२७०० पुऱ्याउने
वार्षिक फलफूल उत्पादन मे.टन	१४९८६६०	७८ देखी ८५ हजार	४३००	५००० पुऱ्याउने
मसला बाली - बेसार, लशुन) उत्पादक कृषक संख्या	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध नभएको	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध नभएको	१४००	१७०० पुऱ्याउने
-अदुवा, बेसार, लशुन) उत्पादन मे.टन	९४८००	५७०००	२२००	२५०० पुऱ्याउने
ख.पशुपंछी	**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**
व्यावसायिक गाई भैसी पालक फर्म संख्या	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध नभएको	११७५५७९	८०	१०० पुऱ्याउने
गाई भैंसीको संख्या	१,२५,००,०००	२२,५५,८०७	१०५१	१२०० पुऱ्याउने
वार्षिक दूध उत्पादन (लिटर)	२,६१,३८,४३,०००	६०,१३,३३,०००	१८०००००	२२००००० पुऱ्याउने
व्यावसायिक बाखापालन फर्म	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध नभएको	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध नभएको	१४०	२०० पुऱ्याउने
व्यावसायिक रुपमा पालिएका खसी बाखा तथा भेडाको संख्या	१,४५,४१,२४४	३,१६,५८०	२१९०	३५०० पुऱ्याउने
व्यावसायिक हाँस, कुखुरा पालन फर्म	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध नभएको	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध नभएको	१५१	२०० पुऱ्याउने
कुखुरा र अन्य जातका पशुपंछीको संख्या	६,६५,३१,२४९	८८,६४,८८८	३०२००	४०००० पुऱ्याउँने
व्यावसायिक बङ्गुर पालक कृषक फार्म	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध नभएको	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध नभएको	७०	९५ पुऱ्याउने
बङ्गुरको संख्या	१३,५७,०००	३,५५,२४६	७००	११००

वार्षिक मासु उत्पादन मे.टन मा	५,५०,०००	९,६००	१८२.५	२५० पुऱ्याउने
वार्षिक अण्डा उत्पादन (गोटामा)	१६० करोड गोटा	१८.७ करोड	१०,००,०००	१३००००० पुऱ्याउने
ग. सिँचाइ	**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**
जम्मा खेति गरिएको सिँचित क्षेत्रफल -हेक्टर	१,२०,९२,६६६	३५०९३६	३८४६	४६४६ पुऱ्याउने
(पूर्ण सिँचित) १२ महिना सिँचाइ हुने प्रतिशत	३० देखी ३५	४० देखी ५० प्रतिशत	१६९४	२५०० पुऱ्याउने
आँशिक सिँचित प्रतिशत	२० देखी २५ प्रतिशत	२० देखी ३० प्रतिशत	०	५०० पुऱ्याउने
आकाशे पानी बाट सिँचित तथा असिँचित प्रतिशत	४० देखी ५० प्रतिशत	२० देखी ३० प्रतिशत	२१६२	५५६ मा झार्ने
घ. उद्योग तथा वाणिज्य	**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**
उद्योग, वाणिज्य तथा व्यावसायिक संस्थाहरूको संख्या)	३,८०,०००	९७,०००	१०२०	१२०० पुऱ्याउने
उद्यम व्यवसायबाट सिर्जना भएको रोजगारी	५५,००,०००	५ देखी ७ लाख	१४४०	१८०० पुऱ्याउने
विभिन्न उत्पादनको संकलन केन्द्रको संख्या	अध्यावधिक भएको तथ्यांक उपलब्ध नभएको	अध्यावधिक भएको तथ्यांक उपलब्ध नभएको	०	
ङ. पर्यटन	**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**
सालाना आउँने पर्यटक संख्या	१२ लाख	९९८९३८	१५००० अनुमानित	२००० पुऱ्याउने
पर्यटन व्यवसायी संख्या	१४२२३३	२०१५८	१५०	२०० पुऱ्याउने
पर्यटन क्षेत्रले प्रदान गरेको रोजगारी संख्या	३,९०,०००	६०,०००	७००	९००पुऱ्याउने
चं सहकारी	**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**
जम्मा सहकारी संख्या	३२९६५	३७५५	४६ मा ३१	नियमन गर्ने

			कार्यरत	
सहकारीमा आबद्ध भएको जनसंख्या	१,०९,०५,१९२	८,९८,६११	१२०००	शिक्षत गर्ने
ऋण लगानी रु	९३० अरब	२०.१८ अरब	२ अरब अनुमानित	प्रयोगको अनुगमन गर्ने
बचत रु	११२५ अरब	१८.८२ अरब	१ अरब ५० करोड अनुमानित	बचत सुरक्षाको सुनिश्चितता गर्ने
शेयर लगानी रु	९४.७२ अरब	३.०४ बरब	२० करोड अनुमानित	लगानी सुरक्षणमा जोड दिने
छ. श्रम तथा रोजगारी	**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**
आर्थिक रूपमा सक्रिय जनसंख्या मध्य जम्मा रोजगार जनसंख्या	२,३९,५८,८६८ मध्य १,०२,७०,४४७	२९५२१९६ मध्य १८७२२११	३८३२३ मध्य १५७३२	२२०० पुऱ्याउँने
आर्थिक रूपमा सक्रिय जनसंख्या मध्य जम्मा बेरोजगार तथा आर्थिक गतिविधिमा निष्क्रिय बसेकाको संख्या	अनुमानित ९,००,०००	१५१५७८	१५१८८	१४८८८ मा झार्ने
भारत लगायतका वैदेशिक रोजगारीमा जानेको संख्या	७० देखी ८० लाख अनुमानित	१२ लाख अनुमानित	६५०० अनुमानित	६००० मा झार्ने
वैदेशिक रोजगारीबाट सालाना आउने विप्रेषण रु	१७ खरब २० अरब	२ खरब ९० करोड	३ अरब अनुमानित	पुनः लगानीका लागी पहल गर्ने
विप्रेषण पाउने परिवार संख्या	५१,२०,०००	५,००,०००	४२००	यथावत

नतिजा तहहरू	गन्तव्यका सूचकहरू	**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**
प्रभाव	हालको साक्षरता दरमा वृद्धि	७६.३ प्रतिशत	७८	७७.६९	८० पुऱ्याउँने
	शिशु मृत्यु जना (१००० मा)	२८ जना	३२ जना	०	यथावत कायम गर्ने
	बाल मृत्यु दर	३३ जना	४० जाना	०	यथावत कायम गर्ने
	मातृ मृत्यु दर (प्रति लाखमा)	१५१ जना	२०७ जना	०	यथावत कायम गर्ने

	प्रारम्भिक बालविकास कुल भर्नादर	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध नभएको		११५.५ प्रतिशत	
	प्रारम्भिक बालविकास खुद भर्नादर बृद्धि	८४.७ प्रतिशत		९७.८ प्रतिशत	यथावत कायम गर्ने
	आधारभूत तहको कुल भर्नादर वृद्धि	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध नभएको		१०९.५ प्रतिशत	
	आधारभुत तहको खुद भर्नादर वृद्धि	३२९६.९ प्रतिशत		९६.६ प्रतिशत	यथावत कायम गर्ने
	माध्यमिक तहको कुल भर्नादर वृद्धि	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध नभएको		१०१ प्रतिशत	
	माध्यमिक तहको खुद भर्नादर वृद्धि	५५.८ प्रतिशत		४४ प्रतिशत	यथावत कायम गर्ने
	घरमै प्रसुती हुनेको संख्या	१९ प्रतिशत		०	शुन्यमै कायम राख्ने
	सुरक्षित तथा शुद्ध खानेपानीमा पहुँच पुगेका परिवार संख्या	९६.८५ प्रतिशत		३०३७ (राट्रिय जनगणना २०७८)	१०० प्रतिशत परिवारमा पुऱ्याउने
	यौन हिंसामा परेका महिलाको संख्या	२३.४ प्रतिशत		३	शुन्यमा झार्ने
	बाल विवाहको अवस्था (१८ बर्ष मुनिको)	३५.१ प्रतिशत		८७	शुन्यमा झार्ने
नतीजा सूचक		**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**
२. सामाजिक विकास					
क. शिक्षा					
क्याम्पस संख्या				१	नियमन गर्ने
माध्यमिक विद्यालय संख्या				१०	पठन पाठनको गुणस्तर वृद्धि गर्ने
आधारभूत विद्यालय संख्या				२७	पठन पाठनको गुणस्तर वृद्धि

				गर्ने
वाल विकास केन्द्र संख्या			४३	पठन पाठनको गुणस्तर वृद्धि गर्ने
ख. स्वास्थ्य तथा पोषण	**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**
अस्पताल संचालन संख्या	२१५	३२	१ निर्माणाधिन	पुरा गरी संचालनमा ल्याउने
स्वास्थ्य चौकीको संख्या	३७८८	५६७	४	सेवाको स्तर वृद्धि गर्ने
आयुर्बेद आरोग्य केन्द्र			१	सेवाको स्तर वृद्धि गर्ने
आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र	७५८२	२५३	४	सेवाको स्तर वृद्धि गर्ने
गाउँघर क्लिनिकको संख्या	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध नभएको	७०० हाराहारी मा	७	सेवाको स्तर वृद्धि गर्ने
खोप केन्द्रको संख्या	१६९५०	२४०० देखी २८००	१७	सेवाको स्तर वृद्धि गर्ने
स्वास्थ्य ईकाई			२	सेवाको स्तर वृद्धि गर्ने
बर्थिङ्ग सेन्टरको संख्या	२८८४	५०० करिब	४	सेवाको स्तर वृद्धि गर्ने
सर्पदंश उपचार केन्द्र			१	सेवाको स्तर वृद्धि गर्ने
सबैमा गरी स्वास्थ्य कर्मचारी संख्या	४०,९५२	१०८०	५७	क्षमता विकास गर्ने
महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयमसेविकाहरूको संख्या	५१४२३	८९०७	८१	कार्य थलोको व्यवस्था र क्षमता विकास
ग. खानेपानी तथा सरसफाइ	**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**

आधारभूत खानेपानी (पाइप/धाराको पानीमा) पहुँचको परिवार संख्या	३७,९४,८६१	६,५६,२४९	३०३७ (राट्रिय जनगणना २०७८)	६००० मा पुऱ्याउने
परम्रागत पंधेराको पानीमा भर पर्ने परिवार संख्या	२६२०४४	२९६०८	१८८ (राट्रिय जनगणना २०७८)	शुन्यमा झार्ने
इनार तथा कुवाको पानीमा भर पर्ने परिवार संख्या	३.६ प्रतिशत	५६३००	१४३६ (राट्रिय जनगणना २०७८)	४३६ मा झार्ने
मूल तथा खोलाको पानीमा भर पर्ने परिवार संख्या	४.३ प्रतिशत	४६००	७४ (राट्रिय जनगणना २०७८)	शुन्यमा झार्ने
ट्युवेल तथा ह्याण्ड पम्प	१९८२१८०	३७४२००	५१६९ (राट्रिय जनगणना २०७८)	फिल्टरको व्यवस्था गर्ने
सार्वजनिक शौचालय संख्या	३२२८१	४७६३	२ (पालिका)	३ वटा पुऱ्याउने
फोहोरमैला फ्याँक्ने स्थानको संख्या	५ वटा व्यवस्थित र ४० वटा खुल्ला	अध्यावधिक नभएको	नभएको	एक ठाँउामा व्यवस्था गर्ने
फ्लस भएको सेफ्टी ट्याङ्की सहितको शौचालय प्रयोग गर्ने परिवार संख्या	४३,०१,४९०	७१४५९७	४८९२ (राट्रिय जनगणना २०७८)	५७०० मा पुऱ्याउने
खाल्टे शौचालय भएका परिवार संख्या	२०,०५,४८०	३,५७,९५५	४५७१ (राट्रिय जनगणना २०७८)	शुन्यमा झार्ने
कुनै प्रकारको शौचालय नभएको परिवार संख्या	३०१,४९०	६४०३०	४४८ (राट्रिय जनगणना २०७८)	शुन्यमा झार्ने
घ. युवा तथा खेलकुद	**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**
खेल मैदानको संख्या	१५०० माथी	करिब ४० वटा	२४	एक कभर्ड हला सहित ६१ पुऱ्याउने
खेलकुद क्लबहरू			७	क्षमता विकास गर्ने
वार्षिक रूपमा हुने गरेका खेलकुद	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध	अध्यावधिक भएको तथ्याँक	१	३ पुयाउने

प्रतियोगिताको संख्या	नभएको	उपलब्ध नभएको		
ङ. कला तथा संस्कृति	**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**
ऐतिहासिक,धार्मिक तथा सांस्कृतिक धरोहरहरू र पर्यटकीय स्थलको संख्या	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध नभएको	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध नभएको	६ स्थान	संरक्षण र स्तर वृद्धि गर्ने
च. लक्षित समूह विकास	**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**
अपाङ्गता भै परिचयपत्र पाउने संख्या	६,५०,००० मध्दे करिब २,००,०००	१,२१,२८९ मध्य कतिले पाए रेकर्ड नपाईएको	४६७	सबैलाई परिचय पत्र प्रदान गर्ने
अल्प संख्यक परिवार संख्या	जनसंख्याको ६.४ प्रतिशत	उपलब्ध नभएको	४०	सबैको संरक्षण र आर्थिक विकास
भूमिहिन दलित परिवार			३५३	बसोबासको ब्यवस्था गर्ने
भूमिहिन सुकुम्बासी परिवार			११२५	बसोबासको ब्यवस्था गर्ने
अव्यवस्थित बसोबासी जना			५८९६	ब्यवस्थित गर्ने
३. शहरी विकास तथा पूर्वाधार **क. सडक र पुल**	**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**
सडक संजालको विवरण			**आधार** वर्ष **२०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**
कलो पत्रे सडक कि.मि थप भएको हुने छ।	१९,१६३ कि.मि	९३२	३२	२९८.८ कि.मि पुर्‍याउँने
ग्राभेल सडक कि.मि.	८२०४	२७३९	१०५	१७ कि.मि.मा झार्ने
धुले तथा कच्ची सडक कि.मि.	८७६५	५४६८	१०६	२५ कि.मि.मा झार्ने
पक्की पुलको संख्या	३२१७	उपलब्ध नभएको	१२	२३ वटा पुर्‍याउँने
कलभर्ट निर्माण	उपलब्ध नभएको	उपलब्ध नभएको	७५	१०४ पुर्‍याउँने

झोलुङ्गे पूलको संख्या	१०५०८	उपलब्ध नभएको	२	स्तर कायम राख्ने
ट्रस पुल	उपलब्ध नभएको	उपलब्ध नभएको	१	०
ख. ऊर्जा र संचार	**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**
विद्युतमा पहूँच पुगेको परिवार जो बत्तीका लागि बिजुली बाल्ने परिवार संख्या	९६.०७	१०,६९,०८१	९६९० (राट्रिय जनगणना २०७८)	९९६४ मा पुऱ्याउँने
बत्तीका लागि वैकल्पिक ऊर्जा प्रयोग गर्ने परिवार संख्या	६.६ प्रतिशत	५१९७४	१८९ (राट्रिय जनगणना २०७८)	शुन्यमा झार्ने
बत्तीका लागि मट्टितेल प्रयोग गर्ने परिवार संख्या	३९,९६५ अनुमानित	११३६८	२० (राट्रिय जनगणना २०७८)	शुन्यमा झार्ने
बिजुलीको पहुँच नपुगेका परिवार संख्या	५,३२,६६७	८९२२	६५ (राट्रिय जनगणना २०७८)	शुन्यमा झार्ने
खना पकाउन बिजुली प्रयोग गर्ने परिवार संख्या	३३,३०० (०.५ प्रतिशत)	४६९२	१२९(राट्रिय जनगणना २०७८)	५०० पुऱ्याउँने
खाना पकाउन एल.पी. ग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार संख्या	२९,४९,०००(४४.३ प्रतिशत)	४८१७४८	३१७३ (राट्रिय जनगणना २०७८)	४००० पुऱ्याउँने
खाना पकाउन दाउरा प्रयोग गर्ने परिवार संख्या	३३,९९,००० (५१ प्रतिशत)	६१२६९८	६३८५ (राट्रिय जनगणना २०७८)	२३८५ मा झार्ने
खाना पकाउन वैकल्पिक ऊर्जा प्रयोग गर्ने परिवार संख्या	७९,९०० (१.२ प्रतिशत)	१७२३०	२६६ (राट्रिय जनगणना २०७८)	कामै राख्ने
खाना पकाउन मट्टितेल वा गुँईठा जस्तो ऊर्जा प्रयोग गर्ने परिवार संख्या	१,९६,३०० (२.९५ प्रतिशत)	२४२६०	६ (राट्रिय जनगणना २०७८)	शुन्यमा झार्ने
टि.भि मा पहुँच भएका परिवार संख्या	७२ प्रतिशत	५३६०००	४३८९ (राट्रिय जनगणना २०७८)	७००० मा पुऱ्याउँने
मोबाइलमा पहुँच पुगेको जनसंख्या	९३ प्रतिशत	८६१०००	१५८६६ (राट्रिय जनगणना २०७८)	२०००० पुऱ्याउँने
इन्टरनेट प्रयोग गर्ने जनसंख्या	६९.२ प्रतिशत	४११०००	१८६३ (राट्रिय जनगणना २०७८)	४००० पुऱ्याउँने
ग. भवन तथा आवास	**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**
आफ्नै भवन भएका वडा कार्यालय	अध्यावधिक भएको तथ्याँक	अध्यावधिक भएको तथ्याँक	सबै ८	स्तर वृद्धिका साथ सेवा प्रवाह

	उपलब्ध नभएको	उपलब्ध नभएको		गर्ने
सामुदायिक भवनको संख्या	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध नभएको	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध नभएको		५३ वटा थप गर्ने

४. वन तथा वातावरण

प्रभाव	• विपद् सम्बोधन भएको अवस्था • जलवायु परिवर्तनको असर न्यूनीकरणका लागि प्रतिकार्यहरू भएका
असर	• खाली तथा पर्ति जमिनमा वृक्षारोपण गरी व्यवस्थित वनले ओगटेको क्षेफलमा वृद्धि भएको • जोखिम क्षेत्रका नदी, खहरे तथा पहिरोहरू नियन्त्रण भएका • महामारी विरुद्ध लड्ने तयारी भएको अवस्था • विपद् कोषको व्यवस्था भएको • खाली क्षेत्रको व्यवस्था भएको

नतिजा सूचक	**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**
विगत वर्षहरूमा बाढी, पहिरो र आगलागिबाट धन सम्पत्तिको क्षति भएको परिवार संख्या	अध्यावधिक भएको तथ्याङक उपलब्ध नभएको		क्षति हुने गरेको (बीरेन्द्रनगर नगरपालिका)	क्षति ५० प्रतिशत ले कम हुने
खर तथा परालले छाएको घर भएका परिवार संख्या	५४,२३,२९७	४९६४६	२१८७ (राट्रिय जनगणना २०७८)	शुन्यमा झार्ने
एम्बुलेन्सको संख्या	७३५	उपलब्ध नभएको	४	भएका लाई सुचारु राख्ने
दमकलको संख्या	१०० भन्दा बढि	उपलब्ध नभएको	१	भएकालाई सुचारु राख्ने
विपद् व्यवस्थापन गाउँ तथा वडा समितिको संख्या	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध नभएको	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध नभएको	बनेको	सक्रिय गराउँने
विपद्कालागि सुरक्षित स्थान तोकिएको स्थानको संख्या	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध नभएको	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध नभएको	नभएको	प्रत्यक वडामा स्थान तोक्ने
विपद् व्यवस्थापन पूर्व तयारी योजना सालाना बन्ने गरेको नगरेको	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध नभएको	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध नभएको	भएको	नियमित राख्ने
विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना रु	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध नभएको	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध नभएको	नभएको	रु ७५,००,००० पुऱ्याउँने

ख. वन तथा वातावरण	नेपाल	लुम्बिनी प्रदेश	गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था	२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य
जम्मा सामुदायिक वनको संख्या	२२,५१९	४०३७	३६	वनको हैसियत घट्न नदिन सुरक्षित दोहनको व्यवस्था गर्ने
सामुदायिक वनको क्षेत्रफल	२३,१२,५४५	४२९००० हेक्टर		भएको लाई संरक्षण गर्ने
सामुदायिक वनका उपभोक्ता घर संख्या	३०,८८,२५९	६४२७५३	२१६०० जना	कायमै राख्ने
विगत वर्षदेखि पानीका मुहानहरू सुक्ने क्रम	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध नभएको	अध्यावधिक भएको तथ्याँक उपलब्ध नभएको	जरी छ	रिचार्ज गर्न योजना अनुसार वृक्षारोपण र पोखरी निर्माण भएका हुने छन

५) संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह तथा सुशासन

प्रभाव	योजनाको अन्त्य सम्ममा सेवाग्राहीले पालिकाको सेवाहरू पारदर्शी र सुशासन सहितको भएको महसुस गरेका अवस्था हुने छ ।
असर	• जन सरोकारका सेवाहरू शिघ्र र चुस्त ढंगबाट प्रवाह भएको अवस्था • खास गरी कृषि पशु सम्बन्धी सेवाहरू, खानेपानी मर्मत सेवा र विद्युत् जडान तथा मर्मत सेवाहरू घरदैलोमा नै उपलब्ध भएका हुने छन् ।

क. संस्थागत क्षमता विकास	नेपाल	लुम्बिनी प्रदेश	गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था	२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य
आफ्नै वडा भवन संख्या	संघ सँग तुलना नहुने	प्रदेश सँग तुलना नहुने	८	स्तर बृद्धि गरी सेवा प्रवाह सहज बनाउने
हाल सम्म तयार भएका नीति, नियम तथा कानुनहरू	संघ सँग तुलना नहुने	प्रदेश सँग तुलना नहुने	११०	आवश्यकता अनुसार थप्दै जाने
ख. सुशासन	**संघ**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**
लेखा परीक्षण तथा पालिकाको आयव्यय विवरण वेवसाइटमा समावेश गरी स्रोत साधनको परिचालन पारदर्शी पार्ने कार्य भए नभएको	संघ सँग तुलना नहुने	प्रदेश सँग तुलना नहुने	भएको	निरन्तरता दिने
भू-उपयोग योजना तयार भएको वा नभएको	राष्ट्रिय भू उपयोग एन तयार भएको	.... बढि भू उपयोग योजना तयार भएका	भएको	कार्यान्वयन गर्ने
हालको बेरुजु रु	९१ अरब ५९ करोड	१ अरब १३ करोड	४९,३६,००,०००	५० प्रतिसतले कमगर्ने
राजस्व सुधार कार्ययोजना तयार भएको	संघ सँग	प्रदेश सँग	भएको	कार्यान्वयन जारी

वा नभएको	तुलना नहुने	तुलना नहुने		राख्ने
सूचना प्रणालीमा आधारित करदाताहरूको लागत तयारी भए नभएको	संघ सँग तुलना नहुने	प्रदेश सँग तुलना नहुने	छैन	तयार गर्ने
सूचना प्राविधिको उपयोग जस्तैः सफ्टवयर, एसएमएस, इमेल, इन्टरनेट, टेलिफोन आदि प्रभावकारिता भए नभएको	संघ सँग तुलना नहुने	प्रदेश सँग तुलना नहुने	आँशिक रुपमा	पूर्णरुपमा गर्ने
नतिजामा आधारित अनुगमन प्रणालीको स्थापना भएको वा नभएको	संघ सँग तुलना नहुने	प्रदेश सँग तुलना नहुने	आँशिक रुपमा भएको	पूर्णरुपमा गर्ने
एकीकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणालीको स्थापना भएको वा नभएको	संघ सँग तुलना नहुने	प्रदेश सँग तुलना नहुने	छैन	स्थापना गर्ने
सार्वजनिक सुनुवाइ र सार्वजनिक परीक्षण कार्यक्रम संचलन वर्ष/पटक	संघ सँग तुलना नहुने	प्रदेश सँग तुलना नहुने	हुने गरेको। चालु आ.व.मा ३ वटा भएको	नियमित रुपमा गर्ने
सबै सार्वजनिक संस्थामा सार्वजनिक सेवा वडापत्र र गुनासो पेटिकाको व्यवस्था भए नभएको	संघ सँग तुलना नहुने	प्रदेश सँग तुलना नहुने	भएको	अद्यावधिक गर्ने
कानुनले गोप्य राख्ने भनेका बाहेक सबै विषयका आर्थिक तथा भौतिक प्रगति, खर्च विवरण सार्वजानिकीकरण गरेको अवस्था रहे नरहेको	संघ सँग तुलना नहुने	प्रदेश सँग तुलना नहुने	आँशिक रुपमा भएको	पूर्णरुपमा गर्ने
कृषि बजार सूचना प्रणालीको स्थापना भएको वा नभएको	संघ सँग तुलना नहुने	प्रदेश सँग तुलना नहुने	छैन	स्थापना गर्ने
आपत्कालीन कार्य संचालनका लागि सूचना प्रवाहका लागि हट लाईनको व्यवस्था अर्थात् हेलो सरकार रहे नरहेको	संघ सँग तुलना नहुने	प्रदेश सँग तुलना नहुने	नभएको	व्यवस्था गर्ने

नोटः नेपाल सरकार र प्रदेश ताका तथ्याँकहरू उनीहरूका तत्कालका पञ्चवर्षीय योजना र वेब साईटबाट लिईएका हुन

३.४ आय-व्ययको प्रवृत्ति र प्रक्षेपण

आय प्रक्षेपण:

गाउँपालिकाको आ. व. २०८१/८२ को.यथार्थ र आ.व. २०८२/८३ बजेट प्रक्षेपणलाई आधार मानेर ५ आ..व. २०८३/८४ देखि २०८७/८८ आ.व.मा विभिन्न स्रोतको आयमा प्रति वर्ष ७ प्रतिशत वृद्धिका आधारमा

प्रथम वर्ष .	रु ८३,३८,७६,८००
दोस्रो वर्ष	रु ९२,५९,१३,६५०
तेस्रो वर्ष	रु १,००,४२,२०,०९८
चौथो वर्ष	रु १,०८,९३,५७,२४६
पाचौ वर्ष	रु १,१८,१९,३८,१६९
५ वर्षमा जम्मा	**रु ५,०५,५३,०५,५६२**

स्रोत अनुमान गर्दा आ.व. २०८२/८३ को प्रक्षेपणलाई ७ प्रतिशत वृद्धिका दरले आन्तरिक राजस्व लगायत समग्र आयलाई पनि सोही अनुपातमा अनुमान गरिएको छ।

३.५ लगानीको स्रोत र व्यवस्था

३.५.१ लगानीको आवश्यकता र स्रोत

यो योजना कार्यान्वयन गर्न ५ वर्षका लागि चालु खर्च लगायत आर्थिक, सामाजिक, शहरी विकास तथा पूर्वाधार, वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन र संस्थागत विकास तथा सुशासन र अन्तर्गत कूल रु. ७८०५३४४९६३ आवश्यक पर्ने र ५ वर्षमा हुने अनुमानित आय रु. ५,०५,५३,०५,५६२ को अनूपातमा रु. २७५००३९४०० अपुग हुने देखिन्छ। यो अपुग स्रोतको परिपूर्तिका लागि निम्न विकल्प अनुसार व्यवस्थापन गरिने छ,

विकल्प १ : यो पञ्चवर्षीय योजनालाई पूर्णता दिन संघीय सरकार र प्रदेश सरकार सँग माग गरिएको रकम प्राप्त गर्न पहल गरेर, प्रदेश सरकार र पालिकाको सहकार्यमा सञ्चालन गरिने योजनामा प्रदेश सरकारको सहभागिताका लागी पहल गरेर तथा अन्य संघ संस्थाहरू सँग तथा विद्युतिकरणका लागी नेपाल विद्युत प्राधिकरण लगायत अन्य संघ संस्था सँग मिलेर वा अलग्गै निर्माण गर्नु पर्ने योजनाहरूमा संघ र प्रदेश सरकार तथा अन्य संघ संस्थाहरू समक्ष पेश गरी लगानी गर्न पहल गरेर।

विकल्प २ : चालु खर्च नियन्त्रण तथा पुँजीगत खर्च गर्दा न्यूनतम खर्चमा बढी उपलब्धि हुने ढङ्गबाट खर्च गरेर।

विकल्प ३ : आन्तरिक राजस्वका स्रोत पहिचान र दायरा वृद्धि गरेर

विकल्प ४ : अन्य दातृ निकायहरूसँग योजना कार्यान्वयनमा सहभागिता गरेर

विकल्प ५ : कार्यरत संघ संस्थाहरूसँग सहकार्य बढाएर

विकल्प ६ : लाभग्राहीहरू तथा स्थानीय सहकारीहरूसँग लागत सहभागिता बढाएर

विकल्प ७ : कम जरुरी र कम महत्वपूर्ण योजनाहरूलाई वार्षिक योजनामा पुनः विचार गरेर ।

स्रोत आँकलनका विविध उपायहरूमध्य आ.व. २०८१/२०८२ को यथार्थ र आ.व. २०८३/२०८४ का लागी राजस्व प्रक्षेपणका आधारमा सरदर सामान्यतया प्रति वर्ष ७ प्रतिशतका दरले सबै क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने आय अनुदान तथा राजस्व बाँडफाँटमा वृद्धि हुने अपेक्षाका आधारमा ५ वर्षका लागि आय प्रक्षेपण गरिएको छ ।आयको आधार र प्रक्षेपण गरिएका प्रतिफलहरूको प्राप्तिका प्रत्येक नतिजा र सो अन्तर्गतका कार्यहरूको अनुमानित सरदर लागत हिसाबका आधारमा ५ वर्षको खर्च प्रक्षेपण गरिएको छ । यसरी हिसाब गर्दा केही फरक आउँन गएको बजेट तल तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ । यसरी न्यून हुन गएको बजेटलाई गाउँपालिकाले माथि दिइएका विकल्पहरूको उपयोग गरेर घाटा पूर्ति गर्न सक्नेछ ।

तालिका १३ आ.ब. २०८७/२०८८ सम्मको को अनुमानित आय विवरण

शिर्षक स्रोत	आ.व. २०८१/८२को यथार्थ	आ.व. २०८२/०८२ को अनुमान	आ.व. २०८३/०८४ को अनुमान	आ.व. २०८४/०८५ को अनुमान	आ.व. २०८५/०८६ को अनुमान	आ.व. २०८६/०८७ को अनुमान	आ.व. २०८७/०८८ को अनुमान	५ बर्षको जम्मा
नेपाल सरकार	**३६२३७२५४२**	**४१५९००००0**	**४४५०१३०००**	**४७६१६३९१०**	**५०९४९५३८३.७**	**५४५१६००६१**	**५८३३२१२६५**	**२५५९१५३६१९**
समानिकरण ा गत अनुदान	११४१४९४४०	१३५१०००००	१४४५५७०००	१५४६७५९९०	१६५५०३३०९	१७७०८८५४१	१८९४८४७३९	८३१३०९५७९
सर्शत अनुदान (चालु)	१७९३३७११८	२२९७०००००	२४५७७९०००	२६२९८३५३०	२८१३९२३७७.१	३०१०८९८४३	३२२१६६१३३	१४१३४१०८८३
सर्शत अनुदान (पुंजिगत)	५९९५०५१०	३४९०००००	३७३४३०००	३९९५७०१०	४२७५४०००.७	४५७४६७८१	४८९४९०५५	२१४७४९८४७
समपूरक अनुदान (पुँजिगत)	८९३५४७४	१०५०००००	११२३५०००	१२०२१४५०	१२८६२९५१.५	१३७६३३५८.१	१४७२६७९३.२	६४६०९५५३
शिषेश अनुदान (पुँजिगत)	०	५७०००००	६०९९०००	६५२५९३०	६९८२७४५.१	७४७१५३७.२६	७९९४५४४.८६	३५०७३७५७
लुम्बिनी प्रदेश सरकार	**२१२९७०३५**	**३१३३२०००**	**३४४६५२००**	**३७९११७२०**	**४१७०२८९२**	**४५८७३१८१.२**	**५०४६०४९९.३**	**२१०४१३४९३**
समानिकरण ा अनुदान	८५८००००	९०३२०००	९९३५२००	१०९२८७२०	१२०२१५९२	१३२२३७५१	१४५४६१२६	६०६५५३९०
शसर्त नगद अनुदान (चालु)	१६६६१४०	६०००००	६६००००	७२६०००	७९८६००	८७८४६०	९६६३०६	४०२९३६६
सर्शत अनुदान (पुंजिगत)	५४८१९००	१२५०००००	१३७५००००	१५१२५०००	१६६३७५००	१८३०१२५०	२०१३१३७५	८३९४५१२५
समपुरक अनुदान	४३१००९५	७५०००००	८२५००००	९०७५०००	९९८२५००	१०९८०७५०	१२०७८८२५	५०३६७०७५
ि बिषेश	१२५८९००	१७०००००	१८७००००	२०५७०००	२२६२७००	२४८८९७०	२७३७८६७	११४१६५३७

शिर्षक स्रोत	आ.व. २०८१/८२को यथार्थ	आ.व. २०८२/०८२ को अनुमान	आ.व. २०८३/०८४ को अनुमान	आ.व. २०८४/०८५ को अनुमान	आ.व. २०८५/०८६ को अनुमान	आ.व. २०८६/०८७ को अनुमान	आ.व. २०८७/०८८ को अनुमान	५ बर्षको जम्मा
नगर अनुदान (चालु)								
राजश्व बाँडफाँड	**२०८६३५८४५**	**२८५७२९७४५**	**३१४३०२७२०**	**३४५७३२९९१**	**३८०३०६२९०**	**४१८३३६९२०**	**४६०१७०६१२**	**१९१८८४९५३३**
घरजग्गा रजिष्ट्रेशन	८६३४२१६	९५२४०००	१०४७६४००	११५२४०४०	१२६७६४४४	१३९४४०८८	१५३३८४९७	६३९५९४७०
मू.अ.कर	८२५३२३३५	११८३०४६३१	१३०१३५०९४	१४३१४८६०४	१५७४६३४६३	१७३२०९८१०	१९०५३०७९१	७९४४८७७६३
अन्त:शुल्क	३५६३०१०४	३९४३४८७७	४३३७८३६५	४७७१६२०१.२	५२४८७८२१	५७७३६६०३.४	६३५१०२६३.८	२६४८२९२५४
सवारीसाधन कर	१३८७७५१२	१४२४६०००	१५६७०६००	१७२३७६६०	१८९६१४२६	२०८५७५६८.६	२२९४३३२५.५	९५६७०५८०
मनोरञ्जन कर	०	६०००००	६६००००	७२६०००	७९८६००	८७८४६०	९६६३०६	४०२९३६६
बिज्ञापन कर	३६१६	५००००	५५०००	६०५००	६६५५०	७३२०५	८०५२५.५	३३५७८१
दहत्तरबहत्तर	६७९५८०६२	१०३५७०२३७	११३९२७२६१	१२५३१९९८७	१३७८५१९८५	१५१६३७१८४	१६६८००९०२	६९५५३७३१९
आन्तरिक स्रोत	**२७४५३७८०**	**५४६३२२५५**	**६००९५४८१**	**६६१०५०२८.६**	**७२७१५५३१.४१**	**७९९८७०८४.५**	**८७९८५७९३**	**३६६८८८९१८**
मौज्दात	०	०	०	०	०	०	०	०
राजश्व	२७४५३७८०	५४६३२२५५	६००९५४८१	६६१०५०२९	७२७१५५३१	७९९८७०८५	८७९८५७९३	३६६८८८९१८
कन्टिन्जेन्सि	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा आय रु	**६१९७५९२०२**	**७८७५९४०००**	**८५३८७६४००**	**९२५९१३६५०**	**१००४२२००९८**	**१०८९३५७२४६**	**११८१९३८१६९**	**५०५५३०५५६२**

तालिका १४ आ.ब.२०८७/२०८८ सम्मको अनुमानित व्यय विवरण

खर्च शीर्षक	आ.व. २०८१/०८२ यथार्थ	चालु वर्ष २०८२/०८३ को अनुमान	आ.व. २०८३/०८४ को अनुमान	आ.व. २०८४/०८५ को अनुमान	आ.व. २०८५/०८६ को अनुमान	आ.व. २०८६/०८७ को अनुमान	आ.व. २०८७/०८८ को अनुमान	५ बर्षको जम्मा
क. चालु खर्च तर्फ	**३६८६४३८८४**	**५१६४०७८७२**	५३१९००१०८.२	५४७८५७१११.४	५६४२९२८२४.७	५८१२२१६०९.५	५९८६५८२५७.८	**२८२३९२९९१२**
ख. पुँजीगत खर्च तर्फ	**२३२२४५५६२**	**२७१११६१२८**	६९५१६००५०	८६७६६१००१	९४८०३२०००	१०५५४६८०००	१४१५०९४०००	**४९८१४१५०५१**
क. आर्थिक विकास	**६४३४५३०**	१०७५६८००	११०७१६०००	२१३७६४०००	२३९४९५०००	२४६९३३०००	२६२१९७०००	१०७३१०५०००
ख.सामाजिक विकास	**९९४४५९३**	२८२५२००	१२२२३६०००	१२४५३६००१	१३५९७६०००	१२१८०३०००	१२३५८४०००	६२८१३५००१
ग. सहरी विकास तथा पूर्वाधार	**१९४६८९५७१**	२४१०२४८०८	३९८४३७०५०	४६९२८५०००	५०९५७००००	६२३६७९०००	९४८२८८०००	२९४९२५९०५०
घ. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	**१०८७४०७५**	२४१४६४०	४७००००००	४९३३५०००	५१५२५०००	५१४८७०००	६९९८९०००	२६९३३६०००
ङ. संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन	**१०३०२७९३**	१४०९४६८०	१२७७१०००	६७४१०००	७४६६०००	७५६६०००	७०३६०००	४१५८००००
भैपरि आउँने	**०**	०	४००००००	४००००००	४००००००	४००००००	४००००००	२००००००
क र ख को जोड रु	६००८८९४४६	७८७५२४०००	१२२७०६०१५८	१४१५५१८११२	१५१२३२४८२५	१६३६६८९६०९	२०१३७५२२५८	७८०५३४४९६३
अपुग रकम रु			-३७३१८३७५८	-४८९६०४४६२	-५०८१०४७२७	-५४७३३२३६४	-८३१८१४०८९	-२७५००३९४००

३.५.२ आन्तरिक स्रोतको व्यवस्था र परिचालन नीति

यस गाउँपालिकाको राजस्व परामर्श समितिको सिफारिसमा गाउँ परिषदले तोकेको दरमा गाउँपालिकाले राजस्व सङ्कलन गर्ने गर्दछ । सामान्यतया गढवा गाउँपालिका अन्तर्गत कर तथा गैर कर अन्तर्गत विभिन्न सिफारिस दस्तुरहरू, व्यक्तिगत घटना दर्ता तथा व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरण शुल्क, एकीकृत सम्पत्ति कर, घर बहाल कर, विज्ञापन कर, मालपोत तथा भूमि कर, व्यवसाय कर, उद्योगहरूको कर तथा निकासी करहरू गाउँपालिकाका आन्तरिक स्रोत हुन् । यसरी प्राप्त स्रोतलाई यसै आवधिक योजनामा निर्दीष्ट गरिएका योजना तथा कार्यक्रमहरूमा परिचालन गरिने छ ।

३.५.३ अन्तर सरकारी स्रोत परिचालन

सामान्यतया संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट विभिन्न शीर्षकबाट गाउँपालिकामा बजेट प्राप्त हुने प्रावधान रहेको छ । राजस्व बाँडफाँडका अतिरिक्त अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण अन्तर्गत नेपाल सरकारबाट सशर्त अनुदान, वित्तीय समानीकरण अनुदान, समपूरक अनुदान, विशेष अनुदान, अन्तर स्थानीय तहबाट प्राप्त रकम, सामाजिक सुरक्षा भत्ता तथा संस्थागत सहभागिताबाट बजेट प्राप्त हुन्छ भने प्रदेश सरकारबाट पनि सवारी करको राजस्व बाँडफाँड तथा सशर्त अनुदान, वित्तीय समानीकरण अनुदान, समपूरक अनुदान, विशेष अनुदान प्राप्त हुन्छ । यसरी प्राप्त स्रोतलाई पनि यसै आवधिक योजनामा निर्दीष्ट गरिएका योजना तथा कार्यक्रमहरूमा परिचालन गरिने छ ।

३.५.४ जनसहभागिता परिचालन

जनसहभागिता विकासका क्रममा एक महत्वपूर्ण उपाय हो । यो गाउँपालिका **नागरिक र गाउँपालिका सँगसँगै** भन्ने मान्यतामा काम गर्ने र जनताको विकासमा स्वामित्वबोध गराउन पनि जनताले धान्न सक्ने हदसम्मका उत्पादन तथा उत्पादकत्व बढाउने र रोजगारी सिर्जना गर्ने प्रकारका योजनाहरू लागत सहभागितामा पहिलो प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गर्नेतर्फ उन्मुख हुनेछ ।

३.५.५ निजी र सहकारी क्षेत्रको स्रोत परिचालन

निजी तथा सहकारी क्षेत्र यस नगरपालिकाका विकास योजनाहरूका लागि अन्य महत्वपूर्ण विकास साझेदारको रुपमा रहने छन् । खास गरी सहकारीहरू ग्रामीण अर्थतन्त्र चलायमान बनाउने महत्वपूर्ण अंग हुन् । नेपाल सरकारको तीन खम्बे अर्थ नीति अन्तर्गत सरकारी, सहकारी र निजी क्षेत्र एक अर्कोसँग सम्बन्धित महत्वपूर्ण अंग हुन् । तसर्थ, नगरको अर्थतन्त्र मजबुत बनाउन पालिकामा निजीक्षेत्र र सहकारीसँगको सहकार्य बढाइने छ ।

३.५.६ संघ संस्थाको स्रोत परिचालन

स्थानीय स्तरमा कार्यरत संघसंस्था र दातृ निकाय तथा अन्य संघसंस्थाहरू यस गाउँपालिकाको विकासका महत्वपूर्ण साझेदार पात्रहरू हुनेछन् । विकास साझेदारी तथा लागत साझेदारीमा यस्ता संघ संस्थाहरूसँगको सहकार्यलाई तीव्रता दिइने छ ।

३.५.७ अन्य स्रोत परिचालन

यो आवधिक विकास योजना कार्यान्वयन गर्न आवश्यकताका आधारमा यो योजनाको लक्ष्य प्राप्तिमा सहयोग गर्न चाहने र असल नियतबाट आउने जुन सुकै स्रोतलाई पनि स्वागत गरिने छ ।

३.५.८ स्रोत साधनको बाँडफाँट तथा परिचालनका आधारहरू

स्रोत बाँडफाँटको मूल आधार वित्तीय व्यवस्थापन का न्यूनतम आधारहरू जस्तै,

१. **जनताको साधन जनताकै हितमा :** जनताबाट मागभै आएका योजनाहरूलाई प्राथमिकीकरण गरी कार्यान्वयन गरिने छ ।
२. **वित्तीय जवाफदेहिता :** स्रोतहरूको परिचालन जनताले महसुस गर्ने गरी पारदर्शी र जवाफदेही भएर गरिने छ ।
३. **नीतिगत व्यवस्था प्रति अडिग :** राजस्व सङ्कलन, लक्ष्य निर्धारण, र खर्च निर्धारण स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४, स्थानीय तहमा बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, आर्थिक व्यवस्थापन तथा सम्पत्ति हस्तान्तरणसम्बन्धी निर्देशिका, २०७४ र स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ (परिमार्जित) का प्रावधान अनुसार गरिने छ ।
४. **प्राथमिकता केन्द्रित :** योजनाहरूको प्राथमिकताको आधारमा खर्च गरिने छ ।
५. **कार्य सञ्चालनका लागि क्षमता विकास :** स्थानीय सरकारको संस्थागत र मानव संसाधनको क्षमताले कार्यलाई असर पार्ने हुँदा यसतर्फ पनि ध्यान दिइने छ । कार्यान्वयनका लागि कार्य योजना, कार्य जिम्मेवारी निर्धारण, नतिजा र सूचकहरूको निर्धारण प्रष्ट पारिने छ ।
६. **जवाफदेहिता मापनः** आय व्ययको लेखा परीक्षण, आय व्ययको सार्वजनिकीकरण तथा सार्वजनिक सुनुवाई तथा सामाजिक परीक्षणका माध्यमबाट जवाफदेहिता मूल्याङ्कनको व्यवस्था गरिने छ ।

प्रस्तुत गरिएका योजनाहरूमा लाग्ने रकम अनुमानित लागत हो । खासगरी कृषि र पशु पालनमा व्यावसायीकरण, स्थानीय स्रोत साधनमा आधारित उद्यम व्यवसायको स्थापना, सम्पदामैत्री पर्यटन विकास, सामाजिक क्षेत्रमा शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाइ, दिगो पूर्वाधार विकास, वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन, अन्तर सम्बन्धित विषयहरू, सेवा प्रवाह र सुशासन जस्ता विषयहरूको एकीकृत विकास गर्ने लक्ष्य तथा प्रतिफल प्राप्तिका लागि तयार गरिएको खर्चसम्बन्धी योजना नै स्रोत साधनको बाँडफाँटका मूल आधारहरू हुन् ।

स्रोत साधनहरूको बाँडफाँटलाई निम्न संवैधानिक, कानुनी र नीतिगत आधारसमेतलाई ख्याल गरिएको छ,

- ❖ नेपालको संविधानको अनुसूची ८ र ९ मा उल्लिखित स्थानीय तहको एकल तथा साझा अधिकारको सूची,
- ❖ नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट आ.व. २०८२/०८३ को लागि प्रस्तुत भएको नीति तथा कार्यक्रम,
- ❖ नेपाल सरकारबाट स्वीकृत संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको कार्य विस्तृतीकरणको प्रतिवेदन,

- ❖ संघीय सरकारले अंगिकार गरेको आवधिक योजनाले लिएका नीति तथा प्राथमिकताहरू,
- ❖ संघीय, प्रदेश तथा स्थानीय सरकारले अबलम्वन गरेका आर्थिक तथा वित्तीय नीतिहरू,
- ❖ स्थानीय तहको आवधिक योजनाले तय गरेका प्राथमिकताहरू,
- ❖ नेपाल सरकारको सोह्रौ योजना (२०८१/२०८२–२०८५/२०८६)
- ❖ दिगो विकास लक्ष्य, २०३०

३.६ सार्वजनिक खर्च र राजस्व परिचालन नीति

३.६.१ सार्वजनिक खर्च नीति

गढवा गाउँपालिकाको सार्वजनिक खर्चको मूल नीति भनेको गाउँबासीको वृहत्तर हित र उनीहरूकै सरोकारका योजनाहरूमा पारदर्शी ढंगबाट रकम खर्च गरिने नीति छ । सानो लागतमा समाजमा ठूलो हितहुने र ठूलै प्रतिफल प्राप्त हुने प्रकारका गतिविधिहरूमा खर्च गरी तोकिए बमोजिम लेखा समेत राखि नियमानुसार लेखा परीक्षण तथा सार्वजनिक सुनुवाइको माध्यमबाट खर्चलाई पारदर्शी बनाइने नीति प्रस्ताव गरिएको छ ।

३.६.२ राजस्व नीति

आन्तरिक राजस्व गाउँपालिकाको स्रोत परिचालनको अभिन्न अंग हो । विकासका लागि यो ज्यादै महत्वपूर्ण अंश हो । वर्तमानमा उपलब्ध राजस्वलाई व्यवस्थित रूपमा नियन्त्रण, व्यवस्थापन र परिचालन गर्न आवश्यक छ । गाउँपालिकाले रकम खर्च गर्न आफ्नो सार्वजनिक खर्च नियमावली तयार गरेको छ र सो मातहत रहेर राजस्व रकम खर्च भइरहेको अवस्था छ ।

३.७ निजी क्षेत्रको स्रोत परिचालन नीति

योजनाका कतिपय गतिविधिहरू लागत साझेदारीमा सञ्चालन गरिने छन् । खास गरी व्यावसायिक कृषि तथा पशुपालन, सिँचाइका लागि पोखरी निर्माण, होमस्टेहरूको विकास गरिने छ । यस्ता प्रकारका गतिविधिहरूमा निजीक्षेत्रको स्रोत परिचाललाई प्राथमिकतामा राखिएको छ ।

३.८ सहकारी क्षेत्रको स्रोत परिचालन नीति

ग्रामीण अर्थतन्त्रलाई चलायमान बनाउन सहकारीको निकै ठूलो भूमिका छ । सहकारीमा जनताको पहुँच वृद्धिका साथै, आय आर्जनका क्षेत्रमा सहकारीबाट व्यवसाय विकास र ऋण प्रवाहलाई जोडिने छ ।

३.९ जनसहभागिता परिचालन नीति

जनताले धान्न सक्ने हदसम्मका उत्पादन तथा उत्पादकत्व बढाउने र रोजगारी सिर्जना गर्ने प्रकारका योजनाहरू लागत सहभागितामा पहिलो प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गर्ने नीति लिईने छ ।

३.१० संघ संस्थाको स्रोत परिचालन नीति

योजनामा अनुमान गरिएका अपुग स्रोत जुटाउन र लागत साझेदारीमा कार्य गर्न स्थानीय संघ संस्थासँगको सहकार्य वृद्धि गरिने छ ।

परिच्छेद ४: पाँच वर्षे क्षेत्रगत लक्ष्य तथा बजेट खाका

४.१ आर्थिक विकास

४.१.१ कृषि तथा पशुपंछी विकास क्षेत्र

१.संभावना र अवसरहरू

गढवा गाउँपालिका भित्र जम्माजम्मि ५२०२ हेक्टरमा खेति गरिएको अवस्था छ । खेति योग्य जमिन उर्बरा छ र पालिकाको केही वडा बाहेक अधिकांश भाग भ्याली भित्र पर्दछ । यो हराभरा समथर खेत रहेकाले कृषि र पशुपालनको प्रचूर संभावना रहेको छ । यहाको उत्पादनको अवस्था हेर्दा धान, मकै, गहुँ, जस्ता खाद्यान्न उत्पादन १४७१७.७ मे.टन र तरकारी र फलफूल उत्पादन क्रमश:२००० र५७५६.९. मे.टन रहेको अवस्था छ । तसर्थ सिँचाईको सुबिधा बिस्तार गरेर कृषि उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्न सकिने संभावना प्रचूर रहेको छ ।

त्यसै गरी प्रसस्त भूभाग वन जंगलले ढाकेको कारण पशु पंछीका लागी यो पालिका उपयुक्त वातावरण भएको पालिका हो । हाल पनि यो पालिकामा व्यावसायिक गाई भैसी फार्म ८०, व्यावसायिक बाखा फार्म १४०, व्यावसायिक हाँस, कुखुरा पालन फार्म १५१ र अन्य किसानहरू बाट पशुपंछी पालनको कार्य भैरहेको छ । घाँस तथा चरनको उपलब्धताका कारण व्यावसायिक गाई भैसी तथा बाखा पालन, बंगुर पालनका साथै बजारको उपलब्धताका कारण व्यावसायिक रुपमा हाँस तथा कुखुरा पालनको संभावना पनि प्रसस्त छ । प्रसस्त जंगल क्षेत्र भएको हुँदा घाँस पात तथा चरिचराउमा सहजता छ । यस गाउँपालिकामा कृषि तथा पशुपालनका लागी गर्न सकिने थप संभावनहरू निम्न अनुसार रहेका छन,

कृषि क्षेत्रमा व्यावसायीकरण : यस गढवा गाउँपालिकाका कृषकहरूलाई आत्मनिर्भर खेती बाट बजारमुखी, नाफामुखी र व्यावसायिक उत्पादन प्रणालीतर्फ रुपान्तरण गरि उत्पादन तथा आयआर्जन वृद्धि र रोजगारी सिर्जनामा गर्न निम्न कुरामा ध्यान दिईनेछ,

- कृषिमा उन्नत प्रविधिको प्रयोग गने
- श्रमलाई बजारमुखी तथा व्यावसायिक उत्पादनमा जोड्ने
- उत्पादनको मूल्य श्रृंखलाको विकास र बजार संजालमा पहुँच वृद्धि गर्ने ।
- आवश्यक मात्रामा सिचाई वृद्धि गर्ने
- कृषकहरूको बित्तीय पहुँच वृद्धि गर्ने ।
- बाली बिमाका लागी व्यावसायिक कृषिलाई आवश्यक सहयोग गर्ने ।

पशुपालन क्षेत्रमा व्यावसायीकरण : गढवाका किसानको आय वृद्धि, पोषण सुधार र स्थानीय अर्थतन्त्र मजबुत बनाउन परम्परागत घरायसी पशुपालनबाट व्यावसायिक, योजनाबद्ध र बजारमुखी उत्पादन प्रणालीतर्फ रुपान्तरण गर्ने । यसका लागी,

- उन्नत जात र प्रजनन् सुधार
- व्यावसायिक फार्म, खोर व्यवस्थापन तथा आहारा व्यवस्थापनको माध्यमबाट व्यवस्थित पालन प्रणालीको स्थापना गर्ने
- पशु स्वास्थ्य सेवामा सुधार

- उत्पादनको व्यावसायिक उपयोगका लागी उत्पादनको प्रशोधन, संकलन र बजार संजालमा जोड्ने
- पशु बीमा र बित्तीय सेवामा पहुँच वृद्धि

२.समस्या/चुनौतीहरू:

यस गढवा गाउँपालिका भित्र कृषि तथा पशुपंछी विकासका प्रचूर संभावना हुँदाहुँदै पनि यहाँ केहि समस्या बिद्यमान छन,

- युवा जनशक्ती बिदेश पलायन भएर कृषिकार्य तथा पशु पालनमा जनशक्तीको कमी हुनु
- कृषकहरूले कृषिलाई अझै निर्वाहमुखी प्रणालीमा अगाडी बढाई रहेको अवस्था
- कृषिमा प्रचूर मात्रामा यान्त्रिकरण गरी बढिनै व्यावसायीकरण गर्न नसकिएको अवस्था
- कतिपय वडाहरूका वन जंगल क्षेत्रमा जंगली जानवरहरूको आतंकबाट वालि नास हुने
- कृषि तथा पशुपंछी व्यावसायीकरणका लागी मूल्य श्रृंखलाको विकास हुन नसकेको

३.लक्ष : कृषि तथा पशुपंछीको उत्पादन र उत्पदकत्व वृद्धि गरी कृषि उद्यमशीलता प्रवर्द्धन गर्ने ।

४.उद्देश्य :

- कृषिमा यान्त्रिकरण र व्यावसायीकरण गरी कुनै पनि कृषकको परिवार भोकै नरहने व्यवस्था गर्ने ।
- कृषिमा प्राङ्गारिक उत्पादनलाई जोड दिंदै जैविक विविधताको संरक्षण गर्ने ।
- उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्न कृषि उद्यमशिलता प्रवर्द्धन गर्ने ।
- कृषि र पशुपंछी जन्य उत्पादनको बजारिकरण सहज बनाउने ।
- कृषि तथा पशुपालन क्षेत्रमा रोजगारी र आय वृद्धि गर्ने ।

५.रणनीति तथा कार्यनीति : आर्थिक विकासलाई सर्वोपरी प्राथमिकतामा राख्दै सबैले प्रत्याभूति गर्ने गरी स्वरोजगारी र आर्थिक विकासलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखेर स्थानीय कृषि तथा पशुजन्य उत्पादन, रोजगारी बाट आय आर्जनका अवसरमा वृद्धि गर्ने

- कृषि तथा पशुपक्षी विकासलाई निर्वाहमुखीबाट **<u>कृषि एक उद्यम</u>**को रूपमा विकास गरिनेछ (Agriculture as Enterprise)
- कृषि पूर्वाधारहरू जस्तै सिँचाई, बजार व्यवस्था, भकारो तथा गोठ र खोर सुधार, संकलन केन्द्र स्थापना तथा मासु पसलहरूको सुधार) लाई जोड दिने ।
- कृषि तथा पशुपंछी उत्पादनमा पकेट क्षेत्रको अवधारण र व्यावसायीकरण गर्ने । यसका लागि तालिम, लागत सहभागिता, बीउ, पुँजी, उत्पादन तथा बाली संरक्षणमा आधारित अनुदान प्रदान गर्ने ।
- पशुहरूको मूत्र संकलन तथा प्राङ्गारिक मल तथा जैविक विषादीका रूपमा उपयोग गर्न कृषकलाई सहजीकरण गरिने ।
- **"हाम्रो लागि हाम्रै उत्पादन"** अभियान सञ्चालन गर्ने र यसका लागि बजारमा माग भएका र माटोमा उत्पादन हुने वस्तु उत्पादन प्रवर्द्धन गर्ने ।
- महिला तथा विपन्न उद्यमशिलताको विकास गर्ने ।

६.१ कृषि विकासका प्रमुख कार्यक्रम

सहक्षेत्र ४.१.१ कृषि विकास									दिगो विकास लक्ष्य नं
योजना र बजेट	स्थान	एकाइ	लक्ष्य	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
क.पालिकास्तरीय योजनाहरू									
कृषि यान्त्रिकरणका लागी यन्त्र तथा उपकरण वितरण	सबै वडा	संख्या	५००	१००	१००	१००	५००		१.२
बजेट	रु			७५०००००	७५०००००	८००००००	४००००००००	लागत सहभागिता	
कृषि सामाग्री वितरण	सबै वडा	संख्या	आवश्यकताको आधारमा	आवश्यकताको आधारमा	आवश्यकताको आधारमा	आवश्यकताको आधारमा	आवश्यकताको आधारमा		१.२
बजेट	रु			४०००००	४५००००	४५००००	२५०००००	लागत सहभागिता	
तरकारी तथा खाद्यान्न वालीको उननत बिउ बिजन वितरण	सबै वडा	मात्रा	आवश्यकताको आधारमा	आवश्यकताको आधारमा	आवश्यकताको आधारमा	आवश्यकताको आधारमा	आवश्यकताको आधारमा		१.२
बजेट	रु			१५०००००	१७०००००	२२०००००	१००००००००	लागत सहभागिता	
मसला बाली प्रवर्द्धन	सबै वडामा	संख्या	आवश्यकताको आधारमा	आवश्यकताको आधारमा	आवश्यकताको आधारमा	आवश्यकताको आधारमा	आवश्यकताको आधारमा		१.२
बजेट	रु			३०००००	३२५०००	३७५०००	२००००००	लागत सहभागिता	

सहक्षेत्र ४.१.१ कृषि विकास									दिगो विकास लक्ष्य नं
योजना र बजेट	**स्थान**	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
करेशा बारी प्रवर्द्धन	सबै वडामा	संख्या	आवश्यकताको आधारमा	आवश्यकताको आधारमा	आवश्यकताको आधारमा	आवश्यकताको आधारमा	आवश्यकताको आधारमा		१.२
बजेट	रु			१०००००	१५००००	१६००००	८०००००	लागत सहभागिता	
कृषक अवलोकन भ्रमण	सबै वडा	भ्रमण संख्या	५	१	१	१	५		१.२
बजेट	रु			१००००००	११०००००	१२०००००	६००००००	पालिका	
कृषकको क्षमता विकास तालिम	सबै वडा	तालिम संख्या	४०	५	७	८	४०		१.२
बजेट	रु			२५००००	३५००००	४०००००	२००००००	पालिका	
माटो तथा वाली उपचार शिविर संचालन	सबै वडामा	शिविर संख्या	४०	८	८	८	४०		१.२
बजेट	रु			२६००००	२६००००	२६००००	१३०००००	पालिका	
करार खेतीमा प्रोत्साहन अनुदान	सबै वडा	संख्या	आवश्यकताको आधारमा	आवश्यकताको आधारमा	आवश्यकताको आधारमा	आवश्यकताको आधारमा	आवश्यकताको आधारमा		१.२
बजेट	रु			४५००००	५०००००	५०००००	२५०००००	पालिका	
फलफूलका बिरुवा बितरण	सबै वडा	संख्या	आवश्यकताको आधारमा	आवश्यकताको आधारमा	आवश्यकताको आधारमा	आवश्यकताको आधारमा	आवश्यकताको आधारमा		१.२

सहक्षेत्र ४.१.१ कृषि विकास									दिगो विकास लक्ष्य नं
योजना र बजेट	**स्थान**	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
बजेट	रु			४५००००	५०००००	५०००००	२५०००००	पालिका	
कम्पोष्टमल उत्पादन अनुदान	सबै वडा	बढि भन्दा बढी	आवश्यकताको आधारमा	आवश्यकताको आधारमा	आवश्यकताको आधारमा	आवश्यकताको आधारमा	आवश्यकताको आधारमा		१.२
बजेट	रु			७०००००	७५००००	८०००००	४००००००	पालिका	
कृषि र पशुपंछी उपज बजारिकणका लागी मरुल्या श्रृङखलाका पक्ष किसान, थोक व्यापारी तथा एग्रोभेट बिच अन्तरकिया र B to B Linkage स्थापना	सबै वडा	संख्या	२५	आवश्यकताको आधारमा	आवश्यकताको आधारमा	आवश्यकताको आधारमा	आवश्यकताको आधारमा		१.२
बजेट	रु			५०००००	५०००००	५०००००	२५०००००	पालिका	
तरकारीको पकेट क्षेत्र विकास	वडा नं ३	संख्या	संभावनाको आधारमा	संभावनाको आधारमा	संभावनाको आधारमा	संभावनाको आधारमा	संभावनाको आधारमा		१.२
बजेट	रु			८०००००	९०००००	१००००००	५००००००	पालिका	
व्यावसायिक केराखेती पकेट क्षेत्र विकास	वडा नं २ र ३	संख्या	संभावनाको आधारमा	संभावनाको आधारमा	संभावनाको आधारमा	संभावनाको आधारमा	संभावनाको आधारमा		१.२
बजेट	रु			५०००००	५०००००	५०००००	२५०००००	प्रदेश	
कृषि हाटबजार निर्माण	वडा ६,८ र १	संख्या	३	०	०	१	३		१.२

सहक्षेत्र ४.१.१ कृषि विकास									दिगो विकास लक्ष्य नं
योजना र बजेट	**स्थान**	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
बजेट	रु			०	०	२५०००००	७५०००००	प्रदेश	
शित भण्डार निर्माण	वडा नं ३	संख्या	१	चालु	सम्पन्न		सम्पन्न		१.२
बजेट	रु			२५००००००	२५००००००	०	५००००००००	संघ र प्रदेश	
खाद्य भण्डार निर्माण	वडा नं ६	संख्या	१	०	१	०	१		१.२
बजेट	रु			०	१००००००००	०	१००००००००	पालिका र पदेश	
ख. वडा स्तरीय योजनाहरू							०		
व्यावसायिक तरकारी खेती	व्यवसायी संख्या	३१०	वडा नं २ र ३	५०	६०	६०	३१०		१.२
बजेट	रु			५०००००	६०००००	६०००००	३१०००००	पालिका	
व्यावसायिक मसला बाली	व्यवसायी संख्या	३०	वडा नं २, ३	५	५	६	३०		१.२
बजेट	रु			४००००	४००००	४८०००	२४००००	पालिका	
व्यावसायिक च्याउखेती	व्यवसायी संख्या	२३	वडा न २, ३	३	४	५	२३		१.२
बजेट	रु			३००००	४००००	५००००	२३००००	पलिका	
व्यावसायिक कृषकहरूलाई कृषि बजारिकरण तालिम	सहभागी संख्या	२००	वडा नं २ र ७	४०	४०	४०	२००		१.२

सहक्षेत्र ४.१.१ कृषि विकास									दिगो विकास लक्ष्य नं
योजना र बजेट	**स्थान**	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
बजेट	रु			२८००००	२८००००	२८००००	१४००००००	पालिका	
अर्गानिक मल तथा बिषादि तयारी बारे कृषकहरूलाई तालिम र सहजिकरण	सहभागी संख्या	१०००	सबै वडा	२००	२००	२००	१०००		१.२
बजेट	रु			१००००००	१००००००	१२०००००	५६०००००	पालिका	
व्यावसायिक फलफुल खेती	क्षेत्रफल हेक्टर	१००	वडा नं १	१५	१५	२०	१००		१.२
बजेट	रु			१५००००	१५००००	२०००००	१००००००	पालिका	
उन्नत बिउबैंक स्थापना	संख्या	२	वडा नं १	०	०	१	२		१.२
बजेट	रु			०	०	२००००००	४००००००	पालिका	
४ प्रजातिका बिउ उत्पादन पकेट क्षेत्र विकास	किसान संख्या	४०	वडा नं १	७	८	९	४०		१.२
बजेट	रु			८४०००	९६०००	१०८०००	४८००००	पालिका	
व्यावसायिक तेलहन उत्पादन	व्यवसायी संख्या	१०	वडा नं ३	२	२	२	१०		१.२
बजेट	रु			२००००	२००००	२००००	१०००००	पालिका	
व्यावसायिक मौरी पालन	व्यवसायी संख्या	२०	वडा नं ३	४	४	४	२०		१.२

सहक्षेत्र ४.१.१ कृषि विकास									दिगो विकास लक्ष्य नं
योजना र बजेट	**स्थान**	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
बजेट	**रु**			६००००	६००००	६००००	३०००००	पालिका	
व्यावसायिक गड्यौला मल उत्पादन	घर संख्या	१०	वडा नं ३	२	२	२	१०		१.२
बजेट	**रु**			१००००	१००००	१००००	५००००	पालिका	
घरबारी बगैचा विका	घर संख्या	१०	वडा नं ३	२	२	२	१०		१.२
बजेट	**रु**			८००००	८००००	८००००	४०००००	पालिका	
मकै उत्पादन तथा बिस्तार	बिगाह	६०	वडा नं ४	१०	११	१२	६०		१.२
बजेट	**रु**			५००००	५५०००	६००००	३०००००	पालिका	
तोरी उत्पादन बिस्तार	बिगाह	५००	वडा नं ४	१००	१००	१००	५००		१.२
बजेट	**रु**			५०००००	५०००००	५०००००	२५०००००	पालिका	
आलु उत्पादन बिस्तार	बिगाह	२००	वडा नं ४	४०	४०	४०	२००		१.२
बजेट	**रु**			२०००००	२०००००	२०००००	१००००००	पालिका	
बेमौसमि व्यवसायिक तरकारी खोती सम्बन्धि कृषकहरूलाई तालिम	सहभागी कृषक संख्या	६०	वडा नं ६	१०	११	१२	६०		१.२
बजेट	**रु**			८००००	८८०००	९६०००	४८००००	पालिका	

सहक्षेत्र ४.१.१ कृषि विकास									दिगो विकास लक्ष्य नं
योजना र बजेट	**स्थान**	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
गोठ सुधार कार्यक्रम	किसान संख्या	१२५	वडा नं ७	२०	२२	२५	१२५		१.२
बजेट	**रु**			१२०००००	१३२००००	१५०००००	७५०००००	पालिका	
कृषि व्यावसायीकरणका लागी कृषकहरूलाई तालिम	सहभागी संख्या	५०	वडा नं ८	१०	१०	१०	५०		१.२
बजेट	**रु**			८००००	८००००	८००००	४०००००	पालिका	
एक घर एक करेसाबारी	घर संख्या	२००	वडा नं ८	३०	३५	४०	२००		१.२
बजेट	**रु**			३६००००	४२००००	४८००००	२४०००००	पालिका	
जम्मा कृषि विकास	रु			४४४३४०००	५५५२४०००	२६९१७०००	१८२५८००००		

६.२ पशु पंछी विकास कार्यक्रम

सहक्षेत्र ४.१.१ पशुपंछी									दिगो विकास लक्ष्य नं
योजना र बजेट	इकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
क.पालिका स्तरीय योजनाहरू									
गोठ तथा भकारो सुधार कार्यक्रम	संख्या	२००	सबै वडा	३०	३५	४०	२००		१,२
बजेट	**रु**			१५०००००	१७५००००	२००००००	१००००००००	कृषक पालिका लागत सहभागिता	
कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रम	संख्या	आवश्यकतामा आधारित	सबै वडा	आवश्यकतामा आधारित	आवश्यकतामा आधारित	आवश्यकतामा आधारित	आवश्यकतामा आधारित		१,२
बजेट	**रु**			१५००००	१५५०००	१६००००	८०००००	कृषक पालिका लागत सहभागिता	
चरन तथा आहारा कार्यक्रम	क्षेत्रफल हेक्टर	२	सबै वडा	२	२	२	२		१,२
बजेट	**रु**			५०००००	६०००००	८०००००	४००००००	कृषक पालिका लागत सहभागिता	
घाँस संरक्षण	संख्या	आवश्यकतामा आधारित	सबै वडामा	आवश्यकतामा आधारित	आवश्यकतामा आधारित	आवश्यकतामा आधारित	आवश्यकतामा आधारित		१,२
बजेट	**रु**			३५००००	४०००००	४०००००	२००००००	कृषक पालिका लागत	

सहक्षेत्र ४.१.१ पशुपंछी									दिगो विकास लक्ष्य नं
योजना र बजेट	**इकाइ**	**लक्ष्य**	**कार्यान्वयन हुने स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
								सहभागिता	
माछापोखरी निर्माण तथा मर्मत	संख्या	१५	सबै वडा	३	३	३	१५		१,२
बजेट	रु			३०००००	३०००००	३०००००	१५०००००	कृषक पालिका लागत सहभागिता	
छ्यापकटर बितरण	संख्या	७५	सबै वडा	१२	१५	१५	७५		१,२
बजेट	रु			६००००	७५०००	७५०००	३७५०००	कृषक पालिका लागत सहभागिता	
घरेलु दाना उत्पादन मिल स्थापना	संख्या	७५	सबै वडा	१२	१५	१५	७५		१,२
बजेट	रु			६००००	७५०००	७५०००	३७५०००	कृषक पालिका लागत सहभागिता	
चिलिङ्ग भ्याट स्थापना	संख्या	४	???	०	१	१	४		१,२
बजेट	रु			०	६२५०००	६२५०००	२५०००००	कृषक पालिका लागत सहभागिता	
मासु पसल सुधार कार्यक्रम	संख्या	१०	???	१	२	२	१०		१,२

सहक्षेत्र ४.१.१ पशुपंछी									दिगो विकास लक्ष्य नं
योजना र बजेट	इकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
बजेट	रु			१०००००	२०००००	२०००००	१००००००	कृषक पालिका लागत सहभागिता	
लोकल कुखुरा फार्म स्थापना	फार्म संख्या	२०	वडा ५ र ७ सहित	४	४	४	२०		
बजेट	रु			४०००००	४०००००	४०००००	२००००००	कृषक पालिका लागत सहभागिता	
बाख्रा खोर सुधार	संख्या	५०	सबै वडा	१०	१०	१०	५०		१,२
बजेट	रु			१००००००	१००००००	१००००००	५००००००	कृषक पालिका लागत सहभागिता	
माहामारीजन्य रोग नियन्त्रण कार्यक्रम	संख्या	आवश्यकता अनुसार	सबै वडा	आवश्यकता अनुसार	आवश्यकता अनुसार	आवश्यकता अनुसार	आवश्यकता अनुसार		१,२
बजेट	रु			५०००००	५५००००	६०००००	३००००००	पालिका	
बिभिन्न रोगजन्य औषधि खरिद	मात्रा	आवश्यकता अनुसार	पालिकास्तर	आवश्यकता अनुसार	आवश्यकता अनुसार	आवश्यकता अनुसार	आवश्यकता अनुसार		१,२
बजेट	रु			१५००००	१५५०००	१६००००	८०००००	पालिका	
ल्याव संचालन	संख्या	२	पालिकास्तर	०	१	०	२		१,२
बजेट	रु			०	७५००००	०	१५०००००	पालिका	

सहक्षेत्र ४.१.१ पशुपंछी									दिगो विकास लक्ष्य नं
योजना र बजेट	इकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
पशु स्वास्थ्य शिविर संचालन	शिविर संख्या	२५	सबै वडा	५	५	५	२५		१,२
बजेट	रु			५०००००	५०००००	५०००००	२५०००००	पालिका	
कृषकहरूको क्षमता अभिवृद्धि तालिम	तालिम संख्या	३०	सबै वडा	४	५	६	३०		१,२
बजेट	रु			२४००००	३०००००	३६००००	१८०००००	पालिका	
नमूना डेरी भिलेज विकास	संख्याा	४	वडा २,४,५ र ६	०	१	१	४		१,२
बजेट	रु			०	५००००००	५००००००	२०००००००	प्रदेश र पालिका	
बाख्रा पकेट क्षेत्र विकास	पकेट संख्या	४	वडा १,३,८ र ६	१	१	१	४		१,२
बजेट	रु			५००००००	५००००००	५००००००	२०००००००	प्रदेश र पालिका	
पशुजन्य उत्पादनको बजारिकरणमा अनुदान	नियमित	नियमित	सबै वडा	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित		१,२
बजेट	रु			१००००००	१००००००	१००००००	५००००००	पालिका	

सहक्षेत्र ४.१.१ पशुपंछी									दिगो विकास लक्ष्य नं
योजना र बजेट	**इकाइ**	**लक्ष्य**	**कार्यान्वयन हुने स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
दुध र खसी बोका उत्पादन र बिक्रीमा अनुदान	नियमित	नियमित	सबै वडा	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित		१,२
बजेट	रु			८०००००	९०००००	१००००००	५००००००	पालिका	
ख. वडास्तरीय योजनाहरू									
नश्ल सुधारका लागी उन्नत जातको राँगो बितरण	संख्या	५	वडा नं १	१	१	१	५		१,२
बजेट	रु			६००००	६००००	६००००	३०००००	पालिका	
नश्ल सुधारका लागी उन्नत जातको बोका बितरण	संख्या	२५	वडा नं १	५	५	५	२५		१,२
बजेट	रु			२५०००	२५०००	२५०००	१२५०००	पालिका	
नश्ल सुधारका लागी उन्नत जातको बंगुरको बीड बितरण	संख्या	२५	वडा नं १	४	५	६	२५		१,२
बजेट	रु			३२०००	४००००	४८०००	२०००००	पालिका	

सहक्षेत्र ४.१.१ पशुपंछी									दिगो विकास लक्ष्य नं
योजना र बजेट	इकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
पशुपालक किसानहरूलाई रोग पहिचान र पशु सम्बन्धि अन्य सीप विकास तालिम	सहभागी किसान संख्या	२००	वडा नं १	४०	४०	४०	२००		१,२
बजेट	रु			२०००००	२०००००	२०००००	१००००००	पालिका	
पशु बिमा कार्यक्रम	बस्तु संख्या	५००	वडा नं १	१००	१००	१००	५००		१,२
बजेट	रु			३५००००	३५००००	३५००००	१७५००००	पालिका	
व्यावसायिक बाखापालन (**बिस्तृत अनुसूची २ मा**)	व्यावसायिक फार्म संख्या	१०४	सबै वडा	१५	१५	२०	१०४		१,२
बजेट	रु			१५०००००	१५०००००	२००००००	१०४०००००	पालिका	
व्यावसायिक कुखुरा पालन (बिस्तृत अनुसूची २ मा)	व्यावसायिक फार्म संख्या	४०	वडा २,४ र ६	६	७	८	४०		१,२
बजेट	रु			३६००००	४२००००	४८००००	२४०००००	पालिका	
व्यावसायिक बंगुर पालन (बिस्तृत अनुसूची २ मा)	व्यावसायिक फार्म संख्या	१०५	वडा २,३,४,५,६र ७	१५	१५	२०	१०५		१,२

सहक्षेत्र ४.१.१ पशुपंछी									दिगो विकास लक्ष्य नं
योजना र बजेट	**इकाइ**	**लक्ष्य**	**कार्यान्वयन हुने स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
बजेट	रु			९०००००	९०००००	१२०००००	६३०००००	पालिका	
व्यावसायिक भैंसी पालन (बिस्तृत अनुसूची २ मा)	व्यवसायी संख्या	१०५	वडा २, ३, ४ र ६	१५	१५	२०	१०५		१,२
बजेट	रु			१५०००००	१५०००००	२००००००	१०५०००००	पालिका	
पशुपंछीका लागी औषधि व्यवस्थापन	डोज संख्या	२५००	वडा न ५	५००	५००	५००	२५००		१,२
बजेट	रु			१५००००	१५००००	१५००००	७५००००	पालिका	
व्यावसायिक कालिज तथा बटाई पालन	फार्म संख्या	४	वडा न ६	०	२	०	४		१,२
बजेट	रु			०	१०००००	०	२०००००	पालिका	
कोईलाबास, खबरी नाका,मुसि नाका र सिस्वारामा भेटनरी सेवा स्थापना	संख्या	४	वडा न ८	१	०	१	४		१,२
बजेट	रु			२५०००	०	२५०००	१०००००	पालिका	
जम्मा पशुपंछी विकास	रु			१७७१२०००	२४९८००००	२६१९३०००	१२३१७५०००		

४.१.२ सिँचाइ

१. संभावना र अवसरहरू

बग्ने पानी लगायत भूमिगत जलस्रोत प्रसस्त भएको हुँदा डिप बोरिङ्ग, कुलो तथा नहरको माध्यमबाट सिँचाई क्षेत्रको विकास गर्न सकिने संभावना यस गाउँपालिका क्षेत्रमा प्रसस्त रहेको छ ।

२. समस्या तथा चुनौतीहरू:

संभावनाका बाबजुद पनि खेती गरिएको ५२०२ हेक्टर मध्य हाल सम्म ७३.९३ प्रतिशत अर्थात ३८४६ हेक्टर मात्र सिँचाइले भ्याएको र त्यसमा पनि १६९४ हेक्टर मात्र पूर्ण सिँचित र २१६२ हेक्टर जमिन पूर्ण असिँचित रहेको अवस्था छ । बढ्दो माग र सीमित स्रोतका कारण विकास गर्न सकिने संभावना भएका कतिपय सिँचाई योजनाहरको विकास गर्न यस गाउँपालिका क्षेत्रमा चुनौती रहेको अवस्था छ । यस अवस्थाले गर्दा धेरै खेतबारीहरू आकासे तथा बर्षे पानीको भरमा सिँचाई गर्नु परेको अवस्था छ ।

३.लक्ष : पर्याप्त सिँचाई योजनाहरूको विकास र कृषिको उत्पादकत्व वृद्धि

४.उद्देश्य:

- कृषकहरूले धान्न सक्ने हद सम्मको लागत सहभागिता जुट्ने प्रकारका सिँचाई योजनाहरूको पहिचान र निर्माण गर्ने
- सिँचाईलाई कृषकहरूको जीवन रेखाको रुपमा विकास गर्ने

५.रणनीति तथा कार्यनीति : कृषिको व्यावसायीकरणलाई मद्दत पुग्ने गरी विभिन्न विकल्पबाट सिँचाइ सुविधा वृद्धि गरी हाल सिँचाइ सुविधा भएको जमिनको प्रतिशत बढाइने ।

६.सिँचाई विकासका प्रमुख कार्यक्रमहरू

सहक्षेत्र ४.१.२ सिंचाई									दि.वि.ल. नं
योजना र बजेट	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**कार्यान्वयन हुने स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
साना सिँचाई विकास तथा मर्मत संभार	संख्या	१००	७ वटा वडा	१५	१५	२०	१००		१,२
बजेट	रु			१५०००००	१५०००००	२००००००	१०००००००	लागत सहभागिता	
डिप बोरिङ (**बिस्तृत अनुसूची २ मा**)	संख्या	१३९	८ वटा वडा	२०	२३	२६	१३९		१,२
बजेट	रु			२४०००००	२७६००००	३१२००००	१६६८००००	लागत सहभागिता	
बड्का पथ सिँचाई योजना	संख्या	१	८ नं वडा	चालु र निरन्तर	चालु र निरन्तर	चालु र निरन्तर	सम्पन्न		१,२
बजेट	रु			८००००००	९००००००	१००००००००	५००००००००	संघीय सरकार	
दंगाली .. सिँचाई योजना	संख्या	१	४ नं वडा	चालु र निरन्तर	चालु र निरन्तर	चालु र निरन्तर	सम्पन्न		१,२
बजेट	रु			१६००००००	१८००००००	२००००००००	१००००००००	प्रदेश	
रङसिङ सिँचाई योजना बिस्तार	कि.मि.	१०	वडा नं १	०	०	२	१०		१,२
बजेट	रु			०	०	१२००००	६०००००	पालिका	
बड्का पथ बाट लिफ्ट सिँचाई योजना निर्माण	संख्या	१०	वडा नं १	२	२	२	१०		१,२
बजेट	रु			६००००००	६००००००	६००००००	३००००००००	पालिका	

सहक्षेत्र ४.१.२ सिंचाई									दि.वि.ल. नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
बर्षादको पानी संकलन गरी सिँचाई गर्ने योजना निर्माण	संख्या	४	वडा नं १	०	१	१	४		१,२
बजेट	रु			०	२०००००	२०००००	८०००००	पालिका	
१० वटा पुराना कुलाहरू मर्मत संभार	संख्यया	१०	वडा नं १	२	२	२	१०		१,२
बजेट	रु			२०००००	२०००००	२०००००	१००००००	पालिका	
सिँचाई कुलो निर्माण	कि.मि.	१०	वडा नं २	०	०	५	१०		१,२
बजेट	रु			०	०	१००००००	२००००००	पालिका	
सिँचाइका लागी भल्बहरू थप तथा बिस्तार	संख्या	५००	वडा नं ३	१००	१००	१००	५००		१,२
बजेट	रु			३०००००	३०००००	३०००००	१५०००००	पालिका	
कटियान गाउँको कुलो मर्मत गरी पक्कि बनाउने	कि.मि.	६	वडा नं ४	२	२	२	६		१,२
बजेट	रु			६०००००	६०००००	६०००००	१८०००००	पालिका	
पर्सा सिँचाई कुलो पक्कि बनाउने	कि.मि.	४	वडा नं ४	०	०	४	४		१,२
बजेट	रु			०	०	१२०००००	१२०००००	पालिका	
सिँचाईका लागी स्यालो ट्युवेल निर्माण	संख्या	२०	वडा नं ४	४	४	४	२०		१,२

सहक्षेत्र ४.१.२ सिंचाई									दि.वि.ल. नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
बजेट	रु			१६००००	१६००००	१६००००	८०००००	पालिका	
कुलो निर्माण	कि.मि.	१०	वडा नं ५	०	०	५	१०		१,२
बजेट	रु			०	०	२५००००	५०००००	पालिका	
ककहवा सिँचाई बाँध मर्मत संभार	कि.मि.	०.४	वडा नं ५	०.४	०	०	०.४		१,२
बजेट	रु			१००००	०	०	१००००	पालिका	
बिभिन्न साना कुलो तथा नहरहरू	संख्या	१५१	वडा नं ६	३०	३०	३०	१५१		१,२
बजेट	रु			३०००००	३०००००	३०००००	१५१००००	पालिका	
पानी तान्ने मोटर	संख्या	२०	वडा नं ६	४	४	४	२०		१,२
बजेट	रु			६००००	६००००	६००००	३०००००	पालिका	
सिँचाई कुलो निर्माण	कि.मि.	३	वडा नं ७	३	०	०	३		१,२
बजेट	रु			१५००००	०	०	१५००००	पालिका	
सिँचाई कुलो	कि.मि.	१०	वडा नं ७	०	०	०	१०		१,२
बजेट	रु			०	०	०	५०००००	पालिका	
झारके सिँचाई कुलो सुधार	कि.मि.	२	वडा नं ७	२	०	०	२		१,२
बजेट	रु			५००००	०	०	५००००	पालिका	
लिफ्ट सिँचाई योजना	संख्या	१	वडा नं ८	०	०	१	१		१,२
बजेट	रु			०	०	२०००००००	२०००००००	पालिका	
जम्मा सिँचाई	रु			३५७३००००	१२००८००००	१५५५१००००	६८९४०००००		

४.१.३. उद्योग तथा वाणिज्य र आपूर्ति

१.संभावना र अवसरहरू

हाल यस गढवा गाउँपालिका क्षेत्रमा १०२० वटा लघु, घरेलु तथा साना उद्यम र वाणिज्य क्षेत्रमा कार्यरत उद्यम तथा व्यवसाय गर्ने प्रतिष्ठानहरू छन । यो क्षेत्रले लगभग १४४० भन्दा बढि रोजगारी सिर्जना गरेको छ । लघु, घरेलु तथा साना उद्यम विकास स्थानीय स्रोत साधन, बजारको माग र उद्यमीको तत्परतामा भर पर्ने भएको हुँदा यो गढवा गाउँपालिकामा प्रसस्त कृषि तथा पशुजन्य स्रोत साधन भएको र उद्यमशिलता विकासका लागी जनशक्ति पनि भएको साथै, प्रदेश तथा वरपरका बिभिन्न बजारकेन्द्र समेत पहुँच हुने भएको हुँदा बजारिकरणको संभावनाहरूलाई हेरेर उद्यम विकास गरी स्थानीयमा रोजगारी सिर्जना र आय वृद्धि गर्न सकिने संभावना यस गढवा गाउँपालिका भित्र रहेको अवस्था छ ।

२.समस्या तथा चुनौतिहरूः

बिभिन्न प्रकृतिका उत्पादनहरू चोरी पैठारी भई भारतबाट आएर नेपाली बजारमाथि अतिक्रमण हुने क्रमले गर्दा उद्यम विकास यस पालिका भित्र थुप्रै चुनौतीको रुपमा रहि आएको छ ।

३.लक्ष : लघु, घरेलु तथा साना उद्यमहरूको विकास, वाणिज्य क्षत्रेमा सहजिकरण गर्दै रोजगारी सिर्जना र जनताको आय वृद्धि

४.उद्देश्य : गाउँपालिका भित्र उपलब्ध स्रोत साधन, सीप, प्रविधि र बजारको मागको आधारमा लघु, घरेलु तथा साना उद्यमहरूको विकास, स्तरोन्नती , संरक्षण गर्दै जनताको आय वृद्धि गरी जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने ।

६.रणनीति तथा कार्यनीति : स्थानीय उत्पादन, रोजगारी र आय आर्जनका अवसरमा वृद्धि गर्दै उद्यमशीलता व्यापक रूपमा विस्तार गर्दै जाने ।

६. उद्योग तथा वाणिज्य सह क्षेत्रका प्रमुख कार्यक्रमहरू

सहक्षेत्र ४.१.३ उद्योग तथा बाँणिज्य										दि.वि.ल.नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष		लागत सहभागिता	
क. पालिकास्तरीय										
दुना टपरी व्यवसाय स्थापना गर्न मेसिन, भवन विद्युत जडान सहित	संख्या	१	वडा नं १ जुरौठी	०	०	१	१			८
बजेट	रु			०	०	८०००००	८०००००		लागत सहभागिता	
च्याउखेती प्रवर्द्धनका लागी करार सम्झौता र आवश्यक उद्यम व्यवसाय स्थापनाको कार्य	संख्या	१	वडा नं १ जुरौठी	०	१	०	१			८
बजेट	रु				१००००००	०	१००००००		लागत सहभागिता	
सिलाई कटाई व्यसायीलाई फेसन डिजाईन तथा आधुनिक सीप विकास र मेसिनरी हस्तान्तरण सहित	संख्या	१०	सबै वडा	२	२	२	१०			८
बजेट	रु			२०००००	२०००००	२०००००	१००००००		लागत सहभागिता	

सहक्षेत्र ४.१.३ उद्योग तथा बाँणिज्य										दि.वि.ल.नं.
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष		लागत सहभागिता	
होजियारी उद्यमीहरूका लागी एकिकृत सहयोग	संख्या	५	वडा नं ३	१	१	१	५			८
बजेट	रु			५००००	५००००	५००००	२५००००		पालिका	
चप्पल तथा स्याण्डिल र विद्यालय शुज उत्पादनको सीप विकास र विद्युतिय मेसिन हस्तान्तरण	सहभागी संख्या	२४	सबै वडाका सहभागी	४	५	५	२४			८
बजेट	रु			८००००	१०००००	१०००००	४८००००		पालिका	८
स्याउ उत्पादक किसानका लाी साझा सुबिधा केन्द्र र आधुनिक प्रविधि हस्तान्तरण	संख्या	१	वडा नं ६	०	०	१	१			
बजेट	रु			०	०	१००००००	१००००००		पालिका	८
च्याउ उत्पादक लाई अवलोकन भ्रमण	भ्रमण संख्या	५	सबै वडा	१	१	१	५			
बजेट	रु			१०००००	१०००००	१०००००	५०००००		पालिका	८
लघु उद्यमीहरू तथा बैंक तथा बित्तीय संस्थाहरू बिच अन्तरकृया	पटक	१०	सबै वडा	२	२	२	१०			
बजेट	रु			४००००	४००००	४००००	२०००००		पालिका	८

सहक्षेत्र ४.१.३ उद्योग तथा बाँणिज्य										दि.वि.ल.नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष		लागत सहभागिता	
व्यवसाय दर्ता, नविकरण तथा कर चुक्ता बारे लघु उद्यमी र संभाव्य उद्यमीलाई सचेतना कार्यक्रम	संख्या	५	सबै वडा	१	१	१	५			८
बजेट	रु			४००००	४००००	४००००	२०००००		पालिका	
मेड्पा कार्यक्रमको निरन्तरता	संख्या	निरन्तर	सबै वडा	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर			
बजेट	रु			२०००००	२०००००	२०००००	१००००००		पालिका	८
ख. वडास्तरीय							०			
तरकारी संकलन तथा बिकि केन्द्र स्थापना	संख्या	२	वडा नं १	१	०	०	१			८
बजेट	रु			५००००	०	०	५००००		पालिका	
माटाका भाँडा बनाउने कुमाल समुदायको व्यवसाय आधुनिकिकरण बजार संजालमा आबद्ध गराउने	संख्या	१०	वडा नं १	२	२	२	१०			८
बजेट	रु			२०००००	२०००००	२०००००	१००००००		पालिका	
उद्यमशिलता तालिम	सहभागी संख्या	८००	सबै वडा	१५०	१५०	१५०	८००			८

सहक्षेत्र ४.१.३ उद्योग तथा बाँणिज्य										दि.वि.ल.नं
योजना र बजेट	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**कार्यान्वयन हुने स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**		**लागत सहभागिता**	
बजेट	रु			९०००००	९०००००	९०००००	४८०००००		पालिका	
छानिएका उद्यमीका लागी सीप विकास तालिम	सहभागी संख्या	६४०	सबै वडा	१००	१२०	१३०	६४०			८
बजेट	रु			८०००००	९६००००	१०४००००	५१२००००		पालिका	
उद्यम स्थापनका लागी प्रविधि सहयोग	सहभागी संख्य	१००	सबै वडा	२०	२०	२०	१००			८
बजेट	रु			८०००००	८०००००	८०००००	४००००००		पालिका	
स्थानीय आरनलाई आधुनिकिकरण गर्ने	संख्या	४	वडा नं ४	०	१	१	४			८
बजेट	रु			०	२५०००	२५०००	१०००००		पालिका	
सिलाई कटाई व्यवसायिको सीप विकास गरी स्तरोन्नती गर्ने	संख्या	६	वडा नं ४	६	०	०	६			८
बजेट	रु			१५००००	०	०	१५००००		पालिका	
जम्मा उद्योग तथा वाणिज्य	रु			३६१००००	४६१५०००	५४९५०००	२१६५००००			

४.१.४ पर्यटन विकास :

१. सम्भावना र अवसरहरू :

यो गाउँपालिका पर्यटनको संभावना बोकेको गाउँपालिका हो । देउखुरी उपत्यकाको सुन्दर भू-परिदृश्य, हरियाली वन, र धार्मिक स्थलका कारण यो पालिकालाई पर्यटन क्षेत्रका रुपमा स्थापित गर्न सकिने संभावना छ । यहाँ प्राकृतिक, धार्मिक तथा साँस्कृतिक र साहसिक पर्यटन प्रवर्धन गर्न सकिन्छ । जस्तै, प्राकृतिक पर्यटनका अवयव हरूको व्यवस्थापन र सेवा सुबिधा वृद्धि गर्न सकिने क्षेत्रहरू, सुन्दर र हरियाली उपत्यका, नजिकै पाहाड, घना वन क्षेत्र र अवलोकन कोईलाबासको रामजानकी मन्दिर लगायत अन्य बिभिन्न मठमन्दिर र राप्ती नदिको तटीय क्षेत्र पर्यटन आकर्षणका केन्द्र हुन् ।
त्यसै गरी धार्मिक तथा साँस्कृतिक पर्यटनका अवयवहरूको संभार तथा संरक्षण गर्न सकिने क्षेत्रहरूमा बिभिन्न ६ वटा धार्मिक स्थलहरू र यहाँ बसोबास गर्ने बिभिन्न जातजाति र समुदायका साँस्कृतिक कार्यक्रम, चाड पर्व र परम्परागत नृत्य सँगीत आदि पर्यटनको अर्को क्षेत्र हो । थारु संस्कृति , जस अन्तरर्गत गढवाका बिभिन्न थारु बाहुल्यता भएको क्षेत्रमा सांस्कतिक पर्यटन लाई प्रवर्द्धन गर्न सकिन्छ ।

२. समस्या तथा चुनौतिहरू :

यी माथिका सम्पदाहरूलाई सबैको आकर्षणका रुपमा विकास गरी पर्यटकहरूको बसोबासलाई सहज बनाउन पालिकाको मात्र एक्लो प्रयासबाट संभव नरहेको हुँदा अन्य तहका सरकार र संघ संस्थाहरूबाट पहिचान जोगाउने तत्परता नहुनु यस क्षेत्रको पर्यटन विकासको चुनौती हो ।

३.लक्ष : सम्पदा तथा संस्कृतिमैत्री पर्यटन सर्किटको विकास गरी रोजगारी र आयमा जोड्ने

४.उद्देश्य :

- पालिका भित्रको पर्यटन क्षेत्रको विकास गर्ने
- खास गरी थारु तथा अन्य समुदायको पहिचान र संस्कृति झल्कने होमस्टेहरूको स्थापना गरी उनीहरूको संस्कृति संरक्षणका साथै, आयआर्जनको बाटो खुलाउने
- पर्यटन प्रवर्धनको कार्य बाट स्थानीय संस्कृति, रहन सहन र कलाको प्रबर्द्धन गर्ने

५.रणनीति तथा कार्यनीति : सम्पदा तथा संस्कृतिमैत्री पर्यटन प्रवर्द्धन गरी स्वरोजगारीको अवसर प्रदान गरिनेछ । यसका लागी,

- पर्यटन स्थलको थप पहिचान तथा सुधार गरी, प्राचीन संस्कृति र सम्पदाको संरक्षण र पर्यटन सुविधामा वृद्धि गरिनेछ ।
- पालिका भित्र रहेका ऐतिहासिक स्थलहरूको संरक्षण र पर्यटकहरूको गन्तव्यको रुपमा विकास गरी स्थानीयहरूको रोजगारी सिर्जना र आय वृद्धिमा सहयोग गरिनेछ ।

६. पर्यटन क्षेत्रको विकासका प्रमुख कार्यक्रमहरू

सहक्षेत्र ४.१.४ पर्यटन									दि.वि.ल.नं
योजना र बजेट	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**कार्यान्वयन हुने स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
कुलपानी हरित पार्कमा काष्टजन्य सामाग्री सँग्रहालय निर्माण	संख्या	१	वडा नं १	१	०	०	१		८
बजेट	रु			२५०००००	०	०	२५०००००	पालिका	
जैतेश्वरी मन्दिरको भौतिक संरचना जस्तै पोखरी, पिकनिक स्थल तथा पार्क निर्माण गर्ने	संख्या	१	वडा नं २	०	१	०	१		८
बजेट	रु			०	१००००००	०	१००००००	पालिका	
थारु होमस्टे स्थापना	संख्या	३	वडा नं २	१	०	१	३		८
बजेट	रु			२५०००	०	२५०००	७५०००	पालिका	
सुबिधा सम्पन्न होटल स्थापनामा सहजिक	संख्या	२	वडा नं ३	०	०	०	२		८

सहक्षेत्र ४.१.४ पर्यटन									दि.वि.ल.नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
रण गर्ने									
बजेट	रु			०	०	०	४००००	पालिका	
पर्यटन प्रबर्द्धन गर्न गोबरडिहा स्थित जंगलमा जंगल कुटी व्यवस्था, हंसेश्वर र पिण्डेश्वर मन्दिर लाई व्यवस्थित गरी पिकनिक स्थल समेत निर्माण गर्ने	प्याकेज	१	वडा नं ३	१	०	०	१		८
बजेट	रु			२५०००००	०	०	२५०००००	पालिका	
सुनपुर्वा जखेराको मर्मत र नया मन्दीर निर्माण गरी सम्पदा मैत्री पर्यटनको विकास	संख्या	१	वडा नं ५	०	१	०	१		८

सहक्षेत्र ४.१.४ पर्यटन									दि.वि.ल.नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
गर्ने									
बजेट	रु			०	२००००००	०	२००००००	पालिका	
थारु होमस्टे स्थापना	संख्या	५	वडा नं ५	१	१	१	५		८
बजेट	रु			२५०००	२५०००	२५०००	१२५०००	पालिका	
कन्दरा मदिर व्यवस्थापन	संख्या	१	वडा नं ६	०	०	०	१		८
बजेट	रु			०	०	०	५००००	पालिका	
गढवा देखी पालिफाल्ने डाँडा हुँदै गरुल भिर सम्म केवलकार निर्माण गर्न सहजिकरण गर्ने	संख्या	१	वडा नं ६	०	०	०	१		८
बजेट	रु			०	०	०	४००००००	पालिका	
दुर्गादेवी मन्दिर खवरीमा पार्क निर्माण	संख्या	१	वडा नं ६	०	१	०	१		८
बजेट	रु			०	१५००००	०	१५००००	पालिका	

सहक्षेत्र ४.१.४ पर्यटन									दि.वि.ल.नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
					०		०		
जिपलाइन निर्माण	संख्या	१	वडा नं ८	०	०	१	१		८
बजेट	रु			०	०	२००००००००	२००००००००	प्रदेश	
जनकपुर पछिको नेपालको दोस्रो रामजानकी मन्दिरको बिभिन्न भाग र राम जानकी आश्रम को मर्मत	संख्या	१	वडा नं ८	१	१	०	१		८
बजेट	रु			१५००००००	१५००००००	०	३००००००	पालिका	
सार्बजनिक शौचालय निर्माण	संख्या	१	वडा नं ८	०	०	१	१		३
बजेट	रु			०	०	५००००००	५००००००	पालिका	
यात्रु प्रतिक्षालय निर्माण	संख्या	१	वडा नं ८	०	१	०	१		८
बजेट	रु			०	६००००	०	६००००	पालिका	
जम्मा बजेट पर्यटन विकास	रु			**६५५००००**	**६०८५०००**	**२०५५०००००**	**३७३५००००**		

४.१.५. सहकारी

<u>१.सम्भावना र अवसरहरू :</u>

यो गाउँपालिकाको केहि भाग बजार क्षेत्र रहेको छ र बजार क्षेत्रमा लगानीको सम्भावना बढि रहन्छ । यस पालिका भित्र ४६ मध्य ३१ वटा सक्रिय बचत तथा कृषि सहकारीमा १२००० जना सदस्यहरू रहेका छन्, जसबाट अनुमानित रु १ अरब ५० करोड बचत संकलन गरी रु २ अरब जति ऋृण लगानी गरेको अवस्था छ । नयाँ सहकारीको स्थापना भन्दा भैरहेकोमा सदस्यता वृद्धि र तिनीहरूको सुदृढिकरण गरी सहकारीलाई जनताको दिनानुदिनको आर्थिक विकासको खाँचो टार्ने माध्यमको रुपमा विकास गर्न सकिने संभावना रहेको छ ।

<u>२.समस्या तथा चुनौतीहरू :</u>

देशैभरी सहकार्यका लागी नभै बिभिन्न नियतले संचालन गरिएका सहकारीहरूबाट सर्बसाधारणको बचत हिनामिना भएको माहोलले गर्दा सहकारीहरू प्रति जनताको विश्वास डगमगाएको हालको अवस्थामा यो क्षेत्रको विकासमा चुनौतिको रुपमा रहेको अवस्था प्रति सचेत रहनु पर्ने थप चुनौति देखिएको छ ।

<u>३.लक्ष्य :</u> सहकार्यका लागी सहकारीको विकास

<u>४.उद्देश्य :</u> सहकारीहरूको विकास र सुदृढीकरणबाट,

- सहकारी सदस्यहरूको आयआर्जन कृयाकलापमा सहकार्यको वृद्धि
- सदस्यहरूको खाँचोको पूर्ति
- उत्पादनमा लगानी बढाउने
- कृषिको बजारिकरणमा सहकारीको सहभागिताको विकास गर्ने

<u>५.रणनीति तथा कार्यनीति :</u> ग्रामीण अर्थतन्त्र चलायमान बनाउन गुणस्तरीय सहकार्यको लागी स्थापना भएका सहकारी लाई सशक्त सहकारीको रुपमा विकास गर्न जोड दिइनेछ ।

६. सहकारी सहक्षेत्रका प्रमुख कार्यक्रमहरू

सहक्षेत्र ४.१.५ सहकारी									दि.वि.ल.न
योजना र बजेट	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**कार्यान्वयन हुने स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
क. पालिकास्तरीय									
३१ वटा सहकारीका सदस्यहरूलाई सहकारी शिक्षा	सहभागी संख्या	६५०	सबै वडा	१००	१००	१५०	६५०		१,२
बजेट	**रु**			३०००००	३०००००	४५००००	१९५००००	पालिका	
सहकारी अध्ययन अवलोक भ्रमण	संख्या	२	सबै वडा	०	०	१	२		१,२
बजेट	**रु**			०	०	३०००००	६०००००	पालिका	
सहकारी व्यवसाय संचालन साझेदारी	संख्या	१	वडा नं ६	०	१	०	१		१,२
बजेट	**रु**			०	३०००००	०	३०००००	पालिका	
सहकारी अनुगमन नियमन	संख्या	५	गा.पा.भरी	१	१	१	५		१,२
बजेट	**रु**			१०००००	१०००००	१०००००	५०००००	पालिका	
ख. वडास्तरीय							०		
धानखोला कृषि सहकारीको बजारीकरण क्षमता विकासका लागी कृषि एम्बुलेन्सको व्यवस्था	संख्या	१	वडा नं १	०	०	१	१		१,२
बजेट	**रु**			०	०	२७००००	२७००००	पालिका	

सहक्षेत्र ४.१.५ सहकारी									दि.वि.ल.न
योजना र बजेट	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**कार्यान्वयन हुने स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
धानखोला कृषि सहकारीका लागी रासायनिक मल गोदाम घर निर्माण	संख्या	१	वडा नं १	०	०	०	१		१,२
बजेट	**रु**			०	०	०	४००००००	पालिका	
सहकारीका सदस्यहरूलाई सहकारीको मर्म र उपयोग बारे तालिम	सहभागी संख्या	२००	वडा नं ६	४०	४०	४०	२००		१,२
बजेट	**रु**			२०००००	२०००००	२०००००	१००००००	पालिका	
जम्मा बजेट सहकारी	**रु**			**६००००**	**९००००**	**३७५०००**	**११०५०००**		

४.१.६. श्रम तथा रोजगारी :

१. सम्भावना तथा अवसर :

पालिका भित्रका अधिकांश व्यक्तिहरूको पेशा व्यवसाय कृषि र पशुपालन भएता पनि श्रम तथा रोजगारी प्रबर्धन पनि यो आवधिक योजनाको एक महत्वपूर्ण क्षेत्र रहेको छ। यस पालिकाबाट करिब ६५०० जना भारत लगायत अन्य क्षेत्रको बैदेशिक राजेगारीमा गएका र करिब ४२०० घरधुरीले झण्डै ३ अरब सालान बिप्रेषण पाउने गरेको अवस्था छ।
यो पालिका नजिकै लमही बजार केन्द्र रहेको र अन्यत्रका ठूला बजारहरूमा सहज पहुँच भएको र जिल्लाहरू भित्रका बजारहरू सँग प्रत्यक्ष्य जोडिएको अवस्था छ। बजारहरू बस्तुहरूको अतिरिक्त सीप पनि बिक्ने क्षेत्रहरू भएका हुँदा बजारमा बिक्ने प्रकारका सीपहरूको विकास गरी लक्षित समुदायका जनताको सीप विकास गरी रोजगारी सिर्जना गर्न सकिने सम्भावना यस गाउँपालिकामा प्रसस्तै रहेको छ।

२. समस्या तथा चूनौतिहरू :

बिप्रेषण प्राप्ती कुनै गौरब होइन, युवाको शक्ती देश बनाउने अवसर बाट पलायन हुनु पर्ने र बिदेश बनाउनु पर्ने नियति र त्यसको कारण कतिपय घरहरू बिखण्डनमा पर्न सक्ने ठूलो चुनौती रहि आएको छ। तसर्थ युवा जनशक्ति पलायन र **Labour Market** सर्भेको अभावमा गढवा र आसपासका क्षेत्र भित्रका बजारले माग गरेको सीप पहिचान हुन नसकोको अवस्था छ। तथापी सामान्य कृषि तथा प्लम्बिङ्ग, बिजुलीको काम साथै शिकर्मी तथा डकर्मी जस्ता सीप विकास सहितको रोजगारी सिर्जना गर्न जरुरी देखिन्छ।

३. लक्ष्य : सबै बयस्कको हातामा सीप र रोजगारी

४. उद्देश्य : "जहाँ गएपनि जता गए पनि गढवाबासी सीप सहितको रोजगारीमा" भन्ने नाराका साथ लक्षित समुदायका युवाहरूको बजार मैत्री सीप विकास गरी रोजगार बनाउने।

५. रणनीति तथा कार्यनीति : लक्षित समुदायका बयस्कको सीप विकास गरी रोजगार बनाउने। यसका लागि,

- बजारमा माग भएको सीपको आँकलन गर्ने
- मागमा आधारित सीप विकास गर्ने
- रोजगार भए नभएको अनुगमन र तथ्याङक व्यवस्थापन गर्ने

६. श्रम तथा रोजगारी सहक्षेत्रका प्रमुख कार्यक्रमहरू

सहक्षेत्र ४.१.६ सहकारी									दि.वि.ल.न
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
बेरोजगार तथ्याङ्क संकलन	संख्या	१	गा.पा भरी	१	१	०	१		१,२
बजेट	रु			५००० ००	५००० ००	०	१००० ०००	पालिका	
सीप विकास तालिम	सहभागी संख्या	१२ ००	गा.पा भरी	२००	२००	२००	१२००		१,२
बजेट	रु			१०००० ००	१००० ०००	१००० ०००	६००० ०००	पालिका	
रोजगार रणनीति निर्माण	संख्या	१	पालिका स्तर	१	०	०	१		१,२
बजेट	रु			५००० ००	०	०	५००० ००	पालिका	
श्रम स्वीकृति सहजिकरण गर्ने	संख्या	१०	पालिका स्तर	२	२	२	१०		१,२
बजेट	रु			८००० ०	८००० ०	८००० ०	४००० ००	पालिका	
जम्म बजेट श्रम तथा रोजगारी	रु			२०८० ०००	१५८० ०००	१०८० ०००	७९०० ०००		

खर्च सारांस आर्थिक विकास

सहक्षेत्र	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष
कृषि विकास	४४४३४०००	५५५२४०००	२६९१७०००	१८२५८००००
पशुपंछी विकास	१७७१२०००	२४९८००००	२६१९३०००	१२३१७५०००
सिँचाई	३५७३००००	१२००८००००	१५५५१००००	६८९४०००००
उद्योग तथा वाणिज्य	३६१००००	४६१५०००	५४९५०००	२१६५००००
पर्यटन	६५५००००	६०८५०००	२०५५००००	३७३५००००
सहकारी	६०००००	९०००००	३७५००००	११०५००००
श्रम तथा रोजगारी	२०८००००	१५८००००	१०८००००	७९०००००
कूल जम्मा रु	११०७१६०००	२१३७६४०००	२३९४९५०००	१०७३१०५०००

४.२ सामाजिक विकास क्षेत्र

४.२.१ शिक्षा

१. सम्भावना र अवसरहरू :

यस गाउँपालिका भित्र जम्मा जम्मी सरकारी तथा निजी गरेर ८० वटा बिभिन्न तहका विद्यालयहरू रहेका छन् । जसमा विद्यालयहरूको विवरण यस प्रकार छ,

१ क्याम्पस १
२. माध्यमिक विद्यालय १० (३ संस्थागत समेत)
३. आधारभूत विद्यालय २७ (१० संस्थागत सहित)
४. वाल विकास केन्द्र ४३ (१३ संस्थागत सहित)

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस गाउँपालिका भित्रको ५ बर्ष भन्दा माथिको उमेर समूहको औषत साक्षरता दर ७७.६९ प्रतिशत छ जस्को विवरण यस योजनाको तालिका ५ अनुसार रहेको छ ।
बिगत देखिका शिक्षामा सुधारका प्रयासहरू, आधारभूत तथा माध्यमिक तह निःशुल्क हुनु, शिक्षा क्षेत्रको विकासका लागी गाउँपालिकालाई जिम्मेवार बनाईनुनै शिक्षा क्षेत्रको सुधारमा प्रभावकारिता आएको, गाउँपालिका भित्र संचालित सामुदायिक विद्यालयहरू प्रति सरोकारवालाहरूको अपनत्व वृद्धि हुँदै गएको कारण यस गाउँपालिका भित्रको शिक्षा क्षेत्रको अवसरका रुपमा लिन सकिन्छ ।

२.समस्या तथा चुनौतिहरू :

कमजोर तथा अपर्याप्त भौतिक तथा शैक्षिक संरचना, विद्यालयहरू समय सापेक्ष प्रविधि मैत्री हुन नसकेका र सबै शैक्षिक संस्थाहरूलाई एकै पटक प्रविधिमैत्री गराउन उपलब्ध बजेटबाट मात्र सम्भव नभएको हुँदा सम्भावनाका बाबजुद पनि गर्नुपर्ने जती गर्न नसकिएको अवस्था छ ।

३. लक्ष्य : सामाजिक सुसम्पन्नता तथा संस्कारयुक्त शिक्षाकालागी गुणस्तरीय शिक्षामा जोड

४. उद्देश्य : गुणस्तरीय शिक्षाका लागी,

- विद्यालयहरूको भौतिक संरचनामा सुधार गर्ने
- सबै स्तरका विद्यालयहरूलाई प्रविधि मैत्री बनाउने
- शिक्षकहरूको क्षमता विकास
- गरीब तथा जेहेन्दार विद्यार्थीका लागी छात्रबृत्तिको व्यवस्था ।

५. रणनीति तथा कार्यनीति : सामाजिक सुसम्पन्नतालाई अगाडि बढाउन विद्यालय जाने उमेर समूहका सबै बालबालिकालाई माध्यमिक तहसम्मको शिक्षा प्रदान गरी योग्य, दक्ष र संस्कारयुक्त बनाईनेछ । यसका लागी,

- शिक्षा क्षेत्रको विकासका लागि आवश्यक भौतिक संरचनाको विकास गर्ने ।
- आवश्यक शिक्षक दरबन्दीको व्यवस्था गर्ने ।
- ICT, विज्ञान प्रयोगशाला तथा पुस्तकालयको व्यवस्था गर्ने
- खेलकुद सामग्री उपलब्ध गराइने ।

६. शिक्षा सहक्षेत्रका प्रमुख कार्यक्रमहरू

सहक्षेत्र ४.२.१ शिक्षा									दि.वि.ल.नं
योजना र बजेट	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**कार्यान्वयन हुने स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
बिभिन्न विद्यालयहरूमा स्मार्ट बोर्डको व्यवस्था	बोर्ड संख्या	४०	सबै वडा	८	८	८	४०		४
बजेट	रु			८000000	८000000	८000000	४0000000	पालिका	
विद्यालयका बिभिन्न समितिहरू बिच अन्तरकिया	कार्यक्रम संख्या	५	वडा नं १,३ र ७	१	१	१	५		४
बजेट	रु			३0000	३0000	३0000	१५0000	पालिका	
छात्र छात्रा शौचालय निर्माण	संख्या	१४	सबै वडा	२	३	३	१४		३
बजेट	रु			१000000	१५00000	१५00000	७000000	पालिका	
डिजिटल कक्षा संचालन गर्न सबै विद्यालयहरूलाई ल्यापटप	संख्या	२००	सबै वडा	४०	४०	४०	२००		४
बजेट	रु			२४00000	२४00000	२४00000	१२000000	पालिका	
सबै वडामा आ.वि. र मा.वि. का छात्रा शौचालयमा प्याड व्यवस्था	संख्या	१४	सबै ८ वटै वडा	२	३	३	१४		३
बजेट	रु			२00000	३00000	३00000	१४00000	पालिका	
सबै प्रा.वि. तहमा वाल सामाग्री व्यवस्था	संख्या	२४	सबै वडा	४	५	५	२४		४

सहक्षेत्र ४.२.१ शिक्षा									दि.वि.ल.नं
योजना र बजेट	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**कार्यान्वयन हुने स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
बजेट	रु			२४०००	३००००	३००००	१४४०००	पालिका	
सबै आ.वि. र मा.वि.का विद्यालय व्यवस्थापन समितिलाई तालिम	तालिम संख्या	३	सबै वडा	०	१	०	३		४
बजेट	रु			०	२५०००	०	७५०००	पालिका	
विद्यालय सभाहल निर्माण	संख्या	७	सबै वडाका मा.वि.मा	१	१	१	७		४
बजेट	रु			९०००००	९०००००	१००००००	७००००००	पालिका	
अशक्त तथा असहाय विद्यार्थीलाई शैक्षिक सामाग्री व्यवस्था	अशक्त तथा असहाय विद्यार्थी संख्या	५००	सबै वडा	१००	१००	१००	५००		४
बजेट	रु			१०००००	१०००००	१०००००	५०००००	पालिका	
विद्यालयहरूमा पुस्तकालय र पुस्तक व्यवस्थापन	संख्या	२४	सबै विद्यालयहरू	४	५	५	२४		४
बजेट	रु			४०००००	५०००००	५०००००	२४०००००	पालिका	
विद्यालय शिक्षकहरू लगायत अन्य बिषयको क्षमता वृद्धि कार्यक्रम	सहभागी संख्या	११५	सबै वडामा मा.बि.	२०	२०	२५	११५		४
बजेट	रु			२०००००	२०००००	२५००००	११५००००	पालिका	

सहक्षेत्र ४.२.१ शिक्षा									दि.वि.ल.नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
विद्यार्थी चरित्र निर्माण	संख्या	७	सबै आ.वि. मा.वि.	१	१	२	७		४
बजेट	रु			३००००	३००००	६००००	२१००००	पालिका	
छात्रावास निर्माण	संख्या	३	३ वटा मा.वि. मा	०	१	०	३		४
बजेट	रु			०	३०००००	०	९०००००	पालिका	
बिभिन्न २१ वटा विद्यालयहरू तथा मदरसाका भवन निर्माण **(बिस्तृत अनुसूची २ मा)**	कोठा संख्या	९३	सबै वडा	१५	१७	२०	९३		४
बजेट	रु			१८००००००	२०४०००००	२४००००००	१११६००००००	पालिका	
जनता मा.वि.को पर्खाल निर्माण	मिटर	२५	वडा नं १	०	०	२५	२५		९
बजेट	रु			०	०	१२५०००	१२५०००	पालिका	
जनता मा.वि.का लागी ICT कक्षा	संख्या	१	वडा नं १	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित		४
बजेट	रु			१००००	१००००	१००००	५००००	पालिका	
जनता मा.वि.मा वाल उद्यान स्थापना	संख्या	२	वडा नं १	०	०	१	२		४
बजेट	रु			०	०	४००००	८००००	पालिका	

सहक्षेत्र ४.२.१ शिक्षा									दि.वि.ल.नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
विद्यालयहरूमा फिल्टर सहितको स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्था	संख्या	२	वडा नं १	१	०	०	२		४
बजेट	रु			३५०००	०	०	७००००	पालिका	
विद्यालयहरूमा पानी शुद्धिकरण मेसिन	संख्या	२	वडा नं १	०	१	१	२		६
बजेट	रु			०	५००००	५००००	१०००००	पालिका	
गणेश प्रा.वि.का लागी स्वच्छ खानेपानी व्यवस्था -डिप ट्युवेल बाट	संख्या	१	वडा नं २	१	०	०	१		६
बजेट	रु			१०००००	०	०	१०००००	पालिका	
महदेवा प्रा.वि. का लागी पानीको फिल्टर	थान	१	वडा नं २	०	०	०	१		६
बजेट	रु			०	०	०	४००००	पालिका	
महदेवा प्रा.वि.को कटान नियन्त्रण गर्न तार जाली	मिटर	१००	वडा नं २	०	१००	०	१००		९
बजेट	रु			०	२०००००	०	२०००००	पालिका	
साइन्स ल्याब स्थापना	संख्या	१	वडा नं ३	१	०	०	१		४
बजेट	रु			३०००००	०	०	३०००००	पालिका	

सहक्षेत्र ४.२.१ शिक्षा									दि.वि.ल.नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
आई.टी ल्याब स्थापना	संख्या	१	वडा नं ३	०	०	१	१		४
बजेट	**रु**			०	०	१५००००	१५००००	पालिका	
स्कुल बस	संख्या	१	वडा नं ३ विद्यालयनगर	०	०	०	१		४
बजेट	**रु**			०	०	०	७००००००	पालिका	
पढ्दै कमाउदै (Learning and Earning together) कार्यक्रम संचालन	सहभागी संख्या	३००	वडा नं ३	६०	६०	६०	३००		४
बजेट	**रु**			१८००००	१८००००	१८००००	९०००००	पालिका	
पर्सेनि विद्यालयका पुरानो संरचना स्तरोन्नती र सभाहल निर्माण	हल संख्या	१	वडा नं ४	०	०	०	१		४
बजेट	**रु**			०	०	०	१५०००००	पालिका	
विद्यालयहरूमा ICT युक्त पुस्तकालय स्थापना	संख्या	५	वडा नं ६	१	१	१	५		४
बजेट	**रु**			१०००००	१०००००	१०००००	५०००००	पालिका	
पूर्व प्राथमिक शिक्षाका लागी २ शैक्षिक सत्र लागु गर्ने	विद्यालय संख्या	४	वडा नं ६	०	१	१	४		४

सहक्षेत्र ४.२.१ शिक्षा									दि.वि.ल.नं
योजना र बजेट	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**कार्यान्वयन हुने स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
बजेट	रु			०	५००००	५००००	२००००	पालिका	
प्राथमिक तहका विद्यार्थीका लागी रचनात्मक तथा मनोरञ्जनात्मक सामाग्री व्यवस्था	विद्यालय संख्या	४	वडा नं ६	१	१	१	४		४
बजेट	रु			१००००	१००००	१००००	४००००	पालिका	
विद्यालयहरूमा बाह्य सिकाईको क्षेत्रहरू निर्माण फुलबारी र अन्य सिकाईका भौतिक स्वरुपहरू	विद्यालय संख्या	५	वडा नं ६	१	१	१	५		४
बजेट	रु			५००००	५००००	५००००	२५००००	पालिका	
खबरी प्रा.वि.को पर्खाल निर्माण	मिटर	२	वडा नं ६	०	०	२	२		९
बजेट	रु			०	०	१००००	१००००	पालिका	
जनता मा.वि.को पर्खाल निर्माण	मिटर	२००	वडा नं ७	०	५०	५०	२००		९
बजेट	रु			०	१५००००	१५००००	६०००००	पालिका	
सरस्वती नि.मा.वि.को पर्खाल	मिटर	१५०	वडा नं ७	०	०	७५	१५०		९

सहक्षेत्र ४.२.१ शिक्षा									दि.वि.ल.नं
योजना र बजेट	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**कार्यान्वयन हुने स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
निर्माण									
बजेट	रु			०	०	२२५०००	४५००००	पालिका	
ज्ञानज्योती प्रा.वि मानपुरको पर्खाल निर्माण	मिटर	५०	वडा नं ७	२५	२५	०	५०		९
बजेट	रु			७५०००	७५०००	०	१५००००	पालिका	
सबै विद्यालयहरूका लागी फर्निचर व्यवस्था	सेट	१००	वडा नं ८	२०	२०	२०	१००		४
बजेट	रु			९००००	९००००	९००००	४५००००	पालिका	
वालविकास कक्षाकोठाहरूको सजावट	विद्यालय संख्या	४	वडा नं ८	१	१	१	४		४
बजेट	रु			८०००	८०००	८०००	३२०००	पालिका	
जम्मा बजेट शिक्षा विकास	रु			३२२४२०००	३५६८८०००	३९४१८०००	१९७८२६०००		
नोटः योजनाहरूको बिस्तृत लागी वडाहरूले योजना बैंक अनुसूची २ हेर्नु जरुरी छ।									

४.२.२ स्वास्थ्य तथा पोषण

१. सम्भावना र अवसरहरू :

यस गाउँपालिकामा स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्दै आएका ४ वटा स्वास्थ्य चौकी, ४ वटा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, ७ वटा गाउँघर क्लिनिक, १७ वटा खोप केन्द, ४ बर्थिङ्ग सेन्टर, सर्पदंश उपचार केन्द्र १, आयुर्बेद आरोग्य केन्द्र १ र स्वास्थ्य ईकाई २ सहित ४० वटा स्वास्थ्य सेवा संस्था तथा निजी क्षेत्रबाट सञ्चालित अन्य सेवा प्रदायकहरूले जनस्तरमा रोग लाग्नु अघिको रोकथामयुक्त, प्रतिकारात्मक एवम् प्रवर्द्धनात्मक सँगसँगै सामान्यरुपमा उपचारात्मक सेवा पनि प्रदान गर्दै आएका छन । यी संस्थाहरू सीमित मात्राका भौतिक पूर्वाधार, उपकरण तथा सामाग्रीको व्यवस्था मा स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिरहेका छन । यी संस्थाहरूलाई आवश्यक पूर्वाधार, उपकरण तथा बिशेषज्ञको पर्याप्त व्यवस्था गरेर स्वास्थ्य सेवाको क्षेत्रमा अग्र पालिकाको रुपमा गढवालाई अगाडी बढाउँने संभावना रहेको छ ।

२.समस्या तथा चुनौतीहरू :

यी संस्थामा पर्याप्त र उपयुक्त आवश्यक भौतिक पूर्वाधार, उपकरण तथा सामग्रीको व्यवस्था हुन सकेको छैन । पालिका भरिमा ४ मात्र एम्बुलेन्स हुनु, न्युनतम पूर्वाधार र उपकरणहरू र आवश्यकता अनुसार दक्ष स्वास्थ्यकर्मीको पनि कमी रहेको अवस्था छ । गाउँपालिका क्षेत्रमा विशेषगरी श्वासप्रश्वास जन्य रोग, पानी जन्यरोग, दमको बिरामी र महिलामा पाठेघरको समस्या रहेको पाइन्छ । गाउँपालिकाको स्वास्थ्य शाखाका अनुसार पालिका भरिमा २० प्रतिशत वालवालिका कुपोषित रहेको अवस्था चुनौतीपूर्ण छ ।

३. लक्ष्य : स्वास्थ्य सहज र सरल रुपमा सबैका लागी हुने छ ।

४.उद्देश्य : सबैको स्वास्थ्यमा समान पहुँच वृद्धि गरिने छ । यसका लागी,

- स्वास्थ्य सेवाको सुधार गर्ने
- एम्बुलेन्सको २४ घन्टा तयार
- २४ घण्टा स्वास्थ्यकर्मीको उपस्थितका साथ आधारभूत अस्पताल संचालन
- खानेपानीमा पहुँच वृद्धि
- सरसफाईको सुनिश्चितताका लागी सबैको घरमा सफा शौचालय
- फोहोर व्यवस्थापन

५.रणनीति तथा कार्यनीति : जनतामा रोग नलाग्ने चेतना वृद्धि गर्दै व्यक्तिमा र रोगको उपचार को सन्देश बस्ती बस्तीमा पुऱ्याएर स्थानीय जनताको स्वास्थ्य सवल बनाउने । यसका लागी,

- स्वास्थ्य क्षेत्रको सुधार गर्ने भौतिक क्षमताको विकास गरिने ।
- आवश्यक स्वास्थ्यकर्मीको व्यवस्थापन ।
- स्वास्थ्य सेवालाई बढी सहज बनाई उपलब्ध सेवाहरूको स्तरोन्नति गर्ने ।

६.स्वास्थ्य तथा पोषण सहक्षेत्रका प्रमुख कार्यक्रम

सहक्षेत्र ४.२ .२ स्वास्थ्य									दि.वि.ल. नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
१५ शैयाको निर्माणाधिन अस्पताल पुरा गरी संचालनमा ल्याउदै	संख्या	१	वडा नं ६	चालु	चालु	पुरा	पुरा		३
बजेट	रु			२००००००	२००००००	१००००००	५००००००	संघ	
गोबरडिहा आयुर्वेद औषधालयको स्तरोन्नती	संख्या	१	वडा न. ३	०	०	०	१		३
बजेट	रु			०	०	०	२५०००००	पालिका	
घुम्ती अस्पताल संचालन	नियमित	नियमित	सबै वडा	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित		३
बजेट	रु			४००००००	४००००००	४००००००	२००००००	पालिका	
सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूमा ल्याब सेवा	संस्था	..	सबै	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित		३
बजेट	रु			५००००००	५००००००	५००००००	२५००००००	पालिका	
संस्थागत सुत्केरी सहयोग कार्यक्रम	संख्या	आवश्यकता अनुसार	सर्ब वडा र पालिका	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित		३
बजेट	रु			७०००००	७०००००	७०००००	३५०००००	पालिका	

सहक्षेत्र ४.२ .२ स्वास्थ्य									दि.वि.ल. नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
स्वास्थ्य संस्थाहरूका लागी औषधि तथा उपकरण खरिद	डोज	६०००० ००	सबै स्वास्थ्य संस्था	खरिद	खरिद	खरिद	खरिद		३
बजेट	रु			५००००००	५५०००००	६००००००	३००००००००	पालिका	
म स्वस्थ, मेरो समुदाय स्वस्थ र घर टोल स्वस्थ कार्यक्रम प्रवर्द्धन	कार्यक्रम संख्या	१	सबै वडामा	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित		३
बजेट	रु			७००००००	७५०००००	८००००००	४००००००००	संघ	
कालाकाटे सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाईका लागी अपाङगमैत्री भवन निर्माण	कोठा संख्या	४	वडा नं १	०	०	१	१		३
बजेट	रु			०	०	४००००००	४००००००		
कालाकाटे सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाईका लागी अपाङ्गमैत्री शौचालय निर्माण	संख्या	१	वडा नं १	१	०	०	१		३
बजेट	रु			५००००	०	०	५००००		
कालाकाटे सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाईका लागी स्तनपान	संख्या	२	वडा नं १	०	०	१	१		३

सहक्षेत्र ४.२ .२ स्वास्थ्य									दि.वि.ल. नं
योजना र बजेट	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**कार्यान्वयन हुने स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
तथा पोषण कक्ष निर्माण									
बजेट	रु			०	०	२५०००	२५०००		
कालाकाटे सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाईका लागी खानेपानी फिल्टर व्यवस्था	संख्या	१	वडा नं १	०	१	०	१		३
बजेट	रु			०	३००००	०	३००००		
कालाकाटे सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाईका लागी नर्स, मेड र ल्याब टेक्निसियनको व्यवस्था	संख्या	३	वडा नं १	१	१	१	३		३
बजेट	रु			चालु खर्च बाट खर्च हुने	चालु खर्च बाट खर्च हुने	चालु खर्च बाट खर्च हुने	चालु खर्च बाट खर्च हुने		
कालाकाटे सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाईका लागी ल्याब सामाग्री	सेट	१	वडा नं १	०	०	०	१		३

सहक्षेत्र ४.२ .२ स्वास्थ्य									दि.वि.ल. नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
बजेट	रु			०	०	०	१०००००		
बडहरा घुम्ति स्वास्थ्य क्लिनिकका लागी भवन निर्माण	कोठा संख्या	२	वडा नं १	०	०	०	२		३
बजेट	रु			०	०	०	८००००००		
गोबरडिहा स्वास्थ्य चौकी गढवा १ जेठान गाउँका लागी पोषण, OTC र स्तनपानका लागी कक्ष निर्माण	कोठा संख्या	२	वडा नं १	०	२	०	२		३
बजेट	रु			०	२४०००००	०	२४०००००		
गोबरडिहा स्वास्थ्य चौकी गढवा १ जेठान गाउँको खोप कक्षका लागी कोठा निर्माण	कोठा संख्या	१	वडा नं १	०	०	०	१		३
बजेट	रु			०	०	०	१२०००००		
गोबरडिहा स्वास्थ्य चौकी गढवा १ जेठान गाउँका	संख्या	१	वडा नं १	१	०	०	१		३

सहक्षेत्र ४.२ .२ स्वास्थ्य									दि.वि.ल. नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
लागी अपाङ्गमैत्री शौचालय निर्माण									
बजेट	रु			५0000	0	0	५0000		
गोबरडिहा स्वास्थ्य चौकीमा प्रसुतिका लागी आउने कुरुवा हल निर्माण	संख्या	१	वडा नं १	0	0	0	१		३
बजेट	रु			0	0	0	१000000		
गोबरडिहा स्वास्थ्य चौकीको पर्खाल निर्माण	मिटर	५0	वडा नं १	0	0	५0	५0		३
बजेट	रु			0	0	१५0000	१५0000		
गोबरडिहा स्वास्थ्य चौकीको ल्याबका लागी Fully Automatic Analyzer Machine व्यवस्था गर्ने	संख्या	१	वडा नं १	0	0	0	१		३
बजेट	रु			0	0	0	५00000		
गोबरडिहा स्वास्थ्य चौकीका लागी RO/ Filter	संख्या	१	वडा नं १	0	0	१	१		३
बजेट	रु			0	0	४0000	४0000		

सहक्षेत्र ४.२ .२ स्वास्थ्य									दि.वि.ल. नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
समुदायस्तरमा नसर्ने रोगहरू जस्तैः सिकलसेल, उच्च रक्तचाप तथा मधुमेहको स्क्रिनिङ्ग कार्यक्रम संचालन	पटक	१०	वडा नं २	२	२	२	१०		३
बजेट	रु			६००००	६००००	६००००	३०००००		
सरुवा रोगहरूको नियन्त्रण तथा निवारणका लागी समुदायस्तर सम्म स्वास्थ्य शिक्षा तथा अभिमुखिकरण अभियान संचालन	शिविर संख्या	२५	वडा नं २	५	५	५	२५		३
बजेट	रु			५०००००	५०००००	५०००००	२५०००००		
महिला स्वास्थ्य स्वयमरसेविकाहरू को सेवा सुबिधा वृद्धि	संख्या	१०	वडा नं २	०	०	०	१०		३
बजेट	रु			०	०	०	२४००००		
महिला स्वास्थ्य स्वयम्सेविकाहरूक ो क्षमता वृद्धि अवलोकन भ्रमण	पटक	५	वडा नं २	१	१	१	५		३

सहक्षेत्र ४.२ .२ स्वास्थ्य									दि.वि.ल. नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
कार्यक्रम									
बजेट	रु			५0000	५0000	५0000	२५0000		
वाल खोप कार्यक्रम	नियमित	नियमित	वडा नं २	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित		३
बजेट	रु			५0000	५0000	५0000	२५0000		
मातृ शिशु स्वास्थ्य कार्यक्रम	नियमित	नियमित	वडा नं २	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित		३
बजेट	रु			५0000	५0000	५0000	२५0000		
किशोर किशोरी मैत्री स्वास्थ्य सेवा संचालन	नियमित	नियमित	वडा नं २	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित		३
बजेट	रु			४0000	४0000	४0000	२00000		
लागु औषध तथा दुर्व्यसन नियन्त्रण कार्यक्रम	नियमित रुपमा गर्ने	नियमित	वडा नं २	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित		३
बजेट	रु			३५000	३५000	३५000	१७५000		
महिला स्वास्थ्य स्वयम्सेविकाहरूका लागी दराज	संख्या	१0	वडा नं २	0	0	५	१0		३
बजेट	रु			0	0	५0000	१00000		
प्रत्येक महिना स्वास्थ्य शिवीर संचालन	संख्या	६0	वडा नं ३	१२	१२	१२	६0		३

सहक्षेत्र ४.२ .२ स्वास्थ्य									दि.वि.ल. नं
योजना र बजेट	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**कार्यान्वयन हुने स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
बजेट	**रु**			६०००००	६०००००	६०००००	३००००००		
बिज्ञ डाक्टरको व्यवस्था	संख्या	१	वडा नं ३	१	०	०	१		३
बजेट	**रु**			चालु खर्च बाट खर्च हुने	चालु खर्च बाट खर्च हुने	चालु खर्च बाट खर्च हुने	चालु खर्च बाट खर्च हुने		
हेल्थ ल्याब स्थापना	संख्या	१	वडा नं ३	०	०	१	१		३
बजेट	**रु**			०	०	४०००००	४०००००		
एम्बुलेन्सको व्यवस्था	संख्या	१	वडा नं ३	१	०	०	१		३
बजेट	**रु**			३५०००००	०	०	३५०००००		
पर्सेनी स्वास्थ्य चौकिका लागी ल्याब को व्यवस्था	संख्या	१	वडा नं ४	०	०	१	१		३
बजेट	**रु**			०	०	३०००००	३०००००		
पर्सेनी स्वास्थ्य चौकिका लागी फार्मेसी सेवाको व्यवस्था	संख्या	१	वडा नं ४	सुचारु	सुचारु	सुचारु	सुचारु		३
बजेट	**रु**			५००००	५००००	५००००	२५००००		
पर्सेनी स्वास्थ्य चौकिका लागी बिज्ञ डाक्टरको व्यवस्था	संख्या	१	वडा नं ४	१	०	०	१		३

सहक्षेत्र ४.२ .२ स्वास्थ्य									दि.वि.ल. नं
योजना र बजेट	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**कार्यान्वयन हुने स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
बजेट	**रु**			चालु खर्च बाट खर्च हुने	चालु खर्च बाट खर्च हुने	चालु खर्च बाट खर्च हुने	चालु खर्च बाट खर्च हुने		
खोप क्लिनिकका लागी हल निर्माण	संख्या	२	वडा नं ४	०	०	०	२		३
बजेट	**रु**			०	०	०	२०००००		
आमा समूहका लागी बैठक हल निर्माण	संख्या	१	वडा नं ४	१	०	०	१		३
बजेट	**रु**			५०००००	०	०	५०००००		
आमा समूहका लागी फर्निचर व्यवस्था	सेट	२०	वडा नं ४	४	४	४	२०		३
बजेट	**रु**			१२००००	४००००	४००००	२८००००		
आमा समूहका लागी बैठक कोठा निर्माण -पानी र शौचालय समेत भएको)	संख्या	११	वडा नं ५	२	२	२	११		३
बजेट	**रु**			६०००००	६०००००	६०००००	३३०००००		
गाउँघर क्लिनिकलाई विद्युत, खानेपानी र शौचालय व्यवस्था	संख्या	२	वडा नं ५	०	०	१	२		३

सहक्षेत्र ४.२ .२ स्वास्थ्य									दि.वि.ल. नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
बजेट	रु			०	०	२५०००	५००००		
स्वास्थ्यचौकी चैनपुरको ल्याबका लागी २ कोठे भवन निर्माण	कोठा संख्या	२	वडा नं ५	०	०	०	२		३
बजेट	रु			०	०	०	२००००००		
गढवा स्वास्थ्य चौकिमा बिशेषज्ञ थप र फिजियो थेरापी व्यवस्था	संख्या	२	वडा नं ६	१	१	०	२		३
बजेट	रु			चालु खर्च बाट खर्च हुने	चालु खर्च बाट खर्च हुने	चालु खर्च बाट खर्च हुने	चालु खर्च बाट खच हुने		
डिजिटल एक्सरे मेसिन	संख्या	१	वडा नं ६	०	०	०	१		३
बजेट	रु			०	०	०	५०००००		
पूर्ण स्वचालित स्टेप्लाईजर	संख्या	१	वडा नं ६	१	०	०	१		३
बजेट	रु			२०००००	०	०	२०००००		
बिरामी मीटर	संख्या	२	वडा नं ६	०	०	२	२		३
बजेट	रु			०	०	५००००	५००००		
एच. भि.एसी. मेसिन	संख्या	१	वडा नं ६	०	०	०	१		३
बजेट	रु			०	०	०	२०००००		
युएस जि मेसिन	संख्या	१	वडा नं ६	१	०	०	१		३

सहक्षेत्र ४.२ .२ स्वास्थ्य									दि.वि.ल. नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
बजेट	रु			२०००००	०	०	२०००००		
ईसिजि मेसिन	संख्या	१	वडा नं ६	०	०	०	१		३
बजेट	रु			०	०	०	२०००००		
सर्पदंस केन्द्रमा ICU स्थापना	संख्या	१	वडा नं ६	१	०	०	१		३
बजेट	रु			१००००००	०	०	१००००००		
महिला स्वास्थ्य स्वयम्सेविकाहरूका लागी फर्निचर व्यवस्था	दाराज	१४	वडा नं ६	०	०	७	१४		३
बजेट	रु			०	०	३५०००	७००००		
आमा समूहका लागी स्वास्थ्य अभिमुखिकरण	समूह संख्या	१४	वडा नं ६	२	३	३	१४		३
बजेट	रु			५००००	७५०००	७५०००	३५००००		
खबरीको गाउँघर क्लिनिकमा एक जना ANM को व्यवस्था	संख्या	१	वडा नं ६	१	०	०	१		३
बजेट	रु			चालु खर्च बाट खर्च हुने	चालु खर्च बाट खर्च हुने	चालु खर्च बाट खर्च हुने	चालु खर्च बाट खर्च हुने		
एक विद्यालय एक नर्सको व्यवस्था	संख्या	५	वडा नं ६	१	१	१	५		३

सहक्षेत्र ४.२ .२ स्वास्थ्य									दि.वि.ल. नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
बजेट	रु			चालु खर्च बाट खर्च हुने	चालु खर्च बाट खर्च हुने	चालु खर्च बाट खर्च हुने	चालु खर्च बाट खर्च हुने		
खुल्ला व्यायामशालाको व्यवस्था	संख्या	१	गढवा बजार	०	०	१	१		३
बजेट	रु			०	०	२०००००	२०००००		
चन्दनपुर आं.स्वा.के. मा छतमा जाने सिंढि र हल निर्माण	संख्या	१	वडा नं ७	०	१	०	१		३
बजेट	रु			०	१०००००	०	१०००००		
चन्दनपुर आं.स्वा.के.मा कम्पाउण्ड वाल निर्माण	मिटर	२००	वडा नं ७	०	०	०	२००		३
बजेट	रु			०	०	०	६०००००		
बर्थिङ्ग सेन्टरको लागी भवन निर्माण	संख्या	१	वडा नं ८	१	०	०	१		३
बजेट	रु			१००००००	०	०	१००००००		
स्वास्थ्य चौकिमा खानेपानी फिल्टरको व्यवस्था	संख्या	१	वडा नं ८	०	१	०	१		३
बजेट	रु			०	३००००	०	३००००		

सहक्षेत्र ४.२ .२ स्वास्थ्य									दि.वि.ल. नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
स्वास्थ्य चौकिमा औषधि राख्न दराज	संख्या	२	वडा नं ८	२	०	०	२		३
बजेट	**रु**			२००००	०	०	२००००		
स्वास्थ्य चौकिमा टेवल व्यवस्था	संख्या	५	वडा नं ८	०	५	०	५		३
बजेट	**रु**			०	५००००	०	५००००		
स्वास्थ्य चौकिमा कुर्सी व्यवस्था	संख्या	३	वडा नं ८	३	०	०	३		३
बजेट	**रु**			९०००	०	०	९०००		
स्वास्थ्य चौकिमा इन्भटरको व्यवस्था	संख्या	१	वडा नं ८	१	०	०	१		३
बजेट	**रु**			२५०००	०	०	२५०००		
जम्मा बजेट स्वास्थ्य तथा पोषण	**रु**			५०४५९०००	४७४६००००	४११२५०००	२१३१९४०००		

४.२.३ खानेपानी तथा सरसफाई सहक्षेत्र

१. सम्भावना र अवसरहरू :

खानेपानीको सुविधाका हिसाबले घरपरिवारले पाएको सुविधालाई ध्यानमा राखी २०७८ को राष्ट्रिय जनगणनाको आँकडा लिदा यस गढवा गाउँपालिकाका ९९६४ घरपरिवारमध्य सबैभन्दा धेरै ५१६९ परिवारको हातेकल को पानी उपभोग गरिरहेका छन र दोस्रोमा ३०३७ परिवारको मात्र पाईपको पानीमा पहूँच रहेको छ। तेस्रोमा १६२४ परिवारले कुवा, ईनार तथा पंधेराको पानी उपभोग गर्दछन् भने चौथोमा ११० परिवाले खोला र जार तथा बोतलको पानी उपभोग गर्दछन्।

त्यसैगरी सरसफाईको कोणबाट हेर्दा शौचालय उपयोग स्थानीयको जीवनस्तर मापनका आधारहरू मध्य एक हो २०७८ को राष्ट्रिय जनगणनाका आधारमा विश्लेषण गर्दा गढवा गाउँपालिकाका जम्मा ९९६४ घरपरिवारमध्य केवल १३७ परिवारले ढलसहित फ्लस भएको शौचालय प्रयोग गरेको अवस्था छ भने जम्मा ४७५५ घरपरिवारले फ्लस भएको तर, सेफ्टी टंकी भएको शौचालय प्रयोग गर्छन् । जबकि ठूलो संख्याका ४५७१ घरपरिवार खाल्टे चर्पीको भरमा छन् र जम्मा ५३ परिवार सार्वजनिक शौचालय प्रयोग गर्छन् । आजको युगमा पनि ४४८ (४.९७ प्रतिशत) घरपरिवार शौचालयविहीन छन् । यो तथ्यलाई हेर्दा पालिकाले सरसफाइ क्षेत्रमा अझ बढी ध्यान दिनुपर्ने अवस्था छ ।

सचेतना कार्यक्रम तथा खानेपानी योजनाहरूको बिस्तार बाट खानेपानी तथा सरसफाईको क्षेत्रमा सुधार गर्न सकिने सम्भावना प्रचूर रहेको छ ।

२. समस्या तथा चुनौतीहरू :

सीमित स्रोत साधनका कारण बाट प्रत्येक घरमा धारा पुऱ्याउन जटिल छ र जनतामा स्वास्थ्य चेतनाको अभाव पनि यो क्षेत्रको विकासमा चुनौतिको रुपमा देखिएको छ ।

३. लक्ष्य : स्वच्छ खानेपानी र न्युनतम मापदण्डको सरसफाईमा सबैको पहुंच सुनिश्चित गर्ने

४. उद्देश्य : खानेपानी तथा सरसफाई एक अर्काका पुरकको रुपमा विकास गर्ने र यसका लागी,

- एक घर एक धाराको अभियान चलाउँने
- खानेपानी योजनाहरू बिस्तार गर्ने
- जिर्ण भएका योजनाहरूको स्तरोन्नती गर्ने
- एक घर एक सफा चर्पीको अवधारणलाई अगाडी बढाउने ।

५. रणनीति तथा कार्यनीति : खानेपानी तथा सरसफाईका क्षेत्रको सुधार गरी नागरिकको स्वास्थ्य सचेतना वृद्धि गर्ने ।

- शुद्ध खानेपानीलाई सबैको पहुँचमा पुऱ्याउने ।
- सरसफाइलाई जनताको बानीको रूपमा विकास गर्ने ।

६.खानेपानी तथा सरसफाई सहक्षेत्रका प्रमुख कार्यक्रमहरू

सहक्षेत्र ४.२.३ खानेपानी तथा सरसफाई									दि.वि.ल.न
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
क. पालिकास्तरीय									
चिमचिमे खानेपानी तथा सरसफाई योजना	संख्या	१	वडा नं २	१	निरन्तर	निरन्तर	सम्पन्न		६
बजेट	रु			१४०००००	१५०००००	१५६००००	७८०००००	पालिका, संघ र प्रदेश	
ठूलिचौर खा.पा. तथा सरसफाई योजना	संख्या	१	वडा नं ५ छनीचौर	१	निरन्तर	निरन्तर	सम्पन्न		६
बजेट	रु			९०००००	९०००००	९५००००	४७५००००	पालिका, संघ र प्रदेश	
सालभौरी खा.पा. तथा सरसफाई योजना	संख्या	१	वडा नं २ सालभौरी	१	निरन्तर	निरन्तर	सम्पन्न		६
बजेट	रु			११०००००	११५००००	१३०००००	६४०००००	पालिका, संघ र प्रदेश	
बडहरा खा.पा. तथा सरसफाई योजना	संख्या	१	वडा नं १ बडहरा	१	निरन्तर	निरन्तर	सम्पन्न		६
बजेट	रु			१००००००	९०००००	९०००००	४५०५०००	पालिका, संघ र	

सहक्षेत्र ४.२.३ खानेपानी तथा सरसफाई									दि.वि.ल.न
योजना र बजेट	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
								प्रदेश	
धोद्रे खा.पा. तथा सरसफाई योजना	संख्या	१	वडा नं १ धोद्रे	१	निरन्तर	निरन्तर	सम्पन्न		६
बजेट	रु			५००००	५००००	४००००	२१००००	पालिका, संघ र प्रदेश	
खबरी खा.पा. तथा सरसफाई योजना	संख्या	१	वडा न ८ खबरी नाका	१	निरन्तर	निरन्तर	सम्पन्न		६
बजेट	रु			१६०००००	१६०००००	१६०००००	८२०००००	पालिका, संघ र प्रदेश	
बौराहा खा.पा. तथा सरसफाई योजना	संख्या	१	वडा न १ बौराहा	१	निरन्तर	निरन्तर	सम्पन्न		६
बजेट	रु			१३०००००	१२८००००	१२८००००	६४०००००	पालिका, संघ र प्रदेश	
धैरेनी खा.पा. योजना बिस्तार र ओभरहेड टंकी निर्माण	संख्या	१	वडा न ३	१	निरन्तर	सम्पन्न	सम्पन्न		६
बजेट	रु			१०००००००	१०००००००	१०००००००	३००००००००	संघ र प्रदेश	
बडहरा खा.पा.यो. को ओभरहेड टंकी निर्माण	संख्या	१	वडा न १	०	०	१	सम्पन्न		६
बजेट	रु					८५०००००	२५००००००	संघ र	

सहक्षेत्र ४.२.३ खानेपानी तथा सरसफाई									दि.वि.ल.न
योजना र बजेट	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
								प्रदेश	
खबरी खुटी खा.पा.योजना	संख्या	१	वडा न ६	१	निरन्तर	निरन्तर	सम्पन्न		६
बजेट	रु			२००००००	२००००००	२००००००	१००००००००	प्रदेश	
खा.पा. योजनाहरू मर्मत सम्भार			बिभिन्न वडामा	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	सम्पन्न		६
बजेट	रु			१५००००००	२००००००	२१००००००	१००००००००	पालिका	
एडभान्स डाटा अध्यावधिक गर्ने	नियमित		पालिकास्तर	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित		६
बजेट	रु			५००००	५००००	५००००	२५००००	पालिका	
ख. वडास्तरीय							०		६
वनबारी खानेपानी योजनाका खहरेमा संरक्षणका लागी १२५ र १६० एमएमका ४ वटा जि.आइ. पाईप	मिटर	१००	वडा नं १	१००	०	०	१००		
बजेट	रु			२००००	०	०	२००००	पालिका	
खानेपानी योजनाका ४० एम. एम.को एच.डि.पि पाईप	मिटर	१०००	वडा नं १	०	०	०	१०००		६
बजेट	रु			०	०	०	९००००	पालिका	
बडहरा खानेपानी योजनाका लागी १ लाख लिटर क्षमताको ओभरहेड टंकी निर्माण	संख्या	१	वडा नं १	०	०	१	१		६
बजेट	रु			०	०	४००००००	४००००००	पालिका	

सहक्षेत्र ४.२.३ खानेपानी तथा सरसफाई									दि.वि.ल.न
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
बडहरा खानेपानी योजनाको एच.डि.पि.पाईप लाईन बिस्तार	मिटर	५०००	वडा नं १	१०००	१०००	१०००	५०००		६
बजेट	रु			१०००००	१०००००	१०००००	५०००००	पालिका	
कलाकाटे खानेपानी योजनाका लागी २५ हर्ष पावरको ५ ईन्चको मोटर	संख्या	१	वडा नं १	०	०	१	१		६
बजेट	रु			०	०	२०००००	२०००००	पालिका	
वडा १ का सबै खानेपानी योजनाहरूमा अतिरिक्त मोटर व्यवस्था	संख्या	१०	वडा नं १	२	२	२	१०		६
बजेट	रु			६००००	६००००	६००००	३०००००	पालिका	
बनघुश्रीमा नयाँ खानेपानी योजना	संख्या	१	वडा नं १	१	निरन्तर	सम्पन्न	१		६
बजेट	रु			५०००००	५०००००	५०००००	१५०००००	पालिका	
फोहरमैला व्यवस्थापन	नियमित	नियमित	वडा नं १	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित		६
बजेट	रु			१०००००	१०००००	१०००००	५०००००	पालिका	
३५ एम एम पाईप बाट खानेपानी बिस्तार	मिटर	१५००	वडा नं २	०	०	५००	१५००		६
बजेट	रु			०	०	४५०००	१३५०००	पालिका	
४ ईन्चको गेटभल्वको व्यवस्था	संख्या	८	वडा नं २	८	०	०	८		६
बजेट	रु			४००००	०	०	४००००	पालिका	
१५ एच.पि. को मोटर पम्प	संख्या	४	वडा नं २	०	१	१	४		६
बजेट	रु			०	१०००००	१०००००	४०००००	पालिका	

सहक्षेत्र ४.२.३ खानेपानी तथा सरसफाई									दि.वि.ल.न
योजना र बजेट	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
पचाहा खानेपानीका लागी कार्यालय भवन	कोठा संख्या	१	वडा नं २	०	०	०	१		६
बजेट	रु			०	०	०	१००००००	पालिका	
खानेपानीका लागी डिप बोरिङ	संख्या	३	वडा नं ३	१	०	१	३		६
बजेट	रु			१००००००	०	१००००००	३००००००	पालिका	
विद्यालयमा नि:शुल्क पीउने पानीको व्यवस्था	संख्या	१	वडा नं ३	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित		६
बजेट	रु			६००००	६००००	६००००	३०००००	पालिका	
सरसफाई कार्याक्रम अन्तर्गत कन्टेनर राख्ने	संख्या	१२५	वडा नं ३	२२	२३	२५	१२५		६
बजेट	रु			१७६०००	१८४०००	२०००००	१००००००	पालिका	
वडाभरीका सबै खानेपानीमा फिल्टर जडान	**संख्या**	४	वडा नं ३	१	१	१	४		६
बजेट	रु			२०००००	२०००००	२०००००	८०००००	पालिका	
खानेपानी बोरिङ बाट पानी तान्न मोटर व्यवस्था	संख्या	१	वडा नं ४	०	०	०	१		६
बजेट	रु			०	०	०	१०००००	पालिका	
खानेपानीको टंकी थप	संख्या	२	वडा नं ४	०	१	०	२		६
बजेट	रु			०	५०००००	०	१००००००	पालिका	
खानेपानी पाईपलाइन बिस्तार	मिटर	१०० ००	वडा नं ४	२०००	२०००	२०००	१००००		६
बजेट	रु			१६००००	१६००००	१६००००	८०००००	पालिका	

सहक्षेत्र ४.२.३ खानेपानी तथा सरसफाई									दि.वि.ल.न
योजना र बजेट	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
खानेपानीको टंकीमा फिल्टर जडान	संख्या	२	वडा नं ४	०	०	०	२		६
बजेट	**रु**			०	०	०	२०००००	पालिका	
खानेपानी बिस्तार	घरधुरी संख्या	६५	वडा नं ५	६५	०	०	६५		६
बजेट	**रु**			३२५०००	०	०	३२५०००	पालिका	
ककहवामा खानेपानी पाईपलाईन मर्मत	मिटर	५०००	वडा नं ५	०	०	२०००	५०००		६
बजेट	**रु**			०	०	२०००००	५०००००	पालिका	
विद्यालयहरूमा निःशुल्क पिउने पानीको व्यवस्था	विद्यालय संख्या	५	वडा नं ६	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित		६
बजेट	**रु**			६००००	६००००	६००००	३०००००	पालिका	
खानेपानीको उपलब्धता बढाउने १ OHT सहित	संख्या	२	वडा नं ६	१	१	०	२		६
बजेट	**रु**			५०००००	५०००००	०	१००००००	पालिका	
बुद्धटोलमा खानेपानीको पाईपलाइन बिस्तार गर्ने	मिटर	१२००	वडा नं ६	०	०	५००	१२००		६
बजेट	**रु**			०	०	५००००	१२००००	पालिका	
गढवा क्षेत्रको फोहोर व्यवस्थापन गर्न १७०० वर्ग मिटरको डम्पिङ साईड व्यवस्था	संख्या	१	वडा नं ६	०	०	०	१		६
बजेट	**रु**			०	०	०	१००००००	पालिका	

सहक्षेत्र ४.२.३ खानेपानी तथा सरसफाई									दि.वि.ल.न
योजना र बजेट	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
फोहर व्यवस्थाका लागी डष्टविन उपलब्ध गराउँने	संख्या	१००	वडा नं ६	२०	२०	२०	१००		६
बजेट	रु			१६००००	१६००००	१६००००	८०००००	पालिका	
गढवा बजार क्षेत्रमा सार्बजनिक शौचालय निर्माण	संख्या	२	वडा नं ६	१	०	१	२		६
बजेट	रु			१०००००	०	१०००००	२०००००	पालिका	
कोटही मन्दिर नजिक सार्बजनिक शौचालय निर्माण	संख्या	१	वडा नं ६	०	०	०	१		६
बजेट	रु			०	०	०	१०००००	पालिका	
चन्दनपुर अ.स्वा.के.मा खानेपानी व्यवस्था	संख्या	२	वडा नं ७	१	१	०	२		६
बजेट	रु			१००००	१००००	०	२००००	पालिका	
एकलाख लिटर क्षमताका खानेपानी टंकी फिल्टर जडान	संख्या	२	वडा नं ८	०	०	१	२		६
बजेट	रु			०	०	५००००००	१००००००००	पालिका	
खानेपानी संकलन ड्याम निर्माण ४० मिटर का दुईवटा	संख्या	२	वडा नं ८	१	१	०	२		६
बजेट	रु			१००००००	१००००००	०	२००००००	पालिका	
खानेपानी बिस्तार	मिटर	१०००	वडा नं ८	०	०	५००	१०००		६
बजेट	रु			०	०	५००००	१०००००	पालिका	

सहक्षेत्र ४.२.३ खानेपानी तथा सरसफाई									दि.वि.ल.न
योजना र बजेट	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
१५ हर्षपावर सम्मको खानेपानीको मोटर चलाउँने क्षमताको शोलार पावर जडान	संख्या	१	वडा नं ८	१	०	०	१		६
बजेट	**रु**			१५०००००	०	०	१५०००००	पालिका	
खानेपानी योजना	संख्या	१	वडा नं ८	०	०	१	१		६
बजेट	**रु**			०	०	३०००००	३०००००	पालिका	
खानेपानी योजना	संख्या	१	वडा नं ८	०	१	०	१		६
बजेट	**रु**			०	३०००००	०	३०००००	पालिका	
फोहरमैला व्यवस्थापनका लागी २० घनमिटरको खाडल निर्माण	संख्या	२	वडा नं ८	१	०	०	१		६
बजेट	**रु**			२०००००	०	०	२०००००	पालिका	
जम्म बजेट, खानेपानी तथा सरसफाई	**रु**			२७६२१०००	२५८७४०००	४३२८५०००	१५००५५०००		

४.२.४ युवा तथा खेलकुद

१. सम्भावना र अवसरहरू :

यस गाउँपालिकामा विद्यालयहरूमा मात्र खेल मैदान २४ वटा छन् भने ७ वटा खेलकुद क्लबहरू छन । साथै बार्षिक रुपमा १ वटा (राष्ट्रपती रनिङ्शिल्ड) खेलकुद प्रतियोगिताहरू हुने गरेको छ । यस गाउँपालिकामा युवा तथा खेलकुद क्षेत्रको विकासका लागी थप खेल मैदान तथा कभर्डहलहरू बनाई खेल प्रशिक्षण तथा खेलकुद सामाग्रीको उपलब्धताका माध्यमबाट विकास क्रमलाई अगाडी बढाउन सकिने अवस्था रहेको छ ।

२.समस्या तथा चुनौतीहरू :

अपर्याप्त बजेट, अनुभवी खेलकुद प्रशिक्षक ल्याउन गारो पर्ने र युवाहरूको पलायन यस क्षेत्रको विकासका चुनौतिहरू रहदै आएका छन ।

३. लक्ष्य : स्वस्थ्य र उर्जासिल युवाको विकास

४.उद्देश्य : युवा जनशक्तिको विकास गर्ने । यसका लागी

- खेलकुदको विकासलाई जोड दिन एक वडा एक भलिबल मैदान र एक वडा एक कभर्डहल निर्माण र उपयुक्त स्थानमा समग्र खेलकुद सुहाउदो खेल मैदान निर्माण गरिने ।
- खेलकुद शिक्षकको व्यवस्थापन र खेलकुद प्रतियोगिताहरूको आयोजना गरिने ।

५. रणनीति तथा कार्यनीतिहरू : खेलकुदको विकासको माध्यमबाट युवाहरूको शारिरिक तथा मानसिक विकासमा जोड दिईने छ।

६. युवा तथा खेलकुद सहक्षेत्रका प्रमुख कार्यक्रमहरू

सहक्षेत्र ४.२.४ युवा तथा खेलकुद									दि.वि.ल.नं
योजना र बजेट	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**कार्यान्वयन हुने स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
खेलमैदान निर्माण	संख्या	२	उपयुक्त स्थान	१	०	१	२		९
बजेट	**रु**			१०००००	०	१००००००	२००००००	पालिका	
बहुउद्देश्यिशय कभर्डहल निर्माण	संख्या	२	उपयुक्त स्थान	०	१	०	२		९
बजेट	**रु**			०	५००००००	०	१००००००००	पालिका	
बिभिन्न खेलमैदान निर्माण	संख्या	७	वडा नं १	१	१	१	७		९
बजेट	**रु**			५०००००	५०००००	५०००००	३५०००००	पालिका	
सबै विद्यालय हरूमा खेल मैदान निर्माण	संख्या	१०	वडा नं ३	२	२	२	१०		९
बजेट	**रु**			१००००००	१००००००	१००००००	५००००००	पालिका	
सबै विद्यालय हरूमा खेलकुद सामाग्री व्यवस्था	सेट	१०	वडा नं ३	२	२	२	१०		
बजेट	**रु**			२००००	२००००	२००००	१०००००	पालिका	
खेलकुद प्रशिक्षण	सहभागी संख्या	५०	वडा नं ३	१०	१०	१०	५०		४
बजेट	**रु**			५००००	५००००	५००००	२५००००	पालिका	
शौचालय तथा एक हल सहित खेलमैदान निर्माण	संख्या	२	वडा नं ४	०	०	१	२		९
बजेट	**रु**			०	०	६०००००	१२०००००	पालिका	

सहक्षेत्र ४.२.४ युवा तथा खेलकुद									दि.वि.ल.नं
योजना र बजेट	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**कार्यान्वयन हुने स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
खेल सामाग्री उपलब्धता	सेट	१	वडा नं ४	०	१	०	१		४
बजेट	रु			०	१००००	०	१००००	पालिका	
११ वटा टोलमा खेलमैदान निर्माण	संख्या	११	वडा नं ५	२	२	२	११		९
बजेट	रु			१००००००	१००००००	१००००००	५५०००००	पालिका	
११ वटा टोलमा खेलकुद सामाग्री उपलब्ध गराउँने	सेट	११	वडा नं ५	२	२	२	११		४
बजेट	रु			२००००	२००००	२००००	११००००	पालिका	
१४ बर्ष सम्मका वालवालिकाका लागी खेल मैदान निर्माण	संख्या	१	वडा नं ६	१	०	०	१		९
बजेट	रु			५०००००	०	०	५०००००	पालिका	
दुर्गा आ.वि.को खेल मैदान विकास	संख्या	१	वडा नं ६	०	१	०	१		९
बजेट	रु			०	१०००००	०	१०००००	पालिका	
जम्मा बजेट युवा तथा खेलकुद	रु			४०९००००	७७०००००	४१९००००	२८२७००००		

४.२.५. भाषा, कला तथा संस्कृती,

१. सम्भावना र अवसरहरू :

गढवा गाउँपालिकामा विविध जातजातीको बसोबास छ र यो पालिकामा बहु भाषीहरू रहेका छन् । थारु, ब्राम्हण, क्षेत्री, आदिवासी जनजाती, दलित, अल्पसंख्यक, सिमान्तकृत सबै प्रकारको सम्मिश्रण रहेको छ । सबैका आफ्ना आफ्ना रहन सहन्, चाडपर्व, संस्कार र रितीहरू छन् । यस गाउँपालिकामा मातृभाषाको रुपमा नेपाली, थारु, मगर तथा मैथिली आदि जस्ता भाषाहरू बोलिने गरिन्छ । त्यस्तै, गाउँपालिकाभित्र हिन्दु, बौद्ध, इस्लाम, इसाई तथा अन्य धर्म मान्ने मानिसहरूको बसोबास रहेको छ । यी जातजाती तथा भाषीहरूले मानि आएको संस्कृतिहरू पनि विविध छन ।

पालिका भित्र धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलको संख्या ६ रहेका छन् ,जस्मा सांस्कृतिक धरोहरका रुपमा कोईलाबासको रामजानकी मन्दिर जो जनकपुर पछिको दोस्रो मानिन्छ र धानखोलाको महादेव मन्दिर अर्को उल्लेख्य सम्पदा मानिन्छ । यी विविधताहरूको संरक्षण गर्दै यिनीहरूको प्रबर्धन गर्न सकिने संभावनाहरू यस पालिकामा प्रचूर मात्रामा रहेको छ ।

२. समस्या तथा चुनौतीहरू :

धेरैनै सामाजिक विविधता र सीमित स्रोत साधनका कारण यो ५ बर्षकै अवधिमा सबैलाई संबोधन गरिसक्न कठिन देखिन्छ ।

३. लक्ष्य : गढवा बासीको विविधता सहितको पहिचानलाई जीवन्तता दिने

४. उद्देश्य : जातीय तथा भाषिक विविधताको संरक्षण गर्ने । यसका लागी,

- पहिचान झल्कने सम्पदाहरूको संरक्षण र प्रबर्द्धन गर्ने
- समय अनुकुलका चाड तथा उत्सवहरूमा सहभागिता जनाउँने
- सबैले सबैको रितिरिवाजको सम्मान गर्ने परिपाटीको विकास गर्ने

५. रणनीति तथा कार्यनीति : सबै जातजाती र भाषा भाषिको पहिचनको विकास र प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

६. कला तथा संस्कृति सहक्षेत्रका प्रमुख कार्यक्रमहरू

सहक्षेत्र ४.२.५ कला तथा संस्कृती									दि.वि.ल.नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
बिभिन्न मठ मन्दिरहरू धानखोला, वनबारी देबी मन्दिर, बडहराको धार्मिक सँस्कृति सम्पदा र हरित पार्कहरू संरक्षण र स्तरोन्नती गर्ने	सम्पदा संख्या	४	वडा नं १	१	१	१	४		११
बजेट	रु			८00000	८00000	८00000	३२00000	पालिका	
युवा युवतीलाई मादल बजाउँने तालिम दिने	सहभागी संख्या	५०	वडा नं १	१०	१०	१०	५०		११
बजेट	रु			५0000	५0000	५0000	२५0000	पालिका	
थारु र यादब समुदायको संस्कृति र नाचको संरक्षण गर्ने	नियमित	नियमित	वडा नं १	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित		११
बजेट	रु			१00000	१00000	१00000	५00000	पालिका	
थारु नाच प्रबर्द्धन र नाचका लागी आवश्यक भेष भुसा तथा बाजा गाजा सहयोग	सेट	१५	वडा नं २	३	३	३	१५		११
बजेट	रु			९0000	९0000	९0000	४५0000	पालिका	
कला तथा संस्कृति प्रस्तुतिकरणका लागी तालिम	सहभागी संख्या	५०	वडा नं ३	१०	१०	१०	५०		११

सहक्षेत्र ४.२.५ कला तथा संस्कृती									दि.वि.ल.नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
बजेट	रु			५००००	५००००	५००००	२५००००	पालिका	
बिभिन्न जात जातीको कला तथा संस्कृति सम्बन्धि सामग्री व्यवस्था	संख्या	५०	वडा नं ३	१०	१०	१०	५०		११
बजेट	रु			५००००	५००००	५००००	२५००००	पालिका	
प्रतियोगितात्मक कला प्रदर्शनी को व्यवस्था	संख्या	५	वडा नं ३	१	१	१	५		११
बजेट	रु			४००००	४००००	४००००	२०००००	पालिका	
वडाका बिभिन्न समूदायको संस्कृति ज गेर्ना गर्न आवश्यक पहिरन तथा बाजागाजा उपलब्ध गराउँने	सेट	१५	वडा नं ४	३	३	३	१५		११
बजेट	रु			२४०००	२४०००	२४०००	१२००००	पालिका	
पसैनी मुश्लिम टोलको हैदर अलिको घर देखी पश्चिम मस्जिद सम्म पर्खाल निर्माण	मिटर	१५०	वडा नं ४	०	०	१५०	१५०		११
बजेट	रु			०	०	४५००००	४५००००	पालिका	
खडकपुरको भईयारथानको भवन निर्माण	संख्या	१	वडा नं ४	०	१	०	१		११

सहक्षेत्र ४.२.५ कला तथा संस्कृती									दि.वि.ल.नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
बजेट	रु			०	१०००००	०	१०००००	पालिका	
यादव तथा थारु समुदायको नाच संरक्षण	नियमित	नियमित	वडा नं ५	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित		११
बजेट	रु			५००००	५००००	५००००	२५००००	पालिका	
मगर थारु, अवधी र कुमाल सँग्रहालय स्थापना	संख्या	४	वडा नं ६	०	१	१	४		११
बजेट	रु			०	१०००००	१०००००	४०००००	पालिका	
कोटही र कन्दरा मन्दिर क्षेत्रमा पूर्वाधार विकास	संख्या	२	वडा नं ६	१	०	०	२		११
बजेट	रु			३००००	०	०	६००००	पालिका	
वडाम लोप हुन लागेको थारु संस्कृतिको लठ्ठी र झुम्रा नाचको संरक्षण र प्रवर्द्धन	नियमित	नियमित	वडा नं ७	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित		११
बजेट	रु			५००००	५००००	५००००	२५००००	पालिका	
जम्मा बजेट कला तथा संस्कृती	रु			**१३३४०००**	**२३०४००१**	**२३०४०००**	**९७८०००१**		

४.२.६ महिला वालवालिका तथा लक्षित समूह विकास सहक्षेत्रका कार्यक्रम

१. सम्भावना र अवसरहरू :

गढवा गाउँपालिका कतिपय महिलाहरू अझै पनि घरबाहिर निस्केर सामाजिक कार्यमा सहभागी कमै हुन्छन् । पालिकालाई बालमैत्री बनाउने कोसिस छ । पालिकामा केही वडामा बाल क्लब तथा किशोरी सञ्जाल गठन भएको अवस्था छ, भने अपांगता भएका व्यक्तिहरूको छुट्टै सञ्जाल निर्माण भएको छ । गाउँपालिकाबाट निरन्तर लक्षित वर्गको क्षेत्रमा बजेट विनियोजन हुने गरेको र न्यायिक समिति गठन भएको साथै सामाजिक परिचालकद्वारा महिला समूहको सक्रियताका लागि निरन्तर कार्य भइरहेको अवस्था छ । रोजगार, पेशा तथा व्यवसायमा महिलाको उपस्थिती केवल नगन्य प्रतिशत रहेको, व्यवसायिक सीपमूलक तालिम पाउने महिलाको संख्या पनि न्युन रहेको, वालवालिका बिरुद्धका हिँसाका घटना गत बर्ष शुन्य रहेको, वडास्तरीय क्लब ....वटा गठन भएको, अपाङ्गता भै परिचयपत्र पाउने संख्या .... रहेको र उल्लेख्य मात्रामा बिपन्न, दलित तथा असहाय वर्ग रहको अवस्था छ । माथिका तथ्यहरूको सुधारका लागी लक्षित बर्ग केन्द्रित कार्यक्रमहरूबाट सुधार ल्याउन सकिने छ ।

२. समस्या तथा चुनौतिहरू :

लक्षित समूहको खास तथ्याङक नभएको । यिनीहरूको सामाजिक प्रतिष्ठा उच्च पार्न सचेतना, शिक्षा तथा रोजगारीमा वृद्धिका साथै सम्मानीत जीवनको व्यवस्था गर्न विकासका विविध आयामहरूको आवश्यकता पर्दछ र जसका लागि पालिका लाई उपलब्ध बजेटले धान्न गारो पर्ने देखिन्छ ।

३. लक्ष्य : लक्षित वर्गका सम्मानित जीवनको सुनिश्चितता

४. उद्देश्य : समाजका सबै वर्ग र तहका मानिसहरू बराबर सम्मानित हुन भन्ने नजिर कायम गरिनेछ । यसका लागी,

- अवसरबाट बन्चितलाई पहिलो अवसर
- सामाजिक समावेशिकरणमा कसै सँग सम्झौता नहुने
- महिला, वालवालिका तथा अन्य लक्षित समूहका लागी अवस्था अनुसारको व्यवस्था गरिने

५. रणनीति तथा कार्यनीति : सबैको विकास सँग सँगै गरिनेछ । यसका लागी,

- विद्यालय छाडेको विपन्न वर्गका किशोरीहरूको सीप विकास गरिने ।
- असहाय र ज्येष्ठ नागरिकको जीवनयापनलाई सहज बनाइने ।
- सामाजिक, लैंगिक तथा जातिय विभेद अन्त्य गर्न सो अनुकूलका योजना गतिविधिहरू अगाडि बढाइने ।
- आर्थिक र सामाजिक सुसम्पन्नताको विकासलाई सँगसँगै लगिने ।
- लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण व्यवहारमै ल्याउन नीतिगत तह तथा योजनाका प्रत्येक चरणमा लैंगिक तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई व्यवहार मै उतारिने ।
- विकासको केन्द्रविन्दुमा बहिष्कृत तथा सीमान्तकृत हुने

६. महिला वालवालिका लक्षित समूह विकास सहक्षेत्रका प्रमुख कार्यक्रमहरू

सहक्षेत्र ४.२.६ लक्षित समूह विकास									दि.वि.ल.न
योजना र बजेट	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
लैंगिक समानता तथा अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशिकरण प्रवर्द्धन, मल प्रवाहिकरण र **GEDSI**र GRB अडिट	संख्या	२०	पालिका तथा वडाहरूमा	४	४	४	२०	पालिका	५
बजेट	रु			३०००००	३०००००	३०००००	१५०००००		
लक्षित समूहका महिला सशक्तिकरण तथा सीपमूलक एवं आयआर्जन तालिम	तालिम संख्या	१६	पालिका तथा वडाहरूमा	३	३	३	१६	पालिका र संघ	५
बजेट	रु			६०००००	६०००००	६०००००	३२०००००		
वालमैत्री स्थानीय शासन	सूचक संख्या	५१	सबै वडा	१०	१०	१०	५१	संघ, प्रदेश र पालिका	५
बजेट	रु			२००००००	२००००००	२००००००	१०२०००००		
जेष्ठ नागरिकका लागी मानसिक स्वास्थ्य तथा दिवा सेवा वा मिलन केन्द्र स्थापना	संख्या	२	वडा नं २ र ६	१	०	०	२	संघ	५
बजेट	रु			१५०००००	०	०	३००००००		
अपाङ्गता भएका र जेष्ठ नागरिकलाई सहायता सामाग्री बितरण	संख्या	माग तथा आवश्यकताका आधारमा	सबै वडा	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	पालिका	५
बजेट	रु			२०००००	२०००००	२०००००	१००००००		

सहक्षेत्र ४.२.६ लक्षित समूह विकास									दि.वि.ल.न
योजना र बजेट	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
किशोरीहरूलाई आत्मरक्षा तालिम	विद्यालय संख्या	१४	सबै मा.वि. र आ.वि.मा	२	२	३	१४	पालिका	५
बजेट	रु			२८००००	२८००००	४२००००	१९६००००		
जाति बिशेषका परम्परागत सीप तथा पेशा संरक्षण कार्यक्रम	नियमित	नियमित	सबैवडा	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	पालिका	५
बजेट	रु			१०००००	१०००००	१०००००	५०००००		
जेष्ठ नागरिकको सम्मानपूर्वक जीवन सुनिश्चित कार्यक्रम	नियमित	नियमित	सबै वडा	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	पालिका	५
बजेट	रु			५००००	६००००	६२०००	३०००००		
लैंगिक बिभेद न्युनिकरण कार्यक्रम	नियमित	नियमित	सबै वडा	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	पालिका	५
बजेट	रु			५००००	६००००	६२०००	३०००००		
सुरक्षित, समावेशी र सहभागितामूलक कार्यक्रम	नियमित	नियमित	सबै वडा	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	पालिका	५
बजेट	रु			४००००	४००००	४००००	२०००००		
गरीब तथा बिपन्न वर्गका लागी सीप मुलक तालिम प्रदान गर्ने	सहभागी संख्या	१००	वडा नं १	२०	२०	२०	१००		५
बजेट	रु			१०००००	१०००००	१०००००	५०००००		

सहक्षेत्र ४.२.६ लक्षित समूह विकास									दि.वि.ल.न
योजना र बजेट	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
पिछडिएको समुदाय खास गरी माझी तथा बोटे समुदायको पेशा संरक्षण र स्तरोन्नती गरी सम्मानित बनाउने साथै उत्पादनको बजारिकरणमा सहयोग गर्ने	नियमित	नियमित	वडा नं १	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित		५
बजेट	रु			२०००००	२०००००	२०००००	१००००००		
गरीब तथा बिपन्न वर्गका युवा युवतीलाई रोजगारमूलक तालिम दिने	सहभागी संख्या	२००	वडा नं ३	४०	४०	४०	२००		५
बजेट	रु			२०००००	२०००००	२०००००	१००००००		
जातिगत पेशालाई प्राथमिकता र उत्पादनको बजारिकरण सहयोग	नियमित	नियमित	वडा नं ३	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित		५
बजेट	रु			५००००	५००००	५००००	२५००००		
जेष्ठ नागरिक तथा अपाङग तथा अशक्तका लागी शारिरिक व्यायाम शालाको व्यवस्था	संख्या	१	वडा नं ४	१	०	०	१		५
बजेट	रु			५०००००	०	०	५०००००		
जेष्ठ नागरिक सेवा केन्द्र निर्माण	संख्या	१	वडा नं ६	०	०	१	१		५
बजेट	रु			०	०	१००००००	१००००००		
महिला सामुदायिक भवन निर्माण	संख्या	१	वडा नं ६	०	१	०	१		५
बजेट	रु			०	१००००००	०	१००००००		
लक्षित समूहका युवा युवतीलाई उनिहरूको हक, अधिकार र आत्म सम्मान बारे अभिमुखिकरण	सहभागी संख्या	८०	वडा नं ७	१६	१६	१६	८०		५

सहक्षेत्र ४.२.६ लक्षित समूह विकास									दि.वि.ल.न
योजना र बजेट	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
बजेट	रु			८००००	८००००	८००००	४०००००		
लक्षित समूहका युवतीहरूलाई आत्मसुरक्षा बारे तालिम	सहभागी संख्या	८०	वडा नं ७	१६	१६	१६	८०		५
बजेट	रु			८००००	८००००	८००००	४०००००		
आमा समूहका लागी सीपमुलक तालिम	सहभागी संख्या	१००	वडा नं ८	२०	२०	२०	१००		५
बजेट	रु			१६००००	१६००००	१६००००	८०००००		
जम्मा बजेट लक्षित समूह विकास	रु			६४९००००	५५१००००	५६५४०००	२९०१००००		

		खर्च सारांस : सामाजिक विकास			
बर्ष		पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष
शिक्षा		३२२४२०००	३५६८८०००	३९४१८०००	१९७८२६०००
स्वास्थ्य		५०४५९०००	४७४६००००	४११२५०००	२१३१९४०००
खानेपानी तथा सरसफाई		२७६२१०००	२५८७४०००	४३२८५०००	१५००५५०००
युवा तथा खेलकुद		४०९००००	७७००००००	४१९००००	२८२७०००००
कला तथा संस्कृती		१३३४०००	२३०४००१	२३०४०००	९७८०००१
लक्षित समूह विकास		६४९००००	५५१००००	५६५४०००	२९०१००००
जम्मा रु		१२२२३६०००	१२४५३६००१	१३५९७६०००	६२८१३५००१

४.३.१ शहरी विकास तथा पूर्वाधार

४.३.१ सडक, ढल तथा पुल पुलेसा निर्माण

१.सम्भावना र अवसरहरू :

आजका दिनमा गढवा गाउँपालिका सबै बस्तिमा भरपर्दो र सुरक्षित यातायात सेवामा पहुँच पुगेको अवस्था छ र धेरैको कालोपत्रे सडकमा पहुँच छ । तथापी सबै वस्तिस्तरमा कालोपत्रे सडक बनिसकेको अवस्था छैन । कतिपय बाटाहरूको स्तरोन्नती तथा ग्राभेल गर्नु पर्ने अवस्था पनि छ । पालिकाभरीको बर्तमानमा सडक संजाल हालको अवस्थामा ३३१ किलोमिटर रहेको छ जसमा कालोपत्रे सडक ३२ कि.मि. ग्राभेल १०५ कि.मि, धुलो तथा कच्चि सडक १०६ कि.मि, पक्की तथा ट्रस पुलको संख्या १२ , झोलुङ्गे पुलको संख्या २ र कलभर्टको संख्या ७५ रहेको अवस्था छ। यस्ता सडकहरूको कालोपत्रे तथा स्तरोन्नती गर्न र ढल, पुल पुलेसाका लागी संघ तथा प्रदेश सरकारमा समेत योजना पेश गर्ने गरी योजना तयार भएका हुँदा माग बमोजिमको बजेट उपलब्ध भएमा यो क्षेत्रको विकास सम्भव छ ।

२. समस्या तथा चुनौतीहरू :

बर्तमानको महंगीका कारण प्रस्तुत योजनाहरू ठूलो लागतका भएका हुँदा यसमा निम्न चुनौतीहरू देखिन्छन,

- ठुलो लागत जुटाउन कठिन
- धेरै प्रकारका योजनहरूलाई प्राथमिकिकरण गरी अघि पछि गर्न तानातानको अवस्था रहने

३. लक्ष्य : दीगो, सुरक्षित र भरपर्दो यातायात व्यवस्था

४. उद्देश्य : सबैको लागी, सधैको लागी यातायात सहज बनाउन दिगो र भरपर्दो यातायात प्रणालीको स्थापना गर्ने । यसका लागी,

- सडकहरूको कालोपत्रे र स्तरोन्नती गर्ने
- आवश्यक स्थानहरूमा ढल निकासको व्यवस्था गर्ने र
- १२ महिना यातायात चालु राख्ने रणनैतिक स्थानहरूमा आवश्यक पुल पुलेसाहरू निर्माण गर्ने

५. रणनीति तथा कार्यनीति : आर्थिक विकास र सामाजिक रूपान्तरणलाई सघाउ पुग्ने गरी गुणस्तरीय भौतिक पूर्वाधारको विकास गर्दै जाने । यसका लागी,

- मानवीयताको आधारमा सबै बस्तीमा १२ महिना भरपर्दो र सुरक्षित यात्रा सुनिश्चित गर्न मोटरबाटोको व्यवस्था हुने गरी सडकहरूको निर्माण, कालोपत्रे तथा स्तरोन्नति र ढल तथा पुल-पुलेसाहरूको निर्माण गरिनेछ ।
- उत्पादन क्षेत्रलाई जोड्ने गरी सडकलाई आर्थिक पूर्वाधारको रूपमा विकास गरिनेछ ।
- सडक निर्माण गर्दा वातावरणीय संवेदनशीलतालाई ध्यान दिई वातावरणमैत्री बनाइनेछ ।
- यस्ता पूर्वाधार निर्माण गर्दा बोटविरुवामा हुने क्षति को परिपूर्तिको लागि सडकको दायाँबायाँ तथा तलमाथि वृक्षारोपण (बायोइन्जिनियरिङ) गरिनेछ ।

६. यातायात व्यवस्था सहक्षेत्रका प्रमुख कार्यक्रमहरू

सहक्षेत्र ४.३.१ सडक, नाली तथा पुल									दि.वि.ल.नं
योजना र बजेट	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**सहभागिता**	
खैरेनी -सुपोला सडक पिच	कि.मि.	३	गढवा ३	०	१	१	३		९
बजेट	रु			०	११६०००००	११६०००००	३५००००००	संघ	
बुद्धज्योती - खबरी खुट्टी रोड पिच	कि.मि.	११	वडा नं ६	२	२	२	११		९
बजेट	रु			१३४०००००	१३४०००००	१३४०००००	७३७०००००	प्रदेश	
कोईलाबास -मुसिनाका-सालभौरी सडक पिच	कि.मि.	२१	वडा नं ८ र २	३	४	४	२१		९
बजेट	रु			२१४५००००	२८६०००००	२८६०००००	१५०१५००००	संघ - गौरबको योजना	
कोईलाबास - खबरी नाका सडक पिच	कि.मि.	७	वडा नं ८	१	१	१	७		९
बजेट	रु			७९०००००	७९०००००	७९०००००	५५३०००००	संघ	
महदेवा-चिमचिमे -सालभौरी नाका पिच	कि.मि.	१७	वडा नं २	३	३	३	१७		९
बजेट	रु			२१००००००	२१३०००००	२१३०००००	१२०४०००००	संघ - गौरबको योजना	
जुरौनी -चिसापानी-खासिङ-धानखोला रिङरोड पिच	कि.मि.	९	वडा नं १	१	१	१	९		९
बजेट	रु			५६०००००	५६०००००	५६०००००	५०४०००००	पालिका	
बेधिपुर-धरमपुर -खड्गापुर रिङरोड पिच	कि.मि.	५	वडा नं ४ र ५	०	०	२	५		९
बजेट	रु			०	०	१२००००००	३००००००००	पालिका	
भोजपुर-झो.पु.जोड्ने सडक पिच	कि.मि.	३	वडा नं ७	०	१	१	३		९

सहक्षेत्र ४.३.१ सडक, नाली तथा पुल									दि.वि.ल.नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	सहभागिता	
बजेट	रु			०	१०००००००	१०००००००	३०००००००	पालिका	
मानपुर -मकनहवा-झारबैरा सडक पिच	कि.मि.	२	वडा नं ७	१	१	०	२		९
बजेट	रु			१०००००००	१०००००००	०	२०००००००	पालिका	
परिचोक-हासिपुर -मदपुर रिङरोड पिच	कि.मि.	४	वडा नं ६	०	१	१	४		९
बजेट	रु			०	१०००००००	१०००००००	४०००००००	प्रदेश	
खजरौटा-बाँकी-भत्रली रिङरोड पिच	कि.मि.	७	वडा नं ४,५ र ६	१	१	१	७		९
बजेट	रु			१४३०००००	१४३०००००	१४३०००००	१००१०००००	संघ र प्रदेश	
धैरेनी - धुस्रा रिङरोड पिच	कि.मि.	४	वडा नं २ र ३	०	१	१	४		९
बजेट	रु			०	१२५०००००	१२५०००००	५०००००००	संघ र प्रदेश	
प्रनाह पुल देखी प्रनाह गाउँ सम्म सडक पिच	कि.मि.	३	वडा न ५	१	१	१	३		९
बजेट	रु			६७०००००	६७०००००	६७०००००	२०१०००००	पालिका र प्रदेश	
बोधिपुर-सोम्री-मोतिपुर -कान्छीगाउँ सडक पिच	कि.मि.	३	वडा न ५ र ७	०	०	१	३		९
बजेट	रु			०	०	१०००००००	३०००००००	प्रदेश	
देउखुरी-आँटी..-धर्मपुर रोड पिच गर्ने	कि.मि.	५	वड नं ६	१	१	१	५		९
बजेट	रु			१०००००००	१०००००००	१०००००००	५०००००००	प्रदेश र पालिका	

सहक्षेत्र ४.३.१ सडक, नाली तथा पुल									दि.वि.ल.नं
योजना र बजेट	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**सहभागिता**	
जेठानगाउँ- वडहरा -वनघुश्री-दामोदर रोड पीच गर्ने	कि.मि.	३	वडा नं १	०	०	०	३		९
बजेट	**रु**			०	०	०	३००००००००	प्रदेश र पालिका	
ख.वडास्तरीय							०		
बिभिन्न २२ वटा सडक नाला सहित पिच तथा पक्की बनाउँने ***(बिस्तृत अनुसूची २ मा)***	कि.मि.	३७	वडा नं १	६	६	७	३७		९
बजेट	**रु**			४२००००००	४२००००००	४९००००००	२५९००००००	पालिका	
कालाकाँटे बजारमा ढल निकासको व्यवस्था	मि.	५००	वडा नं १	०	०	२००	५००		९
बजेट	**रु**			०	०	६०००००	१५०००००		
भारतीय नाका सम्म पुग्ने अधुरो बाटो नाला सहित पिच गर्ने	कि.मि.	१४	वडा नं २	२	२	२	१४		९
बजेट	**रु**			१४००००००	१४००००००	१४००००००	९८००००००		
बिभिन्न १० वडा सडक नाला र कालोपत्रे गर्ने (**बिस्तृत अनुसूची २ मा**)	कि.मि.	११.२५	वडा नं ३	२	२	२	११.२५		९
बजेट	**रु**			१४००००००	१४००००००	१४००००००	७८७५००००		
बिभिन्न १० वडा सडक नाला र कालोपत्रे गर्ने (**बिस्तृत अनुसूची २ मा**)	कि.मि.	१२.१००	वडा नं ४	२	२	२	१२.१		९
बजेट	**रु**			१४००००००	१४००००००	१४००००००			

सहक्षेत्र ४.३.१ सडक, नाली तथा पुल									दि.वि.ल.नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	सहभागिता	
							८४७०००००		
बिभिन्न ६ वटा सडक नाला सहित ग्राभेल गर्ने (बिस्तृत अनुसूची २ मा)	कि.मि.	६.५००	वडा नं ४	०	०	२	६.५		९
बजेट	रु			०	०	७००००००	२२७५००००		
कालिका मन्दिर देखी हडैया सम्म नायाँ सडक निर्माण	कि.मि.	०.८००	वडा नं ४	०.८	०	०	०.८		९
बजेट	रु			६४००००	०	०	६४००००		
बिभिन्न ५ वटा बाटा नाला सहित ग्राभेल गर्ने (**बिस्तृत अनुसूची २ मा**)	कि.मि.	६.३००	वडा नं ५	१	१	१	६.३		९
बजेट	रु			३५०००००	३५०००००	३५०००००	२२०५००००		
सडक निर्माण (नयाँ)	कि.मि.	८	वडा नं ५	०	०	४	८		९
बजेट	रु			०	०	३२०००००	६४०००००		
ककहवामो कच्चि बाटो मर्मत	कि.मि.	०.५००	वडा नं ५	०.५	०	०	०.५		९
बजेट	रु			२५००००	०	०	२५००००		
पिकनिक स्पोट जाने बाटो नया निर्माण	कि.मि.	०.४००	वडा नं ५	०	०.४	०	०.४		९
बजेट	रु			०	३२००००	०	३२००००		
पक्की नाला निर्माण (**बिस्तृत अनुसूची २ मा**)	मिटर	१.३५०	वडा नं ५	१.३५	०	०	१.३५		९
बजेट	रु			४०५०	०	०	४०५०		

सहक्षेत्र ४.३.१ सडक, नाली तथा पुल									दि.वि.ल.नं
योजना र बजेट	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**सहभागिता**	
बिभिन्न १९ वटा सडक पिच गर्ने (**बिस्तृत अनुसूची २ मा**)	कि.मि.	८१.३००	वडा नं ६	१५	१५	१६	८१.३		९
बजेट	**रु**			१०५०००००००	१०५०००००००	११२०००००००	५६९१०००००		
विभिन्न ३ वटा सडक ग्राभेल गर्ने (**बिस्तृत अनुसूची २ मा**)	कि.मि.	३.५००	वडा नं ६	०	०	२	३.५		९
बजेट	**रु**			०	०	७००००००	१२२५००००		
बिभिन्न ६ वटा सडकमा नाला निर्माण (**बिस्तृत अनुसूची २ मा**)	कि.मि.	१२.३००	वडा नं ६	२	२	२	१२.३		९
बजेट	**रु**			६००००	६००००	६००००	३६९०००		
गढवा बजारमा ट्राफिक स्तम्भ निर्माण	**संख्या**	१	वडा नं ६	०	०	१	१		९
बजेट	**रु**			०	०	१५०००	१५०००		
बुद्धज्योती सडक निर्माण	कि.मि.	२.००	वडा नं ६	०	०	०	२		९
बजेट	**रु**			०	०	०	१६०००००		
बिभिन्न ३ वडा सडक पिच गर्ने (**बिस्तृत अनुसूची २ मा**)	कि.मि.	२.१५०	वडा नं ७	१	१	०.१५	२.१५		९
बजेट	**रु**			७००००००	७००००००	१०५००००	१५०५००००		
बिभिन्न २ वटा सडक नाला सहित स्तरोन्नती (**बिस्तृत अनुसूची २ मा**)	कि.मि.	१.४००	वडा नं ७	०	०	०	१.४		९
बजेट	**रु**			०	०	०	३५०००००		
बिभिन्न ३ वटा सडक नाला सहित स्तरोन्नती (**बिस्तृत अनुसूची २ मा**)	कि.मि.	८	वडा नं ७	२	२	२	८		९

सहक्षेत्र ४.३.१ सडक, नाली तथा पुल									दि.वि.ल.नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	सहभागिता	
बजेट	रु			५००००००	५००००००	५००००००	२००००००००		
कोईलाबास - खबरी नाका सडक स्तरोन्नती	कि.मि.	६	वडा नं ८	१	१	१	६		९
बजेट	रु			२५०००००	२५०००००	२५०००००	१५००००००		
कोईलाबास - मुसि नाका सडक स्तरोन्नती	कि.मि.	६	वडा नं ८	०	०	२	६		९
बजेट	रु			०	०	५००००००	१५००००००		
जम्मा बजेट सडक तथा ढल	रु			**३१८३०४०५०**	**३६९२८००००**	**४११८२५०००**	**२१११३९८०५०**		

<u>**पुल पुलेसा**</u>

सहक्षेत्र ४.३.१ पुल पुलेसा									दि.वि.ल. नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
बिभिन्न ७ पुल तथा कलभर्ट निर्माण (**बिस्तृत अनुसूची २ मा**)	**संख्या**	७	वडा नं १	१	१	१	७		९
बजेट	रु			५००००००	५००००००	५००००००	३५००००००	पालिका	
वडाका बिभिन्न स्थानमा साना साना कलभर्ट निर्माण	**संख्या**	१०	वडा नं २	२	२	२	१०		९
बजेट	रु			१४०००००	१४०००००	१४०००००	७००००००	पालिका	
बिभिन्न ७ पुल तथा कलभर्ट निर्माण (**बिस्तृत अनुसूची २ मा**)	**मिटर**	२९५	वडा नं ३	४०	५०	६०	२९५		९
बजेट	रु			१२००००००	१५००००००	१८००००००	८८५०००००	पालिका	

सहक्षेत्र ४.३.१ पुल पुलेसा									दि.वि.ल. नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
खडकपुर ढेरुनिया जोड्ने राप्ती नदिमा पक्की पुल निर्माण	मिटर	८००	वडा नं ४	चालु	चालु	चालु	सम्पन्न		९
बजेट	रु			२०००००००	२५००००००	३००००००००	४५५००००००	संघ	
वडा कार्यालयको पश्चिमतर्फ कलभर्ट निर्माण गर्ने	संख्या	१	वडा नं ४	०	०	१	१		९
बजेट	रु			०	०	८०००००	८०००००	पालिका	
सिमल्तार खोलामा	मिटर	४०	वडा नं ५	०	चालु	चालु	सम्पन्न		९
बजेट	रु			०	५००००००	५००००००	२१००००००	पालिका	
दंगाली खोलामा २ वटा पुल	मिटर	७०	वडा नं ५	चालु	चालु	चालु	सम्पन्न		९
बजेट	रु			७००००००	७००००००	७५०००००	३७५०००००	पालिका	
बाँकी बाट वन क्षेत्र भवानीपुर र बोधिपुर जान बाटोको सिकहवा खोलामा पुल निर्माण	मिटर	६०	वडा नं ५	चालु	चालु	चालु	सम्पन्न		९
बजेट	रु			७००००००	७००००००	७२०००००	३६२०००००	पालिका	
बुद्धटोलमा ह्युमपाईप जडान	संख्या	६	वडा नं ६	०	०	०	६		९
बजेट	रु			०	०	०	६०००००	पालिका	
पुल निर्माण	संख्या	२	वडा नं ६	१	०	१	२		९
बजेट	रु			१००००००	०	१००००००	२००००००	पालिका	
कलभर्ट निर्माण	संख्या	४	वडा नं ६	१	१	१	४		९

सहक्षेत्र ४.३.१ पुल पुलेसा									दि.वि.ल. नं
योजना र बजेट	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
बजेट	**रु**			१००००००	१००००००	१००००००	४००००००	पालिका	
पक्कि पुल निर्माण	संख्या	३	वडा नं ६	०	०	१	३		९
बजेट	**रु**			०	०	१००००००	३००००००	पालिका	
सिकहवा खोलामा पक्की पुल निर्माण	मिटर	५०	वडा नं ७	चालु	चालु	चालु	सम्पन्न		९
बजेट	**रु**			४००००००	४००००००	४००००००	२१००००००	पालिका	
खबरी नाका र मुसी नाकामा पक्कि पुल निर्माण	**संख्या**	२	वडा नं ८	०	१	०	२		९
बजेट	**रु**			०	१५०००००	०	३००००००	पालिका	
जम्मा बजेट पुल-पुलेसा	**रु**			५८४०००००	७१९०००००	८१९०००००	७१४६०००००		

४.३.२ विद्युत तथा संचार

१. सम्भावना र अवसरहरू :

यस गढवा गाउँपालिकामा विद्युतीकरणको अवस्था राम्रो छ । २०७८ को राष्ट्रिय जनगणनाको तथ्यांक हेर्दा ९९६४ घरपरिवारहरू मध्य ९६९० परिवारले उज्यालोको लागि बिजुली बत्तीको प्रयोग गर्दछन् । त्यसै गरी संचारमा पनि ९९६४ घरपरिवारका ४५८९८ जनसंख्या मध्य १५८६६ जनसंख्यामा मोबाइलको पहुँच छ । त्यस्तै, १८८३ घरपरिवारमा मात्र ईन्टरनेट सेवाको पहुँच छ। यो पालिकाभरी केवल नेटवर्क र मोबाईल टावर प्रसस्तै रहेका छन । खाना पकाउन उर्जाको उपयोग हेर्दा २०७८ को राष्ट्रिय जनगणनाको आँकडा अनुसार जम्मा ९९६४ घरपरिवार मध्य ३१७३ परिवार मात्र खाना पकाउन ग्याँसको प्रयोग गर्दछन भने अझै पनि पहिलो नम्बरमा ६६८५ परिवार अर्थात ६७.०९ प्रतिशत खाना पकाउन दाउरा प्रयोग गर्छन् ।

तसर्थ अझै पनि व्यापक विद्युतिकरण गरी जनतालाई विद्युत उर्जामा सहज पहुँच पुऱ्याउन यस क्षेत्रको विद्युत राष्ट्रिय प्रसारण लाईनमा आवद्व भएको हुँदा विद्युत आपूर्ति पर्याप्त नभएका स्थानहरूमा बिस्तार गर्न सकिने सम्भावना रहेको छ ।

२. समस्या तथा चुनौतीहरू :

आजको युग प्रविधिको युग हो र प्रविधि सबै विद्युतिय माध्यमबाट संचालन हुने हुँदा अझै पनि २७४ घरपरिवारहरूमा विद्युत उर्जामा पहुँच नभएको पाइएको तथा ईन्टरनेटमा सीमित पहुच भएको पाइएको हुँदा विद्युत र ईन्टरनेट सेवा बिस्तार अपरिहार्य रहेको छ । तसर्थ सीमित स्रोतका कारण आम जनताहरूलाई विद्युतको सुरक्षित उपयोग बारे सचेत गराउन अझै प्रयास गर्नुपर्ने अवस्था छ ।

३. लक्ष्य : विद्युत र संचार सुबिधा बिहिन कोहि नभएको अवस्थाको सिर्जना गर्ने

४. उद्देश्य : विद्युत तथा संचारमा सबैको पहुन सुनिश्चित गर्ने। यसका लागी

- विद्युत बिस्तार गर्ने
- विद्युतका फेजहरू थप गर्ने र
- ईन्टरनेट सेवा बिस्तार गर्ने

५. रणनीति तथा कार्यनीति : विद्युतिय प्रविधि र उपयोगलाई विस्तार गरिने छ ।

६. विद्युत तथा संचारका प्रमुख कार्यक्रम

सहक्षेत्र ४.३.२ विद्युत तथा संचार										दि.वि.ल.नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता		
बिभिन्न स्थानमा विद्युत बिस्तार **(बिस्तृत अनुसूची २ मा)**	पोल संख्या	३०४	वडा नं १	६०	६०	६०	३०४			७
बजेट	रु			४८००००	४८००००	४८००००	२४३२०००	पालिका		
२/५० एच.पी. को ट्रान्सफरमर	संख्या	२	वडा नं २	०	१	०	२			७
बजेट	रु			०	१५०००००	०	३००००००	पालिका		
विद्युत बिस्तार	पोल संख्या	१०	वडा नं २	१०	०	०	१०			७
बजेट	रु			८००००	०	०	८००००	पालिका		
सुपौला भैसिकुटीमा विद्युत बिस्तार	पोल संख्या	६०	वडा नं ३	०	०	३०	६०			७
बजेट	रु			०	०	२४००००	४८००००	पालिका		
सुपौला भैसिकुटीमा मोबाईल टावर निर्माण	संख्या	१	वडा नं ३	०	१	०	१			७
बजेट	रु			०	२२०००००	०	२२०००००	पालिका		
बिष्णु अधिकारीको पसल देखी खढकपुर मस्जिद सम्म विद्युतका पोल र तार लाई व्यवस्थित गर्ने	पोल संख्या	१०	वडा नं ४	०	०	१०	१०			७
बजेट	रु			०	०	८००००	८००००	पालिका		
खैरा देखी कालिका मन्दिर सम्म विद्युत बिस्तार	पोल संख्या	१०	वडा नं ४	१०	०	०	१०			७
बजेट	रु			८००००	०	०	८००००	पालिका		

सहक्षेत्र ४.३.२ विद्युत तथा संचार									दि.वि.ल.नं
योजना र बजेट	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**कार्यान्वयन हुने स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
खडकपुरको दंगाली कुलोको मुहान देखी पर्सा सम्म विद्युत विस्तार	पोल संख्या	३	वडा नं ४	०	०	०	३		७
बजेट	रु			०	०	०	२४०००	पालिका	
गंगापरस्पुर खानेपानी तथा सरसफाई संस्थाका लागी १०० के.भि.को ट्रान्सफर्मर	संख्या	१	वडा नं ४	०	१	०	१		७
बजेट	रु			०	२५०००००	०	२५०००००	पालिका	
खडकपुर रामनगर,पर्सा, पर्सियामा विद्युत निरन्तर			वडा नं ४	नियमित गर्ने	नियमित गर्ने	नियमित गर्ने	नियमित गर्ने		७
बजेट	रु			२५०००	२५०००	२५०००	१२५०००	पालिका	
विद्युत लाईन नयाँ प्रसारण	पोल संख्या	१००	वडा नं ५	२०	२०	२०	१००		७
बजेट	रु			१६००००	१६००००	१६००००	८०००००	पालिका	
प्रर्नाहा गाउँमा विद्युत बिस्तार	पोल संख्या	२४	वडा नं ५	०	०	०	२४		७
बजेट	रु			०	०	०	१९२०००	पालिका	
धरमपुरमा सिँचाईका लागी विद्युत बिस्तार	पोल संख्या	१०	वडा नं ५	१०	०	०	१०		
बजेट	रु			८००००	०	०	८००००	पालिका	७
विद्युत बिस्तार	पोल संख्या	२०	वडा नं ६	०	०	२०	२०		
बजेट	रु			०	०	१६००००	१६००००	पालिका	७
विद्युत पोल थप गर्ने	पोल संख्या	१	वडा नं ६	१	०	०	१		
बजेट	रु			८०००	०	०	८०००	पालिका	७
सडक बत्ती जडान	संख्या	२०	वडा नं ६	०	२०	०	२०		

सहक्षेत्र ४.३.२ विद्युत तथा संचार									दि.वि.ल.नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
बजेट	रु			०	४००००	०	४००००	पालिका	७
बत्तीको फेज थप गर्ने	संख्या	१	वडा नं ६	०	०	०	१		
बजेट	रु			०	०	०	४००००	पालिका	७
हाईटेन्सन तार व्यवस्थित गर्ने	मिटर	५००	वडा नं ६	०	०	०	२००		
बजेट	रु			०	०	०	५००००००	पालिका	७
वडा भरी सिँचाईका लागी विद्युत बिस्तार	पोल संख्या	३०	वडा नं ६	१५	०	०	३०		
बजेट	रु			१२००००	०	०	२४००००	पालिका	७
खबरी र मुसी नाकामा टेलिकम टावर निर्माण	संख्या	२	वडा नं ८	०	०	१	२		
बजेट	रु			०	०	२५०००००	५००००००	पालिका	७
जम्मा बजेट विद्युत तथा संचार	रु			**१०३३०००**	**६९०५०००**	**३६४५०००**	**२२५६१०००**		

४.३.३. बसोबास, आवास तथा भवन:

१. सम्भावना र अवसरहरू :

घरको छानाको प्रकार पनि मानिसको आर्थिक औकात मापनको एक सूचक भएको हुँदा गढवा गाउँपालिका क्षेत्रमा २०७८ को राष्ट्रिय जनगणना अनुसार जम्मा घर संख्या ९९६४ रहेका छन । जस मध्य ४११३ घर (४१.२८ प्रतिशत) पक्की छाना भएका घर छन् भने दोस्रो ठूलो संख्यामा ३४२१ घर (३४.३३ प्रतिशत) टिनको छाना भएका घरहरू छन । अन्य २४३० २४.३९ प्रतिशत घरहरू खर पराल तथा अन्य कच्चा सामाग्री बाट छाईएका छन । हाल पालिका बाट नक्सा पास गरी निजि भवनहरू निर्माण गर्दा भूकम्प प्रतिरोध विधि अपनाई निर्माण गर्ने अनुमति दिने प्रावधान रहेको छ । हाल सम्म ३२५ नागरिकले सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम बाट आवास सुबिधा पाएका छन ।

२. समस्या तथा चुनौतीहरू :

यस गाउँपालिका भित्र अझै पनि भूमिहिन दलित ३५३ परिवार, भूमिहिन सुकुम्बासी ११२५ परिवार रहेको अवस्था छ भने अव्यवस्थित बसोबासी ५८९६ परिवार छन । माथिका मध्य हाल सम्म ७४०५ ले निस्सा पाउन सकेका छन । यस बसोबास लाई संघिय सरकारबाट अपेक्षकृत स्रोत साधन नपुग्ने भएको हुँदा यस पालिका भित्र चुनौतिको बिषय बनेको अवस्था छ ।

३. लक्ष्य : सबैको सुरक्षित भवन तथा आवास सुरक्षित जीवन

४. उद्देश्य : जुन सुकै बेला पनि आउन सक्ने विपत्तीको लागी पूर्व सतर्कता स्वरुप सुरक्षित आवास तथा भवन निर्माणमा जोडि दिईने छ ।

५. रणनीति तथा कार्यनीति : सबैका लागी सुरक्षित आवास तथा कार्यथलोको व्यवस्था गरिनेछ । साथै सेवा प्रवाहमा चुस्त-दुरुस्त ल्याउन गाउँपालिका भित्रको संस्थागत विकास अन्तर्गत आवश्यक पर्ने भवनहरूको वृद्धवृद्धा तथा अपाङगमैत्री भवनहरूको रुपमा निर्माण गरिनेछ ।

६. शहरी विकास तथा आवास सहक्षेत्रका प्रमुख कार्यक्रमहरू

सहक्षेत्र ४.३.३ आवास तथा भवन									दि.वि.ल.नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
कालाकाटे सामुदायिक बैठक भवन निर्माण (शौचालय सहित)	कोठा संख्या	४	वडा नं १	४	०	०	४		११
बजेट	रु			४००००००	०	०	४००००००	पालिका	
स्वभिमान युवा क्लब लाई भवन निर्माण (शौचालय सहित)	कोठा संख्या	४	वडा नं १	०	०	०	४		११
बजेट	रु			०	०	०	४००००००	पालिका	
अस्थाई प्रहरी चौकी भवन निर्माण	कोठा संख्या	६	वडा नं १	०	६	०	६		११
बजेट	रु			०	९००००००	०	९००००००	पालिका	
३ वटा आमा समूहका लागी भवन निर्माण (शौचालय सहित)	कोठा संख्या	६	वडा नं १	०	०	०	६		११
बजेट	रु			०	०	०	४८०००००	पालिका	
यात्री प्रतिक्षालय निर्माण	संख्या	२	वडा नं १	१	०	०	१		११
बजेट	रु			२०००००	०	०	२०००००	पालिका	
महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूका लागी शौचालय सहितको एक कोठे बैठक भवन निर्माण	संख्या	१०	वडा नं २	२	२	२	१०		११
बजेट	रु			३२०००००	३२०००००	३२०००००	१६००००००	पालिका	

सहक्षेत्र ४.३.३ आवास तथा भवन									दि.वि.ल.नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
खडकपुरमा महिला भवन (शौचालय सहित निर्माण)	संख्या	१	वडा नं ४	०	०	०	१		११
बजेट	रु			०	०	०	१६०००००	पालिका	
आजमगढमा देउर थान निर्माण	संख्या	१	वडा नं ४	०	०	०	१		११
बजेट	रु			०	०	०	५०००००	पालिका	
हडैयाको परिवार नियोजनको अधुरो भवन पानी र शौचालय सहित पूर्ण गर्ने	संख्या	१	वडा नं ४	१	०	०	१		११
बजेट	रु			२५०००००	०	०	२५०००००	पालिका	
पर्सेनी कब्रस्थानमा पर्खाल निर्माण	मिटर	४००	वडा नं ४	०	०	०	४००		११
बजेट	रु			०	०	०	८०००००	पालिका	
कालिका मन्दिरको अधुरो सभाहल पुरा गर्ने	संख्या	१	वडा नं ४	०	०	०	१		११
बजेट	रु			०	०	०	५०००००	पालिका	
२१ वटा टोल विकास संस्थालाई २ कोठे भवन निर्माण	संख्या	२१	वडा नं ६	४	४	४	२१		११
बजेट	रु			६००००००	६००००००	६००००००	३१५०००००	पालिका	

सहक्षेत्र ४.३.३ आवास तथा भवन									दि.वि.ल.नं
योजना र बजेट	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**कार्यान्वयन हुने स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
कृयापुत्री भवन	संख्या	१	वडा नं ६	१	०	०	१		११
बजेट	रु			३०००००	०	०	३०००००	पालिका	
नेपाल रेडक्रसको भवन थप	संख्या	१	वडा नं ६	०	०	०	१		११
बजेट	रु			०	०	०	२५०००००	पालिका	
महिला भवन निर्माण	संख्या	१	वडा नं ६	१	०	०	१		११
बजेट	रु			१५०००००	०	०	१५०००००	पालिका	
आमा समुहका लागी बैठक भवन निर्माण	संख्या	७	वडा नं ८	१	१	१	७		११
बजेट	रु			१५०००००	१५०००००	१५०००००	१०५०००००	पालिका	
महिला स्वयंसेविकाहरूका लागी बैठक भवन निर्माण	संख्या	७	वडा नं ८	१	१	१	७		११
बजेट	रु			१५०००००	१५०००००	१५०००००	१०५०००००	पालिका	
जम्मा बजेट भवन तथा आवास	रु			२०७०००००	२१२०००००	१२२०००००	१००७०००००		

खर्च सारांस : पूर्वाधार विकास

बर्ष	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष
सडक तथा यातायात	३१८३०४०५०	३६९२८००००	४११८२५०००	२१११३९८०५०
पुल-पुलेसा	५८४०००००	७१९०००००	८१९०००००	७१४६०००००
विद्युत तथा संचार	१०३३०००	६९०५०००	३६४५०००	२२५६१०००
आवास तथा भवन	२०७०००००	२१२०००००	१२२०००००	१००७०००००
जम्मा पूर्वाधार विकास रु	३९८४३७०५०	४६९२८५०००	५०९५७००००	२९४९२५९०५०

४.४. वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

४.४.१ विपद् व्यवस्थापन

१. सम्भावना र अवसरहरू :

विपद व्यवस्थापनकालागि विपद सम्बोधन भएको अवस्था हुनु पर्ने हुन्छ र जलवायु परिवर्तनको असर न्यूनीकरणका लागि प्रतिकार्यहरू भएको हुनु पर्ने हुन्छ । आ.व. २०८२/०८३ को हालका दिन सम्म मात्रै बाढी, पहिरो र आगलागिबाट धन सम्पत्तिको क्षति भएको अवस्था छ। अझै पनि पालिका भरी खर तथा पराल र अन्य कच्चा सामाग्रीले छाएका घरहरू २४३० परिवारको छ जो आगलागीको जोखिममा छन् । हाल सम्म विपद व्यवस्थापन कोषमा रु ७५ लाख जम्मा रहेको अवस्था र पालिका मातहतमा १ थान दमकल, स्वास्थ्य क्षेत्रका लागी एम्बुलेन्स ४ थान रहेको अवस्था छ। विपद व्यवस्थापन गाउँ तथा वडा समिति गठन भएको अवस्था छ। विपदमा खुल्ला क्षेत्रको विद्यालयहरू २४ स्थानमा तोकिएको अवस्था छ।

विपद प्रतिकार्यका लागी जनशक्तिको विकास र व्यवस्थापनका लागी रकम बिनियोजन गदै विपद न्युनिकरणका लागी तर्जुमा गरिएका योजनाहरू संचालन गर्न सकिने संभावनाहरू रहेका छन् ।

२. समस्या तथा चुनौतीहरू :

विपद प्रतिकार्यका लागी थप तालिम प्राप्त स्वयंसेवकहरू तयार गर्नु पर्ने , विपद व्यवस्थापन पूर्व तयारी योजना बनेको भए पनि प्रभावकारी कार्यान्वयन नहुनु , हाल सम्म विपद व्यवस्थापन कोष स्थापना रु ७५ लाख मात्र हुनु तथा थुप्रै तटबन्धनका कार्यहरू निर्माण नहुनु साथै बजेट पर्याप्त नहुनु यस क्षेत्रका प्रमुख समस्याका रुपमा रहि आएका छन् ।

३. लक्ष्य : विपदको पूर्व तयारी तथा रोकथाम र सशक्त प्रतिकार्य रहेको अवस्थाको सिर्जना गर्ने

४. उद्देश्य : आम जनतालाई विपदका लागी पूर्व सतर्कता अपनाउन सचेत गराउदै विपद प्रतिकार्य र व्यवस्थापन चुस्त गराउनु ।

<u>५. रणनीति तथा कार्यनीति</u> : विपद व्यवस्थापन, वातावरणीय संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्न वातावरण संरक्षण र विपद व्यवस्थापनमा स्थानीय सरकार, समुदाय र सरोकारवाला सँग सहकार्य गरिने ।

- विपद व्यवस्थापनका प्रतिकार्यहरू गरिनेछ ।
- जलवायु अनुकूलनका उपाय अवलम्बन गर्दै प्रतिकार्य गरिनेछ ।
- खाली रहेका सार्वजनिक स्थानहरूको संरक्षण गरिनेछ ।
- पानीका मुहानहरू संरक्षण गरिने

६. विपद् व्यवस्थापनका प्रमुख कार्यक्रमहरू

सहक्षेत्र ४.४.१ विपद् व्यवस्थापन									दि वि.ल नं
योजना र बजेट	ईकाई	लक्ष्य	स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
क. पालिकास्तरीय									
विपद व्यवस्थापन कोष ७५ लाखमा वृद्धि	रु	७५०००००	पालिका स्तर	१५००००००	१५००००००	१५००००००	७५००००००	पालिका	१५
खर तथा पराले घरहरूको बिस्थापन	घर संख्या	२१८७	सबै वडा	४००	४००	४००	२१८७		
बजेट	रु			२००००००००	२००००००००	२००००००००	१०९३५००००	पालिका	१५
विपद प्रतिकार्य सचेतना कार्यक्रम	कार्यक्रम संख्या	५	सबै वडा	१	१	१	५		
बजेट	रु			५००००	५००००	५००००	२५००००	पालिका	१५
विपद प्रतिकार्य स्वयंसेवक तयारी	संख्या	४०	सबै वडा	८	८	८	४०		
बजेट	रु			४००००	४००००	४००००	२०००००	पालिका	१५
विपदमा सुरुक्षित आश्रयस्थल निर्माण	संख्या	४०	सबै वडा	८	८	८	४०		
बजेट	रु			१२००००	१२००००	१२००००	६०००००	पालिका	१५
ख. वडास्तरीय							०		
बिभिन्न ८ ठाँउमा कटान नियन्त्रण (**बिस्तृत अनुसूची २ मा**)	कि. मि.	१३.५००	वडा नं १	२	३	२	१५.५		१५
बजेट	रु			३००००००	४५०००००	३००००००	२३२५००००	पालिका	

सहक्षेत्र ४.४.१ विपद् व्यवस्थापन									दि वि.ल नं
योजना र बजेट	**ईकाई**	**लक्ष्य**	**स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागित ा**	
अग्नि नियन्त्रणका लागी सामाग्री उपलब्ध गराउने	सेट	१०	वडा नं १	२	२	२	१०		१५
बजेट	रु			४००००	४००००	४००००	२०००००	पालिका	
विपद पूर्व तयारी सचेतना कार्यक्रम	सचेतना कार्यक्रम संख्या	६०	वडा नं १	१२	१२	१२	६०		१५
बजेट	रु			४८०००	४८०००	४८०००	२४००००	पालिका	
नदि कटानको सुरक्षाका लागी तटबन्धन निर्माण	मिटर	२५०	वडा नं २	०	०	१००	२५०		१५
बजेट	रु			०	०	१५०००००	३७५००००	पालिका	
कोशेली बोर्डिङ्ग स्कुलको छेउमा नदि कटान नियन्त्रण गर्न तारजाली	मिटर	१५०	वडा नं २	५०	१००	०	१५०		१५
बजेट	रु			७५००००	१५०००००	०	२२५००००	पालिका	
विपद व्यवस्थापन बारे स्थानीय लाई अभिमुखिकरण तालिम	सहभागी संख्या	३०	वडा नं २	०	०	३०	३०		१५
बजेट	रु			०	०	१२००००	१२००००	पालिका	

सहक्षेत्र ४.४.१ विपद् व्यवस्थापन									दि वि.ल नं
योजना र बजेट	**ईकाई**	**लक्ष्य**	**स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
अभिमुखिकरण तालिमका सहभागी लाई विपद सामाग्री प्रदान	सेट	३०	वडा नं २	०	०	३०	३०		१५
बजेट	रु			०	०	६००००	६००००	पालिका	
सडक दुर्घटना न्युनिकरण कार्यक्रम । सडक सचेतना	नियमित गर्ने	नियमित गर्ने	वडा नं २	नियमित गर्ने	नियमित गर्ने	नियमित गर्ने	नियमित गर्ने		१५
बजेट	रु			१००००	१००००	१००००	५००००	पालिका	
बिभिन्न ९ ठाँउमा कटान नियन्त्रण (**बिस्तृत अनुसूची २ मा**)	कि. मि.	३	वडा नं ३	१	१	१	३		१५
बजेट	रु			१५०००००	१५०००००	१५०००००	४५०००००	पालिका	
आगलागी नियन्त्रणका लागी बनमा अग्नि रेखा निर्माण	कि. मि.	५	वडा नं ३	१	१	१	५		१५
बजेट	रु			५०००	५०००	५०००	२५०००	पालिका	
बिभिन्न ५ ठाँउमा कटान नियन्त्रण (**बिस्तृत अनुसूची २ मा**)	कि. मि.	६.६००	वडा नं ४	१	१	१	६.६		१५
बजेट	रु			१५०००००	१५०००००	१५०००००	९९०००००	पालिका	

सहक्षेत्र ४.४.१ विपद् व्यवस्थापन									दि वि.ल नं
योजना र बजेट	ईकाई	लक्ष्य	स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
आगलागी नियन्त्रणका लागी अग्नि रेखा निर्माण	क्षेत्रफल हेक्टर	१०	वडा नं ४	२	२	२	१०		१५
बजेट	रु			१००००	१००००	१००००	५००००	पालिका	
बिभिन्न ८ ठाँउमा कटान नियन्त्रण (**बिस्तृत अनुसूची २ मा**)	कि. मि.	११.८	वडा नं ५	२	२	२	११.८		१५
बजेट	रु			३००००००	३००००००	३००००००	१७७००००००	पालिका	
बिभिन्न ४ ठाँउमा कटान नियन्त्रण (**बिस्तृत अनुसूची २ मा**)	कि. मि.	३.९००	वडा नं ६	०	०	१	३.९		१५
बजेट	रु			०	०	१५००००००	५८५००००	पालिका	
विपदका बेलाका लागी सुरक्षित स्थानको व्यवस्था	स्थान	५	वडा नं ६	१	१	१	५		१५
बजेट	रु			५०००	५०००	५०००	२५०००	पालिका	
वनमा आगलागी नियन्त्रण गर्न अग्नी रेखा निर्माण	स्थान	५	वडा नं ६	१	१	१	५		१५
बजेट	रु			५०००	५०००	५०००	२५०००	पालिका	
अग्नि नियन्त्रक तयारी	संख्या	२५	वडा नं ६	०	२५	०	२५		१५

सहक्षेत्र ४.४.१ विपद् व्यवस्थापन									दि वि.ल नं
योजना र बजेट	**ईकाई**	**लक्ष्य**	**स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
बजेट	**रु**			०	१०००००	०	१०००००	पालिका	
बिभिन्न ३ ठाँउमा कटान नियन्त्रण (**बिस्तृत अनुसूची २ मा**)	कि. मि.	७	वडा नं ७	१	१	१	७		१५
बजेट	**रु**			१५०००००	१५०००००	१५०००००	१०५०००००	पालिका	
बडागाउँमा तटबन्ध	मिटर	३००	वडा नं ८	०	०	०	८००		१५
बजेट	**रु**			०	०	०	१२०००००	पालिका	
जम्मा बजेट विपद व्यवस्थापन	**रु**			४६५८३०००	४८९३३०००	४९०१३०००	२६५१९५०००		

४.४ २. वन तथा वातावरण विकासः

१. सम्भावना र अवसरहरू :

गाउँपालिकाको स्थापना हुँदाको तथ्याङक अनुसार पालिकाको कूल क्षेत्रफल ३५८.५७ वर्ग कि.मि मध्य करिब १६० वर्ग कि.मि. वनजङगलले ढाकेको छ सो मध्य ६७४ हेक्टर सामुदायिक वनको रुपमा उपभोक्ता समितिहरूद्धारा संरक्षण र उपयोग हुँदै आएको छ । हराभरा गढवा कायम गर्न जम्मा ३६ वटा सामुदायिक वन सक्रिय छन् । त्यसै गरी प्रस्तावित योजनाहरूमा पनि प्रसस्तै वृक्षारोण र सडक किनाराहरूमा वृक्षारोपणका माध्यम बाट यस गाउँपालिकामा वन तथा वातावरणको विकास गर्ने प्रचूर सम्भावना रहेको अवस्था छ ।

२. समस्या तथा चुनौतीहरू :

पशु चौपायाको चरिचराउ तथा हेरचाहको अभावमा रोपिएका तथा अब रोपिने बिरुवाहरू हुर्काउन चुनौति रहेको अवस्था छ । साथै पर्याप्त बजेटको अभावमा सामुदायिक वनहरूलाई घेरबार गर्न नसकिएका कारण पनि चरिचराउबाट वनको संरक्षणमा असहज परिस्थिति सिर्जना भएको अवस्था छ ।

४. लक्ष्य : हराभरा गढवा बनाउने

५. उद्देश्य : गाउँपालिका क्षेत्रमा वनको विकासका माध्यमबाट आसपास समेतको वातावरण संरक्षणमा योगदान पुर्‍याउने

६. रणनीति तथा कार्यनीति : वातावरणीय संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्न वन, वातावरण संरक्षणमा स्थानीय सरकार, समुदाय र सरोकारबाला क्रियाशील रहने र यसका लागी हराभरा गढवा बनाउन पानीका मूल तथा मुहान संरक्षण, वृक्षारोपण, वनको हैसियत तथा वनले ढाकेको क्षेत्रको वृद्धि गरिनेछ ।

६. वन तथा वातावरण संरक्षण सहक्षेत्रका प्रमुख कार्यक्रमहरू

सहक्षेत्र ४.४.२ वन तथा वतावरण संरक्षण									दि.वि.ल. नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
हरित पार्क निर्माण	संख्या	४	वडा नं १	०	०	१	१		१३
बजेट	रु			०	०	१००००	१००००	पालिका	
खाली पर्ति जग्गामा वृक्षारोपण	हेक्टर	२००	वडा नं १	४०	४०	४०	२००		१३
बजेट	रु			८००००	८००००	८००००	४०००००	पालिका	
धुलो, धुवाँ र ध्वनि नियन्त्रण	स्थान संख्या	१४	वडा नं १	२	३	३	१४		१३
बजेट	रु			२००००	३००००	३००००	१४००००	पालिका	
खाली ठाँउमा वृक्षारोपण	हेक्टर	२०	वडा नं २	४	४	४	२०		१३
बजेट	रु			८०००	८०००	८०००	४००००	पालिका	
पोखरी मर्मत	बिगाह	२	वडा नं २	०	०	२	२		१३
बजेट	रु			०	०	६०००००	६०००००	पालिका	
सालझुण्डी र गंगा सा.ब.मा वृक्षारोपण	क्षेत्रफल हेक्टर	१०	वडा नं ४	२	२	२	१०		१३
बजेट	रु			४०००	४०००	४०००	२००००	पालिका	
गंगा सा.ब. को सुनपुरुवा र सालझुण्डीमा रहेको सिमसार व्यवस्थपन गरी बृहत पोखरी र पार्क निर्माण	मिटर	१५००	वडा नं ४	०	०	१५००	१५००		१३
बजेट	रु			०	०	१५०००००	१५०००००	पालिका	
चरिदो खोलामा नियन्त्रण गरी खेर गैरहेको पानीको संरक्षण र उपयोग	मिटर	५	वडा नं ४	५	०	०	५		१३

सहक्षेत्र ४.४.२ वन तथा वतावरण संरक्षण									दि.वि.ल. नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
बजेट	रु			२५०००	०	०	२५०००	पालिका	
चिउरीघाट, भवानी, प्रगतिनगर गंगा सा.ब.हरूमा वृक्षारोपण	बिरुवा संख्या	३०० ००	वडा नं ५	६०००	६०००	६०००	३००००		१३
बजेट	रु			१५००००	१५००००	१५००००	७५००००	पालिका	
मन्दिर परिसरमा वृक्षारोपण गर्ने	हेक्टर	३	वडा नं ६	०	०	०	३		१३
बजेट	रु			०	०	०	६०००	पालिका	
वडा भरीका बाटाहरूको दुबै किनारामा वृक्षारोपेण गने	कि.मि	५०	वडा नं ६	१०	१०	१०	५०		१३
बजेट	रु			३००००	३००००	३००००	१५००००	पालिका	
हरियाली प्रवर्द्धनका लागी सडक किनारामा वृक्षारोपण	बिरुवा संख्या.	१०० ००	वडा नं ७	२०००	२०००	२०००	१००००		१३
बजेट	रु			५००००	५००००	५००००	२५००००	पालिका	
सडक किनारा र नदी तटिय क्षेत्रमा वृक्षारोपण	बिरुवा संख्या.	१०० ००	वडा नं ७	२०००	२०००	२०००	१००००		१३
बजेट	रु			५००००	५००००	५००००	२५००००	पालिका	
जम्मा बजेट वन तथा वातावरण संरक्षण	रु			४१७०००	४०२०००	२५१२०००	४१४१०००		

		खर्च सारांस : वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन			
बर्ष		पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष
बिपद व्यवस्थापन		४६५८३०००	४८९३३०००	४९०१३०००	२६५१९५०००
वन तथा वातावरण		४१७०००	४०२०००	२५१२०००	४१४१०००
जम्मा रु		४७००००००	४९३३५०००	५१५२५०००	२६९३३६०००

४.५ संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन

४.५.१. भौतिक संरचना तथा मानव संसाधन विकास,

१. सम्भावना र अवसरहरू :

पालिकाको कार्यालय र अधिकांस सबै वडा कार्यालयहरूका आफ्नै भवन रहेका । पालिकालाई आवश्यक जनशक्ति बिद्यमान रहेको, ११० वटा नीति, नियम तथा कानुनहरू तयार भएका, आवश्यक मात्रामा सवारी साधन लगायत सेवा प्रवाहका लागी आवश्यक औजार उपकरण तथा प्रविधिहरूको व्यवस्था भैसकेको हुँदा क्षमता विकास योजना अनुरुप निर्वाचित प्रतिनिधी र कर्मचारीको क्षमता विकास गरी व्यवस्था हुन बाँकी भौतिक संरचना तथा सामाग्री र मानव संसाधनको विकास गरी यो सहक्षेत्रलाई चुस्त बनाउन सकिने सम्भावनाहरू रहेको अवस्था छ ।

२. समस्या तथा चुनौतीहरू :

बजेट अभावमा कतिपय आवश्यक सवारी साधन खरिदमा समस्या हुनुका साथै कतिपय कर्मचारीको छिटो छिटो सरुवा जस्ता कारणले यो क्षेत्रमा केहि चुनौतीहरू रहेका छन ।

३. लक्ष्य : व्यवस्थित र चुस्त पालिका सँगठन संरचना

४. उद्देश्य : पालिका तहको शासन संचालनका अवयवहरू र सँगठन संरचना लाई चुस्त तथा व्यवस्थित बनाई सुशासन सहितको सेवा प्रवाह गर्न सक्षम बनाईने छ ।

५. रणनीति तथा कार्यनीति : शीघ्र सेवा, तीव्र विकासको संवाहकको रूपमा स्थानीय सरकार क्रियाशील हुने गरी मानव संसाधनको विकास र परिचालन गरिने छ ।

६. संस्थागत क्षमता विकास सहक्षेत्रका प्रमुख कार्यक्रमहरू

सहक्षेत्र ४.५.१ संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन									दि.वि.ल. नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
संस्थागत विकास									
क भौतिक संरचना तथा साधन									
क्रमागत आवास भवन निर्माण	संख्या	१	वडा नं ६	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	सम्पन्न		१६
बजेट	रु			२००००००	१००००००	१००००००	५००००००	प्रदेश र पालिका	
सवारी साधन खरिद (गाडी १ र मो.सा. ५)	संख्या	६	पालिका	१	१	१	६		१६
बजेट	रु			५००००००	३७००००	३७००००	६८५००००	पालिका	
मेसिन औजार खरिद	संख्या	८	पालिका	१	१	२	८		१६
बजेट	रु			६२५०००	६२५०००	१२५००००	५००००००	पालिका	
ख नीति नियम तथा कानुन निर्माण									
थप नीति नियम तयारी	संख्या	आवश्यकता अनुसार	पालिकास्तर	आवश्यकता अनुसार	आवश्यकता अनुसार	आवश्यकता अनुसार	आवश्यकता अनुसार		
बजेट	रु			४००००	४००००	४००००	२०००००	पालिका	१६
ग.मानव संसाधन विकास							०		

सहक्षेत्र ४.५.१ संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन									दि.वि.ल. नं
योजना र बजेट	**एकाइ**	**लक्ष्य**	**कार्यान्वयन हुने स्थान**	**पहिलो वर्ष**	**दोस्रो वर्ष**	**तेस्रो वर्ष**	**जम्मा ५ वर्ष**	**लागत सहभागिता**	
मागको आधारमा कर्मचारीको क्षमता विकास	कार्यक्रम संख्या	१०	पालिकास्तर	२	२	२	१०		१६
बजेट	**रु**			१००००००	१००००००	१००००००	५००००००	पालिका र प्रदेश सुशासन केन्द्र	
मागको आधारमा जनप्रतिनिधि को क्षमता विकास	कार्यक्रम संख्या	५	पालिकास्तर	१	१	१	५		१६
बजेट	**रु**			२०००००	२०००००	२०००००	१००००००	पालिका र प्रदेश सुशासन केन्द्र	
सूचना प्रविधि सम्बन्धि युवा लक्षित क्षमता विकास कार्यक्रम	कार्यक्रम संख्या	५	पालिकास्तर	१	१	१	५		१६
बजेट	**रु**			३०००००	३०००००	३०००००	१५०००००	पालिका	
उपभोक्ता समितिलाई अभिमूखिकरण कार्यक्रम	कार्यक्रम संख्या	५	वडास्तर	१	१	१	५		१६
बजेट	**रु**			५०००००	५०००००	५०००००	२५०००००	पालिका	
लैङ्गिक समानता सम्बन्धि कार्यक्रम	कार्यक्रम संख्या	५	पलिकास्तर	१	१	१	५		१६

सहक्षेत्र ४.५.१ संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन									दि.वि.ल. नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
बजेट	**रु**			६०००००	७०००००	८०००००	४००००००	पालिका	
पञ्जिकाधिकारीहरूको क्षमता विकास	कार्यक्रम संख्या	५	पलिकास्तर	१	१	१	५		१६
बजेट	**रु**			२०००००	२०००००	२०००००	१००००००	संघ	
पञ्जिकरण तथा सा.सु. अभिमुखिकरण कार्यक्रम	कार्यक्रम संख्या	५	पलिकास्तर	१	१	१	५		१६
बजेट	**रु**			२०००००	२०००००	२०००००	१००००००	संघ	
जम्मा बजेट संस्थागत क्षमता विकास				**१०६६५०००**	**५१३५०००**	**५८६००००**	**३३०५००००**		

४.५.२. सेवा प्रवाह तथा सुशासन

१. सम्भावना र अवसरहरू :

यस गढवा गाउँपालिकामा सेवा प्रवाह र सुशासनको लागी थुप्रै अभ्यासहरू गरिएका छन् ,जस्तैः लेखा परीक्षण तथा पालिकाको आयव्यय विवरण वेवसाइटमा समावेश गरी स्रोत साधनको परिचालन पारदर्शी पार्ने कार्य भएको छ । त्यसै गरी भू-उपयोग योजना तयार भएको छ । साथ साथै सूचना प्रविधिको उपयोग जस्तैः सफ्टवेयर, एसएमएस, इमेल, इन्टरनेट, टेलिफोन आदि प्रभावकारिता बढाउने कार्य भैरहेको अवस्था, नतिजामा आधारित अनुगमन प्रणालीको स्थापना भएको, एकीकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणालीको स्थापना, बर्षमा ३ पटक सम्म सार्वजनिक सुनुवाइ र सार्वजनिक परीक्षण कार्यक्रम संचालन हुने गरेको प्रस्तुति सामाजिक जवाफदेहिताका औजारहरू अभ्यास गर्ने गरिएको अवस्था छ ।

२. समस्या तथा चुनौतीहरू :

स्थानीय सरकार जनता र भूगोल सँग प्रत्यक्ष जोडिएको हुँदा जनताको आशा र भरोसाको केन्द्र बिन्दु हुने गर्दछ । त्यसैले जनताका बढि अपेक्षाको अनुपातमा साधन स्रोतको सीमितताले गर्दा जनतामा पूर्ण सन्तुष्टि प्रदान गर्न गारो पर्न जानु यस सहक्षेत्रको चुनौती हो र यसलाई व्यवस्थापन गर्न अझै चुनौतिपूर्ण छ ।

३. लक्ष्य : सेवाग्राहीले पालिकाको सेवाहरू पारदर्शी र सुशासन सहितको भएको महसुस गरेको अवस्था हुने छ ।

४.उद्देश्य :

- जनसरोकारका सेवाहरू शिघ्र र चुस्त ढङ्गबाट प्रवाह भएको अवस्था कायम गर्ने
- मुस्कान सहिताको सेवा प्रवाह गर्दै पालिकाको छवी उच्च पार्ने

५. रणनीति तथा कार्यनीति : पालिकाको सेवाप्रवाहलाई साथै सुशासन सहितको र चुस्त बनाइनेछ ।

६. सुशासन (पारदर्शिता, जवाफदेहिता र समावेशिता) सहित सेवाप्रवाह) कार्यहरू

सहक्षेत्र ४.५.२ सेवा प्रवाह र सुशासन									दि.वि.ल.न
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
सार्बजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण र प्रगति समिक्षा	सुनुवाई संख्या	४५	पालिकास्तर	९	९	९	४५		१६
बजेट	**रु**			१२०६०००	१२०६०००	१२०६०००	६०३००००	पालिका	
मेलमिलाप कार्यकर्ताको व्यवस्थापन र संचालन	संख्या	१०	पालिकास्तर	२	२	२	१०		१६
बजेट	**रु**			२०००००	२०००००	२०००००	१००००००	पालिका	
विद्यालय र स्वास्थ्य संस्थामा सामाजिक लेखापरिक्षण	संख्या	१००	पालिकास्तर	२०	२०	२०	१००		१६
बजेट	**रु**			१०००००	१०००००	१०००००	५०००००	पालिका	
MIS प्रणाली कार्य संचालनमा सहयोग	निरन्तर	निरन्तर	पलिकास्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर		१६
बजेट	**रु**			१०००००	१०००००	१०००००	५०००००	पालिका	
मध्यमकालिन खर्च संरचना तयारी	संख्या	१	पालिकास्तर	१	०	०	१		१६
बजेट	**रु**			५०००००	०	०	५०००००	पालिका	
जम्मा बजेट सुशासन	**रु**			**२१०६०००**	**१६०६०००**	**१६०६०००**	**८५३००००**		
कूल जम्मा बजेटः संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन				**१२७७१०००**	**६७४१०००**	**७४६६०००**	**४१५८००००**		

जोखिम व्यवस्थापन

यो योजना कार्यान्वयनमा रु ७,८०,५३,४४,९६३ को बजेट अनुमान छ । आगामी ५ आ.व. का लागी प्रक्षेपण गरिएको आयमा रु ५०,५५,५५,५६२ मा रु २,७५,००,३९,४०० कमी हुन आउछ । यो अनुमान गरिएको मा संघीय र प्रदेश सरकार सँग माग गर्ने रु १,८२,६६,५०,००० बाहेकको खुद कमि हुन आउने रु ९२,३३,८९,४०० परिपूर्ति गर्न नसक्दा योजनाका लक्ष्यहरू पूरा हुन नसक्ने जोखिम रहन्छ । योजनामा जोखिम न्यूनीकरणका लागि तलका केही उपायहरू अवलम्बन गर्न सकिने सम्भावना रहन्छ,

- यो बजेट प्रक्षेपण सामान्य अनुमानका आधारमा गरिएको हुँदा कार्यान्वयनका समयमा विस्तृत अध्यन गर्दा घट बढाउन सकिन्छ ।
- संघ र प्रदेश सरकारसँग अपेक्षा गरिएका योजना प्राप्त कार्यान्वयन हुन सके पालिकालाई धेरै राहत हुने
- सम्भव भएका योजनामा जनतासँगको लागत सहभागिता बढाई खर्च कम गर्न सकिन्छ ।
- कर तथा गैर कर राजस्वको दायरा बढाई आम्दानी बढाउन सकिन्छ र यसका लागि पालिकाको राजस्व सुधार योजना तयार तथा अद्यावधिक गर्नु पर्ने हुन्छ ।
- योजनाका आधारमा संघ र प्रदेशबाट विशेष अनुदान वृद्धिका लागि पहल गर्न सकिन्छ ।
- निजी क्षेत्रसँग सहकार्य बढाउन सकिन्छ ।
- सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह, स्थानीय स्तरमा कार्यरत संघ संस्था तथा इच्छुक दातृ निकायहरूसँग सहकार्य बढाउन सकिन्छ ।

पच्छिेद ५: नतिजा अनुगमन खाका

नतिजा तहहरू	गन्तव्यका सूचकहरू	नेपाल	लुम्बिनी प्रदेश	गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था	२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य	पुष्ट्याँइको आधार	जोखिम तथा पूर्वानुमान
प्रभाव	१. कुपोषित को संख्या घटेको हुने छ	अध्यावधिक भएको तथ्याङ्क उपलब्ध नभएको		करिब २० प्रतिशत वालवालिका	१० प्रतिशतमा झार्ने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन	सबै योजना पूर्ण रूपमा सम्पन्न भएको अवस्था
	२. गरिवीको रेखा मुनि रहेको परिवार संख्या	२०.२७ प्रतिशत	२४ प्रतिशत	२०-३० अनुमानित	१२ प्रतिशतमा झार्ने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन	योजनामा स्थानीयले रोजगारी पाएको अवस्था र आयमूलक कार्यहरू सुचारु भएका
	३. शुन्य बचत हुने परिवार को संख्या	अध्यावधिक भएको तथ्याङ्क उपलब्ध नभएको	अध्यावधिक भएको तथ्याङ्क उपलब्ध नभएको	१० प्रतिशत अनुमानित	२ प्रतिशतमा झार्ने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन	योजनामा स्थानीयले रोजगारी पाएको अवस्था र आयमुलक कार्यहरू सुचारु भएका
	४. आफ्नो उत्पादन ले ० देखि ३ महिना सम्म मात्र खान पुग्ने	१५-२५ प्रतिशत अनुमानित	१५-२० प्रतिशत अनुमानित	१५-३० प्रतिशत अनुमानित	१० प्रतिशतमा झार्ने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन	योजनामा स्थानीयले रोजगारी पाएको अवस्था र आयमूलक कार्यहरू सुचारु भएका

नतिजा तहहरू	गन्तव्यका सूचकहरू	नेपाल	लुम्बिनी प्रदेश	गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था	२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य	पुष्ट्याँइको आधार	जोखिम तथा पूर्वानुमान
	परिवार प्रतिशत घटाउने						
	५. बेरोजगारी घटाउन	१०.७ प्रतिशत	११ प्रतिशत	१०-१५ प्रतिशत अनुमानित	७ प्रतिशतमा झार्ने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन	योजनामा स्थानीयले रोजगारी पाएको अवस्था र आयमूलक कार्यहरू सुचारु भएका
असर	१२ महिना उत्पादनले पुग्ने आत्म निर्भर परिवार	५ देखी १० प्रतिशत अनुमानित	१८ देखी २२ प्रतिशत अनुमानित	.१० देखी २० . प्रतिशत अनुमानित	२५ प्रतिशतमा पुऱ्याउने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
	१. समग्रमा आफ्नो उत्पादनले १२ महिना खान र बेच्न पुग्ने परिवारको प्रतिशत वृद्धि गर्ने	२० देखी २५ प्रतिशत अनुमानित	६ देखी १० प्रतिशत अनुमानित	.५ देखी .८ प्रतिशत अनुमानित	१२ प्रतिशतमा पुऱ्याउने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
	२. आफ्नो उत्पादनले ४ देखि ६ महिना सम्म मात्र	२० देखी २५ प्रतिशत अनुमानित	२२ देखी २७ प्रतिशत अनुमानित	.२५ देखी ३० प्रतिशत अनुमानित	४० प्रतिशतमा पुऱ्याउने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका

नतिजा तहहरू	गन्तव्यका सूचकहरू	नेपाल	लुम्बिनी प्रदेश	गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था	२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य	पुष्ट्याँइको आधार	जोखिम तथा पूर्वानुमान
	खान पुग्ने परिवार संख्या बढाउने						
	३. आफ्नो उत्पादनले ७ देखि ९ महिना सम्म मात्र खान पुग्ने परिवार प्रतिशत घटाउने	१५ देखी २० प्रतिशत अनुमानित	१८ देखी २२ प्रतिशत अनुमानित	१५ देखी २० प्रतिशत अनुमानित	२५ प्रतिशतमा पुऱ्याउँने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
	४. आफ्नो उत्पादनले १० देखि ११ महिना सम्म मात्र खान पुग्ने परिवार प्रतिशत वृद्धि गर्ने	१० देखी १५ प्रतिशत अनुमानित	१० देखी १२ प्रतिशत अनुमानित	८ देखी १२ प्रतिशत अनुमानित	१५ प्रतिशतमा पुऱ्याउने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
	५. सिँचाइ हुने जमिनको क्षेत्रफल	१,२०,९२,६६६	३३०००० हेक्टर	३८४६	४५०० हेक्टर पुऱ्याउँने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
नतीजा सूचक		नेपाल	लुम्बिनी प्रदेश	गढवा आधार वर्ष २०८२/८३	२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य	पुष्ट्याईको आधार	जोखिम तथा

नतिजा तहहरू	गन्तव्यका सूचकहरू	नेपाल	लुम्बिनी प्रदेश	गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था	२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य	पुष्ट्याँइको आधार	जोखिम तथा पूर्वानुमान
				को अवस्था			पूर्वानुमान
१ आर्थिक विकास							
क. कृषि							
जम्मा क्षेत्रफल बर्ग कि.मि.		१४७५१६	२२२८८	३५८.५७			
खेती गरिएको जमिन हेक्टरमा		१४२२०००	४०४५४१	५२०२	५४०० हेक्टर पुऱ्याउन	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वय न भएका
बिभिन्न कारणले हाल खेती नगरि बाँझो राखिएको जमीन घटाउने		६१ प्रतिशत	५४ प्रतिशत	२२३१ हेक्टर ६.२२ प्रतिशत	२००० हेक्टरमा झार्ने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वय न भएका
खेती गर्ने किसान परिवार संख्या		२७,००,०००	४,५०,००० देखी ४,८०,०००	६००० सम्म	व्यवसायिकताम ा लैजाने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वय न भएका
उत्पादन/बिक्री		**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**	**पुष्ट्याँइको आधार**	**जोखिम तथा पूर्वानुमान**
वार्षिक खाद्यान्न उत्पादन मे.टन		१,११,५०,९९४ मे.टन सन २०२३	२५,१०,०००	१४७१७.७	१५१०० पुऱ्याउँने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • कृषि शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वय न भएका
ताजा तरकारी उत्पादक कृषक संख्या		१२ देखी १६ लाख	२,३०,००० देखी २,८०, ०००	२०००	२५०० पुऱ्याउँने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • कृषि	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वय

नतिजा तहहरू	गन्तव्यका सूचकहरू	नेपाल	लुम्बिनी प्रदेश	गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था	२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य	पुष्ट्याँइको आधार	जोखिम तथा पूर्वानुमान
						शाखाको रेकर्ड	न भएका
	वार्षिक ताजा तरकारी उत्पादन मे.टन	४५,५७,५३०	५,९७,०३७	५७.५६.९	६००० पुऱ्याउँने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • कृषि शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वय न भएका
	आलु उत्पादक कृषक संख्या	१८,२०,०००	३,९०,०००	११५०	१२०० पुऱ्याउँने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • कृषि शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वय न भएका
	वार्षिक आलु उत्पादन मे.टन	३४,१०,८३०	३२,७०,००० देशै भरीको भन्दा बढि (शंकास्पद)	४०००	५००० पुऱ्याउँने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • कृषि शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वय न भएका
	फलफुल व्यवसायिक उत्पादक कृषक संख्या	अध्यावधिक भएको तथ्याङक उपलब्ध नभएको	अध्यावधिक भएको तथ्याङक उपलब्ध नभएको	२५०० अनुमानि	२७०० पुऱ्याउँने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • कृषि शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वय न भएका
	वार्षिक फलफूल उत्पादन मे.टन	१४९८६६०	७८ देखी ८५ हजार	४३००	५००० पुऱ्याउँने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • कृषि शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वय न भएका
	मसला बाली -बेसार, लसुन) उत्पादक कृषक संख्या	अध्यावधिक भएको तथ्याङक उपलब्ध नभएको	अध्यावधिक भएको तथ्यङक उपलब्ध नभएको	१४००	१७०० पुऱ्याउने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • कृषि शाखाको	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वय न भएका

नतिजा तहहरू	गन्तव्यका सूचकहरू	नेपाल	लुम्बिनी प्रदेश	गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था	२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य	पुष्ट्याँइको आधार	जोखिम तथा पूर्वानुमान
						रेकर्ड	
-अदुवा, बेसार, लसुन) उत्पादन मे.टन		९४८००	५७०००	२२००	२५०० पुऱ्याउने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • कृषि शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
ख.पशुपंछी		**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**	**पुष्ट्याँइको आधार**	**जोखिम तथा पूर्वानुमान**
व्यावसायिक गाई भैसी पालक फर्म संख्या		अध्यावधिक भएको तथ्याङक उपलब्ध नभएको	११७५५७९	८०	१०० पुऱ्याउने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • पशुपंछी शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
गाई भैंसीको संख्या		१,२५,००,०००	२२,५५,८०७	१०५१	१२०० पुऱ्याउने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • पशुपंछी शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
वार्षिक दूध उत्पादन (लिटर)		२,६१,३८,४३,०००	६०,१३,३३,०००	१८०००००	२२००००० पुऱ्याउने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • पशुपंछी शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
व्यवसायिक बाखापालन फर्म		अध्यावधिक भएको तथ्यङक उपलब्ध नभएको	अध्यावधिक भएको तथ्याङक उपलब्ध नभएको	१४०	२०० पुऱ्याउने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • पशुपंछी शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
व्यवसायिक रुपमा		१,४५,४१,२४४	३,१६,५८०	२१९०	३५००	• सर्वे प्रतिवेदन	तर्जुमा

नतिजा तहहरू	गन्तव्यका सूचकहरू	नेपाल	लुम्बिनी प्रदेश	गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था	२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य	पुष्ट्याँइको आधार	जोखिम तथा पूर्वानुमान
पालिएका खसी बाखा तथा भेडाको संख्या					पुऱ्याउने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • पशुपंछी शाखाको रेकर्ड	भएका योजना कार्यान्वयन भएका
व्यवसायिक हाँस, कुखुरा पालन फर्म		अध्यावधिक भएको तथ्याङक उपलब्ध नभएको	अध्यावधिक भएको तथ्याङक उपलब्ध नभएको	१५१	२०० पुऱ्याउने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • पशुपंछी शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
कुखुरा र अन्य जातका पशुपंछीको संख्या		६,६५,३१,२४९	८८,६४,८८८	३०२००	४०००० पुऱ्याउने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • पशुपंछी शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
व्यवसायिक बङ्गुर पालक कृषक फर्म		अध्यावधिक भएको तथ्याङक उपलब्ध नभएको	अध्यावधिक भएको तथ्याङक उपलब्ध नभएको	७०	९५ पुऱ्याउने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • पशुपंछी शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
बङ्गुरको संख्या		१३,५७,०००	३,५५,२४६	७००	११००	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • पशुपंछी शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
वार्षिक मासु उत्पादन मे.टन मा		५,५०,०००	९,६००	१८२.५	२५० पुऱ्याउने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • पशुपंछी शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
वार्षिक अण्डा उत्पादन (गोटामा)		१६० करोड गोटा	१८.७ करोड	१०,००,०००	१३००००० पुऱ्याउने	• सर्वे प्रतिवेदन	तर्जुमा भएका

नतिजा तहहरू	गन्तव्यका सूचकहरू	नेपाल	लुम्बिनी प्रदेश	गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था	२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य	पुष्ट्याँइको आधार	जोखिम तथा पूर्वानुमान
						• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • पशुपंछी शाखाको रेकर्ड	योजना कार्यान्वयन भएका
ग. सिँचाइ		**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**	**पुष्ट्याँइको आधार**	**जोखिम तथा पूर्वानुमान**
जम्मा खेति गरिएको सिँचित क्षेत्रफल-हेक्टर		१,२०,९२,६६६	३५०९३६	३८४६	४६४६ पुऱ्याउने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • कृषि शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
(पूर्ण सिँचित) १२ महिना सिँचाइ हुने प्रतिशत		३० देखी ३५	४० देखी ५० प्रतिशत	१६९४	२५०० पुऱ्याउने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • कृषि शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
आँशिक सिँचित प्रतिशत		२० देखी २५ प्रतिशत	२० देखी ३० प्रतिशत	०	५०० पुऱ्याउने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • कृषि शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
आकाशे पानी बाट सिँचित तथा असिँचित प्रतिशत		४० देखी ५० प्रतिशत	२० देखी ३० प्रतिशत	२१६२	५५६ मा झार्ने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • कृषि शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
घ. उद्योग तथा वाणिज्य		**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**	**पुष्ट्याँइको आधार**	**जोखिम तथा पूर्वानुमान**

नतिजा तहहरू	गन्तव्यका सूचकहरू	नेपाल	लुम्बिनी प्रदेश	गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था	२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य	पुष्ट्याँइको आधार	जोखिम तथा पूर्वानुमान
उद्योग, वाँणिज्य तथा व्यावसायिक संस्थाहरूको संख्या)		३,८०,०००	९७,०००	१०२०	१२०० पुऱ्याउने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • उद्यम विकास शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
उद्यम व्यवसायबाट सिर्जना भएको रोजगारी		५५,००,०००	५ देखी ७ लाख	१४४०	१८०० पुऱ्याउने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • उद्यम विकास शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
विभिन्न उत्पादनको संकलन केन्द्रको संख्या		अध्यावधिक भएको तथ्याङक उपलब्ध नभएको	अध्यावधिक भएको तथ्याङक उपलब्ध नभएको	०		• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • उद्यम विकास शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
ङ. पर्यटन		**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**	**पुष्ट्याईको आधार**	**जोखिम तथा पूर्वानुमान**
सालाना आउने पर्यटक संख्या		१२ लाख	९९८९३८	१५००० अनुमानित	२००० पुऱ्याउने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • आर्थिक तथा सामाजिक विकास शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
पर्यटन व्यवसायी संख्या		१४२२३३	२०१५८	१५०	२०० पुऱ्याउने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • आर्थिक तथा सामाजिक विकास शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
पर्यटन क्षेत्रले प्रदान गरेको रोजगारी संख्या		३,९०,०००	६०,०००	७००	९००पुऱ्याउने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका

नतिजा तहहरू	गन्तव्यका सूचकहरू	नेपाल	लुम्बिनी प्रदेश	गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था	२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य	पुष्ट्याँइको आधार	जोखिम तथा पूर्वानुमान
चं सहकारी		**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**	**पुष्ट्याईको आधार**	**जोखिम तथा पूर्वानुमान**
जम्मा सहकारी संख्या		३२९६५	३७५५	४६ मा ३१ कार्यरत	नियमन गर्ने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
सहकारीमा आबद्ध भएको जनसंख्या		१,०९,०५,१९२	८,९८,६११	१२०००	शिक्षित गर्ने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
ऋण लगानी रु		९३० अरब	२०.१८ अरब	२ अरब अनुमानित	प्रयोगको अनुगमन गर्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
बचत रु		११२५ अरब	१८.८२ अरब	१ अरब ५० करोड अनुमानित	बचत सुरक्षाको सुनिश्चितता गर्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
शेयर लगानी रु		९४.७२ अरब	३.०४ अरब	२० करोड अनुमानित	लगानी सुरक्षणमा जोड दिने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
छ. श्रम तथा रोजगारी		**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**	**पुष्ट्याईको आधार**	**जोखिम तथा पूर्वानुमान**
आर्थिक रूपमा सक्रिय जनसंख्या मध्य जम्मा राजेगार		२,३९,५८,८६८ मध्य	२९५२१९६ मध्य	३८३२३ मध्य	२२०० पुऱ्याउने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • आर्थिक तथा	तर्जुमा भएका योजना

नतिजा तहहरू	गन्तव्यका सूचकहरू	नेपाल	लुम्बिनी प्रदेश	गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था	२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य	पुष्ट्याँइको आधार	जोखिम तथा पूर्वानुमान
	जनसंख्या	१,०२,७०,४४७	१८७२२११	१५७३२		सामाजिक विकास शाखाको रेकर्ड	कार्यान्वयन भएका
	आर्थिक रूपमा सक्रिय जनसंख्या मध्य जम्मा बेरोजगार तथा आर्थिक गतिविधिमा निष्क्रिय बसेकाको संख्या	अनुमानित ९,००,०००	१५१५७८	१५१८८	१४८८८ मा झार्ने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • आर्थिक तथा सामाजिक विकास रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
	भारत लगायतका वैदेशिक रोजगारीमा जानेको संख्या	७० देखी ८० लाख अनुमानित	१२ लाख अनुमानित	६५०० अनुमानित	६००० मा झार्ने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • आर्थिक तथा सामाजिक विकास	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
	वैदेशिक रोजगारीबाट सालाना आउने विप्रेषण रु	१७ खरब २० अरब	२ खरब ९० करोड	३ अरब अनुमानित	पुनः लगानीका लागी पहल गर्ने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • आर्थिक तथा सामाजिक विकास शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
	विप्रेषण पाउने परिवार संख्या	५१,२०,०००	५,००,०००	४२००	यथावत	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • आर्थिक तथा सामाजिक विकास	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
नतिजा तहहरू	**सामाजिक विकास** गन्तव्यका सूचकहरू	**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**	**पुष्ट्याईको आधार**	**जोखिम तथा पूर्वानुमान**
प्रभाव	हालको साक्षरता	७६.३ प्रतिशत	७८	७७.६९	८० पुर्‍याउँने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन	तर्जुमा भएका

नतिजा तहहरू	गन्तव्यका सूचकहरू	नेपाल	लुम्बिनी प्रदेश	गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था	२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य	पुष्ट्याँइको आधार	जोखिम तथा पूर्वानुमान
	दरमा वृद्धि					प्रतिवेदन • शिक्षा विकास शाखाको रेकर्ड	योजना कार्यान्वयन भएका
	शिशु मृत्यु जना (१००० मा)	२८ जना	३२ जना	०	यथावत कायम गर्ने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • स्वास्थ्य शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
	बाल मृत्यु दर	३३ जना	४० जना	०	यथावत कायम गर्ने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • स्वास्थ्य शाखाका शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
	मातृ मृत्यु दर (प्रति लाखमा)	१५१ जना	२०७ जना	०	यथावत कायम गर्ने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • स्वास्थ्य शाखाका शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
	प्रारम्भिक बालविकास कुल भर्नादर	अद्यावधिक भएको तथ्याङक उपलब्ध नभएको		११५.५ प्रतिशत	११५.५ प्रतिशत कायम राख्ने	शिक्षा विकास शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
	प्रारम्भिक बालविकास खुद भर्नादर वृद्धि	८४.७ प्रतिशत		९७.८ प्रतिशत	यथावत कायम गर्ने	शिक्षा विकास शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
	आधारभुत तहको कुल भर्नादर	अद्यावधिक भएको तथ्याङक		१०९.५ प्रतिशत	१०९.५ प्रतिशत कायम	शिक्षा विकास शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना

नतिजा तहहरू	गन्तव्यका सूचकहरू	नेपाल	लुम्बिनी प्रदेश	गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था	२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य	पुष्ट्याँइको आधार	जोखिम तथा पूर्वानुमान
	वृद्धि	उपलब्ध नभएको			राख्ने		कार्यान्वयन भएका
	आधारभूत तहको खुद भर्नादर वृद्धि	३२९६.९ प्रतिशत		९६.६ प्रतिशत	यथावत कायम गर्ने	शिक्षा विकास शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
	माध्यमिक तहको कुल भर्नादर वृद्धि	अद्यावधिक भएको तथ्याङक उपलब्ध नभएको		१०१ प्रतिशत	१०१ प्रतिशत कायम राख्ने	शिक्षा विकास शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
	माध्यमिक तहको खुद भर्नादर वृद्धि	५५.८ प्रतिशत		४४ प्रतिशत	यथावत कायम गर्ने	शिक्षा विकास शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
	घरमै प्रसुती हुनेको संख्या	१९ प्रतिशत		०	शुन्यमै कायम राख्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • स्वास्थ्य शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
	सुरक्षित तथा शुद्व खानेपानीमा पहुँच पुगेका परिवार संख्या	९६.८५ प्रतिशत		३०३७ (राष्ट्रिय जनगणना २०७८)	१०० प्रतिशत परिवारमा पुऱ्याउने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • स्वास्थ्य शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
	यौन हिंसामा परेका महिलाको संख्या	२३.४ प्रतिशत		३	शुन्यमा झार्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • न्याय शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
	बाल विवाहको	३५.१ प्रतिशत		८७	शुन्यमा झार्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन	तर्जुमा भएका

नतिजा तहह रू	गन्तव्यका सूचकहरू	नेपाल	लुम्बिनी प्रदेश	गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था	२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य	पुष्ट्याँइको आधार	जोखिम तथा पूर्वानुमान
	अवस्था (१८ बर्ष मुनिको)					• म.बा.वा. शाखाको रेकड	योजना कार्यान्वयन भएका

नतीजा सूचक	नेपाल	लुम्बिनी प्रदेश	गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था	२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य	पुष्ट्याईको आधार	जोखिम तथा पूर्वानुमान
२. सामाजिक विकास						
क. शिक्षा						
क्याम्पस संख्या			१	नियमन गर्ने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन.. • शिक्षा विकास शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
माध्यमिक विद्यालय संख्या			१०	पठन पाठनको गुणस्तर वृद्धि गर्ने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन.. • शिक्षा विकास शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
आधारभूत विद्यालय संख्या			२७	पठन पाठनको गुणस्तर वृद्धि गर्ने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन.. • शिक्षा विकास शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
वाल विकास केन्द्र संख्या			४३	पठन पाठनको गुणस्तर वृद्धि गर्ने	• सर्वे प्रतिवेदन • मूल्याङ्कन प्रतिवेदन.. • शिक्षा	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका

नतिजा तहहरू	गन्तव्यका सूचकहरू	नेपाल	लुम्बिनी प्रदेश	गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था	२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य	पुष्ट्याँइको आधार	जोखिम तथा पूर्वानुमान
						विकास शाखाको रेकड	
ख. स्वास्थ्य तथा पोषण		**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**	**पुष्ट्याईको आधार**	**जोखिम तथा पूर्वानुमान**
अस्पताल संचालन संख्या		२१५	३२	१ निर्माणाधिन	पुरा गरी संचालनमा ल्याउने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • स्वास्थ्य शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
स्वास्थ्य चौकीको संख्या		३७८८	५६७	४	सेवाको स्तर वृद्धि गर्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • स्वास्थ्य शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
आयुर्वेद आरोग्य केन्द्र				१	सेवाको स्तर वृद्धि गर्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • स्वास्थ्य शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र		७५८२	२५३	४	सेवाको स्तर वृद्धि गर्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • स्वास्थ्य शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
गाउँघर क्लिनिकको संख्या		अद्यावधिक भएको तथ्याङक उपलब्ध नभएको	७०० हाराहारी मा	७	सेवाको स्तर वृद्धि गर्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • स्वास्थ्य शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
खोप केन्द्रको संख्या		१६९५०	२४०० देखी २८००	१७	सेवाको स्तर वृद्धि गर्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • स्वास्थ्य शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वय

नतिजा तहहरू / गन्तव्यका सूचकहरू	नेपाल	लुम्बिनी प्रदेश	गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था	२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य	पुष्ट्याँइको आधार	जोखिम तथा पूर्वानुमान
						न भएका
स्वास्थ्य ईकाई			२	सेवाको स्तर वृद्धि गर्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • स्वास्थ्य शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वय न भएका
बर्थिङ्ग सेन्टरको संख्या	२८८४	५०० करिब	४	सेवाको स्तर वृद्धि गर्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • स्वास्थ्य शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वय न भएका
सर्पदंश उपचार केन्द्र			१	सेवाको स्तर वृद्धि गर्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • स्वास्थ्य शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वय न भएका
सबैमा गरी स्वास्थ्य कर्मचारी संख्या	४०,९५२	१०८०	५७	क्षमता विकास गर्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • स्वास्थ्य शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वय न भएका
महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयम् सेविकाहरूको संख्या	५१४२३	८९०७	८१	कार्य थलोको व्यवस्था र क्षमता विकास	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • स्वास्थ्य शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वय न भएका
ग. खानेपानी तथा सरसफाइ	**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**	**पुष्ट्याँइको आधार**	**जोखिम तथा पूर्वानुमान**
आधारभूत खानेपानी (पाइप/धाराको पानीमा) पहुँचको परिवार संख्या	३७,९४,८६१	६,५६,२४९	३०३७ (राष्ट्रिय जनगणना २०७८)	६००० मा पुर्‍याउने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • सामाजिक विकास शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वय न भएका

नतिजा तहहरू	गन्तव्यका सूचकहरू	नेपाल	लुम्बिनी प्रदेश	गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था	२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य	पुष्ट्याँइको आधार	जोखिम तथा पूर्वानुमान
परम्परागत पधेराको पानीमा भर पर्ने परिवार संख्या		२६२०४४	२९६०८	१८८ (राष्ट्रिय जनगणना २०७८)	शुन्यमा झार्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • सामाजिक विकास शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
इनार तथा कुवाको पानीमा भर पर्ने परिवार संख्या		३.६ प्रतिशत	५६३००	१४३६ (राष्ट्रिय जनगणना २०७८)	४३६ मा झार्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • सामाजिक विकास शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
मूल तथा खोलाको पानमिा भर पर्ने परिवार संख्या		४.३ प्रतिशत	४६००	७४ (राष्ट्रिय जनगणना २०७८)	शुन्यमा झार्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • सामाजिक विकास शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
टुवेल तथा ह्याण्ड पम्प		१९८२१८०	३७४२००	५१६९ (राष्ट्रिय जनगणना २०७८)	फिल्टरको व्यवस्था गर्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • सामाजिक विकास शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
सार्वजनिक शौचालय संख्या		३२२८१	४७६३	२ (पालिका)	३ वटा पुऱ्याउँने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • सामाजिक विकास शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
फोहोरमैला फ्याँक्ने स्थानको संख्या		५ वटा व्यवस्थित र ४० वटा खुल्ला	अद्यावधिक नभएको	नभएको	एक ठाँउामा व्यवस्था गर्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • सामाजिक विकास शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
फ्लस भएको सेफ्टी ट्याङ्की सहितको शौचालय प्रयोग गर्ने परिवार संख्या		४३,०१,४९०	७१४५९७	४८९२ (राष्ट्रिय जनगणना २०७८)	५७०० मा पुऱ्याउने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • सामाजिक विकास शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका

नतिजा तहहरू / गन्तव्यका सूचकहरू	नेपाल	लुम्बिनी प्रदेश	गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था	२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य	पुष्ट्याँइको आधार	जोखिम तथा पूर्वानुमान
खाल्टे शौचालय भएका परिवार संख्या	२०,०५,४८०	३,५७,९५५	४५७१ (राष्ट्रिय जनगणना २०७८)	शुन्यमा झार्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • सामाजिक विकास शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वय न भएका
कुनै प्रकारको शौचालय नभएको परिवार संख्या	३०१,४९०	६४०३०	४४८ (राष्ट्रिय जनगणना २०७८)	शुन्यमा झार्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • सामाजिक विकास शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वय न भएका
घ. युवा तथा खेलकुद	**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**	**पुष्ट्याईको आधार**	**जोखिम तथा पूर्वानुमान**
खेल मैदानको संख्या	१५०० माथी	करिब ४० वटा	२४	एक कभर्ड हला सहित ६१ पुऱ्याउँने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • सामाजिक विकास शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वय न भएका
खेलकुद क्लबहरू			७	क्षमता विकास गर्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • सामाजिक विकास शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वय न भएका
वार्षिक रूपमा हुने गरेका खेलकुद प्रतियोगिताको संख्या	अद्यावधिक भएको तथ्याङक उपलब्ध नभएको	अद्यावधिक भएको तथ्याङक उपलब्ध नभएको	१	३ पुऱ्याउँने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • सामाजिक विकास शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वय न भएका
ङ. कला तथा संस्कृति	**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**	**पुष्ट्याँइको आधार**	**जोखिम तथा पूर्वानुमान**
ऐतिहासिक, धार्मिक तथा सांस्कृतिक धरोहरहरू र	अद्यावधिक भएको तथ्याङक	अद्यावधिक भएको तथ्याङक	६ स्थान	संरक्षण र स्तर वृद्धि गर्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • सामाजिक	तर्जुमा भएका योजना

नतिजा तहहरू	गन्तव्यका सूचकहरू	नेपाल	लुम्बिनी प्रदेश	गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था	२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य	पुष्ट्याँइको आधार	जोखिम तथा पूर्वानुमान
पर्यटकीय स्थलको संख्या		उपलब्ध नभएको	उपलब्ध नभएको			विकास शाखाको रेकड	कार्यान्वय न भएका
च. लक्षित समूह विकास		**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**	**पुष्ट्याईको आधार**	**जोखिम तथा पूर्वानुमान**
अपाङ्गता भै परिचयपत्र पाउने संख्या		६,५०,००० मध्य करिब २,००,०००	१,२१,२८९ मध्य कतिले पाए रेकर्ड नपाईएको	४६७	सबैलाई परिचय पत्र प्रदान गर्ने	मूल्याङ्कन प्रतिवेदन सामाजिक विकास शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वय न भएका
अल्प संख्यक परिवार संख्या		जनसंख्याको ६.४ प्रतिशत	उपलब्ध नभएको	४०	सबैको संरक्षण र आर्थिक विकास	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • सामाजिक विकासर म.बा.वा.शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वय न भएका
भूमिहिन दलित परिवार				३५३	बसोबासको व्यवस्था गर्ने	• सामाजिक तथा भूमि व्यवस्था विकास र म.बा.वा.शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वय न भएका
भूमिहिन सुकुम्बासी परिवार				११२५	बसोबासको व्यवस्था गर्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • सामाजिक तथा भूमि व्यवस्था विकास र म.बा.वा.शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वय न भएका
अव्यवस्थित बसोबासी जना				५८९६	व्यवस्थित गर्ने	सामाजिक तथा भूमि व्यवस्था विकास र म.बा.वा.शाखाको रेकड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वय न भएका
३. शहरी विकास तथा पूर्वाधार		**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**	**पुष्ट्याँइको आधार**	**जोखिम तथा**

क. सडक र पुल			को अवस्था			पूर्वानुमान
कलो पत्रे सडक कि.मि थप भएको हुने छ।	१९,१६३ कि.मि	९३२	३२	२९८.८ कि.मि पुऱ्याउँने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • प्राविधिक शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
ग्राभेल सडक कि.मि.	८२०४	२७३९	१०५	१७ कि.मि.मा झार्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • प्राविधिक शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
धुले तथा कच्ची सडक कि.मि.	८७६५	५४६८	१०६	२५ कि.मि.मा झार्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • प्राविधिक शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
पक्की पुलको संख्या	३२१७	उपलब्ध नभएको	१२	२३ वटा पुऱ्याउने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • प्राविधिक शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
कलभर्ट निर्माण	उपलब्ध नभएको	उपलब्ध नभएको	७५	१०४ पुऱ्याउने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • प्राविधिक शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
झोलुङ्गे पूलको संख्या	१०५०८	उपलब्ध नभएको	२	स्तर कायम राख्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • प्राविधिक शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
ट्रस पुल	उपलब्ध नभएको	उपलब्ध नभएको	१	०		
ख. ऊर्जा र संचार	**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**	**पुष्ट्याईको आधार**	**जोखिम तथा पूर्वानुमान**
विद्युतमा पहूँच पुगेको परिवार जो बत्तीका	९६.०७	१०,६९,०८१	९६९० (राष्ट्रिय	९९६४ मा पुऱ्याउने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन	तर्जुमा भएका

लागि बिजुली बाल्ने परिवार संख्या			जनगणना २०७८)		• सा.वि.शाखाको रेकर्ड	योजना कार्यान्वयन भएका
बत्तीका लागि वैकल्पिक ऊर्जा प्रयोग गर्ने परिवार संख्या	६.६ प्रतिशत	५१९७४	१८९ (राष्ट्रिय जनगणना २०७८)	शुन्यमा झार्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • सा.वि.शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
बत्तीका लागि मट्टितेल प्रयोग गर्ने परिवार संख्या	३९,९६५ अनुमानित	११३६८	२० (राष्ट्रिय जनगणना २०७८)	शुन्यमा झार्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • सा.वि.शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
बिजुलीको पहुँच नपुगेका परिवार संख्या	५,३२,६६७	८९२२	६५ (राष्ट्रिय जनगणना २०७८)	शुन्यमा झार्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • सा.वि.शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
खाना पकाउन बिजुली प्रयोग गर्ने परिवार संख्या	३३,३०० (०.५ प्रतिशत)	४६९२	१२९(राष्ट्रिय जनगणना २०७८)	५०० पुऱ्याउने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • सा.वि.शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
खाना पकाउन एल.पी. ग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार संख्या	२९,४९,०००(४४.३ प्रतिशत)	४८१७४८	३१७३ (राष्ट्रिय जनगणना २०७८)	४००० पुऱ्याउने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • सा.वि.शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
खाना पकाउन दाउरा प्रयोग गर्ने परिवार संख्या	३३,९९,००० (५१ प्रतिशत)	६१२६९८	६३८५ (राष्ट्रिय जनगणना २०७८)	२३८५ मा झार्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • सा.वि.शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
खाना पकाउन वैकल्पिक ऊर्जा प्रयोग गर्ने परिवार संख्या	७९,९०० (१.२ प्रतिशत)	१७२३०	२६६ (राष्ट्रिय जनगणना २०७८)	कायमै राख्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • सा.वि.शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
खाना पकाउन मट्टितेल वा गुईठा जस्तो ऊर्जा	१,९६,३०० (२.९५	२४२६०	६ (राष्ट्रिय जनगणना	शुन्यमा झार्ने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन	तर्जुमा भएका

प्रयोग गर्ने परिवार संख्या	प्रतिशत)		२०७८)		• सा.वि.शाखाको रेकर्ड	योजना कार्यान्वयन भएका
टि.भि मा पहुँच भएका परिवार संख्या	७२ प्रतिशत	५३६०००	४३८९ (राष्ट्रिय जनगणना २०७८)	७००० मा पुऱ्याउने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • सा.वि.शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
मोबाइलमा पहुँच पुगेको जनसंख्या	९३ प्रतिशत	८६१०००	१५८६६ (राष्ट्रिय जनगणना २०७८)	२०००० पुऱ्याउने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • सा.वि.शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
इन्टरनेट प्रयोग गर्ने जनसंख्या	६९.२ प्रतिशत	४११०००	१८६३ (राष्ट्रिय जनगणना २०७८)	४००० पुऱ्याउने	• मूल्याङ्कन प्रतिवेदन • सा.वि.शाखाको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
ग.भवन तथा आवास	**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**	**पुष्ट्याईको आधार**	**जोखिम तथा पूर्वानुमान**
आफ्नै भवन भएका वडा कार्यालय	अद्यावधिक भएको तथ्याङक उपलब्ध नभएको	अद्यावधिक भएको तथ्याङक उपलब्ध नभएको	सबै ८	स्तर वृद्धिका साथ सेवा प्रवाह गर्ने	पालिकाको रेकर्ड	
सामुदायिक भवनको संख्या	अद्यावधिक भएको तथ्याङक उपलब्ध नभएको	अद्यावधिक भएको तथ्याङक उपलब्ध नभएको	???	५३ वटा थप गर्ने	पालिकाको रेकर्ड	

४. वन तथा वातावरण

प्रभाव	• विपद सम्बोधन भएको अवस्था • जलवायु परिवर्तनको असर न्यूनीकरणका लागि प्रतिकार्यहरू भएका
असर	• खाली तथा पर्ति जमिनमा वृक्षारोपण गरी व्यवस्थित वनले ओगटेको क्षेत्रफलमा वृद्धि भएको • जोखिम क्षेत्रका नदी, खहरे तथा पहिरोहरू नियन्त्रण भएका • महामारी विरुद्ध लड्ने तयारी भएको अवस्था

	• विपद कोषको व्यवस्था भएको • खाली क्षेत्रको व्यवस्था भएको

नतिजा सूचक	नेपाल	लुम्बिनी प्रदेश	गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था	२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य	पुष्ट्याँइको आधार	जोखिम तथा पूर्वानुमान
विगत वर्षहरूमा बाढी, पहिरो र आगलागिबाट धन सम्पत्तिको क्षति भएको परिवार संख्या	अद्यावधिक भएको तथ्याङक उपलब्ध नभएको		क्षति हुने गरेको (बीरेन्द्रनगर नगरपालिका)	क्षेति ५० प्रतिशत ले कम हुने	मूल्याङकन प्रतिवेदन	
खर तथा परालले छाएको घर भएका परिवार संख्या	५४,२३,२९७	४९६४६	२१८७ (राष्ट्रिय जनगणना २०७८)	शुन्यमा झार्ने	मूल्याङकन प्रतिवेदन	
एम्बुलेन्सको संख्या	७३५	उपलब्ध नभएको	४	भएकालाई सुचारु राख्ने	मूल्याङकन प्रतिवेदन	
दमकलको संख्या	१०० भन्दा बढि	उपलब्ध नभएको	१	भएकालाई सुचारु राख्ने	मूल्याङकन प्रतिवेदन	
विपद व्यवस्थापन गाउँ तथा वडा समितिको संख्या	अद्यावधिक भएको तथ्याङक उपलब्ध नभएको	अद्यावधिक भएको तथ्याङक उपलब्ध नभएको	बनेको	सकिय गराउँने	मूल्याङकन प्रतिवेदन, पालिकाको रेकर्ड	
विपदकालागि सुरक्षित स्थान तोकिएको स्थानको संख्या	अद्यावधिक भएको तथ्याङक उपलब्ध नभएको	अद्यावधिक भएको तथ्याङक उपलब्ध नभएको	नभएको	प्रत्यक वडामा स्थान तोक्ने	मूल्याङकन प्रतिवेदन	
विपद व्यवस्थापन पूर्व तयारी योजना सालाना बन्ने गरेको नगरेको	अद्यावधिक भएको तथ्याङक उपलब्ध नभएको	अद्यावधिक भएको तथ्याङक उपलब्ध नभएको	भएको	नियमित राख्ने	पलिकाको रेकर्ड	
विपद व्यवस्थापन कोष स्थापना रु	अद्यावधिक भएको तथ्याङक	अद्यावधिक भएको तथ्यङक	नभएको	रु ७५,००,००० पुर्‍याउँने	पालिकाको रेकर्ड	

नतिजा सूचक	नेपाल	लुम्बिनी प्रदेश	गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था	२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य	पुष्ट्याँइको आधार	जोखिम तथा पूर्वानुमान
	उपलब्ध नभएको	उपलब्ध नभएको				
ख.वन तथा वातावरण	**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**	**पुष्ट्याईको आधार**	**जोखिम तथा पूर्वानुमान**
जम्मा सामुदायिक वनको संख्या	२२,५१९	४०३७	३६	वनको हैसियत घट्न नदिन सुरक्षित दोहनको व्यवस्था गर्ने	सा.ब.हरूको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
सामुदायिक वनको क्षेत्रफल	२३,१२,५४५	४२९००० हेक्टर		भएको लाई संरक्षण गर्ने	सा.ब.हरूको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
सामुदायिक वनका उपभोक्ता घर संख्या	३०,८८,२५९	६४२७५३	२१६०० जना	कायमै राख्ने	सा.ब.हरूको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका
विगत वर्षदेखि पानीका मुहानहरू सुक्ने क्रम	अद्यावधिक भएको तथ्यङक उपलब्ध नभएको	अद्यावधिक भएको तथ्याङक उपलब्ध नभएको	जरी छ	रिचार्ज गर्न योजना अनुसार वृक्षारोपण र पोखरी निर्माण भएका हुने छन्	सा.ब.हरूको रेकर्ड	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएका

५) संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह तथा सुशासन

प्रभाव	योजनाको अन्त्य सम्ममा सेवाग्राहीले पालिकाको सेवाहरू पारदर्शी र सुशासन सहितको भएको महसुस गरेका अवस्था हुने छ।
असर	• जन सरोकारका सेवाहरू शिघ्र र चुस्त ढंगबाट प्रवाह भएको अवस्था • खास गरी कृषि पशु सम्बन्धी सेवाहरू, खानेपानी मर्मत सेवा र विद्युत् जडान तथा मर्मत सेवाहरू घरदैलोमा नै उपलब्ध भएका हुने छन्।

क. संस्थागत क्षमता विकास	**नेपाल**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**	**पुष्ट्याईको आधार**	**जोखिम तथा पूर्वानुमान**
आफ्नै वडा भवन संख्या	संघ सँग तुलना नहुने	प्रदेश सँग तुलना नहुने	८	स्तर वृद्धि गरी सेवा प्रवाह सहज बनाउँने	पालिकाको रेकर्ड	
हाल सम्म तयार भएका नीति, नियम तथा कानुनहरू	संघ सँग तुलना नहुने	प्रदेश सँग तुलना नहुने	११०	आवश्यकता अनुसार थप्दै जाने	पालिकाको रेकर्ड	
ख. सुशासन	**संघ**	**लुम्बिनी प्रदेश**	**गढवा आधार वर्ष २०८२/८३ को अवस्था**	**२०८७/२०८८ सम्मको लक्ष्य**	**पुष्ट्याँइको आधार**	**जोखिम तथा पूर्वानुमान**
लेखा परीक्षण तथा पालिकाको आयव्यय विवरण वेवसाइटमा समावेश गरी स्रोत साधनको परिचालन पारदर्शी पार्ने कार्य भए नभएको	संघ सँग तुलना नहुने	प्रदेश सँग तुलना नहुने	भएको	निरन्तरता दिने	पालिकाको रेकर्ड	
भू-उपयोग योजना तयार भएको वा नभएको	राष्ट्रिय भू उपयोग ऐन तयार भएको	.... बढि भू उपयोग योजना तयार भएका	भएको	कार्यान्वयन गर्ने	पालिकाको रेकर्ड	
हालको बेरुजु रु	९१ अरब ५९ करोड	१ अरब १३ करोड	४९,३६,००,०००	५० प्रतिशतले कम गर्ने	पालिकाको रेकर्ड	
राजस्व सुधार कार्ययोजना तयार भएको वा नभएको	संघ सँग तुलना नहुने	प्रदेश सँग तुलना नहुने	भएको	कार्यान्वयन जारी राख्ने	पालिकाको रेकर्ड	
सूचना प्रणालीमा आधारित करदाताहरूको लागत तयारी भए नभएको	संघ सँग तुलना नहुने	प्रदेश सँग तुलना नहुने	छैन	तयार गर्ने	पालिकाको रेकर्ड	

सूचना प्राविधिको उपयोग जस्तैः सफ्टवयर, एसएमएस, इमेल, इन्टरनेट, टेलिफोन आदि प्रभावकारिता भए नभएको	संघ सँग तुलना नहुने	प्रदेश सँग तुलना नहुने	आँशिक रुपमा	पूर्ण रुपमा गर्ने	पालिकाको रेकर्ड	
नतिजामा आधारित अनुगमन प्रणालीको स्थापना भएको वा नभएको	संघ सँग तुलना नहुने	प्रदेश सँग तुलना नहुने	आँशिक रुपमा भएको	पूर्ण रुपमा गर्ने	पालिकाको रेकर्ड	
एकीकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणालीको स्थापना भएको वा नभएको	संघ सँग तुलना नहुने	प्रदेश सँग तुलना नहुने	छैन	स्थापना गर्ने	पालिकाको रेकर्ड	
सार्वजनिक सुनुवाइ र सार्वजनिक परीक्षण कार्यक्रम संचलन वर्ष/पटक	संघ सँग तुलना नहुने	प्रदेश सँग तुलना नहने	ह्ने गरेको। चालु आ.ब.मा ३ वटा भएको	नियमित रुपम ा गर्ने	पालिकाको रेकर्ड	
सबै सार्वजनिक संस्थामा सार्वजनिक सेवा बडापत्र र गुनासो पेटिकाको व्यवस्था भए नभएको	संघ सँग तुलना नहुने	प्रदेश सँग तुलना नहुने	भएको	अद्यावधिक गर्ने	पालिकाको रेकर्ड	
कानुनले गोप्य राख्ने भनेका बाहेक सबै विषयका आर्थिक तथा भौतिक प्रगति, खर्च विवरण सार्वजानिकीकरण गरेको अवस्था रहे नरहेको	संघ सँग तुलना नहुने	प्रदेश सँग तुलना नहुने	आँशिक रुपमा भएको	पूर्ण रुपमा गर्ने	पालिकाको रेकर्ड	
कृषि बजार सूचना प्रणालीको स्थापना भएको वा नभएको	संघ सँग तुलना नहुने	प्रदेश सँग तुलना नहुने	छैन	स्थापना गर्ने	पालिकाको रेकर्ड	
आपत्कालीन कार्य संचालनका लागि सूचना प्रवाहका लागि हट लाईनको व्यवस्था अर्थात् हेलो सरकार रहे नरहेको	संघ सँग तुलना नहुने	प्रदेश सँग तुलना नहुने	नभएको	व्यवस्था गर्ने	पालिकाको रेकर्ड	

पच्छिेद ९: योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन व्यवस्थापन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन

९.१ योजना तर्जुमा

यस गढवा गाउँपालिकामा योजनावद्ध विकासले निरन्तरता पाउने छ । योजना भनेको निरन्तर चलिरहने प्रक्रिया हो र यो आवधिक विकास योजनाको अध्यावधिक गर्ने देखि यस योजनाको अन्तिम वर्षमा दोस्रो आवधिक विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयन गरिने छ ।

९.२ योजना बैंक

बजेटको उपलब्धता र खर्चको गति अनुसार उपयोग गर्नका लागि वडास्तरबाट जनताले आवश्यकता महसुस गरेका योजनाहरूको सूचीलाई योजना बैकको रुपमा अनुसूची २ मा जस्ताको तस्तै राखिएको छ ।

९.३ संस्थागत तथा कार्यान्वयन व्यवस्थापन

यस गाउँपालिकाबाट स्थानीय सरकारका रूपमा सञ्चालन गरिने हरेक कार्यहरूका लागि निम्न अनुसारको संस्थागत रुपमा समितिको संरचना रहेको छ,

- आर्थिक विकास समिति
- सामाजिक विकास समिति
- पूर्वाधार विकास समिति
- वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति
- संस्थागत विकास समिति
- वित्तीय व्यवस्थापन समिति
- राजस्व परामर्श समिति

हरेक वर्ष योजनाका गतिविधिहरूलाई स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को मातहतमा राजस्व सङ्कलन, लक्ष्य निर्धारण, र खर्च निर्धारण स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४, स्थानीय तहमा बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, आर्थिक व्यवस्थापन तथा सम्पत्ति हस्तान्तरण सम्बन्धी निर्देशिका,२०७४ र स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन,२०७४ (परिमार्जित) का प्रावधान अनुसार गरिने छ ।

९.४ पञ्चवर्षीय योजना कार्यान्वयनको जिम्मेवारी

यो आवधिक योजनाको कार्यान्वयन एकल प्रयासबाट सम्भव हुँदैन । यसमा सबै तह र त्यहाँका जनता, संघ संस्था, गै.स.स.हरू, विषयगत कार्यालयहरू, गाउँपालिकाभित्रका विषयगत ईकाइ तथा शाखाहरू समेत सबै

निर्वाचित जनप्रतिनीधि र राजनीतिक दलहरूको जिम्मेवारी हुन्छ । यो आवधिक योजनाका मूल कार्यहरूकालागि निम्न अनुसार जिम्मेवारी बहनको अपेक्षा गरिएको छ ।

९.४.१ आवधिक योजनालाई सरोकारवालाहरू समक्ष प्रस्तुती : यो पञ्चवर्षीय आवधिक योजना कार्यान्वयनकालीग बहु पक्षको साथ र सहयोग आवश्यक पर्दछ । यसका लागी बजेटको व्यवस्था देखी कार्यान्वयनमा आई पर्ने अनेकानेक बाधा व्यवधानहरूको व्यवस्थापन गर्नु पर्ने हुँदा सो योजनालाई बहु सरोकार पक्षहरू जस्तैः नेपाल सरकारका विभिन्न जिल्ला तथा प्रदेश स्तरीय निकायहरू, स्वयं प्रदेश सरकारका विभिन्न मन्त्रालयहरू र नेपाल सरकारका सम्बन्धित मन्त्रालयहरू समक्ष प्रस्तुत गर्ने मूल जिम्मेवारी गाउँपालिका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको हुने छ ।

९.४.२: योजनाका गतिविधिहरूको कार्यान्वयको जिम्मेवारीः तालिका १५ अनुसार हुने छ ।

तालिका १५ योजना कार्यान्वयनका लागि जिम्मेवार निकायहरू

सि.नं	कार्यहरू	मूल जिम्मेवारी	सहयोगी भूमिका
१	वार्षिक योजना तर्जुमा	गा.पा. अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	कार्यपालिका
२	तथ्याङ्क व्यवस्थापन	आई टी प्रमुख	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
३	निर्माण कार्यहरूको व्यस्थापन	निर्माण शाखा	पूर्वाधार विकास समिति
४	कृषिको व्यावसायीकरणका कार्यहरू	कृषि शाखा, गा.पा	आर्थिक विकास समिति
५	विशेष उत्पादन क्षेत्रको विकास	गा.पा. कृषि शाखा	आर्थिक विकास समिति
६	गाउँपालिका क्षेत्रका उत्पादनहरूको बजारीकरणमा सहजीकरण	गा.पा. कृषि शाखा, उद्यम विकास शाखा	आर्थिक विकास समिति
७	पर्यटन विकासको व्यवस्थापन	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत,उद्यम विकास शाखा	आर्थिक विकास समिति
८	उद्यम व्यवसाय सिर्जना, रोजगारीको व्यवस्थापन	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, उद्यम विकास शाखा	आर्थिक विकास समिति
९	सहकारीको विकासका कार्यहरू	कृषि शाखा गा.पा.	आर्थिक विकास समिति
१०	वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका युवालाई व्यवसायमा विशेष सहयोग	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत,उद्यम विकास शाखा	आर्थिक विकास समिति
११	परम्परागत सीपहरूको आधुनिकीकरण	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत,उद्यम विकास शाखा	आर्थिक विकास समिति
१२	परम्परागत बालीहरूको पुनः स्थापना र व्यावसायीकरण	कृषि शाखा गा.पा.	आर्थिक विकास समिति

१३	खाद्य तथा पोषण सुरक्षाको व्यवस्थापन	स्वास्थ्य शाखा	सामाजिक विकास समिति
१४	सीप विकासका कार्यहरू	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, उद्यम विकास शाखा	आर्थिक विकास समिति
१५	सामाजिक सशक्तिकरण तथा लैङ्गीक र जातीय विभेद न्यूनीकरण	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, सामाजिक विकास शाखा	सामाजिक विकास समिति
१६	जेष्ठ नागरिकको सम्मान तथा सुरक्षा तथा अपाङ्गता भएकाहरूको विकास	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, सामाजिक विकास शाखा	सामाजिक विकास समिति
१७	महिला, दलित तथा पिछडिएका वर्ग र लोपोन्मुख जातिको विकास तथा उत्थान	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, सामाजिक तथा महिला विकास शाखा	सामाजिक विकास समिति
१८	घर विहीनको व्यवस्थापन	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, सामाजिक विकास शाखा	सामाजिक विकास समिति
१९	रोजगारी सिर्जना तथा आय वृद्धि केन्द्रित पूर्वाधार विकासको सुनिश्चितता	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, रोजगार शाखा तथा उद्यम विकास शाखा	आर्थिक विकास समिति
२०	वृक्षारोपण	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समिति
२१	अर्गानिक खेतीको विस्तार	कृषि शाखा गा.पा.	आर्थिक विकास समिति
२२	बाढीपहिरो तथा भू-क्षय नियन्त्रण	प्राविधिक शाखा	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
२३	नियमित अनुगमन	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	अनुगमन समिति
२४	योजनाको मूल्याङ्कन	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	तेस्रो पक्ष

९.४ कार्यक्रम अनुगमन तथा मूल्याङ्कन

गढवा गाउँपालिकाबाट स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को परिधी भित्र रही स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन २०७८ मा भएको व्यवस्था समेतलाई ध्यानमा राखी आयोजनाहरूको अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गरिने छ । यो आवधिक योजनाको कार्यान्वयनबाट लक्षित उद्देश्य तथा आयोजनाबाट फाइदा पाउनु पर्ने जनताले कुन हद सम्म फाइदा पाए वा पाएनन् तथा अपेक्षित नतिजा प्राप्त भए नभएकोबारे निम्न अनुसार अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गरिने छ। अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्दा परिच्छेद ५ को नतिजा खाकामा उल्लेखित योजना गतिविधिको प्रभाव, असर र नतीजा (गन्तब्यका सुचकहरू) लाई आधार मानिनेछ । साथै बजेट उपयोग पनि अनुगमनको अभिन्न अंग हुने छ ।

१. नियमित अनुगमन : आयोजनाहरूको कार्यान्वयन चरणमा नियमित अनुगमन गरिने छ । कार्यान्वयन चरणमा आयोजनाहरूको लागत, परिमाण, समय सीमा तथा गुणस्तर लगायत कार्यान्वयन चरणमा आई परेका

समस्या तथा सम्भावित विकल्पहरू समेतको पहिचान गरी कार्यपालिकालाई पृष्ठपोषण दिन अनुगमन गरिने छ । यो अनुगमनको जिम्मेवारी गा.पा. उपाध्यक्षको संयोजकत्वमा प्रमुख, योजना विभाग/महाशाखा, शाखा र एकाइ सदस्य सचिव रहने गरी गठन गरिएको ४ सदस्यीय अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समितिले गर्ने छ ।

अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण विधि (गा.पा.स्तर) आयोजनाहरूको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण निम्नानुसार गरिने छ,

क. आवधिक योजनाको प्रत्येक वर्षको कार्यक्रम स्वीकृत भएपछि कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित शाखाहरूबाट कार्यपालिकामा पेश भएको एकीकृत कार्य योजनाका आधारमा अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समितिले वार्षिक अनुगमन कार्य योजना बनाइ कार्यान्वयन गर्ने छ ।

ख. अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समितिले गरेको अनुगमन प्रतिवेदन प्रत्येक २ महिनामा कार्यपालिका बैठकमा पेश गरी छलफल गरिने छ ।

ग. यसरी कार्यपालिकामा पेश भएर छलफल गर्दा योजनाकार्यान्वयन मा त्रुटिहरू सच्याउन तथा समय व्यवस्थापन र गुणस्तर कायम राख्न सम्बन्धित पक्षहरू (उपभोक्ता समिति, निर्माण व्यवसायी तथा परामर्शदाता र कर्मचारीलाई आवश्यक निर्देशन दिइने छ र यो मान्नु सबैको कर्तव्य हुने छ ।

वडास्तरीय आयोजनाहरूको अनुगमन : प्रत्येक वडास्तरमा संचालित आयोजनाहरूको लागत, परिमाण, आय सीमा तथा गुणस्तरीयताका आधारमा अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण गरी आवश्यक पृष्ठपोषण दिन सम्बन्धित वडा अध्यक्षको संयोजकत्वमा वडा सचिव सदस्य सचिव रहने गरी गठित ३ सदस्यीय वडास्तरीय अनुगमन समितिले गर्ने छ । यो समितिले अनुगमनका क्रममा देखिएको विषय वस्तुहरू नियमित रूपमा अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समितिलाई जानकारी दिनेछ ।

२. मध्यावधिक समीक्षा : यो आवधिक योजनाले लिएको गति तथा समग्र कार्यान्वयनको अवस्थाको समीक्षा तेस्रो पक्षको नेतृत्वमा उपाध्यक्ष र निर्माण शाखाको प्रमुख सहभागी संयुक्त कार्यदलबाट गराइने छ । यो समीक्षाबाट ५ वर्षमा सम्पन्न गर्नु पर्ने कार्यहरूको गति मापन गरी आवश्यक परे आवधिक योजनाको लक्ष्य तथा आशातीत प्रतिफलहरूको समीक्षा गरी थप वा घट गरी आवधिक योजनाको नयाँ प्रारूप पनि तयार गर्न सकिने छ ।

३. आयोजना कार्यान्वयन समाप्ति पछिको मूल्याङ्कन : यो आवधिक योजनाले तय गरेका लक्ष्य तथा आशातीत प्रतिफल कुन तहसम्मपूरा भयो र स्रोत साधनको उपयोग, त्यसको तात्पर्यता, प्रभावकारिता, पारदर्शीता, आयोजनाहरूको कार्यान्वयनबाट निक्लिएका नतिजाहरू तथा तिनीहरूको दिगोपनाको बारेमा यो आवधिक योजनाको कार्य समाप्ति लगत्तै तेस्रो पक्षबाट मूल्याङ्कन गराइनेछ र यसका सिकाइहरूलाई आगामी योजनाहरूमा कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।

४. प्रभाव मूल्याङ्कन : यो आवधिक योजनाले समाज तथा समग्र गाउँपालिकामा पारेको प्रभावबारेमा आयोजना कार्यान्वयन समाप्तिको १ वर्ष पछि तेस्रो पक्षबाट मूल्याङ्कन गराउन सकिनेछ ।

५. समग्र जोखिमको पूर्वानुमान :

- संघ र प्रदेशसँग अपेक्षा गरिएका योजनामा बजेट उपलब्ध भएको
- समयमानै बजेट व्यवस्था भएको,
- योजना अनुसार मानव स्रोत विकास भएको,
- आवश्यक मात्रामा दक्ष कर्मचारीको व्यवस्था भएको र छिटो छिटो सरुवा नभएको,
- वडाहरूले पेश गरेका योजनाहरू बजेट सिमा भित्र रहि कार्यान्वयन भएको अवस्था,
- प्रकोप तथा विपत्तिको राम्रो व्यवस्थापन भएको,
- कार्यरत संघ सस्थाको निरन्तरता भएको,
- निर्माण सामग्रीमा आकाशिदो मूल्य वृद्धि नभएको अवस्था,
- राजनीतिक स्थिरता भएको अवस्था,
- प्रदेश सरकारबाट योजनामा माग गरिए अनुरुप साझेदारी तथा सहकार्य भएको अवस्था ।

अनुसूचीहरू

अनुसूची १ : संघ तथा प्रदेश सरकार सँग माग गरिने र गौरबका योजनाहरू

संघ र प्रदेश सरकार सँग माग गरिने योजनाहरू : सहक्षेत्र : सिँचाई , स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई, सडक तथा पुल र संस्थागत क्षमता विकास									दिगो विकास लक्ष्य नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
बड्कापथ सिँचाई योजना	संख्या	१	८ नं वडा	चालु र निरन्तर	चालु र निरन्तर	चालु र निरन्तर	सम्पन्न		१,२
बजेट	रु			८०००००	९०००००००	१००००००००	५००००००००	संघीय सरकार	
दंगाली .. सिँचाई योजना	संख्या	१	४ नं वडा	चालु र निरन्तर	चालु र निरन्तर	चालु र निरन्तर	सम्पन्न		१,२
बजेट	रु			१६०००००००	१८०००००००	२००००००००	१०००००००००	प्रदेश	
१५ शैयाको निर्माणाधिन अस्पताल पुरा गरी संचालनमा ल्याउदै	संख्या	१	वडा नं ६	चालु	चालु	पुरा	पुरा		३
बजेट	रु			२०००००००	२०००००००	१०००००००	५०००००००	संघ	
धैरेनी खा.पा. योजना बिस्तार र ओभरहेड टंकी निर्माण	संख्या	१	वडा न ३	१	निरन्तर	सम्पन्न	सम्पन्न		६
बजेट	रु			१०००००००	१०००००००	१०००००००	३०००००००	संघ र प्रदेश	
बडहरा खा.पा.यो. को ओभरहेड टंकी निर्माण	संख्या	१	वडा न १	०	०	१	सम्पन्न		६
बजेट	रु					८५०००००	२५००००००	संघ र प्रदेश	
खबरी खुटी खा.पा.योजना	संख्या	१	वडा न ६	१	निरन्तर	निरन्तर	सम्पन्न		६
बजेट	रु			२००००००	२००००००	२००००००	१०००००००	प्रदेश	
खैरेनी - सुपोला सडक	कि.मि.	३	गढवा ३	०	१	१	३		६

संघ र प्रदेश सरकार सँग माग गरिने योजनाहरू : सहक्षेत्र : सिँचाई , स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई, सडक तथा पुल र संस्थागत क्षमता विकास									दिगो विकास लक्ष्य नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
पिच									
बजेट	रु			०	११६०००००	११६०००००	३५००००००	संघ	
बुद्धज्योती - खबरी खुट्टी रोड पिच	कि.मि.	११	वडा नं ६	२	२	२	११		९
बजेट	रु			१३४०००००	१३४०००००	१३४०००००	७३७०००००	प्रदेश	
कोईलाबास -मुसिनाका- सालभौरी सडक पिच	कि.मि.	२१	वडा नं ८ र २	३	४	४	२१		९
बजेट	रु			२१४५००००	२८६०००००	२८६०००००	१५०१५००००	संघ - गौरवको योजना	
कोईलाबास-खबरी नाका सडक पिच	कि.मि.	७	वडा नं ८	१	१	१	७		९
बजेट	रु			७९०००००	७९०००००	७९०००००	५५३०००००	संघ	
महादेवा-चिमचिमे - सालभौरी नाका पिच	कि.मि.	१७	वडा नं २	३	३	३	१७		९
बजेट	रु			२१००००००	२१३०००००	२१३०००००	१२०४०००००	संघ - गौरवको योजना	
परिचोक-हाँसिपुर -मदपुर रिङरोड पिच	कि.मि.	४	वडा नं ६	०	१	१	४		९
बजेट	रु			०	१०००००००	१००००००००	४०००००००	प्रदेश	
खजरौटा-बाँकी-भत्रली रिङरोड पिच	कि.मि.	७	वडा नं ४,५ र ६	१	१	१	७		९
बजेट	रु			१४३०००००	१४३०००००	१४३०००००	१००१०००००	संघ र प्रदेश	

संघ र प्रदेश सरकार सँग माग गरिने योजनाहरू : सहक्षेत्र : सिँचाई , स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई, सडक तथा पुल र संस्थागत क्षमता विकास									दिगो विकास लक्ष्य नं
योजना र बजेट	एकाइ	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	जम्मा ५ वर्ष	लागत सहभागिता	
धैरेनी - घुस्रा रिङरोड पिच	कि.मि.	४	वडा नं २ र ३	०	१	१	४		९
बजेट	रु			०	१२५०००००	१२५०००००	५००००००००	संघ र प्रदेश	
बोधिपुर-सोम्री-मोतिपुर - कान्छीगाउँ सडक पिच	कि.मि.	३	वडा न ५ र ७	०	०	१	३		९
बजेट	रु			०	०	१००००००००	३००००००००	प्रदेश	
खडकपुर ढेरुनिया जोड्ने राप्ती नदिमा पक्की पुल निर्माण	मिटर	८००	वडा नं ४	चालु	चालु	चालु	सम्पन्न		९
बजेट	रु			२००००००००	२५००००००	३००००००००	४५५००००००	संघ	
पञ्जिकाधिकारीहरूको क्षमता विकास	कार्यक्रम संख्या	५	पालिकास्तर	१	१	१	५		१६
बजेट	रु			२०००००	२०००००	२०००००	१००००००	संघ	
पञ्जिकरण तथा सा.सु. अभिमुखिकरण कार्यक्रम	कार्यक्रम संख्या	५	पालिकास्तर	१	१	१	५		१६
बजेट	रु			२०००००	२०००००	२०००००	१००००००	संघ	
जम्मा संघ र प्रदेश सरकार सँग माग गरिने रु				**१५४४५००००**	**२८५००००००**	**३१०५०००००**	**१८२६६५००००**		

अनुसूची २ : पालिका र वडाहरूबाट प्राप्त योजनाहरू जस्ताको तस्तै

पालिका स्तरबाट प्राप्त योजनाहरू

१.आर्थिक विकास

(१ कृषि, २ पशुपंछी, ३ सिँचाई, ४ उद्योग तथा वाणिज्य, ५ पर्यटन, ६ सहकारी र ७ श्रम तथा रोजगारी)

सि. नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने वडा र स्थान	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	आवश्यक बजेट विनियोजन रु	संघ, प्रदेश तथा अन्य कुनै संस्थामा पेश हुने भए सोको नाम
१	**कृषि विकास**					
	कृषि यान्त्रिकरणका लागी यन्त्र तथा उपकरण बितरण	सबै वडा	संख्या	१००	८००००००	पालिका र कृषक बिच लागत सहभागिता
	कषि सामाग्री बितरण	सबै वडा	संख्या	आवश्यकताको आधारमा	२५०००००	पालिका र कृषक बिच लागत सहभागिता
	तरकारी तथा खाद्यान्नवालीको बिउ बिजन बितरण	सबै वडा	मात्रा	आवश्यकताको आधारमा	१०००००००	पालिका र कृषक बिच लागत सहभागिता
	मसलाबाली प्रवर्द्धन	सबै वडामा	संख्या	आवश्यकताको आधारमा	२००००००	पालिका र कृषक बिच लागत सहभागिता
	करेशाबारी प्रवर्द्धन	सबै वडामा	संख्या	आवश्यकताको आधारमा	८०००००	पालिका र कृषक बिच लागत सहभागिता
	कृषक अवलोकन भ्रमण	सबै वडा	भ्रमण संख्या	५	६००००००	पालिका
	कृषकको क्षमता विकास तालिम	सबै वडा	तालिम संख्या	४०	२००००००	पालिका
	माटो तथा वाली उपचार शिविर संचालन	सबै वडामा	शिविर संख्या	४०	१३०००००	पालिका
	करार खेतीमा प्रोत्साहन	सबै वडा	संख्या	आवश्यकताको आधारमा	२५०००००	पालिका

सि. नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने वडा र स्थान	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	आवश्यक बजेट विनियोजन रु	संघ, प्रदेश तथा अन्य कुनै संस्थामा पेश हुने भए सोको नाम
	अनुदान					
	फलफूलका बिरुवा बितरण	सबै वडा	संख्या	आवश्यकताको आधारमा	२५०००००	पालिका
	कम्पोष्ट मल उत्पादन अनुदान	सबै वडा	बढि भन्दा बढी	आवश्यकताको आधारमा	४००००००	पालिका
	कृषि र पशुपंछी उपज बजारिकणका लागी मरुल्या श्रृङ्खलाका पक्ष किसान, थोक व्यापारी तथा एग्रोभेट बिच अन्तर कृया र B to B Linkage स्थापना	सबै वडा	संख्या	आवश्यकताको आधारमा	२५०००००	पालिका
	तरकारीको पकेटक्षेत्र विकास	वडा नं ३	संख्या	सम्भावनाको आधारमा	५००००००	पालिका
	व्यवसायिक केरा खेती पकेट क्षेत्र विकास	वडा नं २	संख्या	सम्भावनाको आधारमा	२५०००००	प्रदेश
	कृषि हाटबजार निर्माण	वडा ६, ८ र १	संख्या	३	७५०००००	प्रदेश
	शित भण्डार निर्माण	वडा नं ३	संख्या	१	५०००००००	संघ र प्रदेश
	खाद्य भण्डार निर्माण	वडा नं ६	संख्या	१	१०००००००	पालिका र प्रदेश
२	**पशुपंछी विकास**					
	गोठ तथा भकारो सुधार कार्यक्रम	सबै वडा	संख्या	१००	१०००००००	कृषक पालिका लागत सहभागिता
	कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रम	सबै वडा	संख्या	आवश्यकतामा आधारित	८०००००	कृषक पालिका लागत सहभागिता

सि. नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने वडा र स्थान	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	आवश्यक बजेट विनियोजन रु	संघ, प्रदेश तथा अन्य कुनै संस्थामा पेश हुने भए सोको नाम
	चरन तथा आहारा कार्यक्रम	सबै वडा	क्षेत्रफल हेक्टर	२	४००००००	कृषक पालिका लागत सहभागिता
	घाँस संरक्षण	सबै वडामा	संख्या	आवश्यकतामा आधारित	२००००००	कृषक पालिका लागत सहभागिता
	माछापोखरी निर्माण तथा मर्मत	सबै वडा	संख्या	१५	१५०००००	कृषक पालिका लागत सहभागिता
	छ्यापकटर बितरण	सबै वडा	संख्या	७५	३७५००००	कृषक पालिका लागत सहभागिता
	घरेलु दाना उत्पादन मिल स्थापना	वडा	संख्या	७५	३७५००००	कृषक पालिका लागत सहभागिता
	चिलिङ्ग भ्याट स्थापना	वडा	संख्या	४	२५०००००	कृषक पालिका लागत सहभागिता
	मासु पसल सुधार कार्यक्रम	वडा	संख्या	१०	१००००००	कृषक पालिका लागत सहभागिता
	स्थानीय कुखुरा फर्म स्थापना	सबै वडा	फर्म संख्या	१०	१००००००	कृषक पालिका लागत सहभागिता
	बाखा खोर सुधार	सबै वडा	संख्या	५०	५००००००	कृषक पालिका लागत सहभागिता
	महामारीजन्य रोग नियन्त्रण कार्यक्रम	सबै वडा	संख्या	आवश्यकता अनुसार	३००००००	पालिका
	बिभिन्न रोगजन्य औषधि	पालिकास्तर	मात्रा	आवश्यकता	८००००००	पालिका

सि. नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने वडा र स्थान	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	आवश्यक बजेट विनियोजन रु	संघ, प्रदेश तथा अन्य कुनै संस्थामा पेश हुने भए सोको नाम
	खरिद			अनुसार		
	ल्याव संचालन	पालिकास्तर	संख्या	२	१५०००००	पालिका
	पशु स्वास्थ्य शिविर संचालन	सबै वडा	शिविर संख्या	२५	२५०००००	पालिका
	कृषकहरूको क्षमता अभिवृद्धि तालिम	सबै वडा	तालिम संख्या	३०	१२०००००	पालिका
	नमूना डेरी भिलेज विकास	वडा २,४,५ र ६	संख्याा	४	२०००००००	प्रदेश र पालिका
	बाखा पकेट क्षेत्र विकास	वडा १,३,८ र ६	पकेट संख्या	४	२०००००००	प्रदेश र पालिका
	पशुजन्य उत्पादनको बजारिकरणमा अनुदान	सबै वडा	नियमित	नियमित	५००००००	पालिका
	दुध र खसी बोका उत्पादन र बिक्रीमा अनुदान	सबै वडा	नियमित	नियमित	५००००००	पालिका
३	**सिँचाई विकास**					
	साना सिँचाई विकास तथा मर्मत संभार	७ वटा वडा	संख्या	१००	१०००००००	
	डिप बोरिङ	८ वटा वडा	संख्या	आवश्यकताका आधारमा	१६००००००	
	बड्कापथ सिँचाई योजना	८ नं वडा	संख्या	१	५००००००००	संघीय सरकार
	दंगाली .. सिँचाई योजना	४ नं वडा	संख्या	१	१००००००००	प्रदेश
४	**उद्योग तथा वाणिज्य**					
	दुना टपरी व्यवसाय स्थापना गर्न मेसिन,	वडा नं १ जुरौठी	संख्या	१	८०००००	पालिका र उद्यमी बिच

सि. नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने वडा र स्थान	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	आवश्यक बजेट विनियोजन रु	संघ, प्रदेश तथा अन्य कुनै संस्थामा पेश हुने भए सोको नाम
	भवन विद्युत जडान सहित					लागत सहभागिता
	च्याउखेती प्रवर्द्धनका लागी करार सम्झौता र आवश्यक उद्यम व्यवसाय स्थापनाको कार्य	वडा नं १ जुरौठी	संख्या	१	१०००००००	पालिका र उद्यमी बिच लागत सहभागिता
	सिलाई कटाई व्यसायीलाई फेशन डिजाईन तथा आधुनिक सीप विकास र मेसिनरी हस्तान्तरण सहित	सबै वडा	संख्या		१०००००००	पालिका
	होजियारी उद्यमीहरूका लागी एकिकृत सहयोग	वडा नं ३	संख्या		१५०००००	पालिका
	चप्पल तथा स्याण्डिल र विद्यालयको जुत्ता उत्पादनको सीप विकास र विद्युतिय मेसिन हस्तान्तरण	सबै वडाका सहभागी	सहभागी संख्या	२४	१०००००००	पालिका
	स्याउ उत्पादक किसान कालागि साझा सुबिधा केन्द्र र आधुनिक प्रविधि हस्तान्तरण	वडा नं ६	संख्या	१	१०००००००	पालिका
	च्याउ उत्पादक लाई अवलोकन भ्रमण	सबै वडा	भ्रमण संख्या		१०००००००	पालिका
	लघु उद्यमीहरू तथा बैंक तथा बित्तीय संस्थाहरू बिच अन्तरकृया	सबै वडा	पटक		३०००००	पालिका
	व्यवसाय दर्ता, नविकरण तथा कर चुक्ता बारे लघु उद्यमी र संभाव्य उद्यमीलाई सचेतना	सबै वडा	संख्या		२०००००	पालिका

सि. नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने वडा र स्थान	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	आवश्यक बजेट विनियोजन रु	संघ, प्रदेश तथा अन्य कुनै संस्थामा पेश हुने भए सोको नाम
	कार्यक्रम					
	मेड्पा कार्यक्रमको निरन्तरता	सबै वडा	संख्या	निरन्तर	१००००००	पालिका
५	**पर्यटन विकास**					
६	**सहकारी क्षेत्रको विकास**					
	३१ वटा सहकारीका सदस्यहरूलाई सहकारी शिक्षा	सबै वडा	सहभागी संख्या		२५०००००	पालिका
	सहकारी व्यवस्थापन परामर्श	वडा नं ४	संख्या	१	६०००००	पालिका
	सहकारी ग्रामीण विकास	वडा नं १	संख्या	१	१००००००	पालिका
	सहकारी विद्यालय संचालन	वडा नं २	संख्या	१	१५००००० ०	संघ, प्रदेश
	सहकारी अध्ययन अवलोकन भ्रमण	सबै वडा	संख्या	२	१००००००	पालिका
	सहकारी व्यवसाय संचालन साझेदारी	वडा नं ६	संख्या	१	१००००००	पालिका
	सहकारी एकिकरण	गा.पा.भरी	संख्या	२	१०००००	पालिका
	सहकारी प्रवर्द्धन कार्यक्रम	गा.पा.भरी	संख्या	१	५००००००	पालिका
	सहकारी अनुगमन नियमन	गा.पा.भरी	संख्या	५	५०००००	पालिका
७	**श्रम तथा राजेगारी**					
	बेरोजगार तथ्याङ्क संकलन	गा.पा.भरी	संख्या	१	१००००००	पालिका
	सीप विकास तालिम	गा.पा भरी	सहभागी संख्या	???	१००००००	पालिका

सि. नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने वडा र स्थान	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	आवश्यक बजेट विनियोजन रु	संघ, प्रदेश तथा अन्य कुनै संस्थामा पेश हुने भए सोको नाम
	रोजगार रणनीति निर्माण	पालिकास्तर	संख्या	१	३०००००	पालिका
	उद्यमशिलता तालिम	पालिकास्तर	तालिम संख्या	५	१५०००००	पालिका
	श्रम स्वीकृति सहजिकरण गर्ने	पालिकास्तर	संख्या	१०	४०००००	पालिका

२.सामाजिक विकास

(१ शिक्षा, २ स्वास्थ्य, ३ खानेपानी तथा सरसफाई, ४ युवा तथा खेलकुद, ५ कला तथा संस्कृती, ६ लक्षित समूह विकास)

सि. नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने वडा र स्थान	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	आवश्यक बजेट विनियोजन रु	संघ, प्रदेश तथा अन्य कुनै संस्थामा पेश हुने भए सोको नाम
१	**शिक्षा विकास**					
	१२ वटा विद्यालयहरूमा स्मार्ट बोर्डको व्यवस्थापन	वडा नं १,२,३,४,५र ७	वार्ड संख्या	१२	१२०००००	पालिका
	विद्यालयका बिभिन्न समितिहरू बिच अन्तरकृया	वडा नं १,३ र ७	कार्यक्रम संख्या	३	१५००००	पालिका
	छात्र छात्रा शौचालय निर्माण	सबै वडा	संख्या	१४	७००००००	पालिका
	एक शिक्षक एक ल्यापटप	सबै वडाका सबै मा.वि.हरूमा	संख्या	५०	३००००००	पालिका
	सबै वडामा आ.वि. र मा.वि. का छात्रा शौचालयमा प्याड व्यवस्था	सबै ८ वटै वडा	संख्या	१४	१४०००००	पालिका
	सबै प्रा.वि. तहमा वाल सामाग्री व्यवस्था	सबै वडा	संख्या	२४	१४०००००	पालिका
	सबै आ.वि. र मा.वि. का विद्यालय व्यवस्थापन	सबै वडा	तालिम संख्या	३	७५०००	पालिका

सि. नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने वडा र स्थान	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	आवश्यक बजेट विनियोजन रु	संघ, प्रदेश तथा अन्य कुनै संस्थामा पेश हुने भए सोको नाम
	समितिलाई तालिम					
	विद्यालय सभाहल निर्माण	सबै वडाका मा.वि.मा	संख्या	७	७000000	पालिका
	अशक्त तथा असहाय विद्यार्थीलाई शैक्षिक सामाग्री हस्तान्तरण	सबै वडा	अशक्त तथा असहाय विद्यार्थी संख्या	५00	५00000	पालिका
	विद्यालयहरूमा पुतकालय र पुस्तक व्यवस्थापन	सबै विद्यालयहरू	संख्या	२४	२४00000	पालिका
	विद्यालय शिक्षकहरूको क्षमता वृद्धि कार्यक्रम	सबै वडामा मा.वि.	संख्या	१५	७५0000	पालिका
	विद्यार्थी चरित्र निर्माण	सबै आ.वि. मा.वि.	संख्या	७	२१0000	पालिका
	छात्रावास निर्माण	३ वटा मा.वि.मा	संख्या	३	९00000	पालिका
२	**स्वास्थ्य तथा पोषण**					
	१५ शैयाको निर्माणाधिन अस्पताल पुरा गरी संचालनमा ल्याउँदै	वडा नं ६	संख्या	१	५0000000	संघ
	गोबरडिहा आयुर्वेद औषधालयको स्तरोन्नती	वडा न. ३	संख्या	१	२५00000	पालिका
	घुम्ती अस्पताल संचालन	सबै वडा	नियमित	नियमित	२0000000	पालिका
	सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूमा ल्याब सेवा	सबै	संस्था	..	२५000000	पालिका
	संस्थागत सुत्केरी सहयोग कार्यक्रम	सबै वडा र पालिका	संख्या	आवश्यकता अनुसार	३५0000	पालिका
	स्वास्थ्य संस्थाहरूका लागी औषधि तथा उपकरण खरिद	सबै स्वास्थ्य संस्था	डोज	६00000 0	३0000000	पालिका
	म स्वस्थ, मेरो समुदाय	सबै वडामा	कार्यक्रम	१	४0000000	संघ

सि. नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने वडा र स्थान	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	आवश्यक बजेट विनियोजन रु	संघ, प्रदेश तथा अन्य कुनै संस्थामा पेश हुने भए सोको नाम
	स्वस्थ र घरटोल स्वस्थ कार्यक्रम प्रवर्द्धन		संख्या			
३	**खानेपानी तथा सरसफाई**					
	चिमचिमे खानेपानी तथा सरसफाई योजना	वडा नं २	संख्या	१	७८०००००	पालिका, संघ र प्रदेश
	ठूलिचौर खा.पा. तथा सरसफाई योजना	वडा नं ५ छनीचौर	संख्या	१	४७५००००	पालिका, संघ र प्रदेश
	सालभौरी खा.पा. तथा सरसफाई योजना	वडा नं २ सालभौरी	संख्या	१	६४०००००	पालिका, संघ र प्रदेश
	बडहरा खा.पा. तथा सरसफाई योजना	वडा नं १ बडहरा	संख्या	१	४५०५०००	पालिका, संघ र प्रदेश
	धोद्रे खा.पा. तथा सरसफाई योजना	वडा नं १ धोद्रे	संख्या	१	२१०००००	पालिका, संघ र प्रदेश
	खबरी खा.पा. तथा सरसफाई योजना	वडा न ८ खबरी नाका	संख्या	१	८२०००००	पालिका, संघ र प्रदेश
	बौराहा खा.पा. तथा सरसफाई योजना	वडा न १ बौराहा	संख्या	१	६४०००००	पालिका, संघ र प्रदेश
	धैरेनी खा.पा. योजना बिस्तार र ओभरहेड टंकी निर्माण	वडा न ३	संख्या	१	३०००००००	संघ र प्रदेश
	बडहरा खा.पा.यो. को ओभरहेड टंकी निर्माण	वडा न १	संख्या	१	२५०००००	संघ र प्रदेश
	खबरी खुटी खा.पा.योजना	वडा न ६	संख्या	१	१००००००	प्रदेश
	खा.पा. योजनाहरू मर्मत संभार	बिभिन्न वडामा			१००००००	पालिका
	एड्भान्स डाटा अध्यावधिक गर्ने	पालिकास्तर	नियमित		१०००००	पालिका
४	**युवा तथा खेलकुद**					

सि. नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने वडा र स्थान	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	आवश्यक बजेट विनियोजन रु	संघ, प्रदेश तथा अन्य कुनै संस्थामा पेश हुने भए सोको नाम
	खेलमैदान निर्माण	उपयुक्त स्थान	संख्या	२	२०००००	पालिका
	बहुउद्देश्यीय कभर्डहल निर्माण	उपर्युक्त स्थान	संख्या	२	१००००००	पालिका
५	**कला तथा संस्कृति**					
६	**लक्षित समूह विकास**					
	लैङ्गिक समानता र अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशिकरण प्रवर्द्धन, प्रवाहिकरण र **GEDSI** र GRB अडिट	पालिका तथा वडाहरूमा	संख्या	२०	१५०००००	पालिका
	लक्षित समूहका महिला सशक्तिकरण तथा सीपमूलक एवं आयआर्जन तालिम	पालिका तथा वडाहरूमा	संख्या	१६	३००००००	पालिका र संघ
	वालमैत्री स्थानीय साशन	सबै वडा	सूचक संख्या	५१	१००००००	संघ, प्रदेश र पालिका
	जेष्ठ नागरिकका लागी मानसिक स्वास्थ्य तथा दिवा सेवा वा मिलन केन्द्र स्थापना	वडा नं २ र ६	संख्या	२	३००००००	संघ
	अपाङ्गता भएका र जेष्ठ नागरिकलाई सहायता सामाग्री बितरण	सबै वडा	संख्या	माग तथा आवश्यकता का आधारमा	१००००००	पालिका
	किशोरीहरूलाई आत्मरक्षा तालिम	सबै मा.वि. र आ.वि.मा	विद्यालय संख्या	१४	२००००००	पालिका
	जाति विषेशका परम्परागत सीप तथा पेशा संरक्षण कार्यक्रम	सबै वडा	नियमित	नियमित	५०००००	पालिका
	जेष्ठ नागरिकको सम्मानपूर्वक जीवन	सबै वडा	नियमित	नियमित	३०००००	पालिका

सि. नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने वडा र स्थान	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	आवश्यक बजेट विनियोजन रु	संघ, प्रदेश तथा अन्य कुनै संस्थामा पेश हुने भए सोको नाम
	सुनिश्चित कार्यक्रम					
	लैङ्गिगक बिभेद न्युनिकरण कार्यक्रम	सबै वडा	नियमित	नियमित	३०००००	पालिका
	सुरक्षित, समावेशी र सहभागितामूलक कार्यक्रम	सबै वडा	नियमित	नियमित	२०००००	पालिका

३.शहरी विकास तथा पूर्वाधार

(१ सडक तथा यातायात ,२ ढल तथा नाली, ३ पूल-पुलेसा, ४ आवास तथा भवन, ५ विद्युत तथा संचार)

सि. नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने वडा र स्थान	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	आवश्यक बजेट विनियोजन रु	संघ, प्रदेश तथा अन्य कुनै संस्थामा पेश हुने भए सोको नाम
१	**सडक तथा यातायात**					
	खैरेनी -सुपोला सडक पिच	गढवा ३	कि.मि.	३	३५००००००	संघ
	बुद्धज्योती - खबरी खुट्टी रोड पिच	वडा नं ६	कि.मि.	११	७००००००००	प्रदेश
	कोईलाबास - मुसिनाका-सालभौरी सडक पिच	वडा नं ८ र २	कि.मि.	२१	१५०००००००	संघ-गौरबको योजना
	कोईलाबास -खबरी नाका सडक पिच	वडा नं ८	कि.मि.	७	५५००००००	संघ
	महदेवा-चिमचिमे - सालभौरी नाका पिच	वडा नं २	कि.मि.	१७	१२००००००	संघ -गौरबको योजना
	जुरौनी - चिसापानी-खासिङ-धानखोला रिङरोड पिच	वडा नं १	कि.मि.	९	५००००००	पालिका
	बेधिपुर-धरमपुर-खड्गापुर रिङरोड पिच	वडा नं ४ र ५	कि.मि.	५	३००००००	पालिका
	भोजपुर-झो.पु.जोड्ने	वडा नं ७	कि.मि.	३	३००००००	पालिका

सि. नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने वडा र स्थान	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	आवश्यक बजेट विनियोजन रु	संघ, प्रदेश तथा अन्य कुनै संस्थामा पेश हुने भए सोको नाम
	सडक पिच					
	मानपुर-मकनहवा-भारबैरा सडक पिच	वडा नं ७	कि.मि.	२	३०००००००	पालिका
	परिचोक-हाँसिपुर-मदनपुर रिङरोड पिच	वडा नं ६	कि.मि.	४	३०००००००	प्रदेश
	खजरौटा-बाँकी-भत्रली रिङरोड पिच	वडा नं ४,५ र ६	कि.मि.	७	१०००००००००	संघ र प्रदेश
	धैरेनी - घुस्रा रिङरोड पिच	वडा नं २ र ३	कि.मि.	४	५०००००००	संघ र प्रदेश
	प्रनाह पुल देखी प्रनाह गाउँ सम्म सडक पिच	वडा न ५	कि.मि.	३	२०००००००	पालिका र प्रदेश
	बोधिपुर-सोम्री-मोतिपुर -कान्छीगाउँ सडक पिच	वडा न ५ र ७	कि.मि.	३	३०००००००	प्रदेश
	देउखुरी-आँटी-धर्मपुर रोड पिच गर्ने	वडा नं ६	कि.मि.		५०००००००	प्रदेश , पालिका
	जेठानगाउँ-वडहरा-वनघुश्री-दामोदर रोड पिच गर्ने	वडा नं १	कि.मि.		३०००००००	प्रदेश र पालिका

४. वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन
(१ विपद व्यवस्थापन, २ वन तथा वातावरण विकास)

सि. नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने वडा र स्थान	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	आवश्यक बजेट विनियोजन रु	संघ, प्रदेश तथा अन्य कुनै संस्थामा पेश हुने भए सोको नाम
१	**विपद् व्यवस्थापन**					
	विपद् व्यवस्थापन कोष ७५ लाखमा वृद्धि	पालिकास्तर	रु	१०००००००	१०००००००	पालिका
	खर तथा पराले घरहरूको	सबै वढा	घर संख्या	२१८७	१०००००००	पालिका

सि. नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने वडा र स्थान	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	आवश्यक बजेट विनियोजन रु	संघ, प्रदेश तथा अन्य कुनै संस्थामा पेश हुने भए सोको नाम
	बिस्थापन					
	विपद प्रतिकार्य सचेतना कार्यक्रम	सबै वडा	कार्यक्रम संख्या	५	१०००००००	पालिका
	विपद प्रतिकार्य स्वयंसेवक तयारी	सबै वडा	संख्या	४०	४००००००	पालिका
	विपदमा सुरक्षित आश्रयस्थल निर्माण	सबै वडा	संख्या	४०	१६०००००००	पालिका

५ संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन

(१ क भौतिक संरचना, ख नीति नियम तथा कानुन निर्माण ,२ मानव संसाधन विकास, ३ सुशासन (क.) पारदर्शिता र जवाफदेहिता (ख) सामाजिक सुरक्षा, समावेसिता सहितको सहभागिता र सहकार्य)

सि. नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने वडा र स्थान	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	आवश्यक बजेट विनियोजन रु	संघ, प्रदेश तथा अन्य कुनै संस्थामा पेश हुने भए सोको नाम
१	**संस्थागत विकास**					
	क भौतिक संरचना तथा साधन					
क.	क्रमागत आवास भवन निर्माण	वडा नं ६	संख्या	१	५००००००	प्रदेश र पालिका
	सवारी साधन खरिद (गाडी १ र मो.सा. ५)	पालिका	संख्या	६	१९००००००	
	मेसिन औजार खरिद	पालिका	संख्या	८	५००००००	
	ख नीति नियम तथा कानुन निर्माण					
	थप नीति नियम तयारी	पालिकास्तर	संख्या	आवश्यकता अनुसार	२०००००	
२	**मानव संसाधन विकास**					
	मागको आधारमा कर्मचारीको क्षमता विकास	पालिकास्तर	कार्यक्रम संख्या	१०	५००००००	पालिका र प्रदेश सुशासन केन्द्र

	मागको आधारमा जनप्रतिनिधि को क्षमता विकास	पालिकास्तर	कार्यक्रम संख्या	५	१००००००	पालिका र प्रदेश सुशासन केन्द्र
	सूचना प्रविधि सम्बन्धि युवा लक्षित क्षमता विकास कार्यक्रम	पालिकास्तर	कार्यक्रम संख्या	५	१५०००००	पालिका
	उपभोक्ता समितिलाई अभिमूखिकरण कार्यक्रम	वडाास्तर	कार्यक्रम संख्या	५	२५०००००	पालिका
	लैङ्गिक समानता सम्बन्धि कार्यक्रम	पालिकास्तर	कार्यक्रम संख्या	५	४००००००	पालिका
	पञ्जिकाधिकारीहरूको क्षमता विकास	पालिकास्तर	कार्यक्रम संख्या		१००००००	संघ
	पञ्जिकरण तथा सा.सु. अभिमुखिकरण कार्यक्रम	पालिकास्तर	कार्यक्रम संख्या		१००००००	संघ
३	**सुशासन र सेवा प्रवाहका अवयवहरू**					
	सार्बजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण र प्रगति समिक्षा	पालिकास्तर	संख्या	४५	६००००००	
	मेलमिलाप कार्यकर्ताको व्यवस्थापन र संचालित	पालिकास्तर	संख्या	१०		
	विद्यालय र स्वास्थ्य संस्थामा सामाजिक लेखापरिक्षण	पालिकास्तर	संख्या	१००		
	MIS प्रणाली कार्य संचालनमा सहयोग	पालिकास्तर	निरन्तर	निरन्तर	५०००००	पालिका
	मध्यमकालिन खर्च संरचना तयारी	पालिकास्तर	संख्या	१	५०००००	पालिका

गढवा गाउँपालिका वडास्तरीय योजना तर्जुमा, वडा नं १

१.आर्थिक विकास

(१ कृषि, २ पशुपंछी, ३ सिँचाई, ४ उद्योग तथा वाणिज्य, ५ पर्यटन, ६ सहकारी र ७ श्रम तथा रोजगारी)

सि. नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१	**कृषि विकास**						
१.१	व्यवसायिक फलफुल खेती	नभएको	क्षेत्रफल हेक्टर	१००	वडा नं १ का खाली पर्ति जग्गामा	वडा नं १ का भरीका जनता	३
१.२	उन्नत बिउबैंक स्थापना	नभएको	संख्या	२	कालाकाटे र बडहरा	वडा नं १ का भरीका जनता	१
१.३	४ प्रजातिका बिउ उत्पादन पकेट क्षेत्र विकास	नभएको	किसान संख्या	४०	चिसापानी, वाघटी, पातेगाउँ र बडहरा	४० किसान परिवार	१
१.४	कृषि यात्रिकरणकालागी आधुनिक कृषि औजार बितरण	नभएको	औजार सेट संख्या	१०००	वडा नं १ का भरी	१००० किसान परिवार	१
२	**पशुपंछी विकास**						
२.१	नश्ल सुधारका लागी उन्नत जातको राँगो बितरण	नभएको	संख्या	५	५ टोलमा	५ किसान	२
२.२	नश्ल सुधारका लागी उन्नत जातको बोका बितरण	नभएको	संख्या	२५	प्रत्येक टोलमा	२५ किसान	१
२.३	नश्ल सुधारका लागी उन्नत जातको बंगुरको वीर्य वितरण	नभएको	संख्या	२५	प्रत्येक टोलमा	२५ किसान	१
२.४	व्यवस्थित गोठ सुधार कार्यक्रम	नभएका	संख्या	१००	प्रत्येक टोलमा	१०० किसान	१
२.५	पशुपालक	नभएको	सहभागी	२००	प्रत्येक	२०० किसान	१

सि. नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	किसानहरूलाई रोग पहिचान र पशु सम्बन्धि अन्य सीप विकास तालिम		किसान संख्या		टोलमा		
२.६	पशु बिमा कार्यक्रम	नभएको	बस्तु संख्या	५००	प्रत्येक टोलमा	१०० किसान	१
३	**सिँचाई विकास**						
३.१	रङसिङ सिँचाई योजना बिस्तार	चिसापानी सम्म मात्र भएको	कि.मि.	१०	१२ वटा टोलमा	सबै टोल बासी	२
३.२	सिँचाईका लागी डिप बोरिङ जडान	धेरै मात्रामा भएको	संख्या	१०	कलौनी, वनबारी, बडहरा, पाथी... र जेठान गाउँ	वडाका सबै किसान	१
३.३	बड्का पथ बाट लिफ्ट सिँचाई योजना निर्माण	सिँचाई अभाव भएको	संख्या	१०	धोद्रे, टहरा, मलमला, वनघुश्री, पत्रिङ्गा, जेठान गाउँ	प्रभावित क्षेत्रका सबै किसान	३
३.४	बर्षातको पानी संकलन गरी सिँचाई गर्ने योजना निर्माण	सिँचाई अभाव भएको	संख्या	४	मलमला, वनघुश्री, बडहरा र वनबारी	प्रभावित क्षेत्रका सबै किसान	३
३.५	१० वटा पुराना कुलाहरू मर्मत सम्भार	जिर्ण भएका	संख्या	१०	मलमला, वनघुश्री, बडहरा, वनबारी , पत्रिङ्गा, जेठान गाउँ	प्रभावित क्षेत्रका सबै किसान	१
४	**उद्योग तथा वाणिज्य**						

सि. नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
४.१	तरकारी संकलन तथा बिकि केन्द्र स्थापना	नभएको	संख्या	२	कालाकाटे र जेठान गाउँ	वडा नं १ का भरीका जनता	३
४.२	उद्यमशिलता तालिम	नभएको	सहभागी संख्या	१००	सबै टोल	१०० जना	१
४.३	छानिएका उद्यमीका लागी सीप विकास तालिम	नभएको	सहभागी संख्या	८०	सबै टोल	८० जना	१
४.४	उद्यम स्थापनाका लागी प्रविधि सहयोग	नभएको	सहभागी संख्या	४०	सबै टोल	४० जना	१
४.५	माटाका भाँडा बनाउने कुमाल समुदायको व्यवसाय आधुनिकिकरण बजार संजालमा आबद्व गराउने	परम्परागत अवस्थामै रहेर पेशा शंकटमा परेको	संख्या	५०	पात्रिङ्गा र जेठान गाउँ		१
५	**पर्यटन प्रवर्द्धन**						
५.१	कुलपानी हरित पार्कमा काष्टजन्य सामाग्री सँग्रहालय निर्माण	केहि सामाग्री समुदायले व्यवस्था गरेको अवस्था	संख्या	१	कुलपानी	स्थानीय र अवलोकनमा आउने पर्यटक	१
६	**सहकारी क्षेत्रको विकास**						
६.१	धानखोला कृषि सहकारीको बजारीकरण क्षमता विकासका लागी कृषि एम्बुलेन्सको	नभएका	संख्या	१	धानखोला कृषि सहकारी	६०० घरधुरी	२

सि. नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	व्यवस्था						
६.२	धानखोला कृषि सहकारीका लागी रासायनिक मल गोदाम घर निर्माण	नभएको	संख्या	१	धानखोला कृषि सहकारी	६०० घरधुरी	२
७	**श्रम तथा रोजगारी सिर्जना**						

२.सामाजिक विकास

(१ शिक्षा, २ स्वास्थ्य, ३ खानेपानी तथा सरसफाई, ४ युवा तथा खेलकुद, ५ कला तथा संस्कृती, ६ लक्षित समूह विकास)

सि.नं	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१	**शिक्षा विकास**						
१.१	आ.वि. वनघुश्री पुरानो भवन पुन: निर्माण	जिर्ण भएको	कोठा संख्या	८	वनघुश्री	३५० विद्यार्थी	२
१.२	जनता मा.वि.को लागी भवन निर्माण	नपुगेको	कोठा संख्या	८	रङसिङ		२
१.३	जनता मा.वि.को पर्खाल निर्माण	नभएको	मिटर		रङसिङ/ कालाकाटे		२
१.४	जनता मा.वि.का लागी स्मार्ट शौचालय निर्माण	नभएको	संख्या	१	रङसिङ		१
१.५	जनता मा.वि.का लागी ICT कक्षा	नभएको	संख्या	१	रङसिङ		२
१.६	जनता मा.वि.मा वाल उद्यान स्थापना	नभएको	संख्या	१	रङसिङ		२
१.७	आदर्श प्रा.वि. बडहरामा शौचालय निर्माण	नभएको	संख्या	१	बडहरा		१
१.८	विद्यालयहरूमा	आंशिक	संख्या		वडाका सबै		२

सि.नं	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	फिल्टर सहितको स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्था	भएको			विद्यालयहरू		
१.९	विद्यालयहरूमा वाल उद्यान निर्माण	केहि नभएको	संख्या		वडाका सबै विद्यालयहरू		१
१.१०	विद्यालयहरूमा पानी शुद्धिकरण मेसिन	नभएको	संख्या		वडाका सबै विद्यालयहरू		३
१.११	शैक्षिक अनुसन्धान गर्ने	नभएको	पटक	१	वड नं १ भित्र	३००० जनता	१
१.१२	सबै विद्यालयहरूमा वालमैत्री कक्षा निर्माण	नभएको	संख्या		वडाका सबै विद्यालयहरू	३००० जनता	३
१.१३	विद्यालयहरूलाई ल्यापटप सहयोग	नभएको	संख्या	८०	वडाका सबै विद्यालयहरू	८० शिक्षकहरू	३
१.१४	वाल विकास केन्द्र बहुराहका लागी शौचालय र पानीको व्यवस्था सहित भवन निर्माण	नभएको	कोठा संख्या	२	बहुराह	१५० जना	१
२	**स्वास्थ्य विकास**						
२.१	कालाकाटे सामुदायिक स्वास्थ इकाईका लागी अपाङ्गमैत्री भवन निर्माण	नभएको	कोठा संख्या	४	कालाकाटे स्वास्थ्य इकाई	१०००० जना	१
२.२	कालाकाटे सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाईका लागी अपाङ्गमैत्री शौचालय निर्माण	नभएको	संख्या	१	कालाकाटे स्वास्थ इकाई	१०००० जना	१
२.३	कालाकाटे सामुदायिक स्वास्थ इकाईका लागी स्तनपान तथा पोषण कक्ष निर्माण	नभएको	संख्या	२	कालाकाटे स्वास्थ्य इकाई	१०००० जना	१
२.४	कालाकाटे सामुदायिक स्वास्थ्य इकाईका लागी खानेपानी फिल्टर व्यवस्था	नभएको	संख्या	१	कालाकाटे स्वास्थ्य इकाई	१०००० जना	१
२.५	कालाकाटे सामुदायिक स्वास्थ्य इकाईको	नभएको	मिटर		कालाकाटे स्वास्थ्य	१०००० जना	२

सि.नं	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	भवनको पर्खाल निर्माण				इकाई		
२.६	कालाकाटे सामुदायिक स्वास्थ्य इकाईका लागी नर्स, मेड र ल्याब टेक्निसियनको व्यवस्था	नभएको	संख्या	३	कालाकाटे स्वास्थ्य इकाई	१०००० जना	२
२.७	कालाकाटे सामुदायिक स्वास्थ्य इकाईका लागी ल्याब सामाग्री	नभएको	सेट	१	कालाकाटे स्वास्थ्य इकाई	१०००० जना	१
२.८	बडहरा घुम्ति स्वास्थ्य क्लिनिकका लागी भवन निर्माण	भई रहेको सानो भएको	कोठा संख्या	२	कुलपानी	८००० जना	२
२.९	गोबरडिहा स्वास्थ्य चौकी गढवा १ जेठान गाउँका लागी पोषण, OTC र स्तनपानका लागी कक्ष निर्माण	नभएको	कोठा संख्या	२	गोबरडिहा स्वास्थ्य चौकी गढवा १ जेठान गाउँ	५००० जना	२
२.१०	गोबरडिहा स्वास्थ्य चौकी गढवा १ जेठान गाउँको खोप कक्षका लागी कोठा निर्माण	नभएको	कोठा संख्या	१	गोबरडिहा स्वास्थ्य चौकी गढवा १ जेठान गाउँ	२०० जना	२
२.११	गोबरडिहा स्वास्थ्य चौकी गढवा १ जेठान गाउँका लागी अपाङ्गमैत्री शौचालय निर्माण	नभएको	संख्या	१	गोबरडिहा स्वास्थ्य चौकी गढवा १ जेठान गाउँ	५० जना	१
२.१२	गोबरडिहा स्वास्थ्य चौकीमा प्रसुतिका लागी आउने कुरुवा हल निर्माण	नभएको	संख्या	१	गोबरडिहा स्वास्थ्य चौकी गढवा १ जेठान गाउँ	१०० जना	३
२.१३	गोबरडिहा स्वास्थ्य चौकीको पर्खाल	नभएको	मिटर	५०	गोबरडिहा स्वास्थ्य चौकी	५००० जना	३

सि.नं	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	निर्माण						
२.१४	गोबरडिहा स्वास्थ्य चौकीको ल्याबका लागी Fully Automatic Analyzer Machine व्यवस्था गर्ने	नभएको	संख्या	१	गोबरडिहा स्वास्थ्य चौकी	५००० जना	२
२.१५	गोबरडिहा स्वास्थ्य चौकीका लागी RO/ Filter	नभएको	संख्या	१	गोबरडिहा स्वास्थ्य चौकी	५००० जना	१
३	**खानेपानी तथा सरसफाई,**						
३.१	वनबारी खानेपानी योजनाका खहरेमा संरक्षणका लागी १२५ र १६० एमएमका ४ वटा जि.आइ. पाईप	खहरेले नोक्सान गर्ने गरेको	मिटर	१००	वनबारी	७५० घरधुरी	२
३.२	खानेपानी योजनाका ४० एम. एम.को एच.डि.पि पाईप		मिटर	१०००	बडहरा	१००० जना	१
३.३	बडहरा खानेपानी योजनाका लागी १ लाख लिटर क्षमताको ओभरहेड टंकी निर्माण	नभएको	संख्या	१	बडहरा	१००० जना	१
३.४	बडहरा खानेपानी योजनाको एच.डि.पि.पाईपलाईन बिस्तार	अपुग भएको	मिटर	५०००	बडहरा	१००० जना	१

सि.नं	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
३.५	कलाकाटे खानेपानी योजनाका लागी २५ हर्ष पावरको ५ ईन्चको मोटर	नभएको	संख्या	१	कलाकाटे खानेपानी योजना	१५०० जना	२
३.६	खानेपानी शुद्धिकरण मेसिन	नभएको	संख्या		सबै खानेपानी संस्थाहरू		२
३.७	वडा १ का सबै खानेपानी योजनाहरूमा अतिरिक्त मोटर व्यवस्था	अपुग भएको	संख्या	१०	सबै खानेपानी संस्थाहरू	८००० जना	३
३.८	बनघुश्रीमा नयाँ खानेपानी योजना	नभएको	संख्या	१	बनघुश्रीमा	गाउँका सबै बासिन्दा	१
३.९	फोहरमैला व्यवस्थापन	केहि भएको	नियमित	नियमित	वडाभरी	सबै वडाबासी	१
४	**युवा तथा खेलकुद**						
४.१	बिभिन्न खेलमैदान निर्माण	नभएको	संख्या	७	वनबारी, बडहरा, कालाकाँटे, धानखोला, सनबरी, तडाहा, र जेठान गाउँ	३५०० युवा युवती	२
४.२	खेलकुद समाग्री बितरण	केहि भएको तर अपुग	सेट	७	सबै ७ खेल मैदानका लागी	३५०० युवा युवती	३
५	**कला तथा संस्कृती संरक्षण**						
५.१	बिभिन्न मठ मन्दिरहरू धानखोला, वनबारी देबी मन्दिर, बडहराको धार्मिक	संरक्षणको पर्खाईमा रहेको अवस्था	सम्पदा संख्या	४	धानखोला, वनबारी बडहरा	आम धार्मिक समुदाय	३

सि.नं	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	सँस्कृति सम्पदा र हरित पार्कहरू संरक्षण र स्तरोन्नती गर्ने						
५.२	युवा युवतीहरूलाई मादल बजाउने तालिम दिने	सीप लोप हुँदै गएको	सहभागी संख्या	५०	सबै वडा	५० युवा युवती	२
५.३	थारु र यादब समुदायको संस्कृति र नाचको संरक्षण गर्ने	संस्कृति लोप हुँदै गएको	नियमित	नियमित	सबै वडा	थारु र यादव समुदायका वडाबासी	२
६	**लक्षित समूह विकास**						
६.१	गरीब तथा बिपन्न वर्गका लागी सीप मुलक तालिम प्रदान गर्ने	खासै छैन	सहभागी संख्या	१००	सबै वडा	१०० लक्षित वर्ग	२
६.२	पिछडिएको समुदाय खास गरी माझी तथा बोटे समुदायको पेशा संरक्षण र स्तरोन्नती गरी सम्मानित बनाउने साथै उत्पादनको बजारिकरणमा सहयोग गर्ने	खासै छैन	नियमित	नियमित	सबै वडा		१

३.शहरी विकास तथा पूर्वाधार

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१	**सडक, ढल तथा नाला र यातायात विकास**						
१.१	कालाकाटे बजार देखी रङसिङ खोला सम्मको अधुरो बाटो नाला सहित पिच गर्ने	अधुरो	कि.मि.	१.५	कालाकाटे बजार	१०० घरधुरी	१
१.२	पुरानो दामोदर सडक पिच गर्ने	अधुरो	कि.मि.	३	वडा १	१५० घरधुरी	२
१.३	कलाकाटे डाँडाटोलको नयाँ बाटो निर्माण	अधुरो	कि.मि.	१	कालाकाटे डाँडा टोल	८०० घरधुरी	१
१.४	राजकुमार घर्तिमगरको घरनिरको नयाँ अधुरो बाटो नाला सहित निर्माण र पिच गर्ने	अधुरो	कि.मि.	१	कलौनी	८० घरधुरी	२
१.५	पिम बहादुर रानाको घरदेखी रङसिङ खोला सम्मको नयाँबाटो नाला सहित पक्की बनाउने	ट्र्याक खुलेको	कि.मि.	१.५	कलौनी	१०० घरधुरी	२
१.६	राम बहादुर गुरुङको घरदेखी बङ्का पथ कुलो सम्मको बाटो नाला सहित पक्की गर्ने	ट्र्याक खुलेको	कि.मि.	०.५००	वडा नं १	९० घरधुरी	२
१.७	पुल्टेको घर देखी बैजाली टोल	ट्र्याक खुलेको	कि.मि.	०.२५०	पल्लो धोद्रेमा	८० घरधुरी	३

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	सम्म बाटो नाला सहित पक्की बनाउने						
१.८	प्रकास जि.सी.को घर देखी कल्पुराम कुमालको घर सम्मको बाटो पक्की बनाउने	ट्र्याक खुलेको	कि.मि.	१.५	वन बाटी	२०० घरधुरी	३
१.९	गोबिन्द थापाको घर देखी पुरन कुमालको घर सम्मको बाटो नाला सहित पक्की बनाउने	ट्र्याक खुलेको	कि.मि.	२	वनकरी	८० घरधुरी	३
१.१०	जेठान गाउँमा नाला सहित बाटो पक्की गर्ने	ट्र्याक खुलेको	कि.मि.	१.५	जेठान गाउँ	२०० घरधुरी	५
१.११	कपिल योगीको घर देखी कुलो जानेबाटो नाला सहित पक्की बनाउने	ट्र्याक खुलेको	कि.मि.	१.५	जेठान गाउँ	५० घरधुरी	४
१.१२	दामोदर सडक देखी गोबर्धन योगीको घर सम्मको बाटो नाला सहित पक्की बनाउने	ट्र्याक खुलेको	कि.मि.	१	जेठान गाउँ	५० घरधुरी	४
१.१३	बेलभरिको घर देखी केदुरामको घर हुँदै दामोदर सडक सम्मको बाटो पक्की गर्ने	ट्र्याक खुलेको	कि.मि.	२	जेठान गाउँ	८० घरधुरी	४
१.१४	रामरतीको घर देखी बेलभारीको	ट्र्याक	कि.मि.	०.५००	जेठान गाउँ	८५ घरधुरी	४

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	घर सम्मको बाटो नाला सहित पक्की बनाउने	खुलेको					
१.१५	बेलभारीको घर देखी पुरानो दामोदर सडक जोड्ने बाटो नाला सहित पक्की बनाउने	ट्र्याक खुलेको	कि.मि.	०.५००	जेठान गाउँ	५० घरधुरी	२
१.१६	बनघुटी चोक देखी जेठान गाउँ धर्मराज योगिको घर सम्मको बाटो नाला सहित पक्की बनाउने	ट्र्याक खुलेको	कि.मि.	५	जेठान गाउँ	५०० घरधुरी	२
१.१७	मुलपानी देखी झोलुङ्गे पुल सम्म को बाटो नाला सहित पक्की बनाउने	ट्र्याक खुलेको	कि.मि.	२	बडहरा	५०० घरधुरी	३
१.१८	सूर्य ब. थापाको घर देखी दामोदर सडक जोड्ने बाटो नाला सहित पक्की बनाउने	ट्र्याक खुलेको	कि.मि.	१	बडहरा	१०० घरधुरी	३
१.१९	गनाहा खोलेको घर देखी रबि तथापको घर सम्मको बाटो नाला सहित पक्की बनाउने	ट्र्याक खुलेको	कि.मि.	१.५	बडहरा	२०० घरधुरी	४
१.२०	बडहराको भडुवा थान देखी झोलुङ्गे पुल सम्म को बाटो नाला सहित	ट्र्याक खुलेको	कि.मि.	०.५००	बडहरा	१५० घरधुरी	३

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	पक्की बनाउने						
१.२१	बडहराका स:मिल देखी हुलाकी सडक जोड्ने बाटो नाला सहित पक्की बनाउने	ट्रयाक खुलेको	कि.मि.	२	बडहरा	५० घरधुरी	२
१.२२	कालाकाटे देखी बनघुटी पर सम्म पुरै खोलामा जोड्ने नाला सहित पक्की बनाउने	ट्रयाक खुलेको	कि.मि.	५	कालाकाटे - बनघुटी	१००० घरधुरी	४
१.२३	कालाकाँटे बजारमा ढल निकासको व्यवस्था	अव्यवस्थित	संख्या	१	कालाकाँटे बजार	बजारबासी	१
२	**पूल पुलेसा निर्माण**						
२.१	कालाकाटे बजार देखी रङसिङ खोला सम्मका बाटोमा कलभर्ट निर्माण	नभएको	संख्या	१	रङसिङ खोला	१०० घरधुरी	१
२.२	पुरानो दामोदर सडकमा पर्ने कलभर्ट निर्माण	नभएको	संख्या	१	पुरानो दामोदर सडकमा	१५० घरधुरी	१
२.३	नयाँ बन्न लागेको अटोभिलेज देखी ओल्लो धोद्रेमा पुल निर्माण	नभएको	संख्या	१	ओल्लो धोद्रेमा	३०० घरधुरी	२
२.४	कलभर्ट निर्माण	नभएको	संख्या	१	गोबिन्द थापाको घर देखी पुरन कुमालको घर सम्मको बाटोमा	८० घरधुरी	२

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
२.५	बनघुटी चोक देखी जेठान गाउँ धर्मराज योगिको घर सम्मको बाटोमा पक्की पुल निर्माण	नभएको	संख्या	१	जेठान गाउँ	५०० घरधुरी	२
२.६	कालाकाटे बजार देखी बनघुटी जोड्ने खोलामा पुल	नभएको	संख्या	१	कालाकाटे बजार देखी बनघुटी जोड्ने खोलामा	१००० घरधुरी	३
२.७	टहडा देखी मलमला जोड्ने पक्की पूल	नभएको	संख्या	१	टहडा	२००० घरधुरी	३
३	**आवास तथा भवन**						
३.१	कालाकाटे सामुदायिक बैठक भवन निर्माण (शौचालय सहित)	नभएको	कोठा संख्या	४	टहडा	२०० घरधुरी	१
३.२	स्वाभिमान युवा क्लब लाई भवन निर्माण (शौचालय सहित)	नभएको	कोठा संख्या	४	कालाकाटे	२०० घरधुरी	२
३.३	अस्थाई प्रहरी चौकी भवन निर्माण	नभएको	कोठा संख्या	६	कालाकाटे	२०० घरधुरी	१
३.४	धोद्रे सामुदायिक भवन निर्माण (शौचालय सहित)	नभएको	कोठा संख्या	४	बडहरा	८० घरधुरी	२
३.५	३ वटा आमा	नभएको	कोठा संख्या	६	वन बारी,	५००	२

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	समूहका लागी भवन निर्माण (शौचालय सहित)				कालाकाटे र बडहरा	घरधुरी	
३.६	यात्री प्रतिक्षालय निर्माण	नभएको	संख्या	२	कालाकाटे र कलौनी	१६० घरधुरी	१
५	**विद्युत तथा संचार**						
५.१	विद्युत बिस्तार	अपुग भएको	पोल संख्या	५०	कालाकाटे	२०० घरधुरी	१
५.२	विद्युत बिस्तार	अपुग भएको	पोल संख्या	५०	कलौनी	१०० घरधुरी	३
५.३	विद्युत बिस्तार	अपुग भएको	पोल संख्या	५०	वनबाटी	२०० घरधुरी	३
५.४	विद्युत बिस्तार	अपुग भएको	पोल संख्या	३०	बडहरा	२०० घरधुरी	३
५.५	विद्युत बिस्तार	अपुग भएको	पोल संख्या	५०	वनघुटी	१५० घरधुरी	३
५.६	विद्युत बिस्तार	अपुग भएको	पोल संख्या	१००	जेठान गाउँ	२०० घरधुरी	४

४. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन
(१ विपद् व्यवस्थापन, २ वन तथा वातावरण विकास)

सि. नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१	**विपद् व्यवस्थापन**						
१.१	चमारी खोला नियन्त्रण	कटान भैरहेको	कि.मि.	२	`,	१ नं वडाबासी	१
१.२	बौटाहा खोला नियन्त्रण	कटान भैरहेको	कि.मि.	१		१ नं वडाबासी	२

सि. नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१.३	बगाले डुँडे खोला नियन्त्रण	कटान भैरहेको	कि.मि.	२		१ नं वडाबासी	१
१.४	प्रसमपुरे खोला नियन्त्रण	कटान भैरहेको	कि.मि.	१		१ नं वडाबासी	१
१.५	गिदा खोला नियन्त्रण	कटान भैरहेको	कि.मि.	१.५		१ नं वडाबासी	१
१.५	जेबुडखोला नियन्त्रण	कटान भैरहेको	कि.मि.	१		१ नं वडाबासी	
१.७	भालु खोला नियन्त्रण	कटान भैरहेको	कि.मि.	४		१ नं वडाबासी	३
१.८	नदि कटान नियन्त्रण	कटान भैरहेको	कि.मि.	२	जेठान गाउँ	१ नं वडाबासी	२
१.९	अग्नि नियन्त्रणका लागी सामाग्री उपलब्ध गराउँने	नभएको	सेट	१०	सबै १० सा.ब.हरू	१ नं वडाबासी	१
१.१०	विपद पूर्व तयारी सचेतना कार्यक्रम	नभएको	सचेतना कार्यक्रम संख्या	६०	सबै टोलहरूमा	१ नं वडाबासी	१
१.११	भू-क्षय नियन्त्रण	कटान भएको			वडाहरू पत्रिङ्गा		१
२	**वन तथा वातावरण विकास**						
२.१	हरित पार्क निर्माण	नभएको	संख्या	४	धान खोला, कुलपानी, वनघुश्री र गुरौली	सबै वडा बासी	२
२.२	खाली पर्ति जग्गामा वृक्षारोण	जग्गा खाली रहेको	हेक्टर	२००	वडा नं १ साबुटामा	वडा नं १ साबुटाबासी	१
२.३	धुलो, धुवाँ र ध्वनि नियन्त्रण	प्रदुषण भएको	प्रदुषण नियन्त्रण गर्नु पर्ने स्थान संख्या	१४	१३ वटा कसर र १ सिमेन्ट फ्याक्ट्रि बाट	१३०० घरधुरी	१

गढवा गाउँपालिका वडास्तरीय योजना तर्जुमा, वडा नं २

१.आर्थिक विकास

(१ कृषि, २ पशुपंछी, ३ सिँचाई, ४ उद्योग तथा वाणिज्य, ५ पर्यटन, ६ सहकारी र ७ श्रम तथा रोजगारी)

सि.न	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१	**कृषि विकास**						
१.१	व्यावसायिक तरकारी खेती	निर्बाहमुखी भएको	व्यवसायी संख्या	१०	२ नं वडा भरी	१० किसान परिवार	१
१.२	व्यवसायिक मसला बाली	निर्बाहमुखी भएको	व्यवसायी संख्या	१०	२ नं वडा भरी	१० किसान परिवार	१
१.३	व्यावसायिक च्याउखेती	नभएको	व्यवसायी संख्या	३	२ नं वडा भरी	३ किसान परिवार	२
१.४	व्यावसायिक कृषिलाई आधुनिक कृषि औजार प्रदान	नभएको	किसान संख्या	१००	२ नं वडा भरी	१०० किसान परिवार	१
१.५	व्यावसायिक कृषकहरूलाई कृषि बजारिकरण तालिम	नभएको	सहभागी संख्या	१००	२ नं वडा भरी	१०० किसान परिवार	२
१.६	व्यावसायिक कृषक, एग्रोभेट र थोक व्यापारी बिच अन्तरक्रिया	नभएका	पटक	१०	२ नं वडा भरी	१०० किसान परिवार	२
१.७	अर्गानिक मल तथा बिषादि तयारी बारे कृषकहरूलाई सहजिकरण	नभएको	सहभागी संख्या	२००	२ नं वडा भरी	२०० किसान परिवार	२
२	**पशुपंछी विकास**						
२.१	व्यावसायिक बाखा पालन	निर्बाहमुखी भएको	व्यवसायी संख्या	१०	२ नं वडा भरी	१० किसान परिवार	१
२.२	व्यावसायिक कुखुरा पालन	निर्बाहमुखी भएको	व्यवसायी संख्या	१०	२ नं वडा भरी	१० किसान परिवार	२
२.३	व्यावसायिक बंगुर	निर्बाहमुखी	व्यवसायी	१५	२ नं वडा	१५ किसान	१

सि.न	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	पालन	भएको	संख्या		भरी	परिवार	
२.४	व्यावसायिक भैँसी पालन	निर्बाहमुखी भएको	व्यवसायी संख्या	५	२ नं वडा भरी	५ किसान परिवार	१
३	**सिँचाइ**						
२.१	सिँचाई कुलो निर्माण	सिँचाईको अभाव	कि.मि.	१०	कोठरी	२०० घरधुरी	१
४	**उद्योग तथा वाणिज्य**						
४.१	उद्यमशिलता तालिम		सहभागी संख्या	१००	सबै टोल	१०० जना	२
४.२	छानिएका उद्यमका लागी सीप विकास तालिम		सहभागी संख्या	८०	सबै टोल	८० जना	२
४.३	उद्यम स्थापनाका लागी प्रविधि सहयोग		सहभागी संख्या	४०	सबै टोल	४० जना	२
५	**पर्यटन विकास**						
५.१	जेतेश्वरी मन्दिरको भौतिक संरचना जस्तै: पोखरी, पिकनिक स्थल तथा पार्क निर्माण गर्ने	केहि नभएको	संख्या	१	जितेश्वर मन्दिर	पर्यटक	२
५.२	थारु होमस्टे स्थापना	नभएका	संख्या	३	उपयुक्त स्थान वडा	पर्यटक	१
६	**सहकारी**						
७	**श्रम तथा**						

सि.न	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	रोजगारी						
७.१	बेरोजगार युवा युवतीलाई स्वरोजगार हुने गरी सीप विकास तालिम	बेरोजगारी बढेको	सहभागी संख्या	१५०	सबै टोल	१५० युवा युवती	१

गढवा गाउँपालिका वडास्तरीय योजना तर्जुमा, वडा नं २
२.सामाजिक विकास
(१ शिक्षा, २ स्वास्थ्य, ३ खानेपानी तथा सरसफाई, ४ युवा तथा खेलकुद, ५ कला तथा संस्कृती, ६ लक्षित समूह विकास)

सि. नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१	**शिक्षा विकास**						
१.१	पचाहा मा.वि.को भवन निर्माण	अपुग भएको	कोठा संख्या	४	पचाहा	७०० जना विद्यार्थी	२
१.२	राप्ती मा.वि.को भवन निर्माण	अपुग भएको	कोठा संख्या	३	पचाहा	१५० जना विद्यार्थी	२
१.३	महदेवा प्रा.वि.को भवन निर्माण	अपुग भएको	कोठा संख्या	२	महदेवा	१५० जना विद्यार्थी	२
१.४	गणेश प्रा.वि.का लागी स्वच्छ खानेपानी व्यवस्था - डिप ट्युवेल बाट	असुरक्षित सतही पानी उपभोग भैरहेको	संख्या	१	चिमचिमे	४०० जना सामान्य उपभोक्ता र ४० विद्यार्थी	१
१.५	महदेवा प्रा.वि.का लागी ल्यापटप	नभएको	थान	१	महदेवा	विद्यालय	३
१.६	महदेवा प्रा.वि.का लागी पानीको फिल्टर	नभएको	थान	१	महदेवा	१५० जना विद्यार्थी	१
१.७	महदेवा प्रा.वि.को कटान नियन्त्रण गर्न तार जाली	कटान भैरहेको	मिटर	१००	महदेवा	विद्यालय र महादेवाका जनता	२

सि. नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
२	**स्वास्थ्य तथा पोषण**						
२.१	समुदायस्तरमा नसर्ने रोगहरू जस्तै सिकलसेल, उच्च रक्तचाप तथा मधुमेहको स्किनिङ्ग कार्यक्रम संचालन	ईच्छुकहरू स्वास्थ्य संस्थामा गएर गराउने तर अधिकांस नजाने अवस्था	पटक	१०	२ नं वडा भरी	समग्र वडाबासी	१
२.२	सरुवा रोगहरूको नियन्त्रण तथा निवारणका लागी समुदायस्तर सम्म स्वास्थ्य शिक्षा तथा अभिमुखिकरण अभियान संचालन	नभएको	शिवीर संख्या	२५	२ नं वडा भरी	समग्र वडाबासी	१
२.३	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूको सेवा सुविधा वृद्धि	अति न्युन सुविधामा परिचालित	संख्या	१०	२ नं वडा भरी	१० जना स्वयंसेविका	१
२.३	महिला स्वास्थ्या स्वयंसेविकाहरूको क्षमता वृद्धि अवलोकन भ्रमण कार्यक्रम	बाहिरी अनुभव हासिल गर्न नपाएको अवस्था	पटक	५	उपयुक्त स्थानमा	१० जना स्वयंसेविका	२
२.४	वाल खोप कार्यक्रम	चालु	नियमित	नियमित	२ नं वडा भरी	समग्र वडाका वालवालिका	१
२.५	मातृ शिशु स्वास्थ्य कार्यक्रम	चालु	नियमित	नियमित	२ नं वडा भरी	समग्र वडाका मातृ शिशु	१
२.६	किशोर किशोरी मैत्री स्वास्थ्य सेवा संचालन	चालु	नियमित	नियमित	२ नं वडा भरी	समग्र वडाका किशोर किशोरी	१
२.७	लागु औषध तथा	नभएको	नियमित	नियमित	२ नं वडा	समग्र वडाबासी	२

सि. नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	दुर्व्यसन नियन्त्रण कार्यक्रम		रुपमा गर्ने		भरी		
२.८	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूका लागी दराज खरिद	नभएको	संख्या	१०	२ नं वडा भरी		३
३	**खानेपानी तथा सरसफाई**						
३.१	३५ एम एम पाईप बाट खानेपानी बिस्तार	अपुग भएको	मिटर	१५००	महदेवा र पचाहा	१५०० घरधुरी	२
३.२	४ ईन्चको गेटभल्वको व्यवस्था	अपुग भएको	संख्या	८	महदेवा र पचाहा	१५०० घरधुरी	३
३.३	१५ एच.पि. को मोटर पम्प	अपुग भएको	संख्या	४	महदेवा र पचाहा	१५०० घरधुरी	३
३.४	पचाहा खानेपानीका लागी कार्यालय भवन	नभएको	कोठा संख्या	१	पचाहा	७०० घरधुरी	२
४	**युवा तथा खेलकुद**						
५	**कला तथा संस्कृती**						
	थारु नाच प्रबर्द्धन र नाचका लागी आवश्यक भेष भुषा तथा बाजा गाजा वितरण	लोप हुने अवस्था रहेको	सेट	१५	२ नं वडाभरी	समग्र वडाबासी	२

गढवा गाउँपालिका वडास्तरीय योजना तर्जुमा, वडा नं २

३.शहरी विकास तथा पूर्वाधार

(१ सडक तथा यातायात , २ ढल तथा नाली, ३ पूल-पुलेसा, ४ आवास तथा भवन, ५ विद्युत तथा संचार)

सि. नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१	**सडक, ढल तथा नाली**						
१.१	भारतीय नाका सम्म पुग्ने अधुरो बाटो नाला सहित पिच गर्ने	अधुरो	कि.मि.	१४	पश्चिम धरपुसल, बाधमसु.., बुर्सा र चिमचिमे	६०० घरधुरी	१
२	**पुल पुलेसा**						
२.१	वडाका बिभिन्न स्थानमा साना साना कलभर्ट निर्माण	नपुगेको	संख्या	१०	बिभिन्न स्थान	६०० घरधुरी	१
४	**आवास तथा भवन**						
४.१	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूका लागी शौचालय सहितको एक कोठे बैठक भवन निर्माण	नभएको	संख्या	१०	२ नं वडाभरी	१० जना स्वयंसेविकाहरू	१
५	**विद्युत तथा संचार**						
५.१	२/५० एच.पी. को ट्रान्सफर्मर	नभएको	संख्या	२	महदेवा र पचाहा	१५०० घरधुरी	१
५.२	विद्युत बिस्तार	नपुगेको	पोल संख्या	१०	सालभौरी नाका	नाकाबासी	२

गढवा गाउँपालिका वडास्तरीय योजना तर्जुमा, वडा नं २

४. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन
(१ विपद् व्यवस्थापन,२ वन तथा वातावरण विकास)

सि. नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१	**विपद् व्यवस्थापन**						
१.१	नदि कटानको सुरक्षाका लागी तटबन्धन निर्माण	कटान भैरहेको	मिटर	२५०	गाईझुल्ली जंगल	३५० घरधुरी	१
१.२	कोशेली बोर्डिङ्ग स्कुलको छेउमा नदि कटान नियन्त्रण गर्न तारजाली लगाउने	कटान हुँदै गएको	मिटर	१५०	महदेवा	४०० विद्यार्थी र स्थानीय जनता	१
१.३	विपद् व्यवस्थापन बारे स्थानीय लाई अभिमुखिकरण तालिम	नभएको	सहभागी संख्या	३०	वडाभरी	समग्र वडाबासी	१
१.४	अभिमुखिकरण तालिमका सहभागी लाई विपद् सामाग्री प्रदान	नभएको	सेट	३०	वडा भरी	समग्र वडाबासी	१
१.५	सडक दुर्घटना न्युनिकरण कार्यक्रम । सडक सचेतना	नभएको	नियमित गर्ने	नियमित गर्ने	वडा भरी	समग्र वडाबासी	१
२	**वन तथा वातावरण**						
२.१	खाली ठाँउमा वृक्षारोपण	वनको हैसियत क्षय हुँदै गएको	हेक्टर	२०	महदेवा र केहनवा	३५० घरधुरी	२
२.२	पोखरी मर्मत	पानी सुक्ने	बिगाह	२	महदेवा र केहनवा	३५० घरधुरी	२

गढवा गाउँपालिका वडास्तरीय योजना तर्जुमा वडा नं ३

१.आर्थिक विकास

(१ कृषि, २ पशुपंछी, ३ सिँचाई, ४ उद्योग तथा वाणिज्य, ५ पर्यटन, ६ सहकारी र ७ श्रम तथा रोजगारी)

सि. नं	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१	**कृषि विकास**						
१.१	व्यावसायिक केरा खेती	एक व्यवसाय	व्यवसायी संख्या	२००	३ नं वडा भरी	२०० घरधुरी	२
१.२	व्यावसायिक तरकारी खेती	७० परिवार	व्यवसायी संख्या	३००	३ नं वडा भरी	३०० घरधुरी	१
१.३	व्यावसायिक तेलहन उत्पादन	व्यावसायिक नभएको	व्यवसायी संख्या	???	३ नं वडा भरी	????	२
१.४	व्यावसायिक मसला बाली	सामान्य रहेको	व्यवसायी संख्या	२०	३ नं वडा भरी बाट	२० घरधुरी	२
१.५	व्यावसायिक च्याउ खेती	३ परिवार	व्यवसायी संख्या	२०	३ नं वडा भरी बाट	२० घरधुरी	३
१.६	व्यावसायिक मौरी पालन	नभएको	व्यवसायी संख्या	२०	३ नं वडा भरी बाट	२० घरधुरी	२
१.७	व्यावसायिक गड्यौला मल उत्पादन	२ वटा भएको	व्यवसायी संख्या	३०	३ नं वडा भरी बाट	३० घरधुरी	१
१.८	घरबारी बगैचा विकास	नभएको	घर संख्या	१०	३ नं वडा भरी बाट	१० घरधुरी	१
२	**पशुपंछी विकास**						
२.१	व्यावसायिक बंगुर पालन	१५ फर्म रहेको	व्यवसायी संख्या	५०	३ नं वडा भरी बाट	५० घरधुरी	२
२.२	व्यावसायिक भैंसी	९ घरमा रहेको	व्यवसायी संख्या	६०	३ नं वडा भरी बाट	६० घरधुरी	२

सि. नं	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	पालन						
२.३	व्यावसायिक बाखा पालन	१२ रहेको	व्यवसायी संख्या	६०	३ नं वडा भरी बाट	६० घरधुरी	१
२.४	व्यावसायिक कुखुरा पालन	२० घर मा रहेको	व्यवसायी संख्या	६०	३ नं वडा भरी बाट	६० घरधुरी	१
३	**सिँचाई विकास**						
३.१	सिँचाइका लागी बोरिङ जडान	३० वटा रहेको	संख्या	१००	३ नं वडा भरी बाट	१०० घरधुरी	१
२.२	सिँचाइका लागी भल्बहरू थप तथा बिस्तार	सामान्य	संख्या	५००	३ नं वडा भरी बाट	५०० घरधुरी	१
४	**उद्योग तथा वाणिज्य**						
४.१	उद्यमशिलता तालिम		सहभागी संख्या	१००	सबै टोल	१०० जना	१
४.२	छानिएका उद्यमका लागी सीप विकास तालिम		सहभागी संख्या	८०	सबै टोल	८० जना	१
४.३	उद्यम स्थापनका लागी प्रविधि सहयोग		सहभागी संख्या	४०	सबै टोल	४० जना	२
५	**पर्यटन विकास**						
५.१	सुबिधा सम्पन्न होटल स्थापनामा सहजिकरण गर्ने	नभएको	संख्या	२	उपयुक्त स्थान वडा नं ३	पर्यटक	२

सि. नं	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
५.२	पर्यटन प्रबर्द्धन गर्न गोबरडिहा स्थित जंगलमा जंगल कुटी व्यवस्था, हंसोश्वर र पिण्डेश्वर मन्दिर लाई व्यवस्थित गरी पिकनिक स्थल समेत निर्माण गर्ने	अव्यवस्थित अवस्था	प्याकेज	१	गेबरडिहा	पर्यटक	२

गढवा गाउँपालिका वडास्तरीय योजना तर्जुमा, वडा नं ३
२.सामाजिक विकास
(१ शिक्षा, २ स्वास्थ्य, ३ खानेपानी तथा सरसफाई, ४ युवा तथा खेलकुद, ५ कला तथा संस्कृती, ६ लीक्षत समूह विकास)

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१	**शिक्षा विकास**						
१.१	निर्माणाधीन सरस्वती मा.वि. को भवन पुरा गर्ने	निर्माणाधीन	कोठा संख्या	४८		१००० विद्यार्थी वडा २ देखी ४ सम्मका	१
१.२	राप्ती आ.वि.को भवन निर्माण	जिर्ण अवस्था	कोठा संख्या	८	गोबरडिहा		१
१.३	साइन्स ल्याब स्थापना	अधुरो	संख्या	१	विद्यालय	१००० विद्यार्थी	२
१.४	आई.टी ल्याब स्थापना	अधुरो	संख्या	१	विद्यालय	१००० विद्यार्थी	२
१.५	डिजिटल कक्षा संचालन गर्न स्मार्ट बोर्ट	नभएको	संख्या	२०	विद्यालय	१००० विद्यार्थी	१
१.६	डिजिटल कक्षा संचालनका लागी	५ वटा	संख्या	१००	विद्यालय	१००० विद्यार्थी	२

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	ल्यापटप						
१.७	स्कुल बस	नभएको	संख्या	१	विद्यालय	१००० विद्यार्थी	३
१.८	शिक्षकहरूलाई क्षमता विकास तालिम		सहभागी संख्या	१००		१०० शिक्षक	३
१.९	पढ्दै कमाउदै (Learning and Earning together) कार्यक्रम संचालन	हस्तकला आंशिक संचालन भएको	सहभागी संख्या	३००		३०० विद्यार्थी	२
१.१०	सरस्वती विद्यालयको भवन निर्माण पुरा गर्ने	जिर्ण भएको	कोठा संख्या	८	सुपैला	२५० विद्यार्थी	१
१.१०	शौचालय निर्माण - महिला र पुरुष अलग	जिर्ण भएको	संख्या	१	गोबरडिहा रात्री आ.वि.	५५० विद्यार्थी	१
१.११	गोबरडिहा रात्री आ.वि.को भवन र पर्खाल निर्माण	अपुग भएको	कोठा संख्या	५	गोबरडिहा रात्री आ.वि.	५५० विद्यार्थी	२
२	**स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र**						
२.१	प्रत्येक महिना स्वास्थ्य शिवीर संचालन	आंशिक संचालन	संख्या	६०	वडा ३ भरी	आम वडाबासी	२
२.२	बिज्ञ डाक्टरको व्यवस्था	नभएको	संख्या	१	स्वास्थ्य चौकी	आम वडाबासी	१
२.३	हेल्थ ल्याब स्थापना	नभएको	संख्या	१	स्वास्थ्य चौकी	आम वडाबासी	२
२.४	एम्बुलेन्सको व्यवस्था	नभएको	संख्या	१	स्वास्थ्य चौकी	आम वडाबासी	१

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
२.५	सबै प्रकारका जीवन उपयोगी औषधि आपूर्ति	आंशिक उपलब्ध	नियमित	नियमित	स्वास्थ्य चौकी	आम वडाबासी	१
३	**खानेपानी तथा सरसफाई**						
३.१	खानेपानीका लागी डिप बोरिङ	४ वटा भएको	संख्या	३	वडा ३	विद्यालय समेत वडाबासी	२
३.२	विद्यालयमा निःशुल्क पिउने पानीको व्यवस्था	नभएको	संख्या	१	विद्यालय	विद्यार्थीहरू	१
३.३	वडाका सबै खानेपानीमा फिल्टर जडान गर्ने	फिल्टर नभएको	संख्या	४	३ नं वडा भरी	१० हजार जनता	१
३.४	सरसफाई कार्यक्रम अन्तरगत कण्टेनर राख्ने	आंशिक	संख्या	१२५	बिभिन्न स्थानमा	वडाबासी	२
४	**युवा तथा खेलकुद**						
४.१	सबै विद्यालय हरूमा खेल मैदान निर्माण		संख्या	१०	सबै विद्यालय हरूमा		३
४.२	सबै विद्यालय हरूमा खेलकुद सामाग्री व्यवस्था		सेट	१०	सबै विद्यालय हरूमा		२
४.३	खेलकुद प्रशिक्षण		सहभागी संख्या	५०			३
५	**कला तथा संस्कृति**						
५.१	कला तथा संस्कृति प्रस्तुतिकरणका		सहभागी संख्या	५०	वडा भरी		२

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	लागी तालिम						
५.२	बिभिन्न जात जातीको कला तथा संस्कृति सम्बन्धि सामाग्री व्यवस्था		संख्या	५०	वडा भरी		२
५.३	प्रतियोगितात्मक कला प्रदर्शनी को व्यवस्था		संख्या	५	वडा भरी		२
६	**लक्षित समूह विकास**						
६.१	गरीब तथा बिपन्न वर्गका युवा युवतीलाई रोजगारमूलक तालिम दिने		सहभागी संख्या	२००	वडा भरी	२०० परिवार	३
६.२	जातिगत पेशालाई प्राथमिकता र उत्पादनको बजारिकरण सहयोग		नियमित	नियमित	वडा भरी		२

गढवा गाउँपालिका वडास्तरीय योजना तर्जुमा, वडा नं ३

३.शहरी विकास तथा पूर्वाधार

(१ सडक तथा यातायात, २ ढल तथा नाली, ३ पुल पुलेसा, ४ आवास तथा भवन, ५ विद्युत तथा संचार)

सि. नं	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१	माधवपुर देखी सुपौला सम्म सडक तथा नाला निर्माण						

सि. नं	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१.१	खैरेनी दामोदर सडक देखी माधबपुर सम्म सडक कालोपत्रे गर्ने	ग्राभेल	कि.मि.	१.५	माधवपुर, सुपौला	६०० जना	१
१.२	सडक कालोपत्रे गर्ने	ग्राभेल	कि.मि.	१.५	दामोदर, माधबपुर	४०० जना	१
१.३	धैरेनी दामोदर सडक देखी खा.पा. टंकी सम्म सडक कालोपत्रे गर्ने	ग्राभेल	कि.मि.	०.५००	धैरेनी ,दामोदर सडडक	५०० जना	२
१.४	धैरेनी खा.पा. टंकी देखी सुपौला खोला सम्म बाटो बिस्तार		कि.मि.	२.५	धैरेनी खा.पा. टंकी देखी सुपौला खोला सम्म	२००० जना	१
१.५	धैरेनी चोक देखी बतनपुर सम्म सडक र नाला निर्माण	ग्राभेल	कि.मि.	१	धैरेनी चोक देखी बतनपुर सम्म	५०० जना	३
१.६	सडक कालोपत्रे र नाला निर्माण	कच्चि भएको	कि.मि.	१	गोबरडिहा बिच गल्ली देखी सरस्वती मा.वि. सम्म	१००० जना	२
१.७	सडक कालोपत्रे र नाला निर्माण	कच्चि भएको	कि.मि.	१	गेबरडिहा देखी राखी सम्म	८००० जना	४
१.८	सडक कालोपत्रे र नाला निर्माण	कच्चि भएको	कि.मि.	०.७००	सोता पारी देखी राप्ती नदि सम्म	३०० जना	२
१.९	गोबरडिहा खा.पा. देखी पनबटिया सम्म सडक र नाला निर्माण	ग्राभेल	कि.मि.	०.५००	गोबरडिहा खा.पा. देखी पनबटिया सम्म	३०० जना	३
१.१०	धैरेनी खा.पा. देखी चाक्लीघाट सम्म सडक र नाला	ग्राभेल	कि.मि.	१	धैरेनी खा.पा. देखी चाक्लीघाट	२५० जना	४

सि. नं	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	निर्माण				सम्म		
२.	**पुल पुलेसा**						
२.१	धैरेनी चाक्लि घाट जोड्ने पुल निर्माण	नभएको	मिटर	५०	धैरेनी	३०० जना	२
२.२	रतनपुर देखी दामोदर सडक जोड्ने पुल निर्माण	नभएको	मिटर	५०	रतनपुर	५०० जना	१
२.३	गोबरडिहा देखी धैरेनी जोड्ने पुल निर्माण	नभएको	मिटर	६०	गोबरडिहा	११०० जना	२
२.४	गोबरडिहा देखी सोता पारी जोड्ने पुल निर्माण	नभएको	मिटर	३०	गोबरडिहा	१००० जना	२
२.५	कमैया बस्ति जोड्ने पुल निर्माण	नभएको	मिटर	२५	कमैया	७०० जना	३
२.६	सुरपौल कटही खोलामा पुल निर्माण	नभएको	मिटर	४०	सुरपौल	६०० जना	४
२.७	रतनपुर देखी राप्ती पुल जोड्ने पुल निर्माण	नभएको	मिटर	४०	रतनपुर	४०० जना	४
३	**विद्युत तथा संचार**						
३.१	सुपौला भैसिकुटीमा विद्युत बिस्तार	नभएको	पोल संख्या	६०	सुपौला भैसिकुटी	५५ घरपरिवार	१
३.२	सुपौला भैसिकुटीमा मोबाईल टावर निर्माण	नभएको	संख्या	१	सुपौला भैसिकुटी	७०० जना	२

गढवा गाउँपालिका वडास्तरीय योजना तर्जुमा, वडा नं ३

४. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन
(१ विपद् व्यवस्थापन, २ वन तथा वातावरण विकास)

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१	**विपद व्यवस्थापन**						
१.१	आगलागी नियन्त्रणका लागी वनमा अग्नि रेखा निर्माण	नभएको	कि.मि	५	दुर्गा सा.व. र गोबरडिहा सा.व	९००० जना	३
१.२	सुपौला खोलामा तटबन्धन गर्ने	जमिन कटान भएको	मिटर	३००	माधवपुर	८८ परिवार	१
१.३	सुपौला खोलामा तटबन्धन गर्ने	जमिन कटान भएको	मिटर	४००	सुपौला	११५ परिवार	१
१.३	सुपौला खोलामा तटबन्धन गर्ने	जमिन कटान भएको	मिटर	४००	खैरेनी	३०० परिवार	२
१.५	सुपौला खोलामा तटबन्धन गर्ने	जमिन कटान भएको	मिटर	४००	खैरा	३०० परिवार	१
१.६	कपली खोलामा तटबन्धन गर्ने	जमिन कटान भएको	मिटर	६००	धैरेनी	३०० परिवार	१
१.७	खैरा खोलामा तटबन्धन गर्ने	जमिन कटान भएको	मिटर	५००	गोबरडिहा	४५० परिवार	२
१.८	भुतपुर खोलामा तटबन्धन गर्ने	जमिन कटान भएको	मिटर	४००	भुतपुर	५५ परिवार	३
१.९	भैंसा खुटी तटबन्धन गर्ने	जमिन कटान भएको	मिटर	६००	भैंसा खुटी	११ परिवार	१
१.१०	खैरा बकुवादीमा तटबन्धन	जमिन कटान भएको	मिटर	५००	खैरा बकुवादी	७२ परिवार	२

गढवा गाउँपालिका वडास्तरीय योजना तर्जुमा, वडा नं ४
१.आर्थिक विकास
(१ कृषि, २ पशुपंछी, ३ सिँचाई, ४ उद्योग तथा वाणिज्य, ५ पर्यटन, ६ सहकारी र ७ श्रम तथा रोजगारी)

सि. नं	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१	**कृषि विकास**						
१.१	मकै उत्पादन तथा बिस्तार	२० बिगाहमा भएको	बिगाह	६०	वडा भरी	१००० घरधुरी	१
१.२	तोरी उत्पादन बिस्तार	३०० बिगाहमा भएको	बिगाह	५००	वडा भरी	१५०० घरधुरी	१
१.३	आलु उत्पादन बिस्तार	२० बिगाहमा भएको	बिगाह	२००	वडा भरी	५०० घरधुरी	१
२	**पशुपंछी विकास**						
२.१	व्यावसायिक कुखुरा पालन	१२ वटा फर्म भएका	फर्म संख्या	२०	वडा भरी	२० घरधुरी	१
२.२	व्यावसायिक बाखा पालन	५ वटा फर्म भएका	फर्म संख्या	१०	वडा भरी	१० घरधुरी	१
२.३	व्यावसायिक बंगुर पालन	१५ वटा फर्म भएका	फर्म संख्या	२०	वडा भरी	२० घरधुरी	१
२.४	व्यावसायिक भैसी पालन	१० वटा फर्म भएका	फर्म संख्या	२०	वडा भरी	२० घरधुरी	१
३	**सिँचाई विकास**						
३.१	कटियान गाउँको कुलो मर्मत गरी पक्कि बनाउने	कच्चि भएको	कि.मि.	६	कटियान गाउँ	५०० घरपरिवार	१
३.२	पर्सा सिँचाई कुलो पक्कि बनाउने	कच्चि भएको	कि.मि.	४	पर्सा गाउँ	४०० घरपरिवार	२

सि. नं	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
३.३	सिचाईको लागी डिप बोरिङ	नभएको	संख्या	८	खडकपुर, रामनगर, पर्सेनी आदि	२००० घरपरिवार	३
३.४	सिँचाईका लागी सानो ट्युवेल निर्माण	नभएको	संख्या	२०	खडकपुर, रामनगर, पर्सेनी आदि	२००० घरपरिवार	४
४	**उद्योग तथा वाणिज्य**						
४.१	स्थानीय आरनलाई आधुनिकिकरण गर्ने	परम्परागत जसो तसो चलेको	संख्या	४	हडैया, भगरपुर, परस्पुर र सुतैमा	४० जना	२
४.२	सिलाई कटाइ व्यावसायिको सीप विकास गरी स्तरोन्नती गर्ने	६ वटा न्युन मात्रामा चलेका	संख्या	६	सनातिन बजार क्षेत्र	६ उद्यमी	४
५	**सहकारी**						
६	**श्रम तथा रोजगारी**						
६.१	बेरोजगार युवा युवतीलाई स्वरोजगार हुने गरी सीप विकास तालिम	बेरोजगारी बढेको	सहभागी संख्या	१५०	सबै टोल	१५० युवा युवती	१

गढवा गाउँपालिका वडास्तरीय योजना तर्जुमा, वडा नं ४

२.सामाजिक विकास

(१ शिक्षा, २ स्वास्थ्य, ३ खानेपानी तथा सरसफाई, ४ युवा तथा खेलकुद, ५ कला तथा संस्कृती, ६ लक्षित समूह विकास)

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१	**शिक्षा विकास**						
१.१	पर्सेनि विद्यालयको भवन ४ कोठे निर्माण	अपुग भएको	कोठा संख्या	४	पर्सेनी	लगभग ५००० वालवालिका	२
१.२	पर्सेनि विद्यालयका पुरान संरचना स्तरोन्नती र सभाहल निर्माण	अपुग भएको	हल संख्या	१	पर्सेनी	लगभग ५००० वालवालिका	१
१.३	मदरसा शिक्षाका लागी २ कोठे भवन निर्माण	भएको एक कोठाले अपुग भएको	कोठा संख्या	२	खडकपुर	४०० मुस्लिम जनता	२
२	**स्वास्थ्य तथा पोषण**						
२.१	पर्सेनी स्वास्थ्य चौकिका लागी ल्याब को व्यवस्था	नभएको	संख्या	१	पर्सेनी स्वास्थ्य चौकी	वडा भरीका जनता	१
२.२	पर्सेनी स्वास्थ्य चौकिका लागी फार्मेसी सेवाको व्यवस्थापन	नभएको	संख्या	१	पर्सेनी स्वास्थ्य चौकी	वडा भरीका जनता	२
२.३	पर्सेनी स्वास्थ्य चौकिका लागी बिज्ञ डाक्टरको व्यवस्था	नभएको	संख्या	१	पर्सेनी स्वास्थ्य चौकी	वडा भरीका जनता	१
२.४	खोप क्लिनिकका लागी हल निर्माण	नभएको	संख्या	२	पर्सेनी स्वास्थ्य चौकी	वडा भरीका जनता	१
२.५	आमा समूहका लागी बैठक हल निर्माण	नभएको	संख्या	१	पर्सेनी र अन्य उपयुक्त स्थान	आमा समूह	२

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
२.६	आमा समूहका लागी फर्निचर व्यवस्थापन	नभएको	सेट	२०	वडा भरी	आमा समूह	३
३	**खानेपानी तथा सरसफाई**						
३.१	खानेपानी बोरिङ बाट पानी तान्न मोटर व्यवस्थापन	२ वटा बोरिङका लागी एक मात्र मोटर रहेको	संख्या	१	मगरौटा टोल		२
३.२	खानेपानीको टंकी थप	अपुग भएका	संख्या	२	मगरौटा टोल		२
३.३	खानेपानी पाईपलाइन बिस्तार	अपुग भएको	मिटर	१००००	उडैया र पर्सा टोल		२
३.४	खानेपानीको टंकीमा फिल्टर जडान	नभएको	संख्या	२	उडैया र पर्सा टोल		१
४	**युवा तथा खेलकुद**						
४.१	शौचालय तथा एक हल सहित खेलमैदान निर्माण	नभएको	संख्या	२	खडकपुर र सालझण्डी	२००० युवा	२
४.२	खेल सामाग्री उपलब्धता	नभएको	सेट	१	खडकपुर र सालझण्डी	२००० युवा	३
४.३	वडा कार्यालय पश्चिम ब्याडमिन्टन कभर्डहल निर्माण	नभएको	संख्या	१			१
५	**कला तथा संस्कृति**						
५.१	वडाका बिभिन्न समूदायको संस्कृति जगेर्ना गर्न	केही नभएको	सेट	१५	वडा भरी	५००० वडाबासी	२

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	आवश्यक पहिरन तथा बाजागाजा उपलब्ध गराउने						
५.२	पसैनी मुश्लिम टोलको हैदर अलिको घर देखी पश्चिम मस्जिद सम्म पर्खाल निर्माण		मिटर	१५०			३
५.३	खडकपुरको भईयारथानको भवन निर्माण		संख्या	१			२
६	**लक्षित समूह विकास**						
६.१	जेष्ठ नागरिक तथा अपाङ्ग तथा अशक्तताका लागी शारिरिक व्यायामशालाको व्यवस्थापन	हाल नभएको	संख्या	१	कालिका मन्दिर सालझण्डी परिसर	५०० लक्षित समूहका व्यक्तिहरू	१

गढवा गाउँपालिका वडास्तरीय योजना तर्जुमा, वडा नं ४

३.शहरी विकास तथा पूर्वाधार

(१ सडक तथा यातायात , २ ढल तथा नाली, ३ पुल पुलेसा, ४ आवास तथा भवन, ५ विद्युत तथा संचार)

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१	**सडक तथा नाला**						
१.१	हडैया दामोदर सडक देखी उत्तर राप्ती नदि सम्मको	निर्माणाधीन	कि.मि	३	हडैया दामोदर सडक देखी		१

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	घोलको संरक्षण र दुबै तर्फ पिच सडक निर्माण गर्ने				उत्तर राप्ती नदि सम्म		
१.२	मगरगौरा, धुकुडपुरुवा, आजमगढवा सम्मको बाटो नाला सहित ग्राभेल गर्ने	कच्ची	कि.मि	२	मगरगौरा, धुकुडपुरुवा, आजमगढवा		२
१.३	खडकपुर गाउँ देखी पर्सा परस्पुर वडा कार्यलय हुँदै आजम गढवा सम्मको बाटो पिच गर्ने	कच्ची	कि.मि	३	खडकपुर गाउँ ,पर्सा परस्पुर, आजमगढवा		१
१.४	कालिका मन्दिर देखी हडैया सम्म नायाँ सडक निर्माण	नभएको	कि.मि	०.८००	कालिका मन्दिर देखी हडैया		२
१.५	कालिका मन्दिर जोड्ने बाटो देखी मोहन रायमाझिको फर्म सम्म बाटो पिच गर्ने	ग्राभेल	कि.मि	०.५००			२
१.६	राजाराम यादवको घरदेखी परिवार नियोजन नजिक हुँदै चिहानघाट .... मन्दिर सम्म बाटो पिच गर्ने	ग्राभेल	कि.मि	०.३००			३
१.७	हडैया रणबहादुर बि.क. को घर देखी सुपौला खोला हुँदै गोबिन्दपुर जोड्ने बाटो पिच गर्ने	ग्राभेल	कि.मि	०.५००			३
१.८	पसैनि बिसनपुरुवा गल्ली देखी पर्सा	कच्चि भएको	कि.मि	१			३

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	जोड्ने बाटो नाला सहित ग्राभेल गर्ने						
१.९	एढैया चोक देखी खजरोटा बगिया हुँदै ककहवा जोड्नो बाटो पिच गर्ने		कि.मि	१			३
१.१०	खडकपुर गाउँ देखी दंगाली कुलो सम्म सडक पिच गर्ने		कि.मि	०.३००			४
१.११	कटियान गाउँ मन्दिर देखी चैनपुर स्कुल जाने बाटो नाला सहित पिच गर्ने		कि.मि	२.५			१
१.१२	खैरा देखी कालिका मन्दिर हुँदै हडैया जाने बाटो नाला सहित पिच गर्ने		कि.मि	०.५००			४
१.१२	पर्सैनि आधारभूत स्वास्थ्य क्लिनिक देखी रापाल चौधरीको घर सम्म बाटो नाला सहित ग्राभेल गर्ने		कि.मि	०.३००			२
१.१३	बड्का पर्सैनि चोक देखी पर्सा जोड्ने बाटो नाला सहित ग्राभेल गर्ने		कि.मि	२			४
१.१४	नेशनल युवा क्लबको भवन देखी पर्सा जोड्ने बाटो		कि.मि	०.३००			३

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	पिच						
१.१५	वडा कार्यलय देखी बाखेरा हुँदै बसन्त शर्माको घर सम्म जोड्ने बाटो नाला सहित ग्राभेल गर्ने		कि.मि	१.५			४
१.१६	कटियान गाउँ मन्दिर देखी जीवन चौधरीको घर सम्मको बाटो पक्की नाला सहित ग्राभेल गर्ने		कि.मि	०.४००			१
१.१७	खडकपुर विश्व अधिकारीको पसल देखी खडकपुर नेशनल युवाक्लबको ग्राउण्ड सम्म जोड्ने बाटो नाला सहित ग्राभेल गर्ने		कि.मि	१.५			४
१.१८	कैलाश चौधरीको घर देखी लखन चौधरीको घर सम्मको बाटो नाला सहित पिच गर्ने		कि.मि	०.५००			३
२.	**पुल पुलेसा**						
२.१	खडकपुर केरुनिया जोड्ने राप्ती नदिमा पक्की पुल निर्माण	नभएको	मिटर	८००	खडकपुर		१
३	**आवास तथा भवन निर्माण**						

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
३.१	खडकपुरमा महिला भवन शौचालय सहित निर्माण		संख्या	१			२
३.२	आजमगढवामा देउरथान निर्माण		संख्या	१			२
३.३	हडैयाको परिवार नियोजनको अधुरो भवन पानी र शौचालय सहित पूर्ण गर्ने		संख्या	१			१
३.४	पर्सैनि कब्रस्तानमा पर्खाल निर्माण		मिटर	४००			२
३.५	कालिका मन्दिरको अधुरो सभाहल पुरा गर्ने		संख्या	१			३
४	**विद्युत तथा संचार**						
४.१	बिष्णु अधिकारीको पसल देखी खडकपुर मस्जिद सम्म विद्युतका पोल र तार लाई व्यवस्थित गर्ने	अव्यवस्थित भै जोखिम रहेको	पोल संख्या		बिष्णु अधिकारीको पसल देखी खढकपुर मस्जिद सम्म		१
४.२	खैरा देखी कालिका मन्दिर सम्म विद्युत बिस्तार	नभएको	पोल संख्या		खैरा देखी कालिका मन्दिर सम्म		२
४.३	खडकपुरको दंगाली कुलोको मुहान देखी पर्सा सम्म विद्युत विस्तार	नभएको	पोल संख्या	३	खडकपुरको दंगाली कुलोको मुहान देखी पर्सा सम्म		३

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
४.४	गंगापरस्पुर खानेपानी तथा सरसफाई संस्थाका लागी १०० के.भि.को ट्रान्सफर्मर		संख्या	१			४
४.५	खडकपुर, रामनगर, पर्सा ,पर्सिया विद्युत बिस्तार						१

गढवा गाउँपालिका वडास्तरीय योजना तर्जुमा, वडा नं ४

४. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

(१ विपद् व्यवस्थापन, २ वन तथा वातावरण विकास)

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१	**विपद् व्यवस्थापन**						
१.१	आगलागी नियन्त्रणका लागी अग्नि रेखा निर्माण	वन डढेलो लाग्ने गरेको	क्षेत्रफल हेक्टर	१०	सालझुण्डी र गंगा सा.व.	१४०० घरधुरी	६
१.२	तटबन्धन निर्माण	कटान र पहिरो	मिटर	२०००	गोबिन्दनगर देखी नयाँ बस्ति सम्म	१४०० घरधुरी	३
१.३	भालुदोन्द्रे खोला तटबन्धन	कटान भैरहेको	मिटर	५००	भालुदोन्द्रे खोला		४
१.४	जुनुरेल खोलाको दुबै किनारामा तटबन्धन	कटान भैरहेको	मिटर	२०००	जुनुरेल खोला		२
१.५	बन्यजन्तु नियन्त्रणका लागी तारबार	बालि नष्ट गर्ने गरेको	कि.मि.		खुस पुरुवा	१४०० घरधुरी	७
१.६	दंगाली कुलाको मुहान देखी दक्षिण खैरा गाउँ सम्म तटबन्धन	कटान रहेको	मिटर	२०००			१
१.७	कटियान गाउँ शिव मन्दिर देखी कलभर्ट		मिटर	१००	सेरवाल		१

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	सम्म सेरवाल						
२	**वन तथा वातावरण संरक्षण**						
२.१	सालझुण्डी र गंगा सा.व.मा वृक्षारोपण	वन क्षयिकरण हुँदै गएको	क्षेत्रफ हेक्टर	१०	सालझुण्डी र गंगा सा.व.	१४०० घरधुरी	५
२.२	गंगा सा.व. को सुनपुरुवा र सालझुण्डी मा रहेको सिमसार व्यवस्था गरी बृहत पोखरी र पार्क निर्माण	नास हुन लागेको सामान्य पोखरी	मिटर	१५००	गंगा सा.व. को सुनपुरुवा र सालझुण्डी	१४०० घरधुरी	२
२.३	चरिदो खोलामा नियन्त्रण गरी खेर गैरहेको पानीको संरक्षण र उपयोग	पानी खेर गैरहेको	मिटर		चरिदो खोला		५

गढवा गाउँपालिका वडास्तरीय योजना तर्जुमा, वडा नं ५

१.आर्थिक विकास

(१ कृषि, २ पशुपंछी, ३ सिँचाई, ४ उद्योग तथा वाणिज्य, ५ पर्यटन, ६ सहकारी र ७ श्रम तथा रोजगारी)

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१	**कृषि विकास**						
१.१	किसानलाई उन्नत जातका बीउबिजन उपलब्ध गराउने	सामान्य रहेको	के.जि	२०००	वडा भरी	१०० कृषक	१
१.२	अर्गानिक मल तथा बिषादि तयारी	नभएको	किसान संख्या	३००	वडाभरी	३०० कृषक	१
१.३	अर्गानिक मल तथा बिषादि तयारीबारे किसानहरूको क्षमता	नभएको	किसान संख्या	३००	वडाभरी	३०० कृषक	१

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	विकास						
१४	कृषि यान्त्रिकरणका लागी किसानलाई आधुनिक विधि औजार उपकरण उपलब्ध गराउने	केहि मात्रामा भएको	किसान संख्या	४००	वडाभरी	४०० कृषक	१
२.	**पशुपंछी विकास**						
२.१	व्यावसायिक बंगुर फर्म स्थापना	निर्वाहमुखी रहेको	फर्म संख्या	५	ईच्छुक वडाका बासिन्दा	५ घरधुरी	२
२.२	व्यावसायिक लोकल कुखुरा फर्म स्थापन	निर्वाहमुखी रहेको	फर्म संख्या	५	ईच्छुक वडाका बासिन्दा	५ घरधुरी	२
२.३	व्यावसायिक बाख्रापालन	निर्वाहमुखी रहेको	फर्म संख्या	५	ईच्छुक वडाका बासिन्दा	५ घरधुरी	२
२.४	पशुपंछीका लागी औषधि व्यवस्थापन	सामान्य भएको	डोज संख्या	२५००	वडाभरी		१
३	**सिँचाई**						
३.१	डिप बोरिङ्ग गर्ने	सिँचाईका लागी आकाशे पानीमा भर पर्नु पर्ने अवस्था	संख्या	९	वडा भरी		१
३.२	कुलो निर्माण	नभएको	कि.मि.	१०	प्रर्सिया,मगहरी,धर्मपुर,खर्चवा,तकियापुर र लोखरपुको नदी उकास जमिनमा	४०० घरधुरी	२
३.३	ककहवा सिँचाई बाँध मर्मत संभार	जिर्ण भएको	कि.मि.	०.४००	ककहवा	१५० घरधुरी	१

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
४	**उद्योग तथा वाणिज्य**						
४.१	उद्यमशिलता तालिम		सहभागी संख्या	१००	सबै टोल	१०० जना	१
४.२	छानिएका उद्यमीका लागी सीप विकास तालिम		सहभागी संख्या	८०	सबै टोल	८० जना	१
४.३	उद्यम स्थापनका लागी प्रविधि सहयोग		सहभागी संख्या	४०	सबै टोल	४० जना	३
५.	**सहकारी**						
६	**पर्यटन**						
६.१	सोनपुरुवा जखेराको मर्मत र नयाँ मन्दीर निर्माण गरी सम्पदा मैत्री पर्यटनको विकास गर्ने	जिर्ण अवस्थामा रहेको	संख्या	१	सोनपुरुवा		२
६.१	थारु होमस्टे स्थापना	नभएको	संख्या	५	सघन थारु बस्तिमा		१
७	**श्रम तथा रोजगारी**						
७.१	बेरोजगार युवा युवतीलाई स्वरोजगार हुने गरी सीप विकास तालिम	बेरोजगार ी बढेको	सहभागी संख्या	१५०	सबै टोल	१५० युवा युवती	२

गढवा गाउँपालिका वडास्तरीय योजना तर्जुमा, वडा नं ५

२.सामाजिक विकास

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१	**शिक्षा**						
१.१	शिक्षकहरूलाई ICT सम्बन्धि तालिम	ICT को ज्ञान अभाव	शिक्षक संख्या	१०	वडा भरी	१० शिक्षक	२
१.२	मा.वि. चैनपुर र ककहवा विद्यालयमा समार्ट बोर्ड	अधुरो भएको	व.मि	५००	चैनपुर र ककहवा		१
२	**स्वास्थ्य तथा पोषण**						
२.१	आमा समूहका लागी बैठक कोठा निर्माण -पानी र शौचालय समेत भएको)	चौपारीमा बस्ने गरेको	संख्या	११	सबै ११ टोलमा	११ वटा आमा समूह	२
२.२	गाउँघर क्लिनिकलाई विद्युत, खानेपानी र शौचालय व्यवस्था	नभएको	संख्या	२	ककहवा र धर्मपुर	सबै वडाबासी	१
२.३	स्वास्थ्यचौकी चैनपुरको ल्याबका लागी २ कोठे भवन निर्माण	ज्यादै जिर्ण भवन रहेको	कोठा संख्या	२	चैनपुर स्वास्थ्य चौकि	सबै वडाबासी	१
३	**खानेपानी तथा सरसफाई**						
३.१	खानेपानी बिस्तार	सबै टोलमा नपुगेको	घरधुरी संख्या	६५	सोनपुरुवा, टोल	६५ घरधुरी	१
३.२	ककहवामा खानेपानी पाईप लाईन मर्मत	पाईप हरू फुटेको अवस्था	मिटर	५०००	ककहवा र सिमलतार	१५० घरधुरी	२
४	**युवा तथा खेलकुद**						
४.१	११ वटा टोलमा खेलमैदान निर्माण	नभएको	संख्या	११	सबै ११ टोल	सबै टोलबासी	२

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
४.२	११ वटा टोलमा खेलकुद सामाग्री उपलब्ध गराउने	नभएको	सेट	११	सबै ११ टोल	सबै टोलबासी	३
५	**कला तथा संस्कृती**						
	यादव तथा थारु जातीको परम्रागत नृत्य जगेर्ना गर्ने	लोप हुँदै गएको	नियमित	नियमित	वडा भरी		२
६	**लक्षित समूह विकास**						
	सीप मुलक तालिम		सहभागी संख्या	४०	वडा भरी		२

गढवा गाउँपालिका वडास्तरीय योजना तर्जुमा, वडा नं ५

३.शहरी विकास तथा पूर्वाधार

(१ सडक तथा यातायात , २ ढल तथा नाली, ३ पुल पुलेसा, ४ आवास तथा भवन, ५ विद्युत तथा संचार)

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१	**सडक यातायात तथा नाला**						
१.१	सडक निर्माण (नयाँ)	नभएको	कि..मि.	८	प्रसिया,मुगहरी, धर्मपुर,खर्चवा,तकियापुर र लोखरपुरको नदी उकास जमिनमा	४०० घरधुरी	१
१.२	जवनीबास-ठूलिचौर सडक ग्राभेल गर्ने	कच्ची भएको	कि..मि.	१	जवनीबास	१०० घरधुरी	२

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१.३	जमुनीपुरका भित्रि बाटाहरू ग्राभेल गर्ने	कच्ची भएको	कि..मि.	०.१५०	जमुनीबास	६० घरधुरी	२
१.४	भवानी शिविर जानेबाटो पक्की नाला सहित ग्राभेल गर्ने	कच्ची भएको	कि..मि.	०.९५०	भवानी शिविर	६० घरधुरी	३
१.५	पर्नाहा पुल-लालपुर जोड्ने बाटो ग्राभेल गर्ने	कच्ची भएको	कि..मि.	२	प्रवाहा	२०० घरधुरी	३
१.६	पर्नाहा कृषि सडकको पक्की नाली निर्माण	कच्ची भएको	मिटर	१२००	प्रवाहा	१५० घरधुरी	४
१.७	पिकनिक स्पोट जाने बाटो नया निर्माण	नभएको	कि..मि.	.४००	जबनीबास	सबै वडाबासी	४
१.८	धर्मपुरको बाटो चौडा गरी ग्राभेल गर्ने	साँघुरो र कच्ची रहेको	कि..मि.	०.२००	धर्मपुर		३
१.९	सोन पुरुवामा नाला निर्माण सहित सडक ग्राभेल	कच्ची रहेको	कि..मि.	१.५००	सोनपुरुवा	२०० घरपरिवार	३
१.१०	बाँकी खानेपानी जाने बाटोको नाला निर्माण	नाला नभएको	कि..मि.	०.१५०	बाँकी गाउँ		४
१.११	ककहवामा कच्चि बाटो मर्मत	बर्षादमा हिडडुल गर्न गाह्रो	कि..मि.	०.५००	ककहवा	१५० घरधुरी	३
२	**पुल पुलेसा**						
२.१	सिमलतार खोलामा पुल	नभएको	मिटर	४०	भवदे		१
२.२	दंगाली खोलामा २ वटा पुल	नभएको	मिटर	७०	वडा बाट उत्तर कर्नाहा जाने	७००	२

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
					बाटो	घरपरिवार	
२.३	बाँकी बाट वन क्षेत्र भवानीपुर र बोधिपुर जान बाटोको सिकहवा खोलामा पुल निर्माण	नभएको	मिटर	६०	भवानीपुर र बोधिपुर बिच	२०० घरधुरी	३
३	**विद्युत तथा संचार**						
३.१	विद्युत लाईन नयाँ प्रसारण	नभएको	पोल संख्या	१००	प्राखिया,मुगहरी, धर्मपुर,खर्चवा, तकियापुर र लोखरपुरको नदी उकास जमिनमा	४०० घरधुरी	१
३.२	कर्नाहा गाउँमा विद्युत बिस्तार	नभएको	पोल संख्या	२४	प्रर्नाहा गाउँ	१५० घरधुरी	२
३.३	धर्मपुरमा सिँचाइका लागी विद्युत बिस्तार	नभएको	पोल संख्या	१०	धर्मपुर	१४५ घरधुरी	२
४	**आवास तथा बस्ति विकास**						

गढवा गाउँपालिका वडास्तरीय योजना तर्जुमा, वडा नं ५
४. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन
(१ विपद् व्यवस्थापन,२ वन तथा वातावरण विकास)

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ(नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१	**विपद् व्यवस्थापन**						
१.१	गंगा सा.व को तटबन्ध	जोखिम मा रहेको	मिटर	५००	सोनपुरुवा		२
१.२	दंगाली पुल	बस्ति	मिटर	१००	दंगाली पुल		१

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ(नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	पश्चिम तटबन्धन	जोखिममा रहेको			पश्चिम सुतैया र चैनपुर		
१.३	चैनपुर स्कुल-दंगाली पुल सम्म तटबन्धन	बस्ति जोखिममा रहेको	मिटर	१००	दंगाली पुल पश्चिम		१
१.४	कर्नाहा पुल देखी भोडाहा मानपुरको पान बटुवा सम्म दंगाली खोलामा तटबन्धन	बस्ति जोखिममा रहेको	मिटर	२०००		१५० घरपरिवार	१
१.५	ककहवा खोलामा तटबन्धन	बस्ति जोखिममा रहेको	मिटर	५०००	ककहवा	१५० घरपरिवार	१
१.६	ककहवा बुकिखोला र चिउरी खोलामा तटबन्धन	बस्ती जोखिममा रहेको	मिटर	६००	ककहवा	१५० घरपरिवार	१
१.७	चिउरी र प्रगती सा.ब.को तटबन्धन	सा.बहरू कटानको जोखिममा रहेका	मिटर	३०००	बाँकी,कक्हवा, खतरोता	५६४ घरधुरी	१
१.८	जवनिबास - ठूलिचौर भडेकमा तटबन्धन	बस्ति कटानको जोखिममा रहेको	मिटर	५००	जवनिबास - ठूलिचौर भडेक		१
२	**वन तथा वातावरण**						

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ(नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	व्यवस्थापन						
२.१	चिउरीघाट,भवानी, प्रगतिगंगा सा.व.हरूमा तारबार	चरिचरा उले समस्या	मिटर	१००००		५६४ घरधुरी	१
२.२	चिउरीघाट,भवानी, प्रगतिगंगा सा.व.हरूमा वृक्षारोपण	वनको हैसियत क्षयिकरण भएको	बिरुवा संख्या	२००००	चिउरीघाट, भवानी, प्रगति गंगा सा.व.हरू	५६४ घरधुरी	१

गढवा गाउँपालिका वडास्तरीय योजना तर्जुमा, वडा नं ६
१.आर्थिक विकास
(१ कृषि, २ पशुपंछी, ३ सिंचाई, ४ उद्योग तथा वाणिज्य, ५ पर्यटन, ६ सहकारी र ७ श्रम तथा रोजगारी)

सि. नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१	**कृषि विकास**						
१.१	बेमौसमी व्यावसायिक तरकारी खेती सम्बन्धि कृषकहरूलाई तालिम	नभएको	सहभागी कृषक संख्या	६०	वडा ६ का सबैतिर	६० कृषक	३
१.२	उन्नत जातका बिउबिजन व्यवस्था	नभएको	के.जि		वडा ६ का सबैतिर	२०० कृषक	४
१.३	अर्गानिक मल तयारी बारे कृषकहरूलाई तालिम दिई मल तयार गर्ने	केमिकल मल प्रयोग गर्ने गरेको	कृषक संख्या	३००	वडा ६ का सबैतिर	३०० कृषक	२

सि. नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१.४	कृषि यान्त्रिकरणका लागी आधुनिक कृषि औजार (मिनि ट्रेलर, पावर ट्रेलर तथा रिपर आदि लागायत सहभागितामा कृषकहरूलाई उपलब्ध गराउने	परम्रागत औजार उपयोग हुँदै आएको	यन्त्र तथा औजार संख्या	४०	वडा ६ का सबैतिर	४० कृषक	१
२	**पशुपंछी विकास**						
२.१	व्यवसायिक बाखा पालन	व्यवसायिक रुपमा पालन नभएको	फर्म संख्या	४	खबरी, मनिकापुर, मदपुर र अनखेदुवा	४ किसान परिवार	१
२.२	व्यावसायिक कुखुरा पालन	व्यावसायिक रुपमा पालन नभएको	फर्म संख्या	१०	मनिकापुर, रामपुर, भिङगा र बनकट्टी	१० किसान परिवार	४
२.३	व्यावसायिक भैंसी पालन	व्यावसायिक रुपमा पालन नभएको	फर्म संख्या	२०	वडा भरी	२० किसान परिवार	२
२.४	व्यावसायिक बंगुर पालन	व्यावसायिक रुपमा पालन नभएको	फर्म संख्या	१०	वडा भरी	१० किसान परिवार	३
२.५	व्यावसायिक कालिज तथा बटाई पालन	व्यावसायिक रुपमा पालन नभएको	फर्म संख्या	४	वडा भरी	४ किसान परिवार	४
३	**सिँचाई**						
३.१	बिभिन्न साना कुलो	सिँचाईको अभाव	संख्या	१५१	मनिकापुर र थानदेउखुरी	सबै टोलबासी	२

सि. नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	तथा नहरहरू				क्षेत्र		
३.२	डिप बोरिङ	सिँचाईको अभाव	संख्या	१०	अदरदेडवा, बनकट्टी, सनधारी, रामपुर, मदपुर, थानदेउखुरी, प्रगतीनगर, मनिकापुर र बुद्धटोल	सबै टोलबासी	२
३.३	पानी तान्ने मोटर	सिँचाईको अभाव	संख्या	२०	६ नं वडा सबै	२० किसान परिवार	४
३.५	डिप बोरिङ ... बिस्तार	वडा ६	संख्या	२	मनिकापुर	२०० परिवार	१
४	**उद्योग तथा वाणिज्य**						
४.१	उद्यमशिलता तालिम		सहभागी संख्या	१००	सबै टोल	१०० जना	३
४.२	छानिएका उद्यमका लागी सीप विकास तालिम		सहभागी संख्या	८०	सबै टोल	८० जना	१
४.३	उद्यम स्थापनाका लागी प्रविधि सहयोग		सहभागी संख्या	४०	सबै टोल	४० जना	२
५	**पर्यटन**						
५.१	कन्दरा मदिर व्यवस्थापन	अव्यवस्थित रहेको	संख्या	१			१
५.२	गढवा देखी पातिफाल्ने डाँडा हुँदै गरुल भिर सम्म	नभएको	संख्या	१			३

सि. नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	केवलकार निर्माण						
५.३	दुर्गादेवी मन्दिर खवरीमा पार्क निर्माण	नभएको	संख्या	१			२
५.४	लखन वार्ड तथा वालउद्यान निर्माणमा निरन्तरता		संख्या	१	वडाभरी	२००० जना	२
५.५	केटिही मन्दिर निर्माण		संख्या	१	गढवा बजार	२०० जना	१
६	**सहकारी**						
६.१	सहकारीका सदस्यहरूलाई सहकारीको मर्म र उपयोग बारे तालिम	नभएको	सहभागी संख्या	२००	वडाभरी	२०० सहकारी सदस्यहरू	
७.	**श्रम तथा रोजगारी**						
७.१	बेरोजगार युवा युवतीलाई स्वरोजगार हुने गरी सीप विकास तालिम	बेरोजगारी बढेको	सहभागी संख्या	१५०	सबै टोल	१५० युवा युवती	१

गढवा गाउँपालिका वडास्तरीय योजना तर्जुमा, वडा नं ६

२.सामाजिक विकास

(१ शिक्षा, २ स्वास्थ्य, ३ खानेपानी तथा सरसफाई, ४ युवा तथा खेलकुद, ५ कला तथा संस्कृती, ६ लक्षित समूह विकास)

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१	**शिक्षा विकास**						
१.१	विद्यालयहरूमा ICT सुविधायुक्त पुस्तकालय स्थापना	नभएको	संख्या	५	मनिकापुर, बालाखुती, रामपुर र खबरी र प्रगतिनगरका विद्यालयहरू	५०० विद्यार्थी	२
१.२	विद्यार्थीहरूलाई १० कोठे आवासिय भवन	नभएको	संख्या	१	तत्कालिन सर्बोदय प्रा.वि.	१०० विद्यार्थी	२
१.३	पूर्व प्राथमिक शिक्षाका लागी २ शैक्षिक सत्र लागु गर्ने	हाल एक शैक्षिक सत्र रहेको	विद्यालय संख्या	४	मनिकापुर, बालाखुती, रामपुर र खबरी	१३५ विद्यार्थी	२
१.४	प्राथमिक तहका विद्यार्थीका लागी रचनात्मक तथा मनोरन्जनात्मक सामाग्री व्यवस्था	केहि मात्रामा रहेको	विद्यालय संख्या	४	मनिकापुर, बालाखुटी, रामपुर र खबरी	५०० विद्यार्थी	३
१.५	विद्यालयहरूमा बाह्य सिकाईको क्षेत्रहरू निर्माण-फुलबारी र अन्य सिकाईका भौतिक स्वरुपहरू	नभएको	विद्यालय संख्या	५	मनिकापुर, बालाखुटी, रामपुर र खबरी र प्रगतिनगरका विद्यालयहरू	५०० विद्यार्थी	३
१.६	वालबुद्ध प्रा.वि.को कार्यालय कोठा थप	अपुग भएको	कोठा संख्या	२	खबरी		२
१.७	वालबुद्ध प्रा.वि.मा कक्षा कोठा थप	अपुग भएको	कोठा संख्या	२	खबरी		२
१.८	खबरी प्रा.वि.को		मिटर	२	खबरी		३

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	पर्खाल निर्माण						
२	**स्वास्थ्य तथा पोषण**						
२.१	गढवा स्वास्थ्य चौकिमा बिशेषज्ञ थप र फिजियो थेरापीको व्यवस्था	नभएको	संख्या	२	गढवा स्वास्थ्य चौकिमा	वडा भरीका जनता	२
२.२	डिजिटल एक्सरे मेसिन	सादा रहेको	संख्या	१	गढवा स्वास्थ्य चौकिमा	वडा भरीका जनता	१
२.३	पूर्ण स्वचालित स्टेपलाईजर	नभएको	संख्या	१	गढवा स्वास्थ्य चौकिमा	वडा भरीका जनता	१
२.४	बिरामी मिटर	नभएको	संख्या	२	गढवा स्वास्थ्य चौकिमा	वडा भरीका जनता	२
२.५	HVAC मेसिन	नभएको	संख्या	१	गढवा स्वास्थ्य चौकिमा	वडा भरीका जनता	२
२.६	USG मेसिन	जिर्ण भएको	संख्या	१	गढवा स्वास्थ्य चौकिमा	वडा भरीका जनता	१
२.७	ईसिजि मेसिन	जिर्ण भएको	संख्या	१	गढवा स्वास्थ्य चौकिमा	वडा भरीका जनता	१
२.८	सर्पदंस केन्द्रमा ICU स्थापना	नभएको	संख्या	१	गढवा स्वास्थ्य चौकिमा	वडा भरीका जनता	१
२.९	महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविकाहरूका लागी फर्निचर व्यवस्थापन, दराज	नभएको	संख्या	१४	गढवा स्वास्थ्य चौकिमा	१५ जना महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविकाहरू	२
२.१०	आमा समूहका लागी स्वास्थ्य अभिमुखिकरण	नभएको	समूह संख्या	१४	गढवा ६ का आमा समूह	७० जना आमा समूह सदस्यहरू	३
२.११	खबरीको गाउँघर क्लिनिकमा एक जना ANM को	नभएको	संख्या	१	खबरी		१

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	व्यवस्था						
२.१२	एक विद्यालय एक नर्सको व्यवस्था	नभएको	संख्या	५	वडा ६ का ५ वटा विद्यालय		२
२.१३	खुल्ला व्यायामशालाको व्यवस्था	नभएको	संख्या	१	गढवा बजार		३
३	**खानेपानी तथा सरसफाई**						
३.१	विद्यालयहरूमा निःशुल्क पिउनेपानीको व्यवस्था	अपर्याप्त	विद्यालय संख्या	५	मनिकापुर, बालाखुती, रामपुर, खबरी र प्रगतिनगर	५०० विद्यार्थी	१
३.२	खानेपानीको उपलब्धता बढाउने १ OHT सहित	अपर्याप्त	संख्या	२	मनिकापुर र मदपुर	३५०० जनसंख्या	१
३.४	बुद्धटोलमा खानेपानीको पाईपलाइन बिस्तार गर्ने	कत्ति पनि नभएको	मिटर	१२००	बुद्धटोल	८०० जनसंख्या	२
३.५	गढवा क्षेत्रको फोहोर व्यवस्थापन गर्न १७०० वर्ग मिटरको डम्पिङ्ग साइड व्यवस्था	अव्यवस्थित रहेको	संख्या	१	गढवा क्षेत्र नजिक सार्बजनिक स्थानमा	५००० जनसंख्या	१
२.६	फोहर व्यवस्थापनका लागी डष्टविन उपलब्ध गराउने	अपुग भएको	संख्या	१००	वडा ६ अन्तरर्गतका टोलहरू	११००० जनसंख्या	२
३.७	गढवा बजार क्षेत्रमा सार्बजनिक	कमजोर अवस्था	संख्या	२	गा.पा. भवन र वडा	१००० जनसंख्या	१

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	शौचालय निर्माण				कार्यलय नजिक		
३.८	कोटही कन्दरा मन्दिर नजिक सार्बजनिक शौचालय निर्माण	नभएको	संख्या	१	कोटही मन्दिर	दैनिक ३० देखी ४० जना	१
४	**युवा तथा खेलकुद**						
४.१	१४ बर्ष सम्मका वालवालिकाका लागी खेल मैदान निर्माण	शुन्य अवस्था	संख्या	१	आँटिपाकर र गढवा बजार	३५० वालवालिका	३
४.२	दुर्गा आ.वि.को खेल मैदान विकास	कमजोर अवस्था	संख्या	१	दुर्गा आ.वि.	२०० वालवालिका	२
५	**कला तथा संस्कृति**						
५.१	मगर थारु, अवधी र कुमाल सँग्रहालय स्थापना	शुन्य अवस्था	संख्या	४	मनिकापुर र कुमाल टोल...	सालाना ७२०० पर्यटक	२
५.२	कोटही कन्दरा मन्दिर क्षेत्रमा पूर्वाधार विकास	प्रारम्भिक अवस्था	संख्या	२	गढवा बजार र हाँसिपुर	१४००० जनसंख्या	१
६	**लक्षित समूह विकास**						
६.१	जेष्ठ नागरिक सेवा केन्द्र निर्माण	शुन्य अवस्था	संख्या	१	गढवा बजार क्षेत्र	३००० जनसंख्या	१
६.२	महिला सामुदायिक भवन निर्माण	शुन्य अवस्था	संख्या	१	मनिकापुर	१५० जनसंख्या	२

गढवा गाउँपालिका वडास्तरीय योजना तर्जुमा, वडा नं ६

३.शहरी विकास तथा पूर्वाधार

(१ सडक तथा यातायात , २ ढल तथा नाली, ३ पुल पुलेसा, ४ आवास तथा भवन, ५ विद्युत तथा संचार)

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१	**सडक तथा नाला**						
१.१	मनिकापुर र बनघुश्रामा नाला सहित बाटो पिच गर्ने	कच्चिच भएको	कि.मि.	१.५	मनिकापुर र बनघुश्रा	६० घरधुरी	२
१.२	दुर्गा मन्दिर देखी हुलाकी टोल सम्म नाला सहित बाटो पिच गर्ने	कच्चिच भएको	कि.मि.	२	दुर्गा मन्दिर ...	७० घरधुरी	१
१.३	कोईलाबास रोडमा नाला निर्माण	एक तर्फ नभएको	कि.मि.	०.३००	तल्लो मतपुर	५० घरधुरी	३
१.४	तल्लो मतपुरमा सडक र नाला निर्माण	कच्चिच भएको	कि.मि.	२	तल्लो मतपुर	४० घरधुरी	२
१.५	बुद्धटोलमा नाला सहित सडक पिच गर्ने	कच्चिच भएको	कि.मि.	३	बुद्धटोल	४० घरधुरी	३
१.६	गढवा देखी मनिकापुर सिमलतार सम्म नाला निर्माण	नभएको	कि.मि.	५	गढवा, मनिकापुर र सिमलतार	७०० घरधुरी	१
१.७	हाँसिपुर-बालापुर पिच बाटो मर्मत	जिर्ण भएको	कि.मि.	३	हाँसिपुर बजार	३०० घरधुरी	२

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१.८	सडक ग्राभेल तथा पक्की नाला निर्माण	कच्चि भएको	कि.मि.	१	हाँसिपुर सूर्यको घर देखी दक्षिण	३०० घरधुरी	२
१.९	बाटो पिच र पक्की नाला निर्माण	कच्चि भएको	कि.मि.	०.३००	खुमानन्दको घरदेखी होमराजको घरसम्म	१५० जना	२
१.१०	बाटो पिच र पक्की नाला निर्माण	कच्चि भएको	कि.मि.	१	हरिबहादुरको घर देखी रतन बहादुरको घर सम्म	२०० जना	२
१.११	सडक पक्की र नाला पक्की निर्माण	कच्चि भएको	कि.मि.	७	गढवा देखी खबरी सम्म	४०० घरधुरी	१
१.१२	सडक पक्की र नाला पक्की निर्माण	कच्चि भएको	कि.मि.	३	परिथोक देखी काशिपुर	४०० घरधुरी	४
१.१३	नयाँ सडक खोल्ने	नभएको	कि.मि.	०.५००	बीरमाया के.सि.को घरदेखी	२५ घरधुरी	३
१.१४	सडक र नाला पक्की बनाउने	नभएको	कि.मि.	४	आँटिपाकर	२०० घरधुरी	३
१.५	सडक र नाला पक्की बनाउने	नभएको	कि.मि.	१	बुद्धज्योति रोड	३०० घरधुरी	४
१.१६	सडक र नाला पक्की बनाउने	नभएको	कि.मि.	१	बुद्धज्योती विद्यालय पछाडी	२०० घरधुरी	३
१.१७	सडक र नाला पक्की बनाउने	नभएको	कि.मि.	१	बाताखुत्ती र हाँसिपुर जोड्ने रोड	५०० घरधुरी	४
१.१८	नाला सहित बाटो पिच गर्ने	कच्चि भएको	कि.मि.	२.५	थन देउखुरी	०० घरधुरी	३
१.१९	नाला सहित	कच्चि	कि.मि.	१	बनकट्टी	५५०० जना	४

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	बाटो पिच गर्ने	भएको					
१.२०	नाला सहित बाटो पिच गर्ने	कच्चि भएको	कि.मि.	१.५	थान देउखुरी	२००० जना	४
१.२१	नाला सहित बाटो पिच गर्ने	कच्चि भएको	कि.मि.	१.५	सुन्दर टोल	१०० जना	२
१.२२	नाला सहित बाटो पिच गर्ने	कच्चि भएको	कि.मि.	२	काशी जानकी टोल	२०० जना	२
१.२३	नाला सहित बाटो पिच गर्ने	कच्चि भएको	कि.मि.	२	थाना देउखुरी	५०० जना	२
१.२४	मदपुर देखी खबरी सम्मको बाटो नाला सहित पिच गर्ने	कच्चि भएको	कि.मि.	१५	खबरी	१००० जना	१
१.२५	बुद्धज्योती सडक निर्माण	नभएका	कि.मि.	२	रामापुर	१००० जना	३
१.२६	बाटो ग्राभेल र नाला निर्माण	नभएको	कि.मि.	१.५	प्रनाह गाउँ	१००० जना	४
१.२७	पिपलबोट बाटो ग्राभेल		कि.मि.	१	बनकट्टि	३५० जना	४
१.२८	सडक तथा नाला निर्माण		कि.मि.	४	प्रगती नगर	५० जना	३
१.२९	सडक तथा नाला निर्माण		कि.मि.	३	बुद्ध टोल	४० घरधुरी	३
१.३०	गढवा बजारमा ट्राफिक स्तम्भ निर्माण	नभएको	संख्या	१	गढवा बजारम	दैनिक १५०० सवारी साधन	१
१.३१	कृष्ण चोक देखी ज्योती चोक सम्म	नभएको	कि.मि.	१	बाजाखुटी	१०० सवारी साधन	१

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	पिच बाटो						
२	**पुल पुलेसा**						
२.१	बुद्धटोलमा ह्युमपाईप जडान		संख्या	६	बुद्ध टोल र आँटिपाकर	४० घरधुरी	४
२.२	पुल निर्माण	नभएको	संख्या	२	बनघुश्री र कटवा खोला	१००० घरधुरी	४
२.३	कलभर्ट निर्माण	नभएको	संख्या	४	खबरी	१००० जना	३
२.४	पक्कि पुल निर्माण	नभएको	संख्या	३	खबरी	१००० जना	३
३	**भवन निर्माण**						
३.१	२१ वटा टोल विकास संस्थालाई २ कोठे भवन निर्माण	नभएको	संख्या	२१	वडाभरी	२१ टोल विकास संस्था	१
३.२	कृयापुत्री भवन	नभएको	संख्या	१	कुमाल टोल	५०० जना	२
३.३	नेपाल रेडक्रसको भवन थप	नभएको	संख्या	१			२
३.४	महिला भवन निर्माण	नभएको	संख्या	१	तल्लो मदपुर	१०० घरधुरी	३
४	**विद्युत तथा संचार**						
४.१	विद्युत बिस्तार	अपुग भएको	पोल संख्या	२०	खबरी	१५ घरधुरी	३
४.२	विद्युत पोल थप गर्ने	कम भएको	पोल संख्या	१	काशिपुर	२०० घरधुरी	२
४.३	सडक बत्ती जडान	नभएको	संख्या	२०	थान देउखुरी र प्रगतिनगर	२०० जना	१
४.४	बत्तीको फेज थप गर्ने	भोल्टेज कम भएको	संख्या	१	थान देउखुरी र आसपास	१५०० जना	१

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
४.५	हाईटेन्सन तार व्यवस्थित गर्ने		मिटर	५००	थान देउखुरी र आसपास	५० जना	१
४.६	वडाभरी सिँचाईका लागी विद्युत बिस्तार	नभएको	पोल संख्या	३०	वडा अन्तरगतका टोलहरू	१८० घरधुरी	२

गढवा गाउँपालिका वडास्तरीय योजना तर्जुमा, वडा नं ६
४. वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन
(१ विपद व्यवस्थापन, २ वन तथा वातावरण विकास)

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कस्ले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१	**विपद् व्यवस्थापन**						
१.१	तटबन्धन निर्माण	कटान भैरहेको	कि.मि	५	खबरी, मदपुर र मनिकापुर लगायतका क्षेत्र	५००० जनसंख्या	१
१..२	जंगली जनावर नियन्त्रणका लागी मानव बस्ति र जंगल बिच घेराबार गर्ने	जंगली जनावरले बाली नष्ट गरेको	कि.मि		मनिकापुर, मदपुर, खबरी, अनवेदवा र झाली शिविर	३५०० जनसंख्या	४
१.३	विपद्का बेलाका लागी सुरक्षित स्थानको व्यवस्था	सामान्य	स्थान		वडा भरी	१५०० घरधुरी	३
१.४	वनमा आगलागी नियन्त्रण गर्न अग्नी रेखा निर्माण	आगलागी भैरहने	स्थान		वडा भरीका सा.ब.हरूमा		३
१.५	अग्नि नियन्त्रक तयारी	नभएको	संख्या	२५	वडा भरी बाट		२

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कस्ले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१.६	नेपाल रेडकस लाई राहत सामागी उपलब्ध गराउने	नभएको	मात्रा		वडा भरी		१
१.७	तल्लो मदपुरमा तटबन्धन निर्माण	५०० मिटर मात्र भएको	मिटर	९००	तल्लो मदपुर		२
१.८	मनिकापुर तटबन्धन निर्माण	१००० मिटर मात्र भएको	मिटर	१५००	मनिकापुर	३०० घरधुरी	२
१.९	खबरी खुटीमा तटबन्धन निर्माण	४०० मिटर मात्र भएको	मिटर	५००	खबरी	१५० घरधुरी	२
१.१०	जिर्ण रहेको ककहवा खोलाको तटबन्धन	जिर्ण	मिटर	१०००	ककहवा खोला	३०० घरधुरी	१
२	**वन तथा वातावरण संरक्षण**						
२.१	मन्दिर परिसरमा वृक्षारोण गर्ने	२ हेक्टर मात्र वृक्षारोपण भएको	हेक्टर	३	मनिकापुर दुर्गामन्दिर परिसर	४०० घरधुरी	२
२.२	वडा भरीका बाटाहरूको दुबै किनारामा वृक्षारोण गर्ने	नभएको	कि.मि	५०	वडा भरी	१०,००० जनसंख्या	१

गढवा गाउँपालिका वडास्तरीय योजना तर्जुमा, वडा नं ७
१.आर्थिक विकास
(१ कृषि, २ पशुपंछी, ३ सिँचाई, ४ उद्योग तथा वाणिज्य, ५ पर्यटन, ६ सहकारी र ७ श्रम तथा रोजगारी)

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१.	**कृषि विकास**						
१.१	कृषक बाट अर्गानिक (जैविक) मल तथा बिषादि उत्पादन	केमिकल मल प्रयोग गर्ने गरेको	किसान संख्या	३००	सबै १२ टोलमा	३०० घरपरिवार	२
१.२	गोठ सुधार कार्यक्रम	कतै नभएको	किसान संख्या	१२५	सबै १२ टोलमा	१२५ जना किसान	३
१.३	जैविक बिषादि तथा मल तयारी बारे किसानहरूको क्षमता विकास	केहि नभएको	किसान संख्या	३००	सबै १२ टोलमा	३०० किसान	३
१.४	कृषकहरूलाई बस्तु बजारीकरण तालिम	नभएको	किसान संख्या	२००	सबै १२ टोलमा	२०० किसान	४
१.५	कृषि यान्त्रिकरणका लागी विविध औजार तथा उपकरण सहयोग	खासै नभएको	विविध उपकरण संख्या	२००	सबै १२ टोलमा	२०० किसान	१
२	**पशुपंछी विकास**						
२.१	व्यावसायिक लोकल कुखुरा फार्म विकास	खासै नभएको	फार्म संख्या	५	१२ टोल भित्र ईच्छुक कृषक मध्यबाट	५ घर परिवार	३
२.२	व्यावसायिक बाखा पालन फार्म विकास	एक दुई निर्वाहमुखी भएको	फार्म संख्या	५	१२ टोल भित्र ईच्छुक कृषक मध्यबाट	५ घरधुरी	३

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
२.३	व्यावसायिक बंगुर पालन फार्म विकास	एक दुई निर्वाहमुखी भएको	फार्म संख्या	५	१२ टोल भित्र ईच्छुक कृषक मध्यबाट	५ घरधुरी	२
३	**सिँचाई**						
३.१	सिँचाई कुलो निर्माण	असिँचित जमिन	कि.मि.	३	देभरी, मोतिपुर, झारलो	२४४ घरधुरी	१
३.२	बोरिङ्ग सिँचाई योजना	सिँचाईको अभाव	संख्या	१	मानपुर टोल	१५० घरधुरी	२
३.३	सिँचाई कुलो	सिँचाईको अभाव	कि.मि.	१०	सबै १२ टोल	वडाका सबै घर धुरी	२
३.४	झारके सिँचाई कुलो सुधार	जिर्ण	कि.मि.	२	झोर्लापुर देखी	७५ घरधुरी	
३.५	चम्बो ताल अगाडीको कुलो सुधार	जिर्ण	कि.मि.		चम्बोला ताल	७५ घरधुरी	१
४	**उद्योग तथा वाणिज्य**						
४.१	उद्यमशिलता तालिम		सहभागी संख्या	१००	सबै टोल	१०० जना	४
४.२	छानिएका उद्यमीका लागी सीप विकास तालिम		सहभागी संख्या	८०	सबै टोल	८० जना	४
४.३	उद्यम स्थापनाका लागी प्रविधि सहयोग		सहभागी संख्या	४०	सबै टोल	४० जना	४

गढवा गाउँपालिका वडास्तरीय योजना तर्जुमा वडा नं ७

२.सामाजिक विकास

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१	**शिक्षा**						
१.१	जनता मा.वि.को पर्खाल निर्माण	आधा मात्र भएको	मिटर	२००	जनता मा.वि.		३
१.२	सरस्वती नि.मा.वि.को पर्खाल निर्माण	नभएको	मिटर	१५०	सरस्वती नि.मा.वि.		३
१.३	ज्ञानज्योती प्रा.वि.मानपुरको पर्खाल निर्माण	आधा मात्र भएको	मिटर	५०	ज्ञानज्योती प्रा.वि.मानपुर		३
२	**स्वास्थ्य**						
२.१	चन्दनपुर अ.स्वा.के. मा छतमा जाने सिंढि र हल निर्माण	हाल नभएको	संख्या	१	शान्तिपुर	सबै वडाबासी	१
२.२	चन्दनपुर अ.स्वा.के.मा कम्पाउण्ड वाल निर्माण	काडेतार जिर्ण भएको	मिटर	२००	शान्तिपुर	सबै वडाबासी	२
३	**खानेपानी तथा सरसफाई**						
३.१	चन्दनपुर अ.स्वा.के.मा खानेपानी व्यवस्था	नभएको	संख्या	१	शान्तिपुर	कर्मचारी र सेवाग्राही	१
४.	**युवा तथा खेलकुद**						
५	**कला तथा संस्कृति**						
५.१	वडामा लोप हुन लागेको थारु संस्कृतिको लठ्ठी र झुम्रा नाचको	लोप हुन लागेको	नियमित	नियमित	वडा भरी	सबै वडाबासी	२

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	संरक्षण र प्रवर्द्धन						
६	**लक्षित समूह विकास**						
६.१	लक्षित समूहका युवा युवतीलाई उनिहरूको हक, अधिकार र आत्म सम्मान बारे अभिमुखिकरण	नभएको	सहभागी संख्या	८०	वडा भरी	८० युवा युवती	२
६.२	लक्षित समूहका युवतीहरूलाई लाई आत्म सुरक्षा बारे तालिम	नभएको	सहभागी संख्या	८०	वडा भरी	८० युवती	३

गढवा गाउँपालिका वडास्तरीय योजना तर्जुमा,वडा नं ७

३.शहरी विकास तथा पूर्वाधार

(१ सडक तथा यातायात , २ ढल तथा नाली, ३ पुल पुलेसा, ४ आवास तथा भवन, ५ विद्युत तथा संचार)

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१	**सडक यातायात**						
१.१	सडक चौडा र पिच बनाउने	कच्ची र साँगुरो	कि.मि	०.३५०	खैरा र कारी गाउँ तथा झारबैरा र कान्छी गाउँ	२५० घरधुरी	३
१.२	बिजयपुर सडक पिच गर्ने	कच्ची भएको	कि.मि	१	बिजयपुर	१०० घरधुरी	२
१.३	मानपुर सडक पिच गर्ने	कच्ची भएको	कि.मि	०.८००	मानपुर	१५० घरधुरी	२
१.४	मकनहवा झारबैरा सडक स्तरोन्नती	कच्ची भएको	कि.मि	१	मकनहवा झारबैरा	१५० घरधुरी	१

सि.नं .	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१.५	लक्ष्मणपुर झोलुङ्गे पुल सम्म सडक स्तरोन्नती	कच्ची भएको	कि.मि	०.४००	लक्ष्मणपुर	१५० घरधुरी	२
१.६	घोराहा लालमणि देखी कृषि सडक बिस्तार	कच्ची भएको	कि.मि	१	घोराहा सेम्री	५०० घरधुरी	२
१.७	घोराहा को बाटो बिस्तार	कच्ची भएको	कि.मि	१.५	घोराहा	६० घरधुरी	१
१.८	कान्छी गाउँ सिकरहवा बाटो बिस्तार	साँघुरो र कच्ची भएको	कि.मि	१	कान्छी गाउँ	झारबैरा, कान्छी गाउँ, मोतिपुर का जनता	१
२	**पुल पुलेसा**						
२.१	सिकरहवा खोलामा पक्की पुल निर्माण	पुल नभएको	मिटर	५०	कान्छी गाउँ	झारबैरा, कान्छी गाउँ, मोतिपुर का जनता	१
२.२	सिकरहवा खोलामा पक्की पुल	पुल नभएको	मिटर	५०	सेमरी र बोधिपुर बिच	२०० घरधुरी	१
३.	**आवास तथा बस्ती विकास**						
३.१	खर र पराल ले छाएका घरका छाना बिस्थापित गर्ने	खर र परालका भएका	संख्या	१५०	वडाभरी	एकल र बिपन्न महिला १५० घरधुरी	३

४. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन, वडा नं ७
(१ विपद् व्यवस्थापन, २ वन तथा वातावरण विकास)

सि.नं .	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१	**विपद व्यवस्थापन**						
१.१	गुरुङ्ग खोला तटबन्धन	जमिन कटानको अवस्था	मिटर	५००	मोतिपुर र चम्कु	३०० घरधुरी	१

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१.२	सिकरहवा तटबन्धन	जमिन कटानको अवस्था	मिटर	१०००	सेम्री, घोराहा, मोतिपुर, कान्छी गाउँ र सखौरा	५०० घरधुरी	१
१.३	ककहवा खोला तटबन्धन	बस्ती डुवान र कटान भएको	मिटर	१०००	ककहवा पुल मुनि सबै गाउँ	पुल मुनि सबै गाउँ	१
२	**वन तथा वातावरण विकास**						
२.१	हरियाली प्रवर्द्धनका लागी सडक किनारामा वृक्षारोपण	सडक बिस्तार गर्दा दायाँ बायाँका रुख काटिएका	बिरुवा संख्या.	वडाभरीका सडक किनारा	वडाभरी	वडाभरीका जनता	२
२.२	नदी तटिय क्षेत्रमा वृक्षारोण	सबै नदी किनारा	बिरुवा संख्या.	वडाभरीका नदी किनारा	वडाभरी	वडाभरीका जनता	२

गढवा गाउँपालिका वडास्तरीय योजना तर्जुमा, वडा नं ८

१.आर्थिक विकास

(१ कृषि, २ पशुपंछी, ३ सिँचाई, ४ उद्योग तथा वाणिज्य, ५ पर्यटन, ६ सहकारी र ७ श्रम तथा रोजगारी)

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१	**कृषि विकास**						
१.१	कृषि व्यावसायीकरणका लागी कृषकहरूलाई तालिम	नभएको	सहभागी संख्या	५०	वडा भरी	५० घर परिवार	१

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१.२	एक घर एक करेसाबारी	नभएको	घर संख्या	२००	वडा भरी	२०० घर परिवार	१
१.३	जैविक मल खाद तयारीका लागी तालीम	नभएको	सहभागी संख्या	२००	वडा भरी	२०० घर परिवार	२
२	**पशुपंछी विकास**						
२.१	व्यावसायिक बाख्रापालन	खासै नभएको	फर्म संख्या	१०	वडा भरी	१० घर परिवार	१
२.२	कोईलाबास, खबरी नाका,मुसि नाका र सिस्वारामा भेटनरी सेवा स्थापना	नभएको	संख्या	४		२०० घरधुरी	२
३	**सिँचाइ विकास**						
३.१	लिफ्ट सिँचाई योजना	अबरुद्ध भएको	संख्या	१	कोइलाबास	सबै वडा बासी	२
४	**उद्योग तथा वाणिज्य**						
४.१	उद्यमशिलता तालिम		सहभागी संख्या	१००	सबै टोल	१०० जना	१
४.२	छानिएका उद्यमका लागी सीप विकास तालिम		सहभागी संख्या	८०	सबै टोल	८० जना	१
४.३	उद्यम स्थापनका लागी प्रविधि		सहभागी संख्य	४०	सबै टोल	४० जना	१

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
	सहयोग						
५	**पर्यटन विकास**						
५.१	जिपलाइन निर्माण	नभएको	संख्या	१	हिल पार्क देखी बुडनैया सम्म	पर्यटक	२
५.२	जनकपुर पछिको नेपालको दोस्रो रामजानकी मन्दिरको बिभिन्न भाग र राम जानकी आश्रम को मर्मत	धेरै भागमा टुटफुट र चुहिने	संख्या	१	कोईलाबास		१
५.३	सार्बजनिक शौचालय निर्माण	नभएको	संख्या	१	भोलुङ्गे पुल नजिक	पर्यटक	
५.४	यात्रु प्रतिक्षालय निर्माण	नभएको	संख्या	१	कोईलाबास	स्थानीय तथा पर्यटक	

गढवा गाउँपालिका वडास्तरीय योजना तर्जुमा, वडा नं ८
२.सामाजिक विकास
(१ शिक्षा, २ स्वास्थ्य, ३ खानेपानी तथा सरसफाई, ४ युवा तथा खेलकुद, ५ कला तथा संस्कृती, ६ लक्षित समूह विकास)

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१	**शिक्षा विकास**						
१.१	महेन्द्र आ.वि. भवन निर्माण	अधुरो	कोठा संख्या	४	कोइलाबास	१००० जनसंख्या	१
१.२	मदरसा भवन निर्माण	अधुरो	कोठा संख्या	२	कोइलाबास	१०० जनसंख्या	१
१.३	२ वटा विद्यालय भवन निर्माण	जिर्ण अवस्था	कोठा संख्या	१०	खबरी र मुसि नाका	११०० जना	२

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१.४	शौचालय निर्माण	नभएको	संख्या	४	महेन्द्र आ.वि., मदरसा र प्रा.वि. खबरी र मुसि नाका	११०० जना	१
१.५	डिजिटल बोर्डको व्यबस्थापन	नभएको	संख्या	५	आ.वि. कोईलाबास	६३ जना विद्यार्थी	१
१.६	डिजिटल बोर्डको व्यबस्थापन	नभएको	संख्या	१	मदरसा, कोईलाबास	१०० विद्यार्थी	१
१.७	डिजिटल बोर्डको व्यबस्थापन	नभएको	संख्या	२	प्रा.वि. खबरी र मुसि नाका		१
१.८	सबै विद्यालयहरूका लागी फर्निचर व्यबस्थापन	अपुग भएको	सेट	१००	सबै बिद्यालय	१६५ विद्यार्थी	२
१.९	वालविकास कक्षाकाठोहरूको सजावट	नभएको	विद्यालय संख्या	४	सबै ४ वटै विद्यालयहरू	४० जना वालवालिका	१
२	**स्वास्थ्य तथा पोषण**						
२.१	बर्थिङ्ग सेन्टरको लागी भवन निर्माण	नाजुक अवस्था	संख्या	१	कोइलाबास स्वास्थ्य चौकी	सबै वडा बासी	१
२.२	स्वास्थ्य चौकिमा खानेपानी फिल्टरको व्यवस्थापन	बिग्रेको	संख्या	१	कोइलाबास स्वास्थ्य चौकी	बिरामी तथा स्वास्थ्य कर्मचारी	१
२.३	औषधि राख्न दराज	नभएको	संख्या	२	कोइलाबास स्वास्थ्य चौकी		३
२.४	टेवल व्यवस्थापन	अपुग भएको	संख्या	५	कोइलाबास स्वास्थ्य चौकी		३
२.५	कुर्सी व्यवस्थापन	अपुग भएको	संख्या	३	कोइलाबास स्वास्थ्य चौकी		३

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
२.६	ईभर्टरको व्यवस्थापन	बिग्रेको	संख्या	१	कौइलाबास स्वास्थ्य चौकी		२
३	**खानेपानी तथा सरसफाई**						
३.१	एकलाख लिटर क्षमताका खानेपानी टंकी फिल्टर जडान	नभएको	संख्या	२	कोईलाबास	१२० घरधुरी	१
३.२	खानेपानी संकलन ड्याम निर्माण ४० मिटर का दुईवटा	नभएको	संख्या	२	कोईलाबास खोलामा	१२० घरधुरी	१
`३.३	खानेपानी बिस्तार	अपुग भएको	मिटर	१०००	कोईलाबास	१२० घरधुरी	१
३.४	१५ हर्षपावर सम्मको खानेपानीको मोटर चलाउने क्षमताको सोलार पावर जडान	नभएको	संख्या	१	कोईलाबास	१२० घरधुरी	२
३.५	खानेपानी योजना	नभएको	संख्या	१	खबरी नाका	३५ घरधुरी	१
३.६	खानेपानी योजना	नभएको	संख्या	१	मुसि नाकन	३५ घरधुरी	१
३.७	फोहरमैला व्यवस्थापनका लागी २० घनमिटरको खाडल निर्माण	नभएको	संख्या	२	कोईलाबास	१२० घरधुरी	१
६.१	आमा समूहका लागी सीपमुलक तालिम	नभएको	सहभागी संख्या	१००	वडा भरी	१०० जना	२

गढवा गाउँपालिका वडास्तरीय योजना तर्जुमा, वडा नं ८

३.शहरी विकास तथा पूर्वाधार

(१ सडक तथा यातायात , २ ढल तथा नाली, ३ पुल पुलेसा, ४ आवास तथा भवन, ५ विद्युत तथा संचार)

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१	**सडक तथा नाला**						
१.१	कोईलाबास - खबरी नाका सडक स्तरोन्नती	कच्चि भएको	कि.मि	६	कोईलाबास - खबरी नाका	२० घरधुरी	१
१.२	कोईलाबास - मुसि नाका सडक स्तरोन्नती	कच्चि भएको	कि.मि	६	कोईलाबास - मुसी नाका	३५ घरधुरी	२
२	**पुल पुलेसा**						
२.१	खबरी नाका र मुसी नाकामा पक्कि पुल निर्माण	नभएको	संख्या	२	खबरी नाका र मुसी नाका	५५ घरधुरी	१
३	**आवास तथा भवन**						
३.१	आमा समुहका लागी बैठक भवन निर्माण	नभएको	संख्या	७	वडाभरी	१०० जना	२
३.२	महिला स्वयंसेविकाहरूका लागी बैठक भवन निर्माण	नभएको	संख्या	७	वडाभरी	२०० जना	२
४	**विद्युत तथा संचार**						
४.१	टेलिकम टावर निर्माण	नभएर नेटवर्क नआउने	संख्या	२	खबरी र मुसि नाका	५५ घरधुरी	१

गढवा गाउँपालिका वडास्तरीय योजना तर्जुमा, वडा नं ८

४. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

सि.नं.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	आवश्यक एकाइ (नाप)	आवश्यक मात्रा (लक्ष्य)	कुन ठाउँको लागी ?	कसले र कति जनाले फाईदा पाउने हो ?	प्राथमिकता नं
१	**विपद व्यवस्थापन**						
१.१	बडागाउँमा तटबन्धन	कटान हुदै गरेको	मिटर	३००	बडागाउ	२०० घरधुरी	१
२	**वन तथा वातावरण प्रवर्द्धन**						
२.१	कोईलाबास हरियाली कायम राख्न चरिचराउ रोक्न तारबार	नभएका	मिटर	३०००	कोईलाबास	२०० घरधुरी	१

अनुसूची ३: योजना तर्जुमाको बिभिन्न गोष्ठीका उपस्थितिहरू

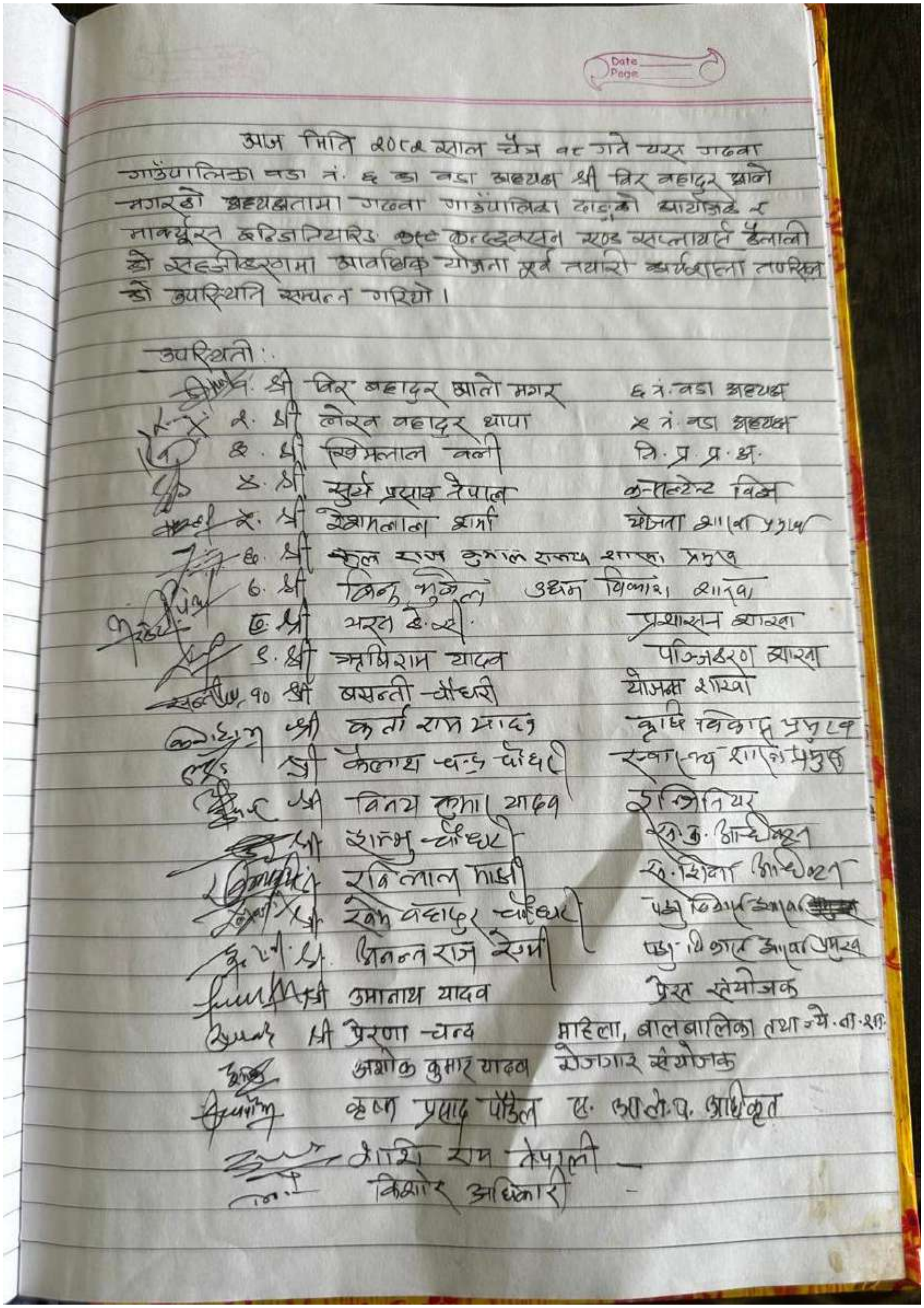

आज मिति २०८१ साल चैत्र १८ गते घरर गढवा गाउँपालिका वडा नं. ६ का वडा अध्यक्ष श्री बिर बहादुर आले मगरको अध्यक्षतामा गढवा गाउँपालिका दाङको आयोजना र मार्फत इन्जिनियरिङ एण्ड कन्सल्टेन्सी एण्ड सप्लायर्स कैलाली को सहजीकरणमा आवधिक योजना पूर्व तयारी कार्यशाला तालिम को उपस्थिति सम्पन्न गरियो।

उपस्थिती:

१.	श्री बिर बहादुर आले मगर	६ नं. वडा अध्यक्ष
२.	श्री भोरन बहादुर थापा	५ नं. वडा अध्यक्ष
३.	श्री खिमलाल वली	नि. प्र. प्र. अ.
४.	श्री सुर्य प्रसाद नेपाल	कन्सल्टेन्ट विज्ञ
५.	श्री प्रेमलाल शर्मा	योजना शाखा प्रमुख
६.	श्री केशव राज कुमाल राजस्व शाखा प्रमुख	
७.	श्री बिन्दु गुरुङ	उद्यम विकास शाखा
८.	श्री भरत के.सी.	प्रशासन शाखा
९.	श्री ऋषिराम यादव	पञ्जीकरण शाखा
१०	श्री बसन्ती चौधरी	योजना शाखा
	श्री कर्ता राम यादव	कृषि विकास प्रमुख
	श्री कैलाश चन्द्र चौधरी	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख
	श्री विनय कुमार यादव	इन्जिनियर
	श्री शम्भु चौधरी	स.क. अधिकृत
	श्री रविलाल मास्की	स. शिक्षा अधिकृत
	श्री रन बहादुर चौधरी	पशु विकास शाखा प्रमुख
	श्री अनन्तराज रेग्मी	पशु विकास शाखा प्रमुख
	श्री उमानाथ यादव	प्रेस संयोजक
	श्री प्रेरणा चन्द	महिला, बालबालिका तथा ज्ये.ना.शा.
	अशोक कुमार यादव	रोजगार संयोजक
	कृष्ण प्रसाद पौडेल	स. आ.ले.प. अधिकृत
	शशि राम नेपाली	–
	किशोर अधिकारी	–

DATE.............

आजमिति २०८१।११।२० गते श्री गढवा गाउँपालिका वडा नं. ५ वडा कार्यालयमा यस वडा कार्यालयका वडा अध्यक्ष श्री लोकेन्द्र बहादुर थापा ज्यूको अध्यक्षतामा वडास्तरीय योजना तर्जुमा कार्यशाला गोष्ठी तपसिलको उपस्थितिमा सम्पन्न गरियो ।

तपसिल

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय/ठेगाना	दस्तखत
१	श्री लोकेन्द्र बहादुर थापा	वडा अध्यक्ष	वडा नं ५ वडा कार्यालय	[illegible]
२	श्री नरेश कुमार चौधरी	वडा सदस्य	,,	[illegible]
३	श्री निर्मला परियार	,,	,,	निर्मला
४	श्री रिमा डाँगी	,,	,,	[illegible]
५	श्री पल्टुराम यादव	,,	,,	[illegible]
६	श्री सूर्य प्रसाद नेपाल	योजना विज्ञ	माकेयुम इन्जिनियरिङ्ग कन्सल्टेन्सी, दैलेखी	
७	श्री किशोर अधिकारी	इन्जिनियर	,,	[illegible]
८	श्री राम नरेश यादव	वडा सचिव	वडा नं. ५ वडा कार्यालय	
९	श्री गिता थापा	टोल विकास अध्यक्ष	चैनपुर टोल	गिता थापा
१०	श्री कलिता चौधरी	महिला स्वयमसेविका	गढवा गा.पा. लोखरपुर	कलिता
११	श्री पर्सो खनाल	,,	गंगापरसपुर स्वा. चौ.	पर्सो
१२	श्री निला कठेत	सदस्य	टोल विकास संस्था	निला
१३	श्री सावित्रा खड्का	कोषाध्यक्ष	भानी सा.व.उ.स.	सावित्रा
१४	श्री महेश्वर वि.सी.	वे. पुन. सभापति	रा. प्र. पा.	[illegible]
१५	श्री रामशरण यादव	प्रा. शि. चैनपुर	आ. स्व. सं.	[illegible]
१६	श्री विपेन्द्र खड्का	प्र. अ.	श्री श्री आ. वि. कक्रहवा गढवा	[illegible]
१७	श्री डाक बहादुर सुनार	अध्यक्ष	भूमि अधिकार मंच दुलीचौर	[illegible]
१८	श्री रघिराम नेपाली	वरिष्ठ उपाध्यक्ष	लम्ही रोम्बरे भन्ज्याङ बसेर	[illegible]
१९	विजय कु. अधिकारी	पियुन	गढवा ५ खड्कटोल	[illegible]
२०	लालमणि चौधरी	प्रगति सा. वं. अध्यक्ष		[illegible]
२१	राजीव चौधरी	अध्यक्ष	टोल विकास अध्यक्ष	[illegible]
२२	सोनु कु. चौधरी	अध्यक्ष	थरमपुर टोल विकास	[illegible]
२३	श्री प्रकाश छिताल	अध्यक्ष	गंगापुर खानेपानी उ. स.	[illegible]
२४	श्री पुनाराम चौधरी	अध्यक्ष	पनाही टोल विकास	[illegible]
२५	श्री चन्द्र कुमार थापा	अध्यक्ष	सिमलताल टोल विकास	[illegible]
२६	श्री फुलमा चौधरी	संयोजक	दलित हेमखुरी अधिकार मंच	[illegible]

आज मिति २०८२।१२।२१ गतेका दिन गढवा गाउँपालिका वडा नं. ६ का वडा अध्यक्ष श्री वीर बहादुर आले मगर को अध्यक्षता मा बैठक बसी तपसिल बमोजिमको प्रस्तावहरु माथि छलफल गरी निम्न बमोजिमको निर्णय गरियो ।

उपस्थिती

१. श्री वीर बहादुर आले मगर ज्यू, वडा अध्यक्ष
२. श्री गोविन्दा रोका मगर ज्यू, वडा सदस्य
३. श्री सूर्य प्रसाद नेपाल ज्यू
४. श्री किशोर अधिकारी ज्यू C.E.
५. श्री सुस्कान विश्वकर्मा कर्मचारी
६. श्री ऋषि भगत गुप्ता "
७. श्री चन्द्रराज पाण्डेय
८. श्री तुलसा कुमार योगी वृद्ध टोल (अध्यक्ष)
९. श्री राधा बोहरा
१०. श्री नारायण के.सी. वन
११. श्री कृष्ण हरण थापा (पत्रकार)
१२. श्री उमाकान्त शर्मा पत्रस
१३. श्री भोजराज खनाल
१४. श्री युवराज आचार्य
१५. श्री शान्ता आचार्य बि.सी.
१६. श्री यमराज पौडेल
१७. श्री सुजाता सुनार (शिक्षक)
१८. श्री तिला भण्डारी
१९. श्री यमुना सापकोटा
२०. श्री दिल शान्ती नेपाली
२१. श्री स्वामी दयाल थापा (शिक्षक)
२२. श्री रोशन कुमाल
२३. श्री गुरुदिन थापा सेवा लि. (अध्यक्ष)
२४. श्री भगवत प्रसाद थापा टोल (भानुडाँडे)
२५. श्री कृष्ण बहादुर सुनार
२६. श्री चन्द्र बहादुर के.सी.
२७. श्री गणेश कुमार कुमाल (वि. अध्यक्ष)
२८. श्री गीता कुमारी थापा.

Date
Page

आज मिति २०८२ साल चैत्र महिनाको २६ गते बिहिवारका दिन यस गढवा गाउँपालिका वडा नं. १ को कार्यालयको सभा हलमा वडा नं. १ का वडा अध्यक्ष बाबुराम अधिकारी ज्यूको अध्यक्षतामा तपसिल बमोजिम को उपस्थितिमा आगामी योजनाको वडा स्तरीय योजना तर्जुमा कार्यशाला सम्पन्न गरियो ।

उपस्थिती (योजना तर्जुमा वडा नं. १ गढवा)

१- बाबुराम अधिकारी · वडा अध्यक्ष
२- डम्बर बहादुर योगी वडा सदस्य
३- देवीलाल थारु कुमाल वडा सदस्य
४- दिल बसी कुमारी वि.क. "
५- सुर्यप्रसाद नेपाल योजना विज्ञ
६- कुम्भ किशोर अधिकारी इन्जिनियर
७- शिव बुढा (गोबरडिहा स्वास्थ्य चौकी)
८- बुद्धिराम थारु कुमाल
९- रमशा वली
१०- प्रताप गिरी
११- राम करन थारु कुमाल
१२- गोपाल कुमाल
१३- कमल ब. कुमाल
१४- त्रिभुवन थापा
१५- बिस्ना के.सी
१६- लक्ष्मी पुनार
१७- चन्द्र पुरी
१८- गोवर्धन योगी
१९- भरत अधिकारी
२०- दिपेन्द्र देव ओरु
२१- राजन पोख्रेल
२२- हरि प्रसाद चौधरी

आज मिति २०८३ साल बैशाख २५ गते शुक्रवारका दिन गाउँपालिकाको अध्यक्ष श्री थमनारायण शर्मा पोखरेल ज्यू को अध्यक्षतामा आवधिक योजना सम्बन्धी शाखा प्रमुख तथा विभिन्न विषयगत समितिका संयोजकहरू सँग अन्तरक्रियात्मक छलफल तपसिलको उपस्थितिमा सम्पन्न गरियो।

उपस्थिती :

१. श्री थमनारायण शर्मा पोखरेल	अध्यक्ष
२. श्री शारदा कुमारी चौधरी	उपाध्यक्ष
३. श्री खिमलाल वली	नि. प्र. प्र. अ.
४. श्री देशमलाल शर्मा	सू. प्र. अधिकृत
५. श्री अनन्त राज रेग्मी	पशु विकास अधिकृत
श्री ऋषि राम यादव	पनिमकाण शाखा
श्री प्रेरणा चन्द	म. वि. नि.
श्री सुरेश पौडेल	खरिदार
श्री उमानाथ यादव	प्रेस संयोजक
श्री कैलाश चन्द्र चौधरी	स्वास्थ्य अधिकृत
श्री बिनु ढुंगेल	उद्यम विकास शाखा कार्यक्रम
श्री वसन्त कुमार शर्मा	VITA संयोजक
श्री कर्ता राम यादव	कृषि विकास अधिकृत
श्री कृष्ण प्रसाद पौडेल	ए.आ.ले.प. अधिकृत
श्री सत्यपाल यादव	को. स.
श्री भरत के. सी.	स. प्र. अ.
श्री चन्द्र प्रकाश वली	प्रा० अ०
श्री हरि पोखरेल	शिक्षा शाखा
श्री रविलाल माझी	शिक्षा शाखा
किशोर अधिकारी	ईन्जिनियर

मिति २०८२।०४।१६

आज मिति २०८२।०४।१६ गते मंगलवारका दिन यस गाउँ गाउँपालिकाका अध्यक्ष श्री यमनारायण शर्मा पोखरेलज्यू को अध्यक्षतामा आवधिक योजना निर्माण (२०८२/८३–२०८६/८७) को आवधिक योजनाको प्रारम्भिक मस्यौदा उपर छलफल गरी प्राथमिकीकरण निर्णय तपशिलका उपस्थितिमा सम्पन्न गरियो।

उपस्थिति

[signature]	श्री यमनारायण शर्मा पोखरेल	(अध्यक्ष गाउँपालिका)
	श्री शारदा कुमारी चौधरी	(उपाध्यक्ष)
[signature]	श्री कृष्णप्रसाद पौड्याल	(प्र.प्र.अ.)
	श्री बाबुराम अधिकारी	(वडाध्यक्ष -१)
	श्री गङ्क चौधरी	(वडाध्यक्ष -२)
[signature]	श्री तुलसीराम अधिकारी	(वडाध्यक्ष -३)
[signature]	श्री हरिनाथ चौधरी	(वडाध्यक्ष -४)
[signature]	श्री हेमबहादुर थापा	(वडाध्यक्ष -५)
[signature]	श्री वीर बहादुर थापा मगर	(वडाध्यक्ष -६)
[signature]	श्री राहुलदेव चौधरी	(वडाध्यक्ष -७)
	श्री अब्दुल खालिक सिद्दिकी	(वडाध्यक्ष -८)
[signature]	श्री मन बहादुर नेपाली	(का.स.)
[signature]	श्री सूर्य बहादुर नेपाली	" "
[signature]	श्री खड्ग चन्द्र के.सी.	" "
[signature]	श्री सूर्य प्रसाद नेपाल	(योजना विज्ञ)
[signature]	श्री श्यामलाल शर्मा	(योजना शाखा प्रमुख)
[signature]	श्री भरत के.सी.	(प्रशासन शाखा प्रमुख)
[signature]	श्री किशोर अधिकारी	(इन्जिनियर)

अनुसूची ४: योजना तर्जुमाका केहि फोटो झलक

अनुसूची ५: GIS नक्साहरू

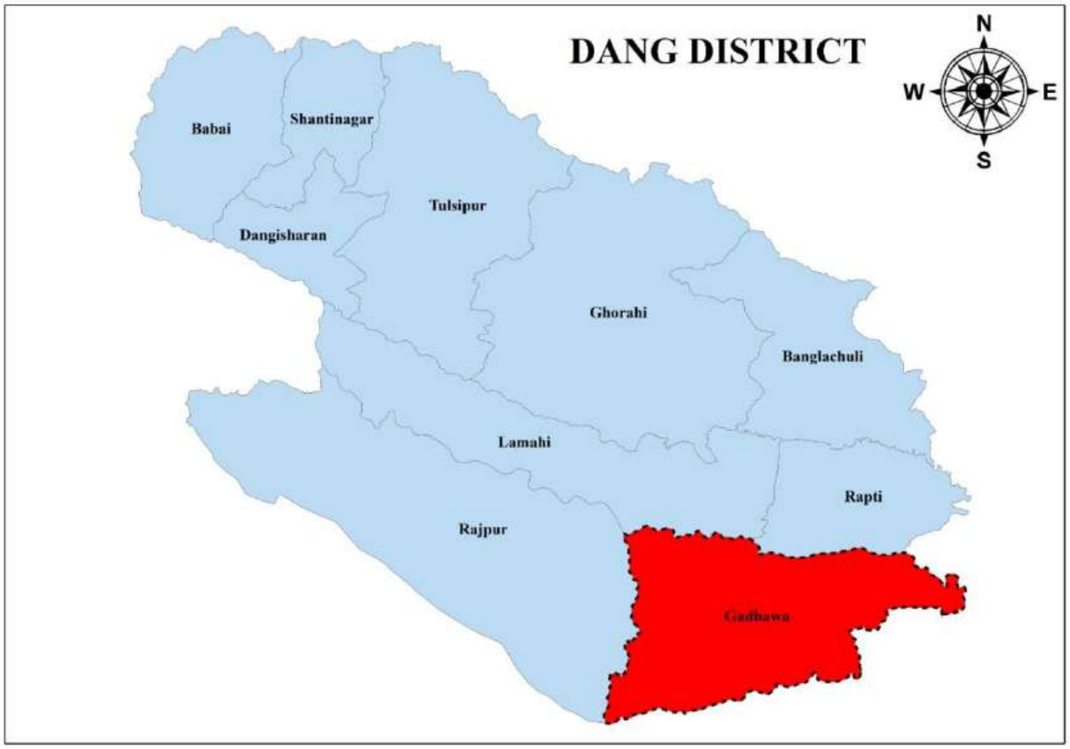

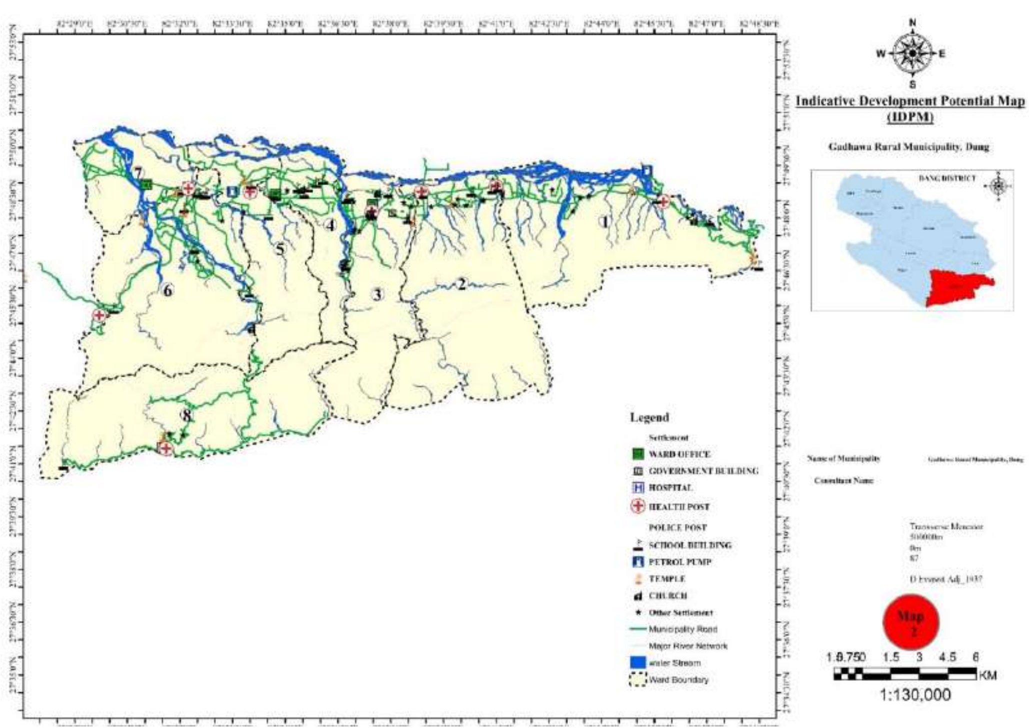

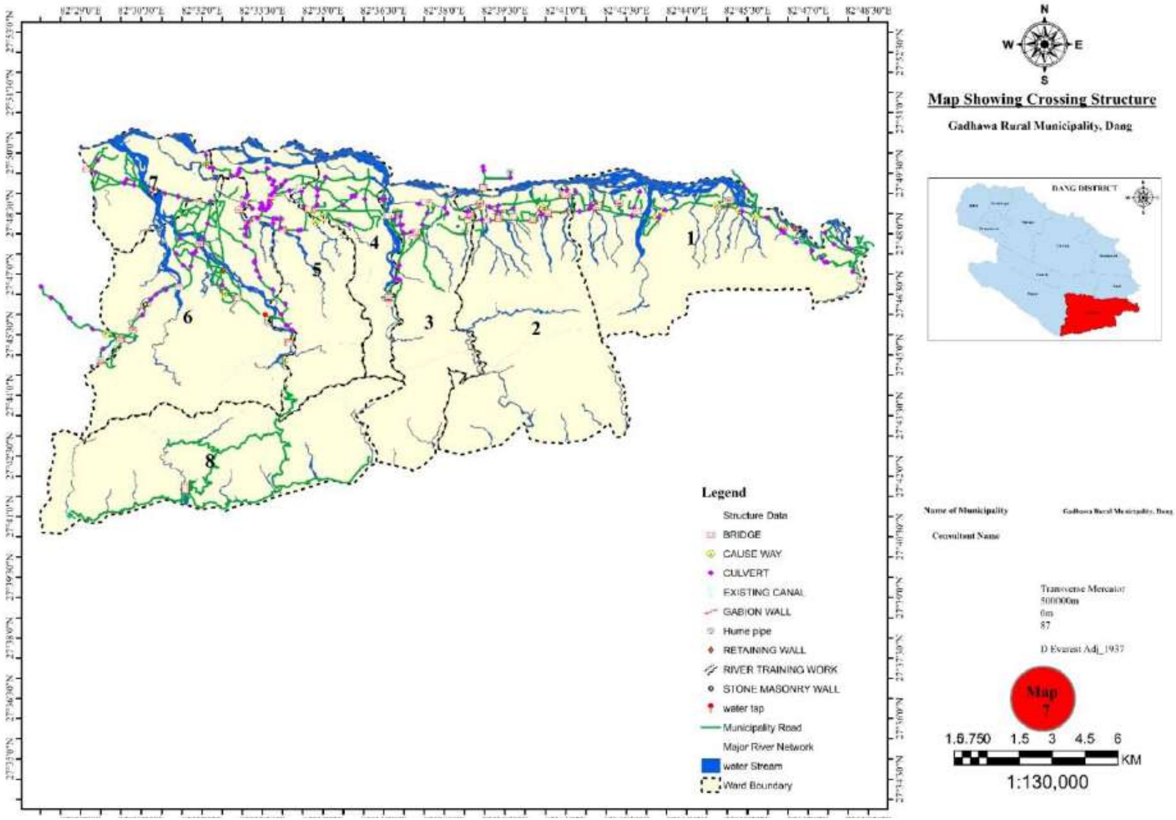

Map Showing Crossing Structure
Gadhawa Rural Municipality, Dang
DANG DISTRICT
N
W
E
S
1
2
3
4
5
6
7
8
Legend
Structure Data
BRIDGE
CAUSE WAY
CULVERT
EXISTING CANAL
GABION WALL
Hume pipe
RETAINING WALL
RIVER TRAINING WORK
STONE MASONRY WALL
water tap
Municipality Road
Major River Network
water Stream
Ward Boundary
Name of Municipality
Consultant Name
Transverse Mercator
500000m
0m
87
D Everest Adj_1937
Map 7
1.6.750 1.5 3 4.5 6
KM
1:130,000

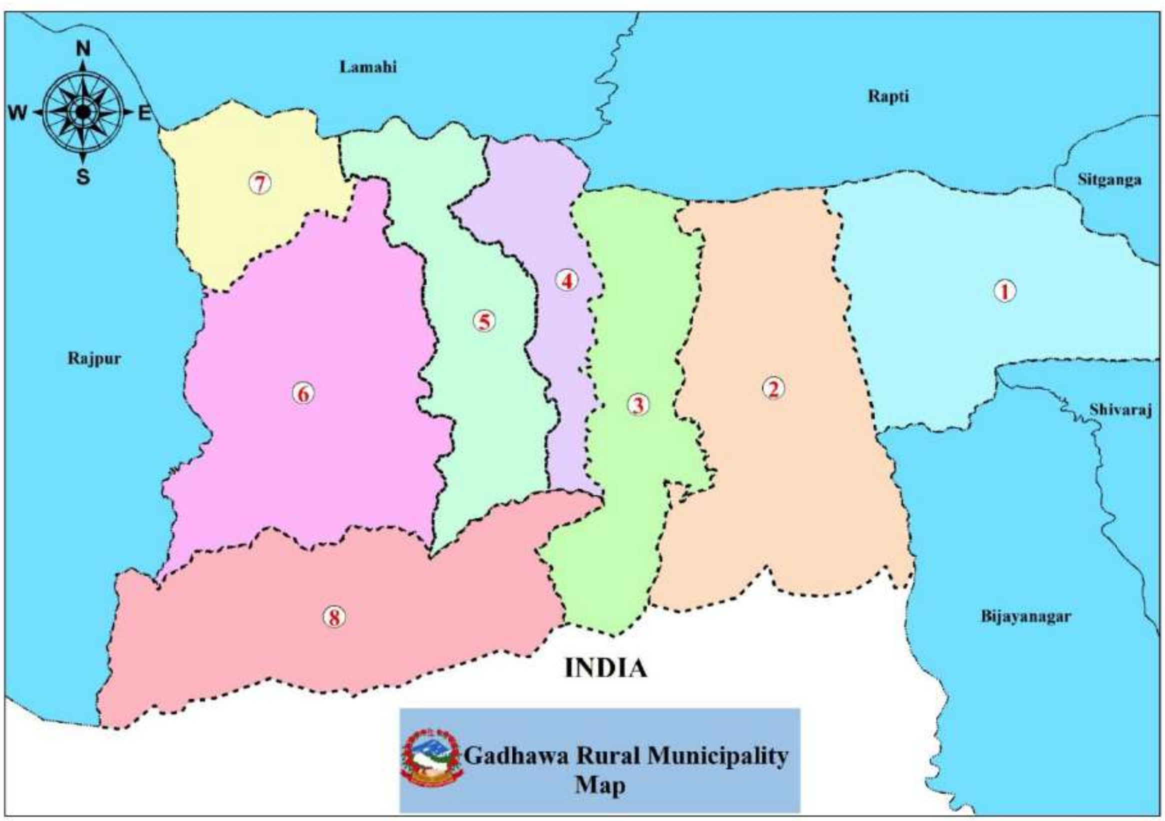

N
W
E
S
Lamahi
Rapti
Sitganga
Rajpur
Shivaraj
Bijayanagar
7
6
5
4
3
2
1
8
INDIA
Gadhawa Rural Municipality
Map

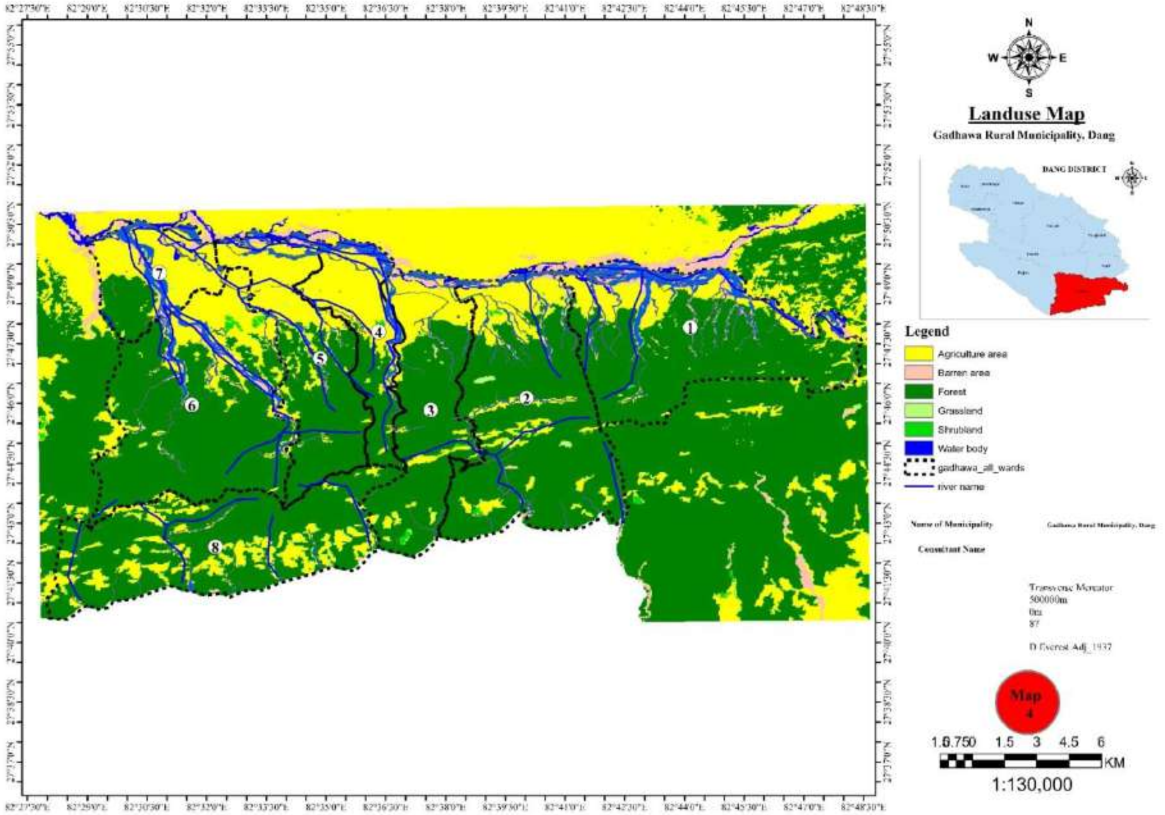
Landuse Map
Gadhawa Rural Municipality, Dang
DANG DISTRICT
Legend
Agriculture area
Barren area
Forest
Grassland
Shrubland
Water body
gadhawa_all_wards
river name
Name of Municipality
Consultant Name
Map 4
1:130,000

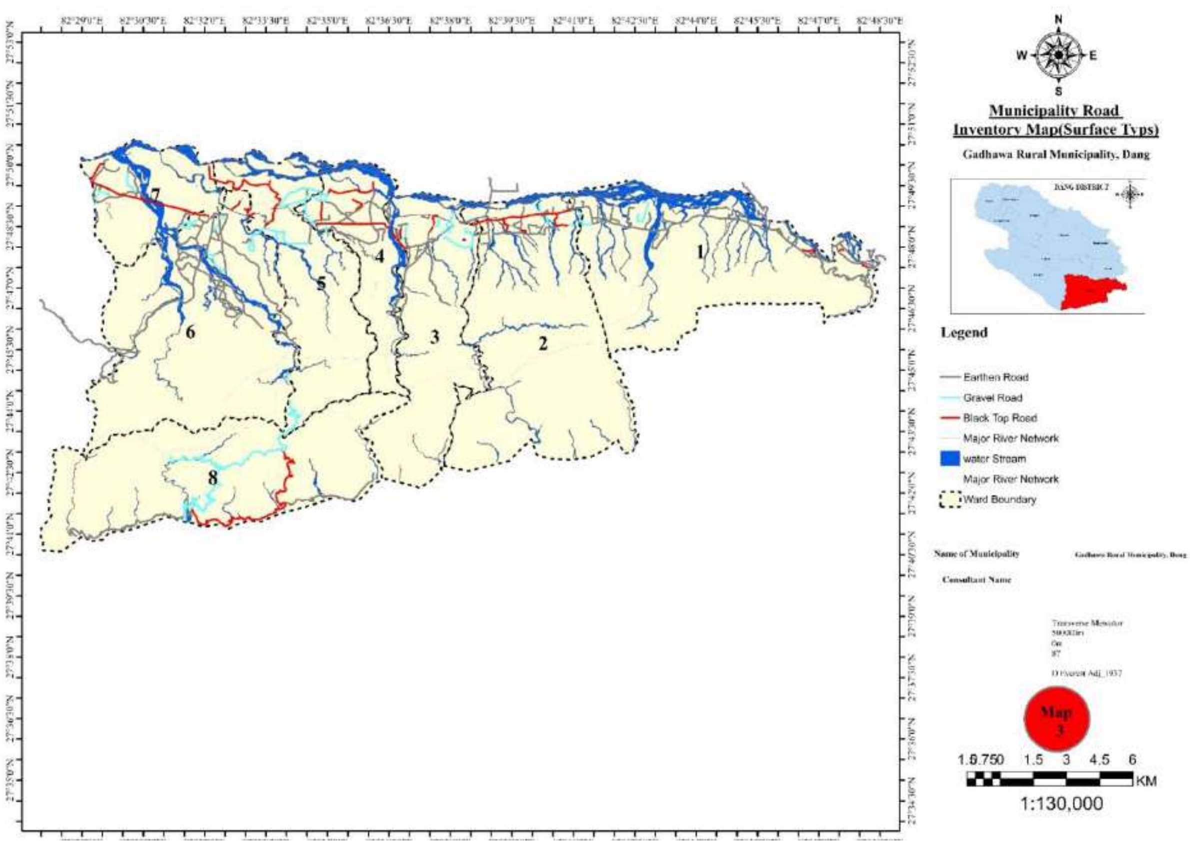
Municipality Road Inventory Map(Surface Typs)
Gadhawa Rural Municipality, Dang
DANG DISTRICT
Legend
Earthen Road
Gravel Road
Black Top Road
Major River Network
water Stream
Major River Network
Ward Boundary
Name of Municipality
Consultant Name
Map 3
1:130,000

अनुसूची ६: समग्र गढवा गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधिहरूको नामावली

क्र.सं.	नाम, थर	पद	कार्यालय	कैफियत
१	श्री यम नारायण शर्मा पोखेल	गा.पा. अध्यक्ष	गढवा	
२	श्री शारदा कुमारी चौधरी	गा.पा. उपाध्यक्ष	गढवा	
३	श्री बाबुराम अधिधारी	वडाध्यक्ष	वडा न १	
४	श्री भक्तु चौधरी	वडाध्यक्ष	वडा न २	
५	श्री तुल्सीराम अधिकारी	वडाध्यक्ष	वडा न ३	
६	श्री हरि भगत चौधरी	वडाध्यक्ष	वडा न ४	
७	श्री लेख बहादुर थापा	वडाध्यक्ष	वडा न ५	
८	श्री बिर बहादुर आले मगर	वडाध्यक्ष	वडा न ६	
९	श्री राहुलदेव चौधरी	वडाध्यक्ष	वडा न ७	
१०	श्री अब्दुल खालिक सिद्धिकी	वडाध्यक्ष	वडा न ८	
११	श्री हेमन्ती कुमारी कुमाल	गाउँकार्यपालिका सदस्य	गढवा	
१२	श्री चन्द्रा के. सी.	गाउँकार्यपालिका सदस्य	गढवा	
१३	श्री रमा भण्डारी	गाउँ कार्यपालिका सदस्य	गढवा	
१४	श्री मिना पुन	गाउँ कार्यपालिका सदस्य	गढवा	
१५	श्री मान बहादुर नेपाली	गाउँ कार्यपालिका सदस्य	गढवा	
१६	श्री सूर्य बहादुर नेपाली	गाउँ कार्यपालिका सदस्य	गढवा	
१७	श्री डम्बर बहादुर योगी	वडा सदस्य	वडा नं. १	
१८	श्री देवीलाल थारु कुमाल	वडा सदस्य	वडा नं. १	
१९	श्री दिलबसी कुमारी वि.क.	दलित महिला सदस्य	वडा नं. १	
२०	श्री ओम प्रकाश चौधरी	वडा सदस्य	वडा नं. २	
२१	श्री राधेश्याम थारु कुमाल	वडा सदस्य	वडा नं. २	
२२	श्री जगमति यादव	महिला सदस्य	वडा नं. २	
२३	श्री निमा परियार	दलित महिला सदस्य	वडा नं. २	
२४	श्री विमल कुमारी चौधरी	वडा सदस्य	वडा नं. ३	
२५	श्री आशाराम चौधरी	वडा सदस्य	वडा नं. ३	
२६	श्री प्रमिला नेपाली	दलित महिला सदस्य	वडा न. ३	
२७	श्री अतिउल्ला मनिहार	वडा सदस्य	वडा नं. ४	
२८	श्री टुकमान कुवँर	वडा सदस्य	वडा नं. ४	
२९	श्री कौशिला देवी विश्वकर्मा	दलित महिला सदस्य	वडा नं. ४	
३०	श्री नरेश कुमार चौधरी	वडा सदस्य	वडा नं. ५	
३१	श्री पल्टुराम यादव	वडा सदस्य	वडा नं. ५	
३२	श्री खिमा डाँगी	महिला सदस्य	वडा नं. ५	
३३	श्री निर्मला परियार	दलित महिला सदस्य	वडा नं. ५	
३४	श्री दिनमणि आचार्य	वडा सदस्य	वडा नं. ६	
३५	श्री गोविन्द रोका	वडा सदस्य	वडा नं. ६	

क.सं.	नाम, थर	पद	कार्यालय	कैफियत
३६	श्री मानु कुमाल	महिला सदस्य	वडा नं. ६	
३७	श्री मोती वि.क.	दलित महिला सदस्य	वडा नं. ६	
३८	श्री मायाराम चौधरी	वडा सदस्य	वडा नं. ७	
३९	श्री महेन्द्र प्रसाद चौधरी	वडा सदस्य	वडा नं. ७	
४०	श्री रेखा कुमारी थापा	महिला सदस्य	वडा नं. ७	
४१	श्री कमला नेपाली	दलित महिला सदस्य	वडा नं. ७	
४२	श्री गोपाल बहादुर थापा मगर	वडा सदस्य	वडा नं. ८	
४३	श्री ओम बहादुर थापा मगर	वडा सदस्य	वडा नं. ८	
४४	श्री राम कुमारी सुनार	दलित महिला सदस्य	वडा नं. ८	